

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A COMUNEI MARGINEA, JUDEȚUL
SUCEAVA
2021 - 2027

Aprobată prin HCL nr.57 / 30.09.2021

Prefață

Stimați cetățeni,

Trăim într-o comună care dispune de toate resursele necesare pentru a deveni cea mai dezvoltată comună din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est. Consider că dezvoltarea este o funcție de calitate a factorului uman, iar dumneavoastră, locuitorii comunei, sunteți oameni dreți, muncitori și destoinici. În următorii 7 ani vă propun să beneficiem de toate măsurile de finanțare pe care le vom avea la dispoziție, să acoperim lipsurile și să creăm facilități noi.

Efortul pe care îl presupune implementarea prezentei strategii este unul imens însă am încredere în echipa noastră că vom reuși să ducem la capăt aceste proiecte și vom contura comuna așa cum o visăm cu toții – o comună adaptată celor mai înalte standarde.

În procesul nostru de dezvoltare vreau să ne păstrăm valorile și să le promovăm național și internațional.

Cu devotament,

Gheorghe LAZĂR, primar al comunei Marginea

Cuprins

Cuprins	3
Lista figurilor	4
Lista tabelelor	7
Lista imaginilor	9
CAPITOLUL I – CONTEXTUL ELABORĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI MARGINEA– ORIZONT 2027	10
CAPITOLUL II – DEZVOLTAREA LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL	15
CAPITOLUL III – CONTEXTUL ISTORIC	22
CAPITOLUL IV – CONTEXTUL CULTURAL	27
CAPITOLUL V – CONTEXTUL ADMINISTRATIV	35
CAPITOLUL VI – SISTEMUL DE EDUCAȚIE	49
CAPITOLUL VII – CONTEXTUL GEOGRAFIC	60
CAPITOLUL VIII – PROFILUL SOCIO – DEMOGRAFIC	64
CAPITOLUL IX – PROFILUL SOCIO – ECONOMIC	82
CAPITOLUL X – TURISMUL	93
CAPITOLUL XI – TENDINȚE INTERNAȚIONALE – DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN	97
CAPITOLUL XII – CALITATEA VIETII LA NIVEL NAȚIONAL ȘI EUROPEAN	106
CAPITOLUL XIII – ANALIZA TOWS A DOMENIILOR STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI MARGINEA	122
CAPITOLUL XIV - ANCHETĂ SOCIOLOGICĂ REALIZATĂ ÎN COMUNA MARGINEA, JUDEȚUL SUCEAVA	125
CAPITOLUL XV – PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI MARGINEA, JUDEȚUL SUCEAVA	156
ANEXE	198

Lista figurilor

Figura 1.1: Regiunea Nord – Est în context național	10
Figura 1.2: Populația Regiunii Nord – Est pe medii de rezidență, în perioada 2005 – 2020 (Sursa: INSSE).....	11
Figura 5.1: Județul Suceava în contextul Regiunii Nord-Est.....	35
Sursa: Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027	35
Figura 5.2: Unitățile administrativ teritoriale ale Regiunii de Nord-Est.....	38
Figura 5.3: Areale și localități situate la o distanță mare față de localitățile urbane.....	39
Figura 5.4: Rețeaua rutieră europeană TEN-T centrală, pentru zona României, cu localizarea județului Suceava	40
Figura 5.5: Infrastructura serviciilor sociale de la nivelul județului Suceava	42
Figura 5.6: Rețeaua dotărilor culturale și sportive	44
Figura 5.7: Autorizații de construcții-demolare	45
Figura 5.8: Bilanț teritorial existent – comuna Marginea	47
Figura 5.9: Rețeaua de drumuri a comunei Marginea.....	47
Figura 8.1: Populația după domiciliu, pe sexe și vârste, la 1 ianuarie 2000 și 2019 (Sursa: INSSE).....	64
Figura 8.2: Densitatea populației după domiciliu, pe județe, la 1 ianuarie 2019	65
Figura 8.3: Ponderea populației de 0-14 ani și a populației de 65 ani și peste în totalul populației rezidente, la 1 ianuarie, în perioada 2008-2019.....	67
Figura 8.4: Mărimea demografică a unităților administrativ-teritoriale (2011).....	69
Figura 8.5: Dinamica populației în perioada 1992 – 2002, conform recensămintelor	70
Figura 8.6: Dinamica populației în perioada 2002-2011, conform recensămintelor	71
Figura 8.7: Dinamica populației după domiciliu în perioada 1997 – 2017..	72
Figura 8.8: Populația după domiciliu în comuna Marginea -INSSE	73
Figura 9.1: Produsul intern brut la nivelul Regiunii Nord - Est, pe județe, perioada 2010 - 2018 (milioane lei) (Sursa: INSSE)	82
Figura 9.2: Județul Suceava	83
Figura 9.3: Cifra de afaceri la nivelul județului Suceava.....	84
Figura 9.4: Numărul mediu de salariați la nivelul județului Suceava, 2016-2018	85
Figura 9.5: Tipologii zonale.....	86
Figura 9.6: Numărul mediu al salariaților la nivelul comunei Marginea (2013-2019) INSSE	91

Figura 9.7: Numărul mediu al șomerilor la nivelul comunei Marginea (Sursa: INSSE).....	91
Imaginea 10.4: Gospodărie țărăneasă.....	95
Figura 14.1: Aprecierea serviciilor de transport din comuna Marginea	126
Figura 14.2: Aprecierea serviciilor de poștă și curierat din comuna Marginea	126
Figura 14.3: Aprecierea aprovizionării cu apă potabilă din comuna Marginea	127
Figura 14.4: Aprecierea infrastructurii de canalizare din comuna Marginea	127
Figura 14.5: Aprecierea infrastructurii de salubritate din comuna Marginea	128
Figura 14.6: Aprecierea infrastructurii de iluminat public din comuna Marginea	128
Figura 14.7: Aprecierea stării drumurilor comunale din comuna Marginea	129
Figura 14.8: Aprecierea stării drumurilor județene din comuna Marginea	129
Figura 14.9: Aprecierea nivelului comerțului din comuna Marginea	130
Figura 14.10: Aprecierea activității agricole din comuna Marginea.....	130
Figura 14.11: Aprecierea activității turistice din comuna Marginea.....	131
Figura 14.12: Aprecierea activității zootehnice din comuna Marginea	131
Figura 14.13: Aprecierea activității industriale din comuna Marginea.....	132
Figura 14.14: Spiritul antreprenorial din comuna Marginea.....	133
Figura 14.15: Aprecierea nivelului de dotare a școlilor din comuna Marginea	134
Figura 14.16: Aprecierea nivelului de dotare a bibliotecii din comuna Marginea	134
Figura 14.17: Aprecierea nivelului de dotare a grădinițelor din comuna Marginea	135
Figura 14.18: Aprecierea nivelului de dotare a bazei sportive din comuna Marginea	135
Figura 14.19: Aprecierea gradului de mulțumire față de cadrele didactice din comuna Marginea	136
Figura 14.20: Aprecierea gradului de mulțumire față de numărul medicilor din comuna Marginea	136
Figura 14.21: Aprecierea gradului de mulțumire față de numărul medicilor din comuna Marginea	137
Figura 14.22: Aprecierea gradului de mulțumire față de numărul farmaciilor din comuna Marginea	138

Figura 14.23: Aprecierea gradului de aprovizionare a farmaciilor din comuna Marginea.....	138
Figura 14.24: Aprecierea numărului cabinetelor medicale din comuna Marginea	138
Figura 14.25: Aprecierea condițiilor din cabinetele medicale din comuna Marginea	139
Figura 14.26: Aprecierea serviciilor medicale veterinare din comuna Marginea	139
Figura 14.27: Aprecierea serviciilor de asistență socială pentru persoanele cu handicap din comuna Marginea	140
Figura 14.28: Aprecierea serviciilor de asistență socială pentru copii (orfani sau abandonati) din comuna Marginea	140
Figura 14.29: Principalele probleme ale comunei Marginea	141
Figura 14.30: Acțiuni propuse pentru rezolvarea problemelor din comuna Marginea	142
Figura 14.31: Fenomene sociale negative din comuna Marginea.....	143
Figura 14.32: Elemente pe care se poate baza dezvoltarea socio-economică a comunei Marginea	144
Figura 14.33: Gruparea respondenților după grupa de vârstă	145
Figura 14.34: Gruparea respondenților după sex	146
Figura 14.35: Gruparea respondenților după nivelul studiilor absolvite....	146
Figura 14.36: Satisfacția generală a vieții respondenților	147
Figura 14.37: Satisfacție financiară a respondenților.....	148
Figura 14.38: Venitul mediu anual al gospodăriilor respondenților	148
Figura 14.39: Satisfacția față de propria locuință a respondenților.....	149
Figura 14.40: Nivelul de supraaglomerare a gospodăriilor.....	149
Figura 14.41: Satisfacția privind locul de muncă.....	150
Figura 14.42: Situația angajaților.....	150
Figura 14.43: Satisfacția respondenților privind utilizarea timpului	151
Figura 14.44: Situația media orelor lucrate pe săptămână	151
Figura 14.45: Perceperea propriei sănăți de către respondenți.....	152
Figura 14.46: Sperața medie de viață prevăzută de respondenți	152
Figura 14.47: Satisfacția respondenților privind relațiile personale	153
Figura 14.48: Bazarea pe o persoană apropiată în caz de urgență	153
Figura 14.49: Siguranța respondenților plimbându-se pe întuneric	154
Figura 14.50: Încrederea în sistemul juridic	154
Figura 14.51: Satisfacția respondenților privind mediul de viață	155

Lista tabelelor

Tabelul 1.1: Resurse de muncă pe sexe, la nivelul Regiunii Nord – Est, în perioada 2006 – 2019 (mii persoane).....	12
(Sursa: INSSE).....	12
Tabelul 1.2: Rata șomajului pe sexe, la nivelul Regiunii Nord – Est, în perioada 2005 – 2019 (%) (Sursa: INSSE)	12
Tabelul 1.3: Rata sărăciei relative, pe regiuni de dezvoltare și macroregiuni (%) (Sursa: INSSE).....	13
Tabelul 2.1: Obiectivele și măsurile aferente priorității 1.....	16
Tabelul 2.2: Obiectivele și măsurile aferente priorității 2.....	17
Tabelul 2.3: Obiectivele și măsurile aferente priorității 3.....	17
Tabelul 2.4: Sumele aferente pentru fiecare capitol de buget.....	18
Tabelul 4.1: Lăcașe de cult de la nivelul comunei Marginea.....	30
Tabelul 5.1- Unitățile administrativ teritoriale ale Regiunii de Nord-Est....	36
Tabelul 5.2: Distanțe rutiere între principalele municipii din regiune și capitala (în kilometri).....	41
Tabelul 5.3: Suprafața fondului funciar după modul de folosință la nivelul comunei Marginea (ha)	46
Tabelul 5.4: Numărul locuințelor existente în comuna Marginea (număr) (Sursa: INSSE).....	46
Tabelul 6.1: Unități școlare la nivelul comunei Marginea (2012-2019) (Sursa: INSSE).....	53
Tabelul 6.2: Populația școlară pe niveluri de educație la nivelul comunei Marginea (2012-2019)	54
Tabelul 6.3: Personal didactic pe nivele de instruire, în perioada 2012 – 2019 (la nivelul comunei Marginea)	55
Tabelul 6.4: Laboratoare școlare pe nivele de educație la nivelul comunei Marginea	56
Tabelul 6.5: Situația unităților bibliotecare.....	57
Tabelul 6.6: PC-uri pe niveluri de educație în comuna Marginea (2012-2019)	58
Tabelul 6.7: Ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă – pe medii de rezidență.....	58
Tabelul 8.1: Structura populației rezidente, pe grupe de vârstă și sexe, la 1 ianuarie 2008 și 2019	67
Tabelul 8.2: Populația județului Suceava pe medii, la recensăminte	70
Tabelul 8.3: Născuți vii în perioada 2002 – 2016 (Sursa: INSSE)	74
Tabelul 8.4: Mișcarea naturală a populației - născuți morți în perioada 2000 – 2016 (Sursa: INSSE	74

Tabelul 8.5: Populația după domiciliu pe grupe de vârstă la 1 iulie (media perioadei 2000 - 2017) (Sursa: INSSE)	75
Tabelul 8.6: Sporul natural al populației pe medii de rezidență la nivelul României, în perioada 2000 - 2016.....	76
Tabelul 8.7- Căsătorii pe medii de rezidență în perioada 2000 – 2015 (mii persoane) – (Sursa: INSSE)	77
Tabelul 8.8: Divorțurile în perioada 2000 - 2016	78
Tabelul 8.9: Rata de divorțialitate pe medii de rezidență la nivelul Regiunii Nord - Est în perioada 2000 - 2016.....	78
Tabelul 8.10: Rata de divorțialitate pe medii de rezidență la nivelul județului Suceava, în perioada 2000 – 2016	79
Tabelul 8.11: Divorțuri după numărul copiilor minori rămași după desfacerea căsătoriei, la nivelul județului Suceava, în perioada 2000 – 2016	79
Tabelul 8.12: Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă) (Sursa: INSSE):.....	80
Tabelul 9.1: Numărul de firme înființate în comuna Marginea în perioada 1990-2019	87
Tabelul 9.2: Firme active pe domenii de activitate – la nivelul anului 2018	88
Tabelul 9.3: Primele 8 firme (domeniul de activitate) din comuna Marginea, după cifra de afaceri.....	89
Tabelul 9.4: Evoluția principalelor firme din comuna Marginea, după cifra de afaceri, număr de angajați și productivitatea muncii.....	90
Tabelul 10.1: Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică.....	95
(Sursa: INSSE).....	95

Lista imaginilor

Imaginea 3.1: Imaginea județului Suceava	23
Imaginea 3.2: O duminică la joc	25
Imaginea 3.3: Zi de târg în Rădăuți unde mergeau locuitorii din Marginea	25
Imaginea 3.4: Dovezi arheologice	25
Imaginea 4.1: Monumentul eroilor căzuți în cele doua războaie mondiale	30
Imaginea 4.2: Olar în timpul realizării unei piese de ceramică.....	31
Imaginea 4.3: Atelier de ceramică local.....	32
Imaginea 4.4: Vase din ceramică neagră	32
Imaginea 4.5: Gard tradițional din șindrila	33
Imaginea 4.6: Procesul de fabricare al șindrilei	33
Imaginea 4.7: Încondeierea ouălelor	34
Imaginea 5.1: Planul comunei Marginea	44
Imaginea 10.1: Târgul de cai de la nivelul comunei Marginea	93
Imaginea 10.2: Tradiții de Crăciun	94
Imaginea 10.3: Balul Gospodarilor	94
Imaginea 10.4: Gospodărie țărănească.....	95
Imaginea 15.1: Imagine campanie concurs MARGINEA – SMART VILLAGE	158
Imaginea 15.2: Propunere elev – Andreia Mihăilescu	159
Imaginea 15.3: Propuneri elev – Andreia Mihăilescu.....	160
Imaginea 15.4: Propuneri elev – Costel Grigorean.....	160
Imaginea 15.5: Desen 1.....	160
Imaginea 15.6: Desen 2.....	161
Imaginea 15.7: Materiale promovare SDL MARGINEA	161

CAPITOLUL I – CONTEXTUL ELABORĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI MARGINEA– ORIZONT 2027

Comuna Marginea, județul Suceava, este situată în partea nordică a României, la contactul dintre două regiuni diferite, Podișul Sucevei și Orogenul Carpaților Orientali. În cadrul județului, comuna Marginea este situată în partea central - nordică, în bazinul pârâului Sucevița.

Județul Suceava cuprinde 5 municipii (Suceava, Fălticeni, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Vatra Dornei), 11 orașe și 97 comune.

Conform Nomenclatorului Unităților Teritoriale Statistice (NUTS), structura teritorială a României, asimilabilă NUTS este următoarea:

Nivel România;

NUTS I:

Nivel NUTS II:	8 regiuni de dezvoltare, cu o populație medie de 3 milioane locuitori;
Nivel NUTS III:	41 de județe și Municipiul București, care reflectă structura administrativ teritorială a României;
Nivel NUTS IV:	nu se folosește, deoarece nu s-au identificat asocieri de unități teritoriale;
Nivel NUTS V:	319 municipii și orașe, 2.862 comune, cu 12.959 sate, care reflectă structura administrativ teritorială a României.

Regiunea de dezvoltare Nord-Est

Regiunea Nord-Est are în componență următoarele județe: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

- Populație: 3.994.475 locuitori;
- Suprafață: 36.850 km²;
- Sediul agenției de dezvoltare regională: Piatra-Neamț;
- Densitate: 108 locuitori/kmp.

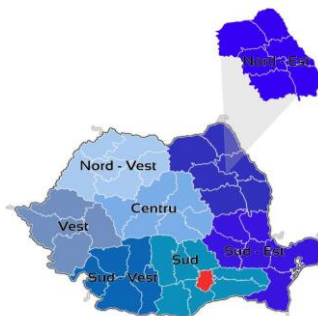

Figura 1.1: Regiunea Nord – Est în context național

Grupând populația de la nivelul Regiunii Nord - Est pe cele două medii de rezidență în perioada 2005-2020 se pot descoperi o serie de discrepanțe. Astfel, în perioada analizată, 2005-2020, populația din mediul rural nu prezintă mari diferențe, suma populației nu depășește valoarea de 2,1 milioane de locuitori. Analizând datele disponibile la nivelul populației urbane se observă o creștere constantă dar cu valori apropiate, ajungând în 2020 să fie cu 4,3% mai mulți locuitori decât în anul 2005.

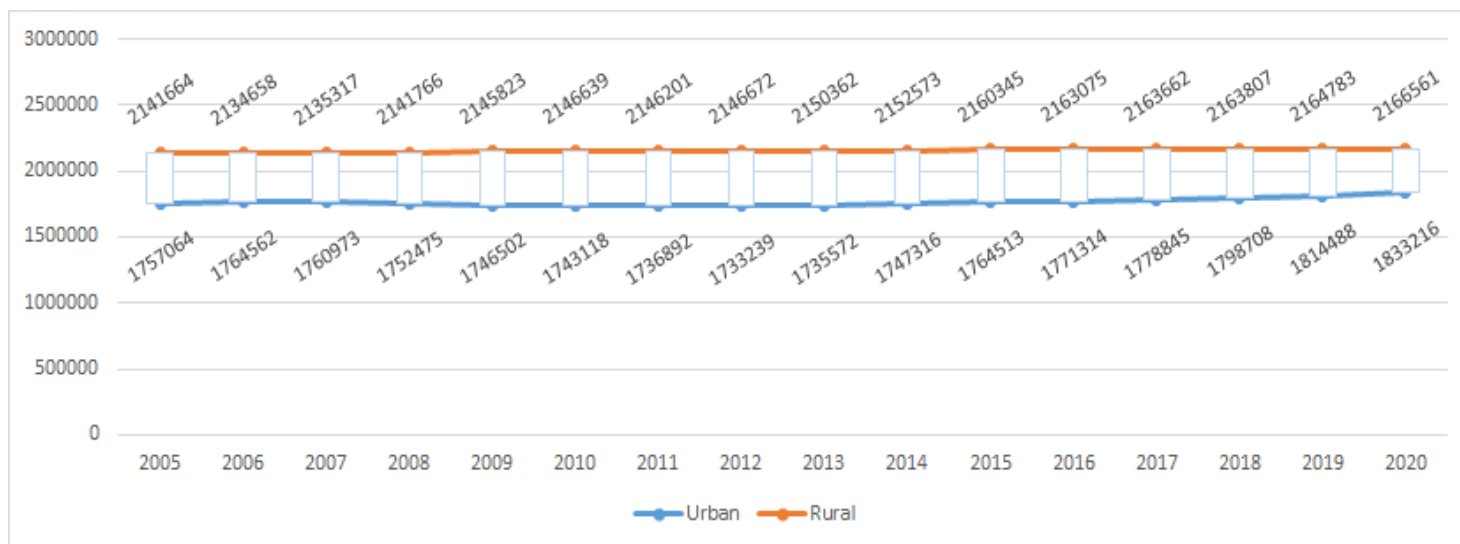

Figura 1.2: Populația Regiunii Nord – Est pe medii de rezidență, în perioada 2005 – 2020 (Sursa: INSSE)

Tabelul 1.1: Resurse de muncă pe sexe, la nivelul Regiunii Nord – Est, în perioada 2006 – 2019 (mii persoane)
(Sursa: INSSE)

Sexe	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Masculin	1216,3	1225,9	1239,9	1250,2	1258,7	1270,4	1071,6	1064,1	1068,2	1062	1037,3	1043,8
Feminin	1115,5	1130,3	1145,4	1149,1	1152,2	1158,3	937,5	931,2	942,1	931,7	928,2	910,9

La nivelul resurselor de muncă pe sexe de care dispune Regiunea Nord-Est, se constată că există o discrepanță între cele două sexe, numărul majoritar este deținut de persoanele de sex masculin. Trendul perioadei 2006-2019, este unul descendent, atât la nivelul persoanelor de sex masculin cât și a celor de sex feminin.

Valorile maxime analizate s-au înregistrat la nivelul anului 2013 atât pentru femei cât și pentru bărbați, iar valorile minime în anul 2018 pentru persoanele de sex masculin și în anul 2019 pentru persoanele de sex feminin.

Tabelul 1.2: Rata șomajului pe sexe, la nivelul Regiunii Nord – Est, în perioada 2005 – 2019 (%) (Sursa: INSSE)

Sexe	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Masculin	8,2	7,5	5,7	5,8	9,9	8,9	6,4	7	7,7	7,6	7,2	7,4	6,2	5,2	4,6
Feminin	5,2	4,9	4,4	4,8	7,2	6,5	5,1	5	5,4	5,4	5,4	5,5	4,9	4,4	3,9

Analizând tabelul de mai sus, se observă, la nivelul Regiunii Nord-Est, o tendință de scădere a ratei șomajului în perioada 2005 – 2019. Se constată faptul că această scădere este mai evidentă în rândul bărbaților, față de scăderea înregistrată în rândul femeilor. Astfel, rata șomajului în rândul bărbaților scade la 4,6% iar la femei 3,9% în anul 2019 față de anul de referință 2005 când acestea aveau valori de 8,2% și 5,2%.

Tabelul 1.3: Rata sărăciei relative, pe regiuni de dezvoltare și macroregiuni (%) (Sursa: INSSE)

Nivel de agregare a datelor	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
MACROREGIUNEA UNU	19,1	20,8	19	18	19,7	17,7	17,6	20,4	18,5	18,8	18,2	18,4	17,8
Regiunea NORD-VEST	20	20	18,5	15,8	20,6	17,4	17,1	20,4	19,2	17,1	19	17,5	14,7
Regiunea CENTRU	18,2	21,6	19,6	20,5	18,7	18	18,2	20,4	17,8	20,8	17,3	19,4	21,2
MACROREGIUNEA DOI	33,8	30,2	27,1	29,5	30,8	31,8	33,5	35,2	34,4	34	31,8	33,7	36,8
Regiunea NORD-EST	36,6	33,4	31,1	30,8	32,1	31,7	34,5	36,1	35,9	36,1	33,4	35,6	41,1
Regiunea SUD-EST	30,2	26,1	21,9	27,8	29,2	31,9	32,2	34	32,4	31,2	29,6	31,2	31,1
MACROREGIUNEA TREI	19,4	15,8	15,6	13,8	13,7	13,9	14,8	16,7	20,7	18,5	16,8	16,3	15,8
Regiunea SUD-MUNTENIA	26,8	22,9	22,4	21,2	21,1	22,1	22,7	25,5	30,6	24,8	24,9	25,7	26
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	8,9	5,6	6	3,4	3,5	2,6	4,1	4,8	5,9	10,2	6,1	4,1	2,9
MACROREGIUNEA PATRU	24,4	27,6	27,3	24,9	24,6	28,7	25,6	27,9	26,7	29,9	27,7	25	23,5
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	36,9	37,6	37,3	29,1	28,1	31,2	28,2	28,3	32,1	34,2	33,4	34,3	31,6
Regiunea VEST	9,8	16,1	16,1	20,3	20,5	25,8	22,7	27,5	19,8	25,1	21,4	14,9	14,7

În ceea ce privește rata sărăciei relative, aceasta se definește ca fiind ponderea persoanelor sărace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. Indicatorul este întâlnit uneori sub denumirea de ”rata riscului de sărăcie”.

Cea mai mare creștere a ratei de sărăcie la nivelul microregiunilor în 2019 față de 2007 este prezentă în Regiunea Vest, urmată de Regiunea Nord – Est, care înregistrează o creștere a ratei de 4,5, valoarea maximă a ratei din această perioadă regăsindu-se în anul 2019 de 41,1.

CAPITOLUL II – DEZVOLTAREA LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL

Politica agricolă comună

În vederea realizării obiectivelor comunitare specifice pentru zonele rurale, au fost create politici complementare de dezvoltare precum Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene (PAC) și Politica Comună de Pescuit (PCP).

Regiunile rurale întâmpină și în prezent dificultăți specifice în ceea ce privește creșterea, ocuparea și dezvoltarea durabilă. Actuala perioadă de programare oferă în acest sens o oportunitate de a orienta sprijinul din partea noului fond de dezvoltare rurală către aceste obiective, în concordanță cu liniile directoare pentru dezvoltare durabilă și Agenda Lisabona relansată.

Pentru a face față acestor provocări, sunt necesare măsuri de asistență structurală și teritorială. Astfel a fost creat cadrul legal unic pentru finanțarea cheltuielilor aferente politicii agricole comune. Acest regulament instituie două fonduri: **Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)** și **Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR)**. FEGA intervine pentru susținerea piețelor agricole, iar FEADR finanțează programele de dezvoltare rurală. FEADR finanțează, exclusiv în sistem de co-gestiune, programele de dezvoltare rurală. Corespunzător, există două domenii (așa-numiții „piloni”) ai PAC:

- *Politica de piață - Pilonul I*, urmărește realizarea obiectivelor PAC definite în Tratatul de la Roma, ca un sistem complex de reguli și mecanisme care reglementează producția, comerțul și prelucrarea produselor agricole, grupate sintetic sub denumirea de organizații comune de piață. Pentru implementarea măsurilor comune de reglementare a piețelor, Comunitatea are la dispoziție următoarele instrumente: prețurile, intervenția pe piață, ajutoarele financiare, cotele de producție, protecția vamală comună.

- *Dezvoltarea rurală – Pilonul II*, cuprinde măsuri structurale, care ținesc dezvoltarea armonioasă a zonelor rurale, sub câteva aspecte: social, al diversității activităților, al calității produselor, al protejării mediului și are drept obiectiv creșterea dinamismului economic al zonelor rurale, prin menținerea dinamismului social, agriculturii durabile și asigurarea conservării și îmbunătățirii resurselor naturale, privind în mod exclusiv zonele rurale și periurbane.

Noua generație de strategii și programe de dezvoltare rurală vor fi construite în jurul a patru axe prioritare, după cum urmează:

- axa 1, privind îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- axa 2, privind îmbunătățirea mediului în zonele rurale;
- axa 3, privind calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- axa 4, privind Leader.

Resursele destinate priorităților comunitare de dezvoltare rurală vor depinde de situația specifică, de punctele tari, punctele slabe și oportunitățile specifice fiecărei zone de programare.

Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională Nord

– Est

Prioritatea 1 – Îmbunătățirea capitalului uman

Tabelul 2.1: Obiectivele și măsurile aferente priorității 1

Obiectivul specific	Măsuri asociate
1.1. Creșterea ocupării în rândul tinerilor și a grupurilor vulnerabile	1.1.1. Acțiuni pentru sprijinirea integrării pe piața muncii a tinerilor care nu sunt incluși într-o formă de învățământ, formare profesională sau nu au un loc de muncă 1.1.2. Acțiuni preventive și active de integrare pe piața muncii (inclusiv personalizate) pentru grupurile vulnerabile
1.2. Îmbunătățirea accesului și participării la educație și instruire de calitate	1.2.1. Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii, în special pentru tinerii din zonele rurale și comunitățile defavorizate 1.2.2. Îmbunătățirea calității și eficienței învățământului prin adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii 1.2.3. Creșterea accesului la formare profesională continuă 1.2.4. Crearea, modernizarea și extinderea infrastructurii de educație
1.3. Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate	1.3.1. Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente
1.4. Promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	1.4.1. Extinderea, diversificarea și îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile și comunităților izolate la educație, sănătate, servicii sociale, ocupare și locuire, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente

Prioritatea 2 – Dezvoltarea unei infrastructuri moderne

Tabelul 2.2: Obiectivele și măsurile aferente priorității 2

Obiectivul specific	Măsuri asociate
2.1. Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	2.1.1. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii aeroportuare 2.1.2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii feroviare 2.1.3. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere 2.1.4. Dezvoltarea de sisteme de transport urban durabile
2.2. Stimularea atractivității și economiei locale prin creșterea accesului la infrastructura de calitate	2.2.1. Extinderea infrastructurii de internet, în special în zonele rurale și comunitățile izolate 2.2.2. Dezvoltarea TIC prin crearea și dezvoltarea de produse și servicii tip e-„servicii”

Prioritatea 3 – Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale

Tabelul 2.3: Obiectivele și măsurile aferente priorității 3

Obiectivul specific	Măsuri asociate
3.1. Sprijinirea inovării și competitivității mediului economic, promovarea rezultatelor obținute	3.1.1. Dezvoltarea inovării și transferului tehnologic, inclusiv prin crearea și dezvoltarea clusterelor 3.1.2. Sprijin pentru domenii competitive și sisteme productive integrate, inclusiv pentru dezvoltarea de produse, servicii și procese tehnologice noi, cu valoare adăugată crescută, „verzi”
3.2. Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, în special a cercetării aplicate	3.2.1. Sprijinirea cercetării publice și private, în vederea dezvoltării și fructificării soluțiilor integrate
3.3. Îmbunătățirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate	3.3.1. Sprijin pentru accesarea serviciilor dedicate firmelor și tinerilor antreprenori
3.4. Sprijinirea exporturilor și competitivității produselor locale la export	3.4.1. Dezvoltarea de rețele și platforme pentru sprijinirea exportatorilor locali
3.5. Sprijinirea dezvoltării zonelor urbane	3.5.1. Asigurarea condițiilor de dezvoltare mediului urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locala

3.6. Sprijinirea dezvoltării zonelor rurale	3.6.1. Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală 3.6.2. Dezvoltarea de activități economice alternative în mediul rural, inclusiv dezvoltarea capacității antreprenoriale a tinerilor
3.7. Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	3.7.1. Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic

Cadrul financiar multianual (CFM) 2021 – 2027

Ca urmare a acordului Parlamentului European din 16 decembrie 2020, Consiliul UE a adoptat la 17 decembrie 2020 regulamentul privind noul Cadru Financiar Multianual (CFM) 2021-2027 și pachetul de relansare economică Next Generation EU (NGEU).

Regulamentul prevede un buget pe termen lung de 1.074,3 miliarde EUR pentru UE27 (cele 27 de state membre rămăse ca urmare a Brexit-ului) în prețurile din 2018, inclusiv integrarea Fondului european de dezvoltare. Împreună cu NGEU, în valoare de 750 de miliarde EUR, va permite UE să furnizeze o finanțare fără precedent de 1,8 trilioane EUR în următorii ani pentru a sprijini recuperarea din pandemia COVID-19 și prioritățile UE pe termen lung în diferite politici/zon.

Conform datelor existente, cele 1.074,3 miliarde euro aferente Cadrului financiar 2021-2027 vor fi împărțite între 7 capitole de buget:

Tabelul 2.4: Sumele aferente pentru fiecare capitol de buget

Capitole de buget	CFM	NextGenerationEU	TOTAL
1. Piața unică, inovare și sectorul digital	132,8 miliarde EUR	10,6 miliarde EUR	143,4 miliarde EUR
2. Coeziune, reziliență și valori	377,8 miliarde EUR	721,9 miliarde EUR	1 099,7 miliarde EUR
3. Resurse naturale și mediu	356,4 miliarde EUR	17,5 miliarde EUR	373,9 miliarde EUR
4. Migrație și gestionarea frontierelor	22,7 miliarde EUR	-	22,7 miliarde EUR
5. Securitate și apărare	13,2 miliarde EUR	-	13,2 miliarde EUR
6. Vecinătate și întreaga lume	98,4 miliarde EUR	-	98,4 miliarde EUR

7. Administrația publică europeană	73,1 miliarde EUR	-	73,1 miliarde EUR
TOTAL CFM	1 074,3 miliarde EUR	750 miliarde euro	1 824,3 miliarde EUR

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, Comisia propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE.

Cinci priorități investiționale:

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65% - 85% din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;

O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;

O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale

O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;

O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

O abordare mai personalizată a dezvoltării regionale

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6% din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Simplificare: reguli mai scurte, mai puține și mai clare

Conform Comisiei Europene, pentru întreprinderile și antreprenorii care beneficiază de sprijinul UE, noul cadru oferă mai puțină birocrație și modalități mai simple de solicitare a plăților, prin utilizarea opțiunilor

simplificate în materie de costuri. Pentru facilitarea sinergiilor, un cadru unic de reglementare acoperă în prezent 7 fonduri UE implementate în parteneriat cu statele membre („gestionare partajată”). Comisia propune, de asemenea, controale mai relaxate la programele cu istoric bun, o mai mare încredere în sistemele naționale și extinderea principiului „auditului unic”, pentru a evita suprapunerea verificărilor.

Un cadru mai flexibil

Noul cadru reunește stabilitatea necesară planificării investițiilor cu nivelul corespunzător de flexibilitate bugetară, pentru a face față unor evenimente neprevăzute. O evaluare intermediară va determina dacă este nevoie de modificarea programelor pentru ultimii doi ani ai perioadei de finanțare, pe baza priorităților emergente, a executării programelor și a celor mai recente recomandări specifice fiecărei țări.

În anumite limite, se vor permite transferuri de resurse în cadrul programelor fără a fi necesară o aprobare oficială a Comisiei. O dispoziție specifică facilitează mobilizarea de fonduri UE începând din prima zi, în caz de dezastru natural.

O legătură mai strânsă cu Semestrul European și cu guvernanta economică a Uniunii

Politica de coeziune sprijină reformele pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, în care întreprinderile pot să prospere. Se va asigura deplina complementaritate și coordonare cu Programul de sprijin al reformei, în forma sa nouă și consolidată. În perioada bugetară, recomandările specifice fiecărei țări (RST) formulate în contextul semestrului european vor fi luate în considerare de două ori: la început, pentru conceperea programelor din cadrul politicii de coeziune, și apoi în cadrul evaluării intermediare. Pentru a stabili condițiile propice creșterii economice și creării de locuri de muncă, noile condiții favorizante vor contribui la înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor. Aplicarea lor va fi monitorizată pe întreaga perioadă financiară.

Mai multe oportunități pentru sinergie în setul UE de instrumente bugetare

Cadrul de reglementare unic care acoperă fondurile politicii de coeziune și Fondul pentru azil și migrație vor facilita crearea de strategii de integrare a migranților la nivel local sprijinite prin resurse UE utilizate în sinergie; Fondul pentru azil și migrație se va concentra pe nevoile pe termen scurt ale migranților în momentul sosirii, în timp ce politica de coeziune va sprijini integrarea lor socială și profesională. În afara cadrului unic de reglementare, vor fi facilitate sinergii cu alte instrumente UE, cum ar fi **politica agricolă comună, Orizont Europa, programul LIFE sau Erasmus +.**

Interreg: eliminarea obstacolelor transfrontaliere și sprijinirea proiectelor interregionale pentru inovare

Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni.

Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră („Interreg”) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune. Comisia propune un nou instrument pentru regiunile de frontieră și pentru țările dornice să-și armonizeze cadrele juridice, denumit Mecanismul transfrontalier european.

Pornind de la succesul acțiunii pilot din 2014-2020, Comisia propune crearea Investițiilor interregionale pentru inovare. Regiunile cu active corespunzătoare de „specializare inteligentă” vor fi sprijinite mai mult pentru alcătuirea clusterelor paneuropene în sectoare prioritare precum datele masive (big data), economia circulară, sistemele avansate de fabricație sau securitatea cibernetică.

Norme consolidate pentru investițiile UE cele mai performante

Toate programele își vor menține cadrul de performanță cu obiective cuantificabile (numărul de locuri de muncă create sau accesul suplimentar la rețele în bandă largă). Noul cadru instituie un bilanț anual al performanței, sub forma unui dialog politic între autoritățile programului și Comisie. Performanța programelor va fi evaluată și cu ocazia evaluării intermediare. Din motive de transparență și pentru ca cetățenii să poată urmări progresele înregistrate, statele membre vor trebui să raporteze toate datele de implementare o dată la două luni, iar platforma de date deschise privind coeziunea va fi actualizată automat.

Utilizarea mai intensă a instrumentelor financiare

Conform Comisiei Europene, granturile pot fi eficient completate de instrumentele financiare, care au efect potențator și sunt mai apropiate de piață. În mod voluntar, statele membre vor putea să transfere o parte din resursele politicii lor de coeziune către noul fond InvestEU gestionat la nivel central, ca să acceseze garanția furnizată de bugetul UE. Va fi mai ușor să se combine granturile și instrumentele financiare. Noul cadru include și dispoziții speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

CAPITOLUL III – CONTEXTUL ISTORIC

Suceava este reședință și totodată cel mai mare oraș al județului Suceava, România situat în Moldova, Bucovina. Suceava este amplasată în vecinătatea râului cu același nume și la intersecția a trei mari drumuri comerciale de importanță internațională: drumul Sucevei sau Drumul Mare, venind dinspre Câmpulung Moldovenesc și Bistrița, cel al Lembergului sau Liovului venind dinspre Cernăuți (astăzi Ucraina) și cel Moldovenesc care ducea în sud spre Muntenia, astăzi: E576 și E85.

Municipiul Suceava se numără printre cele mai vechi și mai importante așezări ale României. Timp de peste patru secole (1359-1775) a făcut parte din Principatul Moldova, dintre care peste două secole a fost reședință principală (capitală), iar între 1775–1918, în urma raptului teritorial Austriac, a devenit oraș al Imperiului Austriac (pământurile coroanei Regatul Galiției și Lodomeriei și Ducatul Bucovinei).

Perioada străveche

Condițiile favorabile de habitat din bazinul mijlociu al Sucevei au determinat popularea timpurie a zonei. În anul 1976 s-au descoperit în apropierea Sucevei, unelte de silex care dovedesc locuirea teraselor de pe dreapta râului în perioada paleoliticului mijlociu și superior (circa 100.000 - 10.000 î.e.n.) Prima mare cultură neolitică de tipul Starčevo-Criș (circa 5.000 î.e.n.) a fost atestată în anul 1967 pe malul pârâului Cacaina (Cetății). Urmele culturii Cucuteni găsite la cetatea de Scaun, Șipot, Curtea Domnească, dovedesc că la sfârșitul mileniului al II-lea, teritoriul de azi al Sucevei a cunoscut o Densitate demografică considerabilă. Epoca bronzului (2.000 -1.200 î.e.n.) este de asemenea reprezentată printr-o serie de descoperiri la Curtea Domnească sau la Siliștea Șcheii (obiecte de bronz, de piatră și os). Continuitatea locuirii pe aceste locuri este dovedită și de alte descoperiri din epoca fierului (ceramică), din perioada stăpânirii romane (sec. II – III e.n.,locuințe, vetre și cuptoare de ars vase).

Săpăturile arheologice au scos la iveală materiale aparținând epocii neolitice precum și perioadei dacilor liberi fapt ce demonstrează o locuire neîntreruptă a locului.

Teritoriul orașului Suceava și împrejurimile sale au fost locuite, așa cum atestă cercetările arheologice, din timpuri străvechi, începând chiar din paleolitic. În sec. II-III exista aici o așezare a dacilor liberi, descoperirile arheologice relevând și puternice influențe romane.

În epoca migrației și în secolele următoare populația autohtonă a continuat să viețuiască pe aceste meleaguri.

Suceava în perioada interbelică și contemporană

În perioada interbelică, Bucovina a revenit României și Suceava a cunoscut un nou salt calitativ în dezvoltarea economică, socială și culturală. S-au construit mori, fabrica de zahăr, întreprinderi prelucrătoare de mezeluri și multe ateliere de mică industrie meșteșugărească. S-a mărit cu mult numărul locuințelor, s-a construit biblioteca județeană iar populația a crescut la 20.000 locuitori.

După 1944, orașul s-a refăcut după război și s-au construit intens locuințe individuale în zonele străzilor Mihai Eminescu, Samoil Isopescu, Zamca și cartierele Ițcani și Burdujeni. Se realizează blocuri cu puține nivele pe străzile Ion Creangă și Ștefan cel Mare.

După 1960 s-a început construirea masivă de blocuri cu patru și zece etaje, orașul cunoscând o dezvoltare forțată, specifică comunismului. Înainte de revoluție (1989) populația era în jur de 90.000 locuitori.

Astăzi Suceava este cel mai important oraș din nord-estul României și are în jur de 110.000 locuitori.

Imaginea 3.1: Imaginea județului Suceava

Marginea (în germană Mardzina) este o comună în județul Suceava, Bucovina, România, cu statut de comună. Singurul sat al comunei (Marginea) este și un important centru turistic, situat la intersecția principalelor trasee turistice din Bucovina.

Cercetătorii și istoricii cred cu certitudine că aceste meleaguri au fost locuite cu mult înainte de descălecatul lui Dragoș și a întemeietorului Bogdan. Săpături arheologice efectuate în anul 2002 de către Mugur Andronic și Emil Ursu de la Muzeul județean Suceava au condus la

identificarea unor vestigii în preajma unor slatini ca cea de la Pleșa, utilizată de mărgineni și în prezent. Aici, într-o fostă gropă s-au descoperit cărbuni de lemn și fragmente de ceramică de Hallstatt. I. Sandru în studiul —Contribuții geografico-economice asupra exploatării slatinelor din Bucovina de sud arată folosința acestor izvoare sărate din cele mai vechi timpuri.

D. Dan menționează că în 1776, pe teritoriu numit Prundul (Brundul) era doar un grup de case, un cătun aparținând Volovatului. Nicolai Gramadă în lucrarea —Toponimia minoră a Bucovinei (1996), arată că la 1455, Petre Voievod, dă doamnei Maria, Targul Siretului și Olhovetul (Volovet) și cu morile și tătarii și cu loviștile și cu toate veniturile .

Evoluția demografică a localității a cunoscut etape diferite de creștere și descreștere.

Una dintre primele mențiuni documentare în care apare Satul Marginea este după lucrarea " Strămoșii " de Radu Teodoru - 14 iulie 1466 : "Ștefan pleacă la Solca unde ține scaun de judecată. Răzeșii din Marginea îl părăsesc pe șoltuzul lor....."

Alte informații preluate de la bătrâni ne spun că satul Marginea este legat de construirea Sfintei Mănăstiri Sucevița, în sensul că atunci cand Ieremia Movila a adus mai mulți meșteri străini pentru construirea acesteia, o mare parte dintre ei au rămas pe meleagurile noastre, ca iobagi, răzeși sau meseriași pe lângă mănăstire.

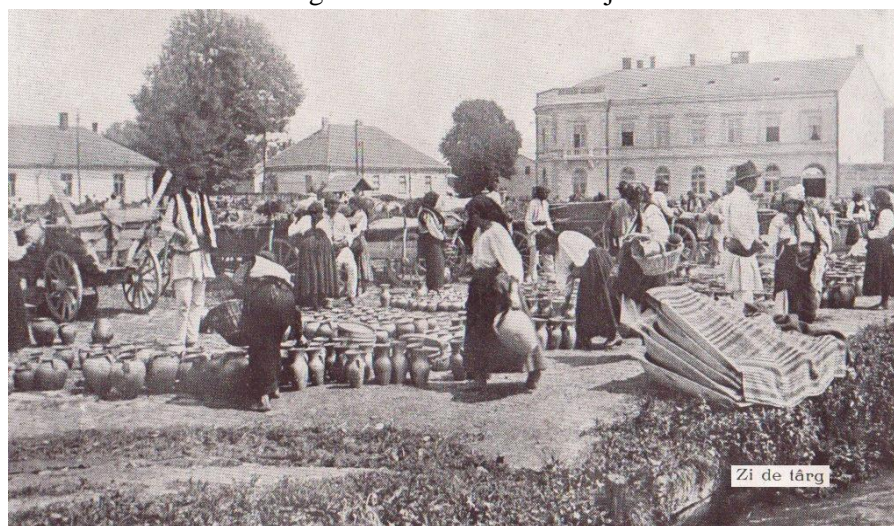
Numele comunei Marginea provine de la așezarea comunei (la marginea unei păduri). Există păreri care afirmă că originea toponimului de Marginea poate fi de natură politică, respectiv graniță sau un hotar de țară.

Apariția comunei Marginea pe aceste locuri a fost determinată de condiții naturale și economice favorabile.

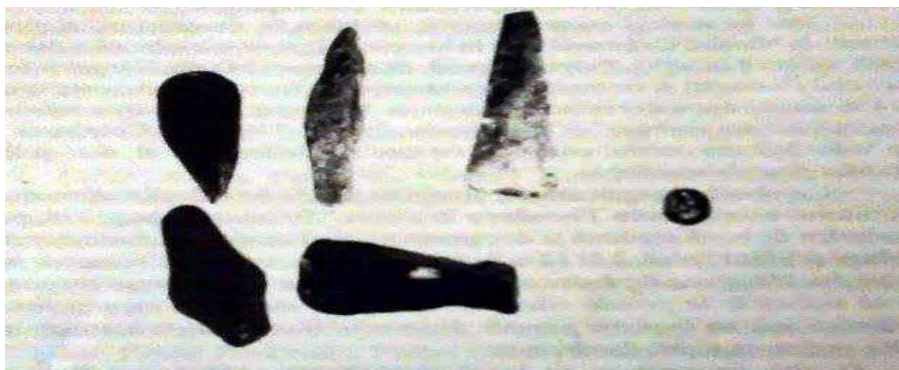
Comuna Marginea este cunoscută la nivel național și internațional prin Ceramica neagră (de Marginea). Această cereamică este obținută printr-o tehnică preistorică de ardere înăbușită și ornamentare prin lustruirea cu ajutorul unei pietre de râu.

Imaginea 3.2: O duminică la joc

Imaginea 3.3: Zi de târg în Rădăuți unde mergeau locuitorii din Marginea

Imaginea 3.4: Dovezi arheologice

Săpăturile arheologice arată locuirea teritoriului actual al comunei Marginea încă din cele mai vechi timpuri. Săpăturile realizate au scos la lumină toporașe de piatră și alte unelte apreciate ca fiind din neoliticul mijlociu.

Un loc este definit prin cunoașterea și respectarea istoriei sale. Fiecare comunitate rurală s-a format în timp prin efortul a generații întregi. Noile generații au o răspundere morală pentru a duce mai departe valorile locale și de a păstra vie amintirea celor care nu mai sunt.

CAPITOLUL IV – CONTEXTUL CULTURAL

În domeniul culturii județul Suceava se remarcă prin tradiții, obiceiuri și monumente. Mănăstirile: Voroneț, Putna, Sucevița, Dragomirna, Humor precum și Cetatea de Scaun a Sucevei, Hanul Domnesc atrag an de an turiști în județul Suceava.

Un rol important în viața culturală îl au și celelalte instituții de cultură, pe raza județului fiind incluse aici 29 muzee și colecții publice. De asemenea, se remarcă și Complexul Muzeal Bucovina, Muzeul Satului Bucovinean, Muzeul de Științele Naturii din Suceava, Muzeul Etnografic din Vatra Dornei, Muzeul „Arta Lemnului” din Câmpulung Moldovenesc, Muzeul Etnografic „Tehnici populare bucovinene” din Rădăuți, Centrul de ceramică neagră de la Marginea, precum și muzeele mănăstirilor Putna, Sucevița, Moldovița, Dragomirna.

Mănăstiri ortodoxe pictate au fost incluse de UNESCO printre capodoperele de artă ale lumii: Moldovița, Sucevița, Humor, Voroneț, Arbore, Probota. Alături de acestea sunt casele memoriale Nicolae Labiș, Ciprian Porumbescu, Ion Irimescu ce constituie o bogată zestre literară, etnografică și muzicală precum și principalele atracții turistice ale județului care au fost vizitate în anul 2018 de 806,8 mii vizitatori.

Bucovina oferă numeroase obiective de vizitat, indiferent de perioada anului. În Bucovina evenimentele culturale, dar și cele sportive sunt foarte căutate, fapt datorat diversității acțiunilor din cadrul acestora.

Festivalul Național al Ouălor Încondeiate

Festivalul este o manifestare unică în țară, ce pune în valoare o frumoasă tradiție a zonei – încondeierea ouălor – și face totodată cunoscută lumii comuna muzeu – Ciocănești. Programul manifestărilor cuprinde, pe lângă concursul de ouă încondeiate, și spectacole folclorice de muzică populară bucovineană, momente vesele, muzică de fanfară, expoziții de produse meșteșugărești și de artizanat, parade ale portului popular.

Paștele în Bucovina

Evenimentul se derulează pe parcursul a două săptămâni, începând cu Duminica Floriilor, continuând cu Săptămâna Patimilor și Învierea Mântuitorului și se încheie cu Săptămâna Luminată, timp în care se pot descoperi frumusețile locului, tradițiile și obiceiurile legate de Sfintele Sărbători Pascale și se poate participa la o serie de activități, spectacole, concerte, festivaluri, demonstrații de ouă încondeiate, târguri, expoziții și

concursuri cu tematică pascală. Pentru o experiență inedită de Paști, vă invităm la „Învierea din Adâncuri“, la capela greco-catolică, săpată în sarea din subsolurile Salinei Cacica.

Hora Bucovinei

Evenimentul pune în valoare tradițiile și obiceiurile bucovinene, incluzând: spectacole folclorice, expoziție de stâni din diferite zone ale Bucovinei (cu demonstrații privind muncile specifice într-o stână), expoziții culinare cu diverse tipuri de brânzeturi, concursuri tematice sau expoziții de câini ciobănești. Esența manifestării, însă, este urcatul oilor pe munte, moment urmat de petreceri câmpenești, de la care nu pot lipsi cântecele și dansurile populare, vinul și țuica, cașul și berbecul la proțap.

Festivalul European al Artelor „Ciprian Porumbescu“

Este un eveniment cultural dedicat marelui compozitor, ce cuprinde mai multe manifestări, printre care: Concursul Internațional de Interpretare Instrumentală „Lira de Aur“, Spectacolul „Cânta la Stupcă o vioară“, Reuniunea Corală „Ciprian Porumbescu“ și Spectacolul de gală „Ciprian Porumbescu“.

Festivalul Ștefanian

Festivalul își propune punerea în valoare a perioadei medievale a Sucevei, prin diverse manifestări care au loc la Cetatea de Scaun. Au loc proiecții de filme, piese de teatru pentru copii, vernisaje cu tematică istorică sau religioasă etc. Evenimente similare sunt programate și în alte județe din România, precum și din Republica Moldova și Ucraina, localități în care se află ctitorii ștefaniene.

Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri Bucovinene“

Unic în Europa, festivalul are ca scop principal prezentarea bogăției culturii populare bucovinene, în aspectul ei multicultural. Este cea mai mare manifestare europeană de acest gen, organizându-se anual, din luna mai și până în octombrie, în cinci țări europene.

Pelerin în Bucovina

În fiecare an, pe data de 15 august, la Putna (pentru ortodocși), Hagigadar (pentru armeni) și Cacica (pentru catolici) au loc pelerinaje cu prilejul sărbătorii *Adormirea Maicii Domnului*. Mii de credincioși se strâng în curtea mănăstirilor și a Basilicii Minor pentru a asculta Sfânta Liturghie și cuvintele de învățătură ale preoților.

Festivalul Național al Păstrăvului

Festivalul, devenit deja o tradiție, atrage an de ani turiștii dornici de autentic. Principalele activități din cadrul festivalului sunt concursul de pescuit sportiv, demonstrațiile de artă culinară, demonstrațiile de plutărit pe Bistrița Aurie, la care se adaugă spectacolele coralelor creștine, parada portului popular, spectacolele folclorice și de divertisment, mesele câmpenești și cinele tradiționale.

Festivalul de Artă Medievală „Ștefan cel Mare”

Cel mai mare eveniment de acest gen din România își așteaptă publicul, ca în fiecare an, de joi și până duminică, pentru a lua parte la turniruri cavalești, spectacole pirotehnice și de lasere, dansuri și cântece medievale, scene de luptă, reprezentații teatrale pentru copii, tir cu arcul, acrobații cu cai, activități interactive cu publicul, concursuri.

Bucovina Rock Castle

Este un eveniment care își propune să facă din Suceava o destinație consacrată pentru concertele rock din România. Publicul festivalului va avea ocazia să vadă live trupele de gen preferate, atât din țară, cât și din străinătate, precum și tinere talente locale.

Târgul de Toamnă „Produs în Bucovina”

Organizat pe Esplanada Iulius Mall Suceava, târgul aduce în atenția vizitatorilor produsele tradiționale din zona Bucovinei, de la produse tradiționale meșteșugărești, până la produse tradiționale din carne, lapte, produse apicole, fructe și legume. În cadrul târgului sunt prezentate obiceiuri de stână și produse gastronomice specifice, precum și alte produse din gastronomia bucovineană.

Crăciun în Bucovina

Bucovina a fost și rămâne zona de referință, unde sărbătorile de iarnă, cu întreg ansamblul de ritualuri, ceremoniale, practici, datini și obiceiuri, sunt parte din spiritualitatea locurilor. Unul dintre cele mai importante evenimente de iarnă este organizat în municipiul Suceava, în a treia zi de Crăciun, și constă într-o paradă a măștilor și un spectacolul de datini și obiceiuri din municipiul Suceava.

În comuna Marginea se află un cămin cultural, care se află în renovare și la ora actuală nu este dat în folosință.

Biblioteca comunală Marginea a fost înființată în anul 1960 având un fond de carte de 2558 de volume. De-a lungul timpului au fost realizate achiziții, ajungându-se în mai 2006 la un fond de carte de 15244 volume.

Biblioteca funcționa în incinta căminului cultural. Deocamdată fondul de carte a fost mutat într-un spațiu închiriat, biblioteca fiind închisă ca urmare a renovărilor ce se execută. De asemenea postul de bibliotecar nu este ocupat.

La nivelul comunei există 3 biserici și o mănăstire (cult ortodox), o casă de rugăciuni a cultului baptist, o casă de rugăciuni a cultului pentecostal și un lăcaș de cult aparținând “Oastei Domnului”.

Tabelul 4.1: Lăcașe de cult de la nivelul comunei Marginea

Nr. Crt.	Biserica	Denumirea	Amplasament
1	Ortodoxă	Biserica ”SF Arhangheli Mihail și Gavril	Marginea
2	Ortodoxă	Biserica închinată ”Cuvioasei Paraschiva”	Partea din sus a comunei
3	Ortodoxă	Biserica ”SF împărați Constantin și Elena”	Satul Nou
4	Ortodoxă	Mănăstirea Nașterea Maicii Domnului”	Marginea

Imaginea 4.1: Monumentul eroilor căzuți în cele două războaie mondiale

Pe teritoriul comunei există credincioși care fac parte din cultele neoprotestante: pentecostali, baptiști, adventiști, Oastea Domnului și altele.

Comuna Marginea este un renumit centru de artă populară, cunoscut îndeosebi pentru ceramica neagră ce se produce aici.

Ceramica de Marginea este o marcă de ceramică tipică pentru comuna Marginea din județul Suceava. Se caracterizează atât prin culoarea neagră pe care o dobândesc obiectele după ardere - rezultat al folosirii unei tehnologii preistorice, cât și prin ornamente - rezultat al folosirii unor tehnici specifice sau prin păstrarea unor forme tradiționale.

Ceramica de la Marginea apare ca rezultat al folosirii unei tehnologii de producție ce aparține culturii Horodiștea - Florești (perioada cea mai înfloritoare a ceramicii negre geto-dacice).

În secolele XII-XV activitatea de olărit a cunoscut o dezvoltare puternică în nordul Moldovei și mai ales în regiune. Înainte de instaurarea regimului comunist în România, în Marginea existau în jur de 60 de ateliere de olari. Apoi, în anii comunismului, posesia unei roți de olar se pedepsea de către lege și din acest motiv mulți meșteri olari au renunțat la meseriile lor moștenite din străbuni. Mai târziu, însă, tot comuniștii au încercat prin cooperative artisanale relansarea acestei activități.

Oalele de la Marginea sunt obținute printr-o tehnică specială: ardere înăbușită (reducătoare) și lustruire cu ajutorul unui cremene. Această îndeletnicire are tradiții vechi în localitate. Astfel, în Marginea se modelează manual lutul argilos în scopul fabricării vaselor cu întrebuințare casnică pentru gătit sau pentru prelucrarea laptelui. O altă întrebuințare dată vaselor obținute este cea decorativă.

Imaginea 4.2: Olar în timpul realizării unei piese de ceramică

Imaginea 4.3: Atelier de ceramică local

Formele vaselor, de asemenea sunt străvechi, oale mari, străchini, ulcele și ulcioare, platouri, obiecte de decor. Obiectele prin frecarea cu cremenele capătă un luciu cenușiu-metalic. Cu ajutorul cremenelor se pot obține forme pe suprafața obiectului prelucrat, linii frânte, spirale, desene stilizate etc.

Imaginea 4.4: Vase din ceramică neagră

Dranița (șindrila) este unul dintre produsele autohtone, care a atins culmile sale în perioada de dinainte de 1989, ajungând să fie unul dintre cele mai cunoscute produse după ceramica din comună. Chiar și în perioada contemporană sunt multe construcții care au ca protecție împotriva ploilor și a intemperiilor naturii această material din lemn.

Imaginea 4.5: Gard tradițional din șindrilă

Denumită în multe zone din țară șindrilă, dranița este o scândurică din lemn de brad realizată prin crăparea lemnului de brad de-a lungul fibrei sale, printr-un procedeu foarte migălos care necesită multă răbdare și experiență în domeniu.

După tăierea butucilor de brad, în lungimi care variază de la 20 până la 70-80 centimetri (în funcție de cât se dorește a fi lungimea draniței), se crapă în șpani de diferite măsuri după cât este de gros butucul și după cioturile (nodurile) de pe acesta. Din acești șpani se realizează dranița brută care va trebui apoi să fie prelucrată prin diferite procedee până va ajunge la produsul final care va putea fi pus în operă.

Imaginea 4.6: Procesul de fabricare al șindrilei

Încondeiatul ouălor reprezintă înfrumusețarea cu motive antropomorfe, zoomorfe, fitomorfe, schiomorfe a ouălor jertfite la Paști, simbol al divinității care moare și renaște anual. Ouă de găină, încondeiate, cu ceară în relief, lucrate de meșteri populari din Bucovina prin tehnici tradiționale străvechi, specifice zonei de Nord a României.

Oul încondeiat semnifică bucurie, smerenie, împăcare. Meșterii populari obișnuiesc să picteze pe ele simboluri (Soare, Luna, Cruce), obiecte din natură (plante, animale, lucruri casnice), modele preluate din țesături populare, precum și semne sacre.

Imaginea 4.7: Încondeierea ouălelor

Un alt meșteșug foarte cunoscut îl constituie prelucrarea lânii, această meserie fiind preluată din bătrâni, care s-au specializat în dărăcit lâna și confecționarea de cergi pentru pat, fotolii, scaune, țeale de pus pe jos, traiste și trăistuțe. La început se confecționau și pâslari, folosiți de femeile mai în vârstă pe timp de iarnă.

CAPITOLUL V – CONTEXTUL ADMINISTRATIV

Județul Suceava este situat în partea de nord-est a României, învecinat la nord cu Ucraina, la est cu Județul Botoșani, la sud – est cu Județul Iași, la sud cu județele Neamț și Harghita, la sud – vest cu Județul Mureș, iar la vest cu județele Bistrița Năsăud și Maramureș.

La 1 ianuarie 2009, populația stabilă a Județului Suceava era de 706.720 locuitori, din care 302.730 persoane în mediul urban și 403.990 persoane în cel rural. Densitatea populației județului era de 82,6 loc/km².

Județul Suceava are în componență următoarele unități administrativ-teritoriale:

- 5 municipii: Suceava - municipiu reședință de județ, Fălticeni, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Vatra - Dornei;
- 11 orașe: Gura Humorului, Siret, Solca, Broșteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Liteni, Milișăuți, Salcea și Vicovu de Sus;
- 98 comune, cu 379 sate.

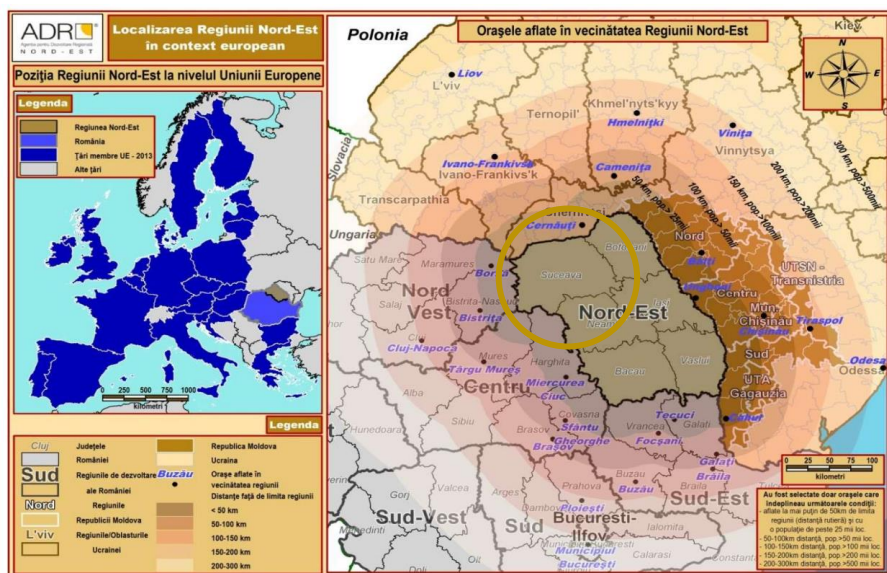

Figura 5.1: Județul Suceava în contextul Regiunii Nord-Est

Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

În 100 de ani de la Marea Unire, organizarea teritoriului României a înregistrat o serie de transformări.

În România, formele de organizare a teritoriului au purtat denumiri diferite (districte, regiuni, provincii, ținuturi etc.), fiind distribuite pe mai multe niveluri, subordonate puterii centrale (sau altor forme de administrare), prezentând anumite grade de autonomie.

Creșterea numerică a unităților administrativ teritoriale în România a fost determinată în principal, de creșterea populației, de la 19,72 mil. locuitori (1968) la 23,206 mil. locuitori în anul 1990.

În anul 2004 s-au creat în România 8 Regiuni de dezvoltare, entități fără personalitate juridică, folosite numai pentru atragerea fondurilor de investiții europene și pentru raportări statistice.

Nivelul regional cuprinde 8 Regiuni de Dezvoltare și 42 de județe, inclusiv Municipiul București. Regiunea de Dezvoltare Nord-est (1) o unitate teritorial-statistică de nivelul al doilea (NUTS 2), conform clasificării EUROSTAT este una dintre cele opt Regiuni de dezvoltare ale României și are în componență șase județe: Suceava, Botoșani, Neamț, Iași, Bacău și Vaslui (unități administrativ teritoriale de nivelul al treilea - NUTS 3). Aceste regiuni sunt entități fără personalitate juridică, folosite numai pentru atragerea fondurilor de investiții europene și pentru raportări statistice.

Parte a provinciei istorice Moldova, regiunea Nord-Est a României este o zonă în care istoria, cultura și tradiția completează mediul natural, deosebit de atrăgător. Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute. Are o suprafață de 36.850 kmp, reprezentând 15,46% din suprafața totală a țării, o populație de 3.695.831 locuitori (2011), iar granițele externe ale regiunii sunt cu Ucraina și Republica Moldova.

Tabelul 5.1- Unitățile administrativ teritoriale ale Regiunii de Nord-Est

Județul	Suprafața totală	Densitatea populației	Număr municipii	Număr orașe	Număr comune	Număr sate
Bacău	6.621	107,6	3	5	85	491
Botoșani	4.986	89,2	2	5	71	333
Iași	5.476	150	2	2	93	418
Neamț	5.896	95,1	2	3	78	344
Suceava	8.553	82,9	5	11	98	379

Vaslui	5.318	84,2	3	2	81	449
Total Regiune	36.850	100,3	17	29	506	2.414

Conform Legii nr. 351/2001 clasificarea localităților regiunii include:

- 2 localități de Rangul I (municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european) – municipiile Bacău și Iași;
- 15 localități de rang II (municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități) – Bârlad, Botoșani, Câmpulung Moldovenesc, Dorohoi, Fălticeni, Huși, Moinești, Onești, Pașcani, Piatra Neamț, Rădăuți, Roman, Suceava, Vaslui, Vatra Dornei;
- 29 localități de rang III (orașe) – Buhuși, Comănești, Dărmănești, Slănic-Moldova, Târgu Ocna (Județul Bacău); Bucecea, Darabani, Flămânzi, Săveni, Ștefănești (Județul Botoșani); Hârlău, Podu Iloaiei, Târgu Frumos (Județul Iași); Bicaș, Roznov, Târgu-Neamț (Județul Neamț); Broșteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Gura Humorului, Liteni, Milișăuți, Salcea, Siret, Solca, Vicovu de Sus (Județul Suceava); Murgeni, Negrești (Județul Vaslui);
- 506 localități de rang IV (sate reședință de comună);
- 2.526 localități de rang V (sate componente ale comunelor și sate aparținătoare municipiilor și orașelor).

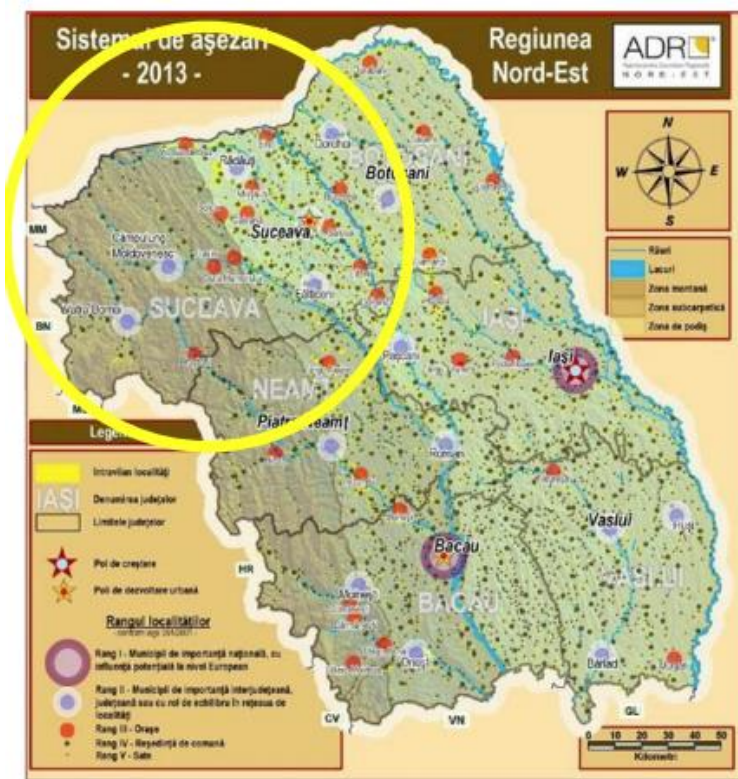

Figura 5.2: Unitățile administrativ teritoriale ale Regiunii de Nord-Est

Deși Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României din punct de vedere al numărului de locuitori și al suprafeței deținute, încă prezintă decalaje de dezvoltare față de celelalte regiuni.

Conform Strategiei de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 situația economică și socială a continuat să se agraveze odată cu intrarea în perioada de criză economică și financiară, PIB-ul la nivel regional a continuat să scadă, chiar într-un ritm mai accelerat decât la nivelul României. De asemenea, în același document se specifică faptul că din datele statistice existente rezultă că indicii de disparitate (raportul dintre nivelul regional și cel național al produsului intern brut) a scăzut continuu în perioada 2005-2010, atât în condiții macroeconomice de creștere economică, cât și de recesiune, coborând de la 66,7% în 2005 la 61,4% în 2010.

În documentul enunțat mai sus se precizează că principalii factori care determină nivelul scăzut de dezvoltare a Regiunii Nord-Est sunt:

- Alternativele economice reduse pentru populația din mediul rural;
- Competitivitatea scăzută a mediului economic
- Nivelul scăzut de atractivitate, în special a zonelor rurale și orașelor mici și mijlocii

În figura următoare putem vedea situația generală la nivelul Regiunii de Nord-Est, dar aici vom preciza doar zona unde nu există orașe pentru teritoriul Județului Suceava:

În zona de nord-vest a Județului unde sunt localizate comunele: Ulma, Moldova-Sulița, Izvoarele Sucevei, Cârlibaba

Figura 5.3: Areale și localități situate la o distanță mare față de localitățile urbane

Județul Suceava este situat în partea de nord-vest a regiunii, în bazinele superioare ale râurilor Siret și Bistrița. Bisericile cu pictură exterioară din Județul Suceava se bucură de o faimă mondială, de aceea opt dintre ele fiind incluse pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Municipiul Suceava a fost avantajat de faptul că aici a funcționat principala vamă a țării Moldovei, care deținea rolul de depozit, având privilegiul de a fi un mijlocitor pentru comerțul cu produse orientale atât către Polonia cât și către Ungaria.

În prezent populația domiciliază în proporție de 43,89% în mediul urban (dintre care 16,24% trăiesc în Polul de dezvoltare urbană Suceava), Județul având 5 municipii și 11 orașe.

Comunele cele mai importante din județ, ca număr de locuitori, sunt Șcheia (11.674 locuitori), Marginea (11.251 locuitori), Dumbrăveni (9.827 locuitori) și Udești (8.117 locuitori).

În context european, teritoriul Județului Suceava este traversat de rețeaua rutieră europeană TEN-T centrală. Trebuie precizat de asemenea că pe teritoriul Județului Suceava, nu sunt prevăzute coridoare ale rețelei TEN-T Core, ci doar alte rețele Core (doar rețeaua rutieră europeană TEN-T centrală). Faptul că nu există coridoare ale rețelei TEN-T Core pe teritoriul Județului nu este un avantaj, dar prin existența rețelei rutiere europene TEN-T centrală există o legătură cu aceste Coridoare ale rețelei TEN-T Core. Acest lucru îl putem observa prin faptul că sectoarele rețelei rutiere europene TEN-T centrală reprezintă elemente componente ale Coridorului TEN-T Orient/ Mediterana de Est și, respectiv ale Coridorului Rin – Dunăre.

Prin aceste legături ale Județului la rețeaua și coridoarele TEN-T Core se poate realiza conexiunea acestuia cu restul continentului european.

Figura 5.4: Rețeaua rutieră europeană TEN-T centrală, pentru zona României, cu localizarea județului Suceava

În Regiunea Nord – Est întâlnim transporturi rutiere, feroviare și aeriene, precum și puncte de trecere a frontierei cu Republica Moldova și Ucraina (rutier și feroviar) plus trei aeroporturi regionale (Bacău, Iași și Suceava).

Transportul rutier este cel mai dezvoltat din punct de vedere al întinderii teritoriale care acoperă aproape în întregime zonele locuite și care se desfășoară pe drumuri împărțite în: drumuri naționale, drumuri județene, drumuri comunale și străzi.

Principalele rute rutiere ale Regiunii Nord – Est sunt:

- ❑ București – Bacău – Roman – Suceava - Siret (punct de control și trecere a frontierei) – drumul european E85;
- ❑ Suceava – Vatra Dornei – Cluj (E576) care face legătura cu drumul european E60 Cluj-Napoca – Oradea;
- ❑ Bacău – Brașov – Pitești drumul european E574 (care face legătura cu drumul internațional E70 Craiova – Vidin - Skopje);
- ❑ București – Bârlad – Albița (punct de trecere a frontierei) - Chișinău - drumul european E581 care străbate județul Vaslui: Roman – Tg. Frumos cu ramificație către Botoșani (E58) și Iași – Sculeni (E 583).

Tabelul 5.2: Distanțe rutiere între principalele municipii din regiune și capitala (în kilometri)

	Bacău	Botoșani	Iași	Piatra-Neamț	Suceava	Vaslui
Bacău	-	193	130	58	151	83
Botoșani	193	-	125	145	42	
Iași	130	187	-	139	145	71
Piatra-Neamț	58	145	139	-	103	129
Suceava	151	42	145	103	-	216
Vaslui	83	258	71	129	216	-
București	294	258	430	354	457	359

La nivelul județului Suceava, alături de DGASPC principalii furnizori de servicii sociale și prestații sociale sunt:

- ☒ Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Suceava;
- ☒ Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog al Județului Suceava;
- ☒ Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Suceava;

2 Serviciile Sociale de la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, organizațiilor neguvernamentale, bisericii și altor organizații publice sau private.

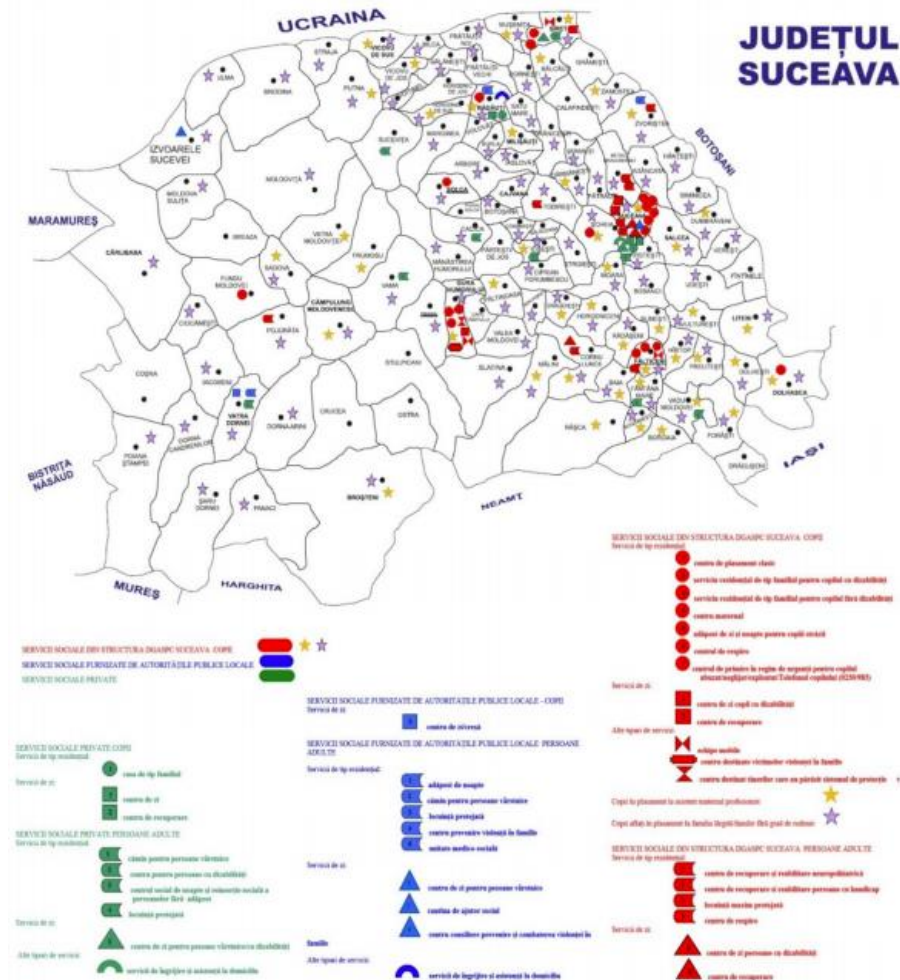

Figura 5.5: Infrastructura serviciilor sociale de la nivelul județului Suceava

În total, la nivelul județului, există 3 centre de plasament clasice/modulate, 24 de centre de plasament de tip familial și 18 apartamente. Numărul copiilor/ tinerilor din sistemul de protecție, care beneficiază de măsuri de tip rezidențial fiind de 623 în anul 2017, în scădere față de 703 în 2012. În ceea ce privește centrele de servicii sociale pentru adulți, acestea găzduiau 872 persoane adulte instituționalizate la finele anului 2016.

Rețeaua de dotări culturale, de sport și de agrement cu rol teritorial existent în județul Suceava este reprezentată în Figura 5.6.

Rețeaua dotărilor culturale este reprezentată în principal de instituțiile și companiile de spectacole sau concerte ce se regăsesc doar la nivelul municipiului Suceava, numărul acestora crescând de la o singură unitate în anul 2007 (11.561 locuri) la 3 unități în anul 2017 (13.155 locuri).

Numărul spectatorilor și auditorilor a crescut în acest interval de la 65.000 persoane în anul 2007 la 246.581 persoane în anul 2017. Personalul angajat din instituțiile și companiile de spectacole se ridică la 174 persoane în anul 2017.

Într-o mai mică măsură putem vorbi de cinematografe, deși se poate vorbi de un revirement, numărul acestora crescând de la o singură unitate în anul 2007 (501 locuri) la 2 unități în anul 2017 (1.608 locuri). Numărul spectacolelor cinematografice a crescut semnificativ de la 21 spectacole în anul 2007 la 14.002 spectacole în anul 2017 (298.000 spectatori).

Numărul de biblioteci existente în județul Suceava este de 305 unități, la nivelul anului 2017, în scădere de la 333 unități în anul 2007. Numărul personalul angajat din biblioteci este de 171 persoane la nivelul județului Suceava.

În fiecare unitate administrativ teritorială avem cel puțin o bibliotecă. Analizat la nivel regional doar în județele Bacău (358 unități) și Iași (450 unități) avem mai multe biblioteci.

În ceea ce privește rețeaua dotărilor de sport și agrement, cel mai bine echipat este municipiul Suceava care deține pe lângă săli de sport (Sala Unirea, terenuri, stadioane de sport, patinoar și bazine de înot. Astfel în municipiul Suceava există 4 stadioane, Stadionul de rugby Unirea (1000 locuri), Stadionul „Areni” (10.000 locuri), Stadionul Ițcani, Stadionul LPS, complex sportive (Complex sportiv Ștrand) și 5 bazine de înot. De asemenea, în afară de cele 4 stadioane în Suceava mai există un număr de 9 stadioane în municipiile Fălticeni, Vatra Dornei, orașele Frasin, Liteni, Siret, Solca și comunele Dumbrăveni, Fundu Moldovei și Pojorâta. (figura 5.6)

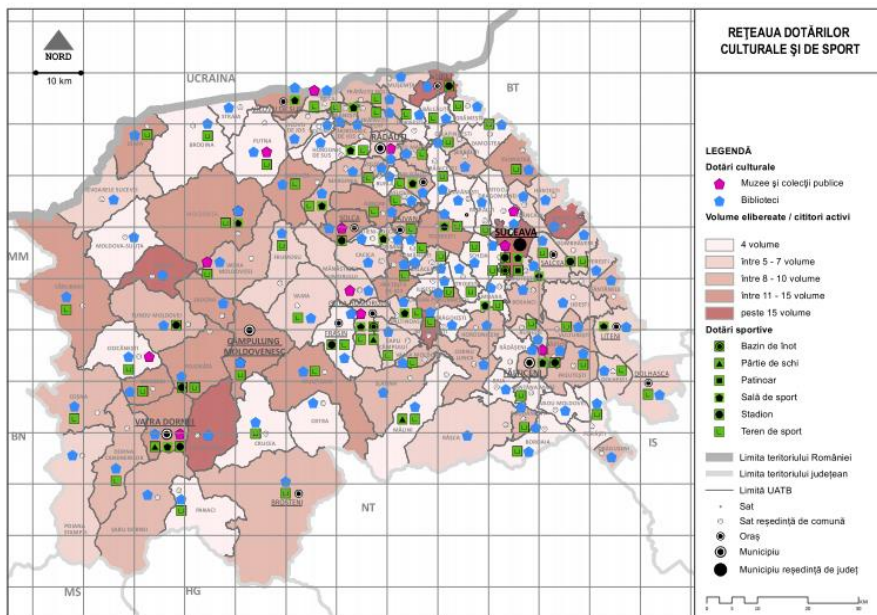

Figura 5.6: Rețeaua dotărilor culturale și sportive

Regulamentul aferent PUG al comunei Marginea, realizat în 1995, estima (luând în considerație volumul total al populației comunei și un număr de 1,5 persoane/cameră) la 446 necesarul de locuințe noi ce urmau a fi construite pe teritoriul comunei până în 2010. (figura 5.7)

Imagina 5.1: Planul comunei Marginea

În 1992, pe teritoriul comunei Marginea existau 2212 locuințe, în 2011 ajungându-se la 3 459 locuințe, deci în 19 ani s-a înregistrat o variație de 56%. Mai mult, în 2009, dintre cele aproximativ 3000 de locuințe proprietate privată, doar 2000 erau locuite. Cele mai multe autorizații de construcție s-au emis după 1996, numai în perioada 1996-2000 aprobându-se în jur de 250 proiecte / an. În perioada 1992-2010 situația emiterii autorizațiilor de construcție-demolare, se prezenta astfel:

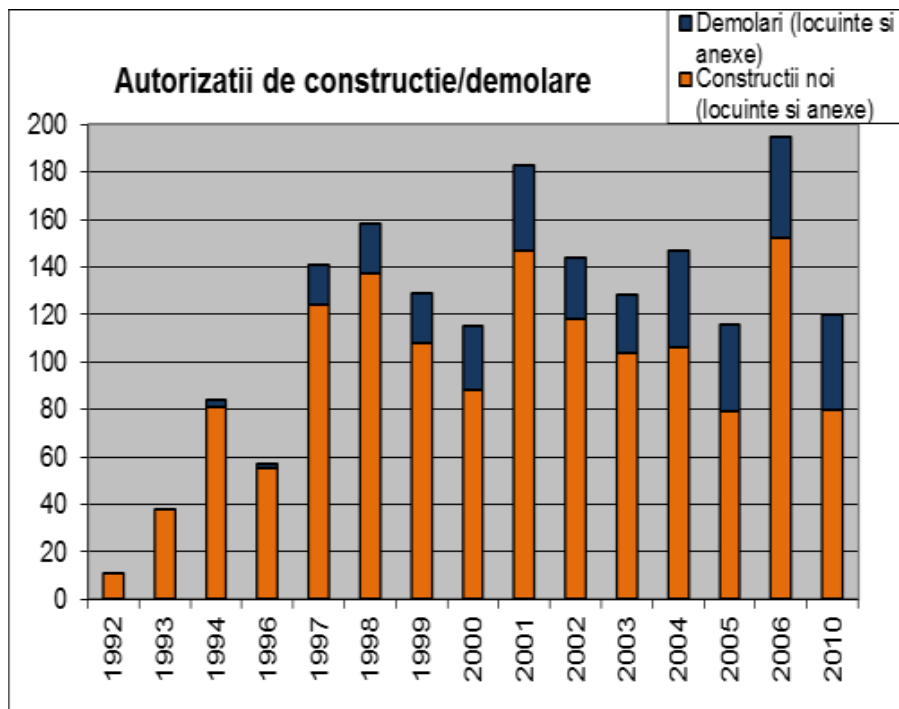

Figura 5.7: Autorizații de construcții-demolare

Observăm că cele mai multe autorizații de construcție au fost emise în anii 2001 și 2006 odată cu emigrarea localnicilor în țările străine până la începutul crizei când se poate observa o scădere deoarece efectivul monetar a scăzut.

La nivelul comunei Marginea putem constata că suprafața fondului funciar nu a suferit modificări în decursul celor 5 ani, 2010 respectiv 2014. Valorile cele mai mari se înregistrează în suprafețele ocupate cu Păduri și altă vegetație forestieră ocupând 57% din UAT Marginea, respectiv 4329 ha, urmată de suprafața Arabilă care ocupă 1820 ha.

Se poate constata că ponderea cea mai mare este deținută de terenurile neagricole în detrimentul celor agricole. Determinând un indice pentru care persoanele care locuiesc în comuna se ocupă cu prelucrarea lemnului, respectiv cu fabricarea draniței și nu numai.

Tabelul 5.3: Suprafața fondului funciar după modul de folosință la nivelul comunei Marginea (ha)

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	2010	2011	2012	2013	2014
Total	7.591	7.591	7.591	7.591	7.591
Agricolă	2.466	2.466	2.466	2.466	2.466
Arabilă	1.820	1.820	1.820	1.820	1.820
Pășuni	442	442	442	442	442
Fânețe	202	202	202	202	202
Livezi și pepiniere pomicele	2	2	2	2	2
Terenuri neagricole total	5.125	5.125	5.125	5.125	5.125
Păduri și altă vegetație forestieră	4.329	4.329	4.329	4.329	4.329
Ocupată cu ape, bălți	214	214	214	214	214
Ocupată cu construcții	314	314	314	314	314
Căi de comunicații și căi ferate	60	60	60	60	60
Terenuri degradate și neproductive	208	208	208	208	208

Tabelul 5.4: Numărul locuințelor existente în comuna Marginea (număr)
(Sursa: INSSE)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019
Comuna Marginea	3.676	3.731	3.797	3.821	3.884

În decursul celor 5 ani (2015 – 2019), comuna Marginea prezintă o creștere constantă a numărului de locuințe, ceea ce determină ca venitul persoanelor ce locuiesc este unul constant și permit acestora să-și construiască propria locuință.

ZONE FUNCTIONALE	EXISTENT (ha)	%
Zone pentru locuinte - regim mic si mediu de inaltime si functiuni complementare	260,56	18,38
Zona institutii publice si servicii/comert	12,75	0,90
Zona spatii depozitare industriale	7,09	0,50
Zona unitati agricole	1,99	0,14
Zona gospodarie comunala(cimitire)	1,79	0,13
Spatii verzi amenajate, parcuri, sport, agrement, vegetatie de protectie si aliniament	4,47	0,32
Cai de comunicatie si transport rutier	78,86	5,56
Terenuri agricole in intravilan	931,36	65,69
Ape	74,05	5,22
Paduri	18,79	1,33
Terenuri neproductive	26,17	1,85
TOTAL INTRAVILAN	1417,88	100,00

Figura 5.8: Bilanț teritorial existent – comuna Marginea

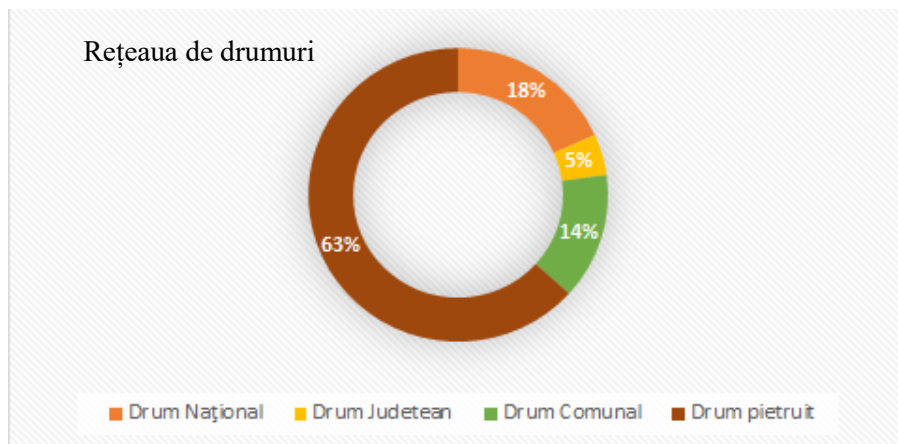

Figura 5.9: Rețeaua de drumuri a comunei Marginea

Referitor la rețeaua de drumuri ce străbat teritoriul comunei Marginea, se observă o discrepanță majoră a drumurilor ce sunt pietruite în detrimentul celor asfaltate. Astfel comuna prezintă $\frac{2}{3}$ din drumurile ce o străbat ca fiind pietruite (46 km), o remarcă care poate duce atât la scăderea tranzitului de vehicule în comună care poate periclita atât turismul cât și dezvoltarea IMM-urilor.

Localitatea este situată la intersecția a două artere de circulație rutieră foarte importante, de-a lungul liniei de contact munte - podiș DN 2E, între comuna Putna și orașul Gura Humorului și alta care traversează Obcina Mare - DN 17A, între municipiile Rădăuți și Câmpulung Moldovenesc, peste Pasul Ciumarna (1100 metri altitudine), fiind în vecinătatea municipiului Rădăuți, la o distanță de cca. 8 km de acesta, la 15 km de orașul Solca și la 48 km distanța de municipiul Suceava.

Un alt drum important care trece prin comuna este DJ 209K și care face legatura cu comuna Volovăț.

Comuna este legată de celelalte localități prin mai multe linii de microbuze făcând relativ facilă relația comună – municipiu, orașe și celelalte comune din județ și cu reședința de județ, orașul Suceava.

În prezent traficul se desfășoară necorespunzător mai ales din punct de vedere al traficului greu care traversează comuna afectând chiar zona centrală. Starea proastă a drumurilor, densitatea redusă, creșterea numărului de autovehicule sunt probleme ce nu trebuie să fie neglijate.

În ceea ce privește transportul feroviar, comuna Marginea nu beneficiază de acces la calea ferată.

CAPITOLUL VI – SISTEMUL DE EDUCAȚIE

Investițiile în educație încă înregistrează un nivel scăzut în comparație cu cele de la nivelul UE, iar mecanismele de finanțare pentru sprijinirea echității sunt slabe.

În anul 2017, cheltuielile publice pentru educație au fost echivalente cu numai 2,8% din PIB, fiind considerabil mai scăzute decât media UE de 4,6 % și reprezentând cel mai mic procent din UE. Acest nivel scăzut de finanțare reflectă atât subfinanțarea politicilor în domeniul educației la nivel național și local, cât și creșterea puternică a PIB-ului României în 2017. În mod tradițional, insuficiența investițiilor este resimțită în special în învățământul preuniversitar. Finanțarea de bază și coeficienții corectori existenți sunt insuficienți pentru a răspunde nevoilor unităților de învățământ. În consecință, ca soluție pentru angajarea de cadre didactice înalt calificate, unitățile de învățământ din zonele urbane bogate recurg adesea la înscrierea unui număr excesiv de elevi, ceea ce conduce la supraaglomerare. Deoarece unitățile de învățământ din orașele mici și din zonele rurale tind să aibă mai puțini elevi și clase mai mici, ele nu pot atrage cadre didactice înalt calificate, chiar dacă primesc finanțare mai mare per elev. În orice caz, atractivitatea unităților de învățământ din zonele rurale și defavorizate pentru personalul înalt calificat este de obicei limitată. Sistemul de finanțare complementară de către autoritățile locale tinde să favorizeze unitățile de învățământ din municipalitățile mai bogate, consolidând astfel inegalitățile din sistem (Banca Mondială, 2018). Cu toate acestea, ar trebui menționat faptul că, în comparație cu 2018, bugetul național pentru 2019 a prevăzut o creștere semnificativă pentru politicile în domeniul educației și formării.

Rata de părăsire timpurie a școlii este ridicată, având repercusiuni asupra pieței muncii și asupra economiei. În 2018, rata persoanelor care au părăsit timpuriu sistemul de educație și formare (grupa de vârstă 18-24 de ani) a scăzut, pentru al doilea an consecutiv, la 16,4 %. Deși se situează mult sub nivelul său maxim de 19,1 % din 2016, rata rămâne una dintre cele mai ridicate din UE (media UE: 10,6 %). Prin urmare, este puțin probabil să se atingă obiectivul național de 11,3 % până în 2020. Părăsirea timpurie a școlii persistă din cauza unei combinații de factori, printre care se numără aspectele socioeconomice și decalajele în ceea ce privește furnizarea unei educații de calitate. În zonele rurale – unde nivelul sărăciei este cel mai ridicat, iar cel al calității educației tinde să fie cel mai scăzut – una din patru

persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani a părăsit școala prea devreme. În schimb, rata este de 15 % în orașe și de numai 4,2 % în municipii. Autoritățile dezvoltă în prezent un mecanism de avertizare timpurie care ar putea contribui la îmbunătățirea colectării datelor și la consolidarea coordonării dintre unitățile de învățământ, inspectorate și alte instituții relevante (asistență socială, ONG-uri, poliție, biserică etc.). Prin intermediul cererilor de propuneri lansate recent în cadrul FSE, disponibilitatea programelor de tip „a doua șansă” se îmbunătățește. Totuși, se menține necesitatea de a adapta programele la nevoile cursanților adulți.

Potrivit centralizărilor puse la dispoziție de Inspectoratul Școlar Județean (IȘJ) Suceava, din anul școlar 2008-2009, numărul elevilor din județ a scăzut continuu, de la 128.016 elevi și preșcolari atunci, la 111.637 în anul școlar actual, 2018-2019.

Cea mai mare scădere a populației școlare se înregistrează la gimnaziu. Astfel, dacă în anul școlar 2008-2009 erau înregistrați 35.250 de copii, în acest an școlar sunt 26.931 de elevi în clasele V-VIII, scăderea fiind de peste 8.300 de elevi.

Scăderi semnificative sunt și în grădinițe. Potrivit statisticilor, în urmă cu un deceniu, în Suceava figurau 24.527 de preșcolari, în zece ani numărul acestora scăzând cu peste 5.000, până la 19.351.

Populația școlară condiționează numărul unităților de învățământ, dar și numărul posturilor pentru cadrele didactice. Prin urmare, din rețeaua școlară a județului dispar anual școli și grădinițe, marea majoritate din mediul rural, toate cu efective foarte mici de elevi.

Cauzele acestui declin sunt puse pe seama numărului tot mai scăzut de nașteri, a migrației și a abandonului școlar.

Cauzele principale ale scăderii populației școlare sunt direct legate de sporul natural negativ, de migrație și de abandonul școlar determinat de sărăcie, de nivelul scăzut de educație al părinților sau de accesibilitate redusă la școli.

Scăderea populației școlare este vizibilă mai ales la nivelul unităților de învățământ din mediul rural și din cauza scăderii natalității, dar și din cauză că tot mai mulți părinți preferă școlile de la oraș în detrimentul celor din sat.

Sistemul de educație

Principalele caracteristici ale sistemului de învățământ

Sistemul de educație este administrat:

- **la nivel național** de Ministerul Educației Naționale (MEN);

- **la nivel central**, în cooperare, cu alte ministere (de exemplu Ministerul Finanțelor Publice pentru finanțarea instituțiilor școlare) și structuri instituționale subordonate Guvernului;

- **la nivel local**, de către inspectoratele școlare județene, ca instituții locale subordonate.

Ministerul Educației Naționale organizează și conduce sistemul național de educație, învățământ, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare având ca parteneri atât instituțiile subordonate, cât și instituțiile aflate în coordonare.

Ministerul Educației Naționale asigură **relația cu Parlamentul, Consiliul Economic și Social și exponenți ai societății civile** în probleme specifice domeniului său de activitate.

Legislație

Cadrul legal general pentru organizarea, administrarea și funcționarea educației în România este stabilit prin:

- Constituție (cap.2, art.32);
- Legea Educației Naționale - lege organică;
- legi ordinare și ordonanțe de guvern.

Procedurile și regulamentele specifice sunt stabilite prin hotărâri ale guvernului și ordine ale Ministerul Educației Naționale.

Sistemul de educație național

- **Are un caracter deschis**, permițând mobilitatea elevilor, prin transfer de la o unitate școlară la alta, de la o clasă la alta, de la un profil la altul și de la o filieră la alta.

- **Are un caracter pluralist** (școli publice sau private, în sistem de alternativă educațională) și asigură modalități de școlarizare în limba oficială a statului (limba română), în limbile materne ale elevilor aparținând minorităților naționale sau în limbi de circulație internațională.

În România învățământul constituie prioritate națională.

Sistemul educativ național cuprinde unități de învățământ de stat, particulare și confesionale, autorizate sau acreditate. Instituțiile de învățământ sunt administrate de autoritățile locale.

Statul asigură cetățenilor României, precum și cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene, drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.

În România sunt valabile numai diplomele recunoscute de statul român, conform legislației în vigoare.

Învățământul general obligatoriu este de 11 clase și cuprinde învățământul primar, învățământul secundar inferior și primii 2 ani ai învățământului secundar superior.

Învățământul de stat este gratuit.

Formele de organizare a învățământului preuniversitar sunt: învățământ cu frecvență și învățământ cu frecvență redusă. Învățământul obligatoriu este învățământ cu frecvență.

Sistemul național de învățământ cuprinde următoarele niveluri:

Educația timpurie (0—6 ani)

Educația timpurie formată din:

- **nivelul antepreșcolar (0—3 ani)**
- **învățământul preșcolar (3—6 ani)**, care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare. În instituțiile de stat educația timpurie este gratuită.

Învățământul primar (ISCED 1)

- **clasa pregătitoare**
- **clasele I—IV.**

Învățământul secundar inferior sau gimnazial (ISCED 2)

Învățământul secundar inferior sau gimnazial, care **cuprinde clasele V—VIII**. Accesul la nivelul superior se realizează prin examen de evaluare națională și de repartizare în unități de învățământ secundar superior.

Învățământul secundar superior (ISCED 3)

Învățământul secundar superior poate fi:

- **învățământ liceal**, care **cuprinde clasele de liceu IX—XII/XIII**, cu următoarele filiere: teoretică, vocațională și tehnologică;
- **învățământ profesional** cu durata de minimum 3 ani. Absolvenții învățământului profesional care promovează examenul de certificare a calificării profesionale pot urma cursurile învățământului liceal.

Învățământul terțiar nonuniversitar (ISCED 4)

Învățământul terțiar nonuniversitar **cuprinde învățământul postliceal.**

Învățământul profesional și tehnic este format din:

- învățământ profesional;
- învățământ tehnic;
- învățământ postliceal.

Învățământul superior (ISCED 5-8)

Învățământul superior este organizat în universități, academii de studii, institute, școli de studii superioare, denumite instituții de învățământ superior sau universități, autorizate provizorii sau acreditate. Pot să se

înscris în învățământul superior absolvenții de liceu cu diplomă de bacalaureat. Condițiile de admitere sunt diferite de la o instituție la alta.

Structura învățământului superior reflectă principiile procesului Bologna:

- studii de licență;
- studii de master;
- doctorat.

Educația adulților cuprinde programe de formare la toate nivelurile de calificare, organizate în sectorul public sau privat.

La nivel public, Institutul de Științe ale Educației oferă cursuri de formare prin care promovează reformele din educație.

Casa Corpului Didactic oferă cursuri de dezvoltare profesională în raport cu sistemul competențelor profesionale și transversale necesare cadrului didactic și cu politicile și strategiile naționale și europene în domeniu.

Tabelul 6.1: Unități școlare la nivelul comunei Marginea (2012-2019)
(Sursa: INSSE)

Nivel de educație	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	4	4	4	4	4	4	4	4
Preșcolar	1	1	1	1	1	1	1	1
Primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	2	2	2	2	2	2	2	2
Primar și gimnazial	:	2	2	2	2	2	2	2
Liceal	1	1	1	1	1	1	1	1

Comuna Marginea are în dotarea sistemului educațional o gradiniță, două școli gimnaziale și primare și Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea.

Numărul acestor nu a sporit însă a rămas constant pe perioada 2012-2019, elevii contribuind la înfrumusețarea lor prin rezultatele pe care le obțin.

Tabelul 6.2: Populația școlară pe niveluri de educație la nivelul comunei Marginea (2012-2019)

Nivel de educație	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	1713	1700	1714	1670	1663	1630	1661	1704
Copii înscriși în grădinițe	442	432	460	422	439	443	479	539
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	-	1032	996	997	991	983	979	963
Elevi înscriși în învățământul primar	-	521	528	531	546	575	569	553
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	-	511	468	466	445	408	410	410
Elevi înscriși în învățământul liceal	158	152	139	148	131	117	95	63
Elevi înscriși în învățământul profesional	56	84	119	103	102	87	108	139

Populația școlară a comunei prezintă o fluctuație între anii 2012-2019, astfel are loc o scădere a populației școlare până în 2017 urmând ca apoi să revină la o valoare aproximativ egală cu cea din 2012.

O scădere constantă se poate observa în cadrul liceului, astfel se observă dorința elevilor de a migra spre oraș pentru a studia, fie din dorința de a-și depăși limitele fie din resursele materiale de care dispune familia.

La polul opus se află copiii înscriși la grădiniță, aceștia prezintă un trend ascendent, arătând că populația este în creștere la nivelul comunei, celelalte unități prezentând oscilații în ceea ce privește numărul elevilor.

Tabelul 6.3: Personal didactic pe nivele de instruire, în perioada 2012 – 2019 (la nivelul comunei Marginea)

Nivel de educație	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	110	97	105	101	99	99	98	97
Învățământ preșcolar	17	19	19	19	19	19	19	21
Învățământ primar și gimnazial	-	66	75	71	67	68	67	65
Învățământ primar	-	27	27	27	27	28	28	27
Învățământ gimnazial	-	39	48	44	40	40	39	38
Învățământ liceal	27	8	8	9	9	8	8	6
Învățământ profesional	-	4	3	2	4	4	4	5

Un număr semnificativ de studii au demonstrat că sprijinul pe care elevii îl primesc de la cadrele didactice este cel mai important factor predictiv al implicării în activitatea școlară. S-a constatat existența acestei relații puternice în ceea ce privește bunăstarea și atitudinile sociale, emoționale și comportamentale. Profesorii sunt așteptați din ce în ce mai mult să devină facilitatori ai procesului de învățare. Prin motivarea, îndrumarea și sprijinirea continuă a tuturor elevilor, cadrele didactice îi pot ajuta pe aceștia să devină responsabili pentru propriul proces de învățare. Acest lucru necesită ca profesorii să dezvolte o relație puternică și bazată pe încredere cu respectivii elevi și cu părinții acestora.

Cadrele didactice formatoare din cadrul școlilor din comuna Marginea înregistrează o scădere de 13 persoane în 2019 față de anul 2012. Scăderea constantă pe parcursul celor 8 ani este la nivelul liceal, scădere datorată atât scăderii populației școlare cât și pensionarea cadrelor. La nivelul celorlalte unități, numărul profesorilor fluctuează constant.

Tabelul 6.4: Laboratoare școlare pe nivele de educație la nivelul comunei Marginea

Nivel de educație	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	4	4	4	4	3	4	4	4
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	-	3	3	3	3	3	3	3
Învățământ primar și gimnazial	-	3	3	3	3	3	3	3
Învățământ liceal	-	1	1	1	-	1	1	1

Clădirile, sălile de clasă, laboratoarele și dotările – într-un cuvânt, infrastructura educațională - constituie elemente vitale ale mediilor de învățare din școli și universități. Rezultatele cercetărilor în domeniu sugerează că infrastructura de foarte bună calitate conduce la îmbunătățirea predării, a rezultatelor școlare ale elevilor și reducerea abandonului școlar, pe lângă alte beneficii.

Școlile din zonele marginalizate din România au cele mai mari nevoi de investiții din țară, cu alte cuvinte elevii care învață în aceste școli sunt dublu dezavantajați. Acești elevi provin mai ales din familii cu venituri scăzute, din mediul rural, și urmează școli slab dotate. De exemplu, 72% din liceele din mediul rural nu sunt dotate cu laboratoare de științe, iar aproape 40% din aceste licee au toalete în exterior. Cu toate acestea, chiar dacă unitățile de învățământ din mediul urban sunt mai bine dotate decât cele din mediul rural, multe dintre școlile din mediul urban sunt supraaglomerate. Unul din patru elevi din mediul urban merge la o școală supraaglomerată, iar în multe dintre aceste școli se învață în mai multe schimburi.

Unitățile școlare din comună continuă să utilizeze aceleași laboratoarea în 8 ani, neaducându-se îmbogățiri infrastructurale, ceea ce dă dovadă de o investire în sistemul educațional, atât pentru a menține elevii deja existenți cât și pentru a opri migrarea acestora către orașe. Astfel îmbunătățindu-se rezultatele elevilor cât și interesul acestora spre educație.

Comuna Marginea nu dispune de ateliere de creație pentru copii în cadrul școlilor , un dezavantaj pentru populația școlară deoarece activitatea atelierului constituie un mijloc important de lărgire a orizontului cultural, de dezvoltare a interesului pentru lectură și a dragostei pentru carte. Contribuie la rezolvarea noilor sarcini instructiv — educative, completând volumul de cunoștințe asimilate după programul școlar și pune la dispoziție spre lectură informații mai ample la temă. Pe lângă rezolvarea unor sarcini instructiv-intelectuale aceste activități dezvoltă gustul utilizatorului pentru frumos, totodată satisfăcându-i și curiozitatea.

Tabelul 6.5: Situația unităților bibliotecare

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Biblioteci	5	4	4	4	4	4	4	3
Volume existente	54.809	43.304	44.750	41.761	41.862	42.040	42.473	31.109
Volume eliberate	28.181	30.493	12.052	14.990	14.431	13.757	12.543	5.651

La nivelul comunei Marginea, raportându-ne la cultură, în ceea ce privesc bibliotecile și numărul de volume existente, putem observa o scădere drastică la în intervalul 2012-2019, o scădere atât la volumele eliberate cât și la volumele existente. Scăderea lor poate fi datorată atât prin uzarea cât și prin prezența elevilor ce nu sunt educați în ceea ce privește utilizarea lor. Deși satele și comunele cât și zonele din mediul urban ar trebui să pună accentul pe cantitatea și calitatea cărților dintr-o unitate școlară deoarece bibliotecile au rolul de a conserva, gestiona și a valorifica o parte importantă a tezaurului cultural național scris și participă la construirea unei societăți moderne, dinamice și bine informate, deschizând o cale către cunoaștere, în general, și către cunoașterea culturii și spiritualității românești, în special.

Tabelul 6.6: PC-uri pe niveluri de educație în comuna Marginea (2012-2019)

Nivel de educație	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	90	91	94	116	78	103	118	118
Învățămant preșcolar	-	-	2	2	2	3	5	5
Învățămant primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	-	74	75	91	76	77	89	89
Învățământ primar și gimnazial	-	74	75	91	76	77	89	89
Învățământ liceal	-	17	17	23	-	23	24	24

Dacă la nivelul bibliotecilor și al conținutului acestora a avut o scădere majoră, putem constata că în ceea ce privește dotarea cu pc-uri, unitățile școlare se dotează constant, în 2019 crescând numărul de unități cu 34% față de anul 2012. Creștere datorată aprecierii folosirii tehnologiei în educație, apreciere dată atât de creșterea gradului de tehnologizare cât și acumularea de cunoștințe .

Tabelul 6.7: Ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă – pe medii de rezidență

Medii de rezidență	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2017
Urban	46	49.4	56.2	59.2	61.7	66.4	69.8	72.2	75.9
Rural	11.9	16.1	23	23.7	26.6	31.7	37.5	48.4	51.9

Conform datelor extrase de pe INSSE, se constată faptul că există discrepanțe majore între cele două medii de rezidență de aproape 30% în favoarea mediului urban.

S-a înregistrat o creștere semnificativă până în anul 2017 față de anul 2007 a ponderii populației cu acces la computer acasă, în mediul urban o creștere de 29,9% iar în mediul rural o creștere de 40%.

Însă mediul rural a atins ponderea de 51.9% abia în anul 2017 pe când mediul urban avea aceasta medie în anul 2008-2009.

Această diferență are un rol negativ asupra viitorului elevilor cât și asupra societății, cele două medii nu au șanse egale la instruire, fapt ce arată că ar trebui să se pună accentul pe investițiile în educație și de formare a profesorilor cu privire la cunoștințele informatice.

Rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Conform INSSE rata abandonului în județul Suceava înregistrează valori mai reduse decât ratele înregistrate la nivelul Regiunii Nord – Est precum și la nivel național pentru fiecare nivel de instruire analizat. Ceea ce arată că Județul Suceava nu se declasează din județele cu o rată mai scăzută a abandonului școlar.

Deși România se situează mult deasupra UE, nivelul său în anul 2018 fiind de 16,4% iar al UE fiind de 10,6.

CAPITOLUL VII – CONTEXTUL GEOGRAFIC

Situat în partea de nord-est a țării, cu o suprafață de 8553,0 km², județul Suceava este al doilea județ ca mărime din țară, reprezentând 3,6% din suprafața totală a țării.

Se învecinează la nord cu Ucraina (frontieră de stat), la est cu județul Botoșani, la sud-est cu județul Iași, la sud cu județele Neamț, Harghita, Mureș și la vest cu județele Bistrița-Năsăud, Maramureș.

Dealurile și munții sunt formele de relief predominante. Suprafața fondului forestier reprezintă 51,6% din cea a județului, ocupând din acest punct de vedere primul loc pe țară.

Raportat la marile unități geografice ale țării, teritoriul județului Suceava se suprapune parțial Carpaților Orientali și Podișului Sucevei.

Regiunea muntoasă cuprinde masivele Suhard și Călimani (cu vârful Pietrosul de 1791 m), cei mai impunători munți vulcanici din țară, Obcina Mestecăniș, masivele Giupalău-Rarău, Obcina Feredeului, Obcina Mare, Munții Stănișoarei, Depresiunea Dornelor.

Regiunea de podiș cuprinde dealurile piemontane Marginea, Depresiunea Rădăuți, Podișul Suceava – Fălticeni, Podișul Dragomirna, Depresiunea Liteni, Câmpia piemontană Baia, Valea Siretului.

Poziția județului determină caracterul răcoros al climei, clima județului fiind temperat – continentală.

Județul Suceava dispune de o bogată rețea hidrografică reprezentată de râuri (Bistrița, Dorna, Moldova, Siret, Șomuzul Mare, Suceava), pâraie, iazuri. Pe teritoriul județului există izvoare de ape minerale și mineralizate, cele mai renumite izvoare sunt cele de la Șaru Dornei, Poiana Negri și Coșna.

Comuna Marginea este una din cele 98 de comune iar teritoriul administrativ al comunei cuprinde localitatea Marginea. Localitățile vecine sunt:

- **la nord și nord vest:** comuna Horodnic de Sus;
- **la vest și nord vest:** comuna Sucevița;
- **la sud, comuna:** Mânăstirea Humorului;
- **la sud est:** localitatea Solca;
- **la est:** comunele Arbore și Volovăț.

Comuna Marginea se întinde pe o suprafață de 7591 ha, respectiv 75,91 km², fiind situată în partea central – nordică a județului Suceava, la aproape 9 km vest de orașul Rădăuți, de-a lungul pârâului Sucevița. Comuna

Marginea se situează în zona de contact a Podișului Sucevei cu Obcinele Bucovinei, la o altitudine de aproximativ 450 m. Comuna Marginea este dintr-un singur sat și se află la intersecția drumului național DN 17A (Câmpulung Moldovenesc–Rădăuți–Siret) cu drumul național DN 2E (Păltinoasa-Solca Putna) și DJ 209K (Marginea–Volovăț). Unul dintre principalele avantaje pe care comuna Marginea le deține este poziționarea la intersecția a două căi de comunicații importante pentru județul Suceava.

În cadrul teritoriului României, Comuna Marginea este situată la contactul dintre două regiuni diferite, Podișul Sucevei și Orogenul Carpaților Orientali. În cadrul județului, comuna Marginea este situată în partea central nordică, în bazinul râului Sucevița.

Suprafața totală a comunei este de 7591 ha, distribuită pe categorii de folosință, din care 4534 ha o ocupă pădurea așezată în partea de vest a comunei.

Fiind amplasată la confluența râurilor Sucevița și Suceava, Comuna Marginea se constituie pe luncile și terasele acestora. În lungul pârâului Sucevița se întâlnesc două nivele de teren cu altitudine între 275 și 350 de metri.

Relieful

Morfologic teritoriul administrativ al comunei Marginea este situat pe două unități majore de relief și anume Carpații Orientali și Podișul Moldovei. Carpații Orientali sunt reprezentați prin „Obcinele bucovinene - munții Obcina Mare cu înălțimi mai mari de 850 - 900 m, în partea de sud vest a teritoriului (Obcina Târsicilor). Înălțimea maximă este de 1030 în zona Pietrele Muierii-

Morfologia acestei zone se caracterizează prin culmi alungite pe direcția NV-SE, paralele cu direcția elementelor structurale din zonă.

Obcina Mare corespunde Flișului Paleogen marginal al Unității de Tarcău. Podișul Moldovei este reprezentat în zona prin Dealurile Piemontane Marginea și Depresiunea Rădăuți. Dealurile Piemontane Marginea prezintă un relief colinar cu înălțimi de peste 600 m și ocupă partea centrală a teritoriului comunei.

Culmile dealurilor au aspect de platou înalt. Versanții sunt fragmentați de văi cu direcția de la sud către nord. Dealurile sunt împădurite — Pădurea Jidogina, Pădurea Marginii și Pădurea Runcului.

Datorită gradului de împădurire versanții sunt în cea mai mare parte stabili. Fenomene de instabilitate s-au produs în trecut pe versantul de pe partea stânga a râului Sucevița care prezintă un relief specific în trepte.

Depresiunea Rădăuți ocupă partea de est nord-est a teritoriului administrativ al comunei Marginea. Prezintă un relief aproximativ plan cu o pantă medie mai mică de 5 grade către est. Relieful comunei este fragmentat de cursul râului Sucevița care prezintă o albie majoră cu lățime variabilă cuprinsă între 250 m la ieșirea din zona muntoasă până la 500 m în zona centrală a comunei.

Din punct de vedere hidrografic, comuna Marginea se situează în bazinul hidrografic al râului Siret prin afluentul său pe partea stânga râul Suceava. Râul Suceava colectează de pe teritoriul comunei Marginea apele râului Sucevița. Râul Sucevița prezintă un curs în general cu direcția E-S-E, ușor meandrat în zona în care traversează dealurile Piemontane.

Vegetația și fauna

Vegetația este reprezentată prin zona paduroasă în partea de sud și sud – vest a comunei, caracterizată prin păduri de conifere și foioase. Padurile și alte terenuri cu vegetație forestieră ale comunei Marginea reprezintă 58.49% din suprafața totală. Pădurea, cu resursele ei, a reprezentat o preocupare principală în viața locuitorilor din comună, locuințele se făceau aproape exclusiv din lemn. Structura pădurii pe specii de arbori ne arată o pondere ridicată pentru rășinoase (molidul și bradul) peste 60% din suprafața împădurită. Restul este ocupat de fag, plop, salcie, arin, paltin, arțar, carpen și altele. Bradul s-a extins în făgete, favorizate de climatul rece și umed.

Prezența molidului la altitudini mai mici se datorează unor împăduriri efectuate pe aceste terenuri. Trebuie remarcat faptul că din toată suprafața pădurii, circa 89% are productivitate inferioară, iar 1% sunt neproductive. Din pădurile ocolului Sivic Marginea s-au recoltat prin centrele de colectare importante cantități de fructe de pădure.

Fauna include numeroase specii cu valoare cinegetică ridicată: ursul și cerbul carpatin, căprioara, râsul, lupul, vulpea, jderul, hermina, dihorul, corbul, vulturi, bufnițe. Pârâurile de munte adăpostesc specii rare de pești, cum ar fi: păstrăvul curcubeu, mreana.

Clima este temperat – continentală cu influențe climatice scandinavo – baltice și circulația maselor de aer polare în perioada de iarnă.

Temperaturile medii anuale sunt repartizate pe unitățile de relief astfel :

- climatul montan:
 - sub 0°C pe munții înalți;
 - 6°C pe versantul estic al Obcinei Mari;

- climatul extramontan: 7°C - 8°C.

Temperatura maximă înregistrată a fost de 32°C în luna iulie iar temperatura minimă de - 25°C în luna decembrie. Luna cea mai caldă este iulie, ale cărei temperaturi medii au valori de 18°C- 19°C în regiunea de podiș și 12°C -16°C în regiunea montană.

Temperaturile cele mai scăzute din zona montană se înregistrează în depresiuni și văi, datorită fenomenului de inversiune climatică. Cantitățile de precipitații sunt de 650 - 750 mm. Recordul de 1.237 mm a fost înregistrat în 1955.

Durata iernii este cu 1-2 luni mai mare la munte, decât în regiunea podișului. Trecerea de la iarnă la primăvară se face brusc în zona de podiș, față de zona muntoasă, unde zăpada și înghețul se întâlnesc până la sfârșitul lunii mai și chiar începutul lunii iunie.

Cursurile de apă, debite normale, creșteri înregistrate

Apele de pe cuprinsul Comunei Marginea pot fi grupate în două categorii :

- Ape de suprafață;
- Ape subterane.

Apele de suprafață includ râurile și pâraurile cu regim de curgere permanentă și cele de curgere temporară. Principalul component al rețelei hidrografice de suprafață îl reprezintă pâraul Sucevița, care face parte din bazinul hidrografic al Râului Suceava. Pâraurile cu debit mai mic, dar tot cu caracter permanent sunt : Șoarecul, Hasca, Havris, Floaca, Volovăț și Ursoaia.

Pe teritoriul comunei se mai găsesc și „slatine: - izvoare sărate, de unde locuitorii se aprovizionează cu apa sărata (slatina, saramură), acestea fiind situate la sudul Dealului Pleșa.

CAPITOLUL VIII – PROFILUL SOCIO – DEMOGRAFIC

Creșterea rapidă a populației lumii, de-a lungul ultimelor trei decenii, ca rezultat al unor transformări economice și sociale de lungă durată, a condus la intensificarea interesului pentru cunoașterea evenimentelor și proceselor demografice. Potrivit estimărilor Organizației Națiunilor Unite în "World Population Prospects", populația lumii la 1 ianuarie 2019, era de 7,7 miliarde de locuitori, în creștere cu 166 milioane persoane comparativ cu anul 2017. Asia deține cea mai mare pondere în totalul populației la nivel mondial (59,7%), cu 4,6 miliarde locuitori, în timp ce Africa este următorul continent cel mai populat, cu 1,3 miliarde locuitori (17,0%). Europa ocupă locul al treilea, cu o pondere de 9,7%.

La 1 ianuarie 2019, populația României după domiciliu a fost de 22,17 milioane de persoane, în scădere față de anul precedent cu 43 mii persoane. Populația feminină este mai numeroasă (51,2%) decât cea masculină.

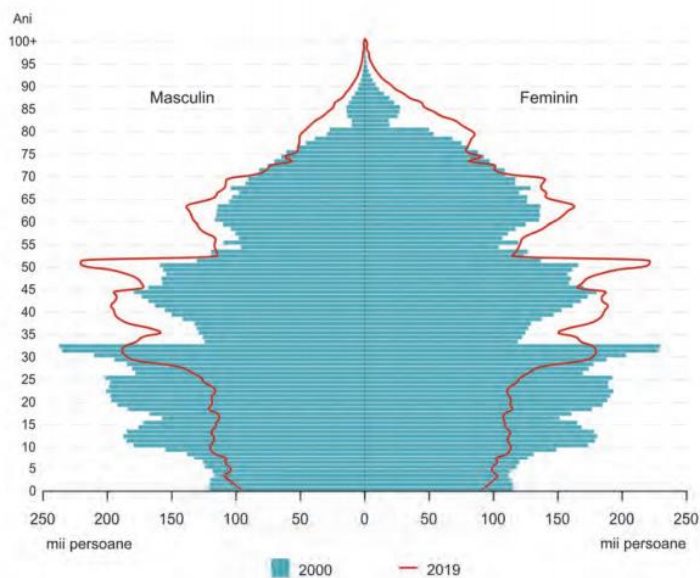

Figura 8.1: Populația după domiciliu, pe sexe și vârste, la 1 ianuarie 2000 și 2019 (Sursa: INSSE)

Raportul de masculinitate la 1 ianuarie 2019 a fost de 95 bărbați la 100 femei, în scădere față de 1 ianuarie 2000 (96 bărbați la 100 femei). Până la vârsta de 50 ani, numărul bărbaților a fost mai mare decât numărul

femeilor. Începând cu această vârstă, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților (cu excepția vârstei de 52 ani). La 1 ianuarie 2000, această inversare s-a produs la vârsta de 44 ani. La 1 ianuarie 2019, 56,4% din populația României avea domiciliul în mediul urban, în creștere față de aceeași dată a anului 2000 (55,0%).

În profil teritorial, populația după domiciliu nu este uniform distribuită. Factorii geografici, dar și polarizarea economică au condus treptat la o polarizare demografică.

Densitatea populației în România, la începutul anului 2019, a fost de 93,0 locuitori/ km², doar 13 județe situându-se peste această valoare. Deoarece suprafața județelor nu este foarte diferită ca mărime, densitatea se corelează, în mare măsură, cu distribuția teritorială a populației după domiciliu.

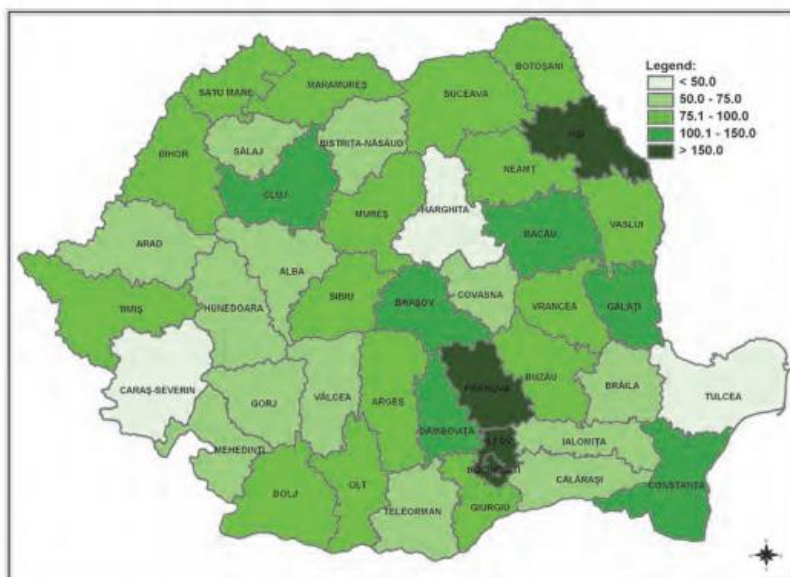

Figura 8.2: Densitatea populației după domiciliu, pe județe, la 1 ianuarie 2019

Județele cu densitate mare coincid cu cele în care populația este mai numeroasă. Se remarcă Municipiul București, pentru care densitatea populației (8879,3 locuitori/km²) este de aproape o sută de ori mai mare decât cea calculată la nivel național. Nivelul cel mai scăzut al densității populației la 1 ianuarie 2019 s-a înregistrat în județul Tulcea (27,9 locuitori/km²).

Îmbătrânirea populației este un fenomen mondial. Conform datelor ONU, ponderea populației de vârstă a treia (persoane de 60 de ani și peste) este în anul 2019 de 13,2%, însă pe termen lung se va mări, chiar și în regiunile unde natalitatea este superioară ratelor de mortalitate. Fenomenul îmbătrânirii demografice este prezent, în mod deosebit, în Europa, unde se înregistrează un declin natural și o îmbătrânire excesivă a populației. După aproape 30 de ani de la schimbările politice, economice și sociale care au marcat Europa la sfârșitul deceniului al nouălea și începutul deceniului al zecelea, peisajul economic și social al țărilor central și est europene - între care și România - s-a modificat radical, iar aceste schimbări și-au pus amprenta și asupra evoluțiilor demografice.

Două fenomene au contribuit la accelerarea rapidă a îmbătrânirii populației în aceste țări - scăderea natalității și creșterea migrației internaționale. Pe de altă parte, îmbătrânirea populației nu a ocolit nici statele Europei occidentale. Desfășurarea continuă, dar lentă, a îmbătrânirii în țările din vestul Europei a facilitat adaptarea vieții economice și sociale la noile realități demografice și a favorizat identificarea resurselor financiare necesare acoperirii necesităților crescânde impuse de îmbătrânire. La nivelul Uniunii Europene, anul 2005 a fost anul de schimbare a raportului dintre ponderea tinerilor și cea a vârstnicilor, ponderea populației tinere sub 15 ani (16,3%) fiind devansată de ponderea populației vârstnice de 65 ani și peste (16,6%).

Pentru România, anul de schimbare a raportului dintre ponderea tinerilor și cea a vârstnicilor a fost anul 2009.

În România, schimbările demografice vizează în special structura pe grupe de vârstă a populației, creșterea ponderii persoanelor în vârstă ridicând probleme economice și sociale deosebite. Structura pe vârste a populației rezidente din România poartă amprenta caracteristică a unui proces de îmbătrânire a populației, cauzat în principal de scăderea natalității, care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). În paralel, creșterea speranței de viață a determinat creșterea numărului și ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste).

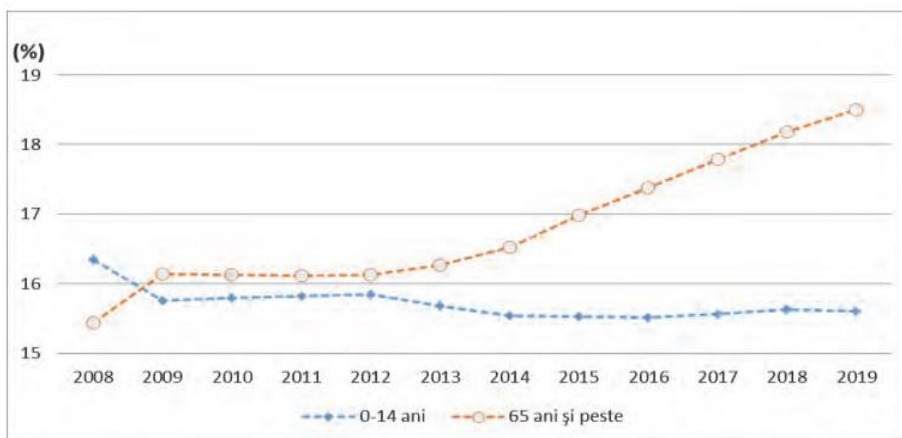

Figura 8.3: Ponderele populației de 0-14 ani și a populației de 65 ani și peste în totalul populației rezidente, la 1 ianuarie, în perioada 2008-2019

În perioada 2008-2019, populația rezidentă de 0-14 ani a înregistrat o scădere continuă a ponderii în totalul populației reprezentând, la 1 ianuarie 2019, 15,6% (16,4% din populația masculină și 14,9% din cea feminină), iar populația de 65 ani și peste a înregistrat o creștere, reprezentând 18,5% în totalul populației rezidente (15,3 % la bărbați și 21,6% la femei).

Tabelul 8.1: Structura populației rezidente, pe grupe de vârstă și sexe, la 1 ianuarie 2008 și 2019

Grupe de vârstă	Total		Masculin		Feminin	
	2008	2019	2008	2019	2008	2019
Total	100	100	100	100	100	100
0-4 ani	5.1	5.1	5.4	5.3	4.9	4.8
5-9 ani	5.2	5.1	5.5	5.4	5.0	4.9
10-14 ani	6.0	5.5	6.3	5.7	5.7	5.2
15-19 ani	6.3	5.4	6.6	5.6	6.0	5.1
20-24 ani	7.2	5.2	7.6	5.4	6.8	5.0
25-29 ani	7.0	5.8	7.3	6.1	6.7	5.4
30-34 ani	8.0	7.0	8.3	7.4	7.6	6.6
35-39 ani	7.0	7.1	7.3	7.4	6.8	6.7
40-44 ani	7.8	8.0	8.1	8.4	7.4	7.7
45-49 ani	6.1	7.7	6.2	8.2	5.9	7.4
50-54 ani	6.7	7.0	6.8	7.3	6.7	6.7

55-59 ani	6.4	5.7	6.3	5.8	6.5	5.7
60-64 ani	5.8	6.8	5.5	6.6	6.1	7.2
65-69 ani	4.6	6.2	4.2	5.6	5.1	6.8
70-74 ani	4.4	4.3	3.7	3.7	5.0	4.8
75-79 ani	3.4	3.4	2.7	2.7	4.0	4.0
80-84 ani	1.9	2.7	1.5	2.0	2.4	3.4
85 ani și peste	1.1	2.0	0.7	1.4	1.4	2.6

Structura pe grupe de vârste a populației rezidente arată o scădere a ponderilor grupelor de vârstă până în 30 de ani, ca urmare a natalității scăzute și a emigrației populației tinere. Grupele cele mai afectate sunt 20-24 ani (2,8 puncte procentuale), respectiv 25-29 ani (1,7 puncte procentuale). Încă un semnal de alarmă cu privire la fenomenul acut de îmbătrânire a populației este tras și de creșterea valorilor pentru vârsta medie și vârstă mediană a populației. La 1 ianuarie 2019, vârsta medie a populației feminine și a celei masculine din România a crescut, comparativ cu aceeași dată a anilor precedenți. Vârsta medie a populației feminine este mai mare decât vârsta medie a populației masculine cu 3,2 ani. Populația rurală, mai îmbătrânită, are o vârstă medie de 42,2 ani, mai mare cu 0,2 ani decât cea urbană (42,0 ani). Vârsta mediană este, de asemenea, în creștere pentru ambele sexe.

În România creșterea înregistrată este de 0,7 ani (2019 față de 2017), în timp ce la nivelul UE creșterea este de 0,3 ani (2018 față de 2017). Jumătate dintre persoanele din mediul urban din România aveau vârste mai mici de 42,5 ani (în 2019), la fel ca în mediul rural.

Județul Suceava, avea, în anul 2011, o populație de 634810 locuitori, care îl plasează pe locul șapte între județele României, poziție neschimbată din 1992 până în prezent. Populația județului este grupată în 114 unități administrativ-teritoriale, din care 16 orașe (8 declarate în 2004) și 98 de comune. Cel mai mare oraș al județului este Suceava, cu o populație de 92 121 locuitori conform RPL din 2011 și 124121 locuitori dacă se ia în considerare populația după domiciliu în 2018.

Municipiul Suceava este urmat, ca dimensiune, de municipiile Fălticeni și Rădăuți, de peste 20000 locuitori conform RPL 2011 și de peste 30 000 locuitori, conform datelor din 2018. Populația comunelor variază între 9577 locuitori – comuna Șcheia și 1384 – comuna Ciocănești; 22 de comune au peste 5000 locuitori, majoritatea fiind situate în partea estică și sudică a județului; 11 comune au mai puțin de 2000 de locuitori, 7 dintre acestea fiind situate în zona montană a județului, iar 4 dintre ele sunt dintre

cele nou constituite după 2000. În componența a 13 comune ale județului se găsește cel puțin o așezare cu mai puțin de 100 de locuitori, cele mai multe astfel de așezări aflându-se în comunele Fundu Moldovei (4) și Brodina (3).

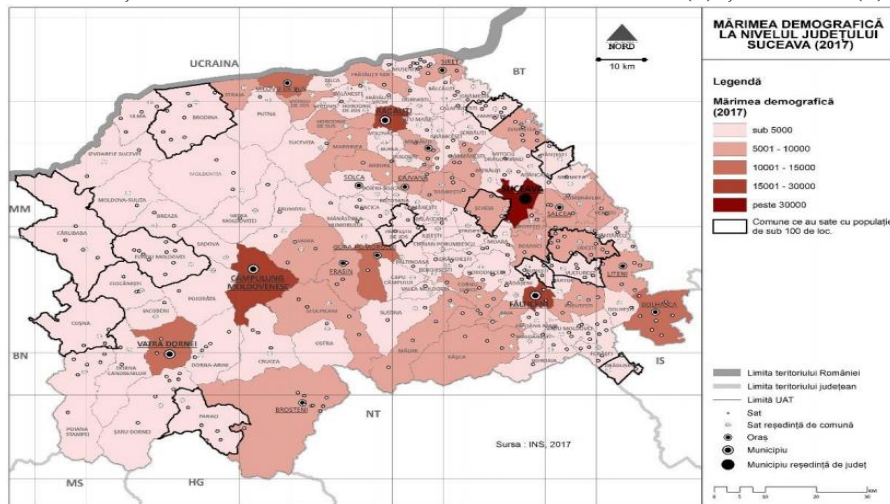

Figura 8.4: Mărimea demografică a unităților administrativ-teritoriale (2011)

Dacă pe parcursul secolului al XX-lea și mai ales după al doilea război mondial numărul populației județului Suceava a fost în continuă creștere, după 1990 și mai ales după 2000, evoluția numerică a populației a fost și este marcată de un declin vizibil, așa cum se întâmplă la nivelul întregii țări. Reducerea numerică a populației devine mai importantă după 2002, astfel încât, dacă în perioada 1992 – 2002 numărul populației scade cu aproape 2%, între 2002 și 2011 scăderea este de aproape 8%. Acest declin continuă și după 2011, așa cum indică datele privind populația rezidentă, dar într-un ritm mai lent. Analiza datelor privind evoluția numărului populației cu domiciliul în județul Suceava indică o continuă creștere a efectivului și după 1990, creștere contrazisă însă de rezultatele recensămintelor și explicabilă prin amploarea deplasărilor interne sau chiar internaționale ale populației, cu caracter temporar de lungă durată și care nu sunt însoțite și de schimbarea domiciliului în acte.

Din numărul total al locuitorilor județului Suceava, doar 35,7% locuiau, în 1992 în mediul urban, iar ponderea acestora a fost și mai mică, de doar 33,3% în 2002. În condițiile dobândirii statutului urban de către 8 comune în anul 2004, ponderea și numărul populației urbane au crescut, ajungând, în 2011, la 41,3% (respectiv 262 153 de locuitori) (Tabelul 52). Datele privind populația rezidentă arată, pentru anii următori

recensământului din 2011, o reducere a ponderii populației urbane până la 40,7% în 2018.

Tabelul 8.2: Populația județului Suceava pe medii, la recensăminte

	1992	2002	2011
Județul Suceava - total	701830	688435	634810
Județul Suceava - urban	250436	229088	261553
Județul Suceava - rural	451394	459347	372657

La nivelul mediului rural, din cele 98 de comune ale județului, doar 17 au înregistrat o evoluție ascendentă a numărului de locuitori în perioada 1992 – 2011. Este vorba fie de comune situate în imediata apropiere a municipiului Suceava și care au beneficiat de un bilanț migratoriu pozitiv (Șcheia, Ipoțești, Mitocu Dragomirnei), fie de comune în care comportamentul demografic s-a modernizat mai lent (Bilca, Izvoarele Sucevei, Pătrăuți), uneori ca urmare a prezenței unor comunități etnice sau/și religioase importante numeric (rromi la Pătrăuți, Sucevița, neoproteștanți la Udești, Frătăuții Noi, Marginea etc.).

Totuși, și în aceste comune, cea mai consistentă creștere a numărului de locuitori s-a înregistrat în perioada 1992 – 2002, unele dintre ele intrând chiar pe un trend regresiv după 2002. Excepție fac unitățile administrativ teritoriale din spațiul periurban al municipiului Suceava, pentru care cea mai importantă creștere a numărului de locuitori s-a produs în perioada 2002 – 2011.

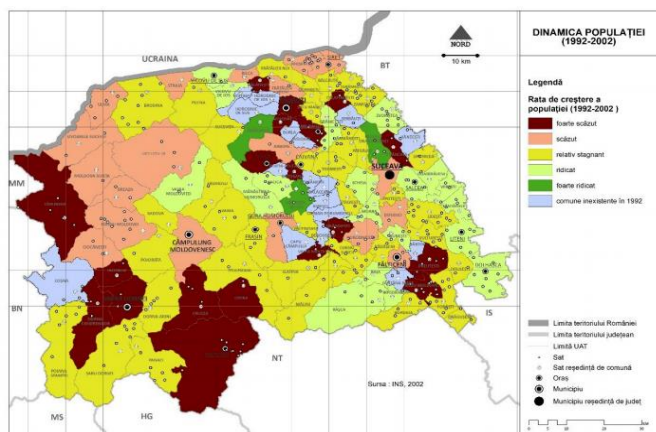

Figura 8.5: Dinamica populației în perioada 1992 – 2002, conform recensămintelor

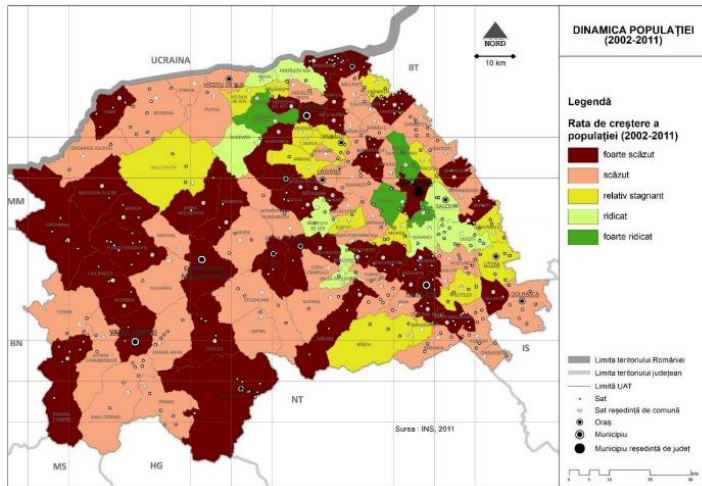

Figura 8.6: Dinamica populației în perioada 2002-2011, conform recensămintelor

În ceea ce privește comunele care au cunoscut cele mai importante reduceri ale numărului de locuitori, exceptându-le pe cele care au suferit modificări administrative (soldate, evident, și cu reducerea numărului de locuitori), se conturează, la nivelul județului, câteva areale marcate de declin demografic: bazinul Sucevei superioare (Izvoarele Sucevei, Brodina, Ulma), bazinul Moldovei superioare (Fundu Moldovei, Moldova Sulița, Breaza), bazinul Fălticenilor (Dolhești, Horodniceni, Forăști, Drăgușeni), la care se adaugă câteva comune cu accesibilitate mai redusă (Siminicea, Mușenița) sau marcate de declinul activităților miniere (Ostra, Cârlibaba).

Analiza dinamicii populației pe baza datelor privind populația după domiciliu indică o situație mai favorabilă, dar configurația ariilor de declin și de dinamism demografic este, în linii mari, aceeași. Se remarcă faptul că jumătate din numărul așezărilor urbane și peste jumătate dintre comune se caracterizează printr-o dinamică pozitivă, iar reducerile numărului de locuitori sunt mai puțin dramatice. Bazinul Fălticenilor, bazinul Moldovei superioare și al Sucevei superioare înregistrează cele mai importante reduceri ale numărului de locuitori, în vreme ce comunele periurbane, comunele și orașele marcate de prezența comunităților etnice și sau religioase înregistrează cele mai importante creșteri. Trebuie menționat și faptul că, la nivelul anului 2011, în 13 unități administrativ-teritoriale există localități cu mai puțin de 100 locuitori, numărul total al acestora fiind de 18,

cele mai multe aflându-se în zona de munte a județului, mai ales în comunele Brodina (3) și Fundu Moldovei.

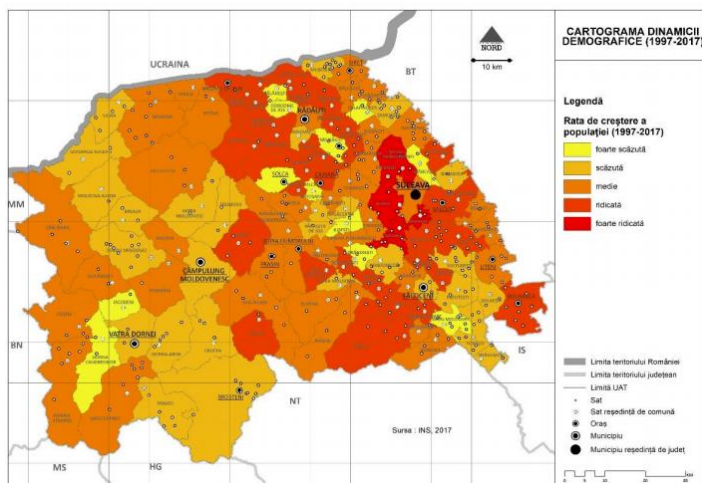

Figura 8.7: Dinamica populației după domiciliu în perioada 1997 – 2017

Conform recensământului efectuat în 1930, populația comunei Marginea se ridică la 4501 locuitori. Majoritatea locuitorilor erau români (94,93%), cu o minoritate de germani (4,15%) și una de evrei (0,53%). Alte persoane s-au declarat: maghiari (1 persoană), ruși (1 persoană) și ruteni (9 persoane). Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor erau ortodocși (93,27%), dar existau și romano-catolici (4,0%) și mozaici (0,53%). Alte persoane au declarat: evanghelici\luterani (6 persoane), greco-catolici (2 persoane), adventiști (1 persoană) și fără religie (91 de persoane).

Componența etnică a comunei Marginea

- Români (94,93%)
- Germani (4,15%)
- Evrei (0,53%)
- Altă etnie (0,39%)

Componența confesională a comunei Marginea

- Ortodocși (93,27%)
- Romano-catolici (4%)
- Mozaici (0,53%)
- Altă religie (2,2%)

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Marginea se ridică la 8.552 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 9.511 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (97,5%). Pentru 2,34% din populație, apartenența

etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (77,2%), cu o minoritate de penticostali (18,74%). Pentru 2,35% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională

Numărul locuitorilor dublându-se în anul 2011 față de anul 1930 când se înregistrau 4501.

Componența etnică a comunei Marginea

- Români (97,49%)
- Necunoscută (2,33%)
- Altă etnie (0,16%)

Componența confesională a comunei Marginea

- Ortodocși (77,19%)
- Penticostali (18,74%)
- Necunoscută (2,35%)
- Altă religie (1,7%)

Populația comunei Marginea înregistrează o creștere a numărului locuitorilor în decursul celor 11 ani, respectiv în anul 2020 populația a crescut cu 10% față de anul de referință 2010, când se înregistrau 10.410 locuitori. O creștere dată atât de creșterea nivelului de trai al locuitorilor cât și bunăstarea socială.

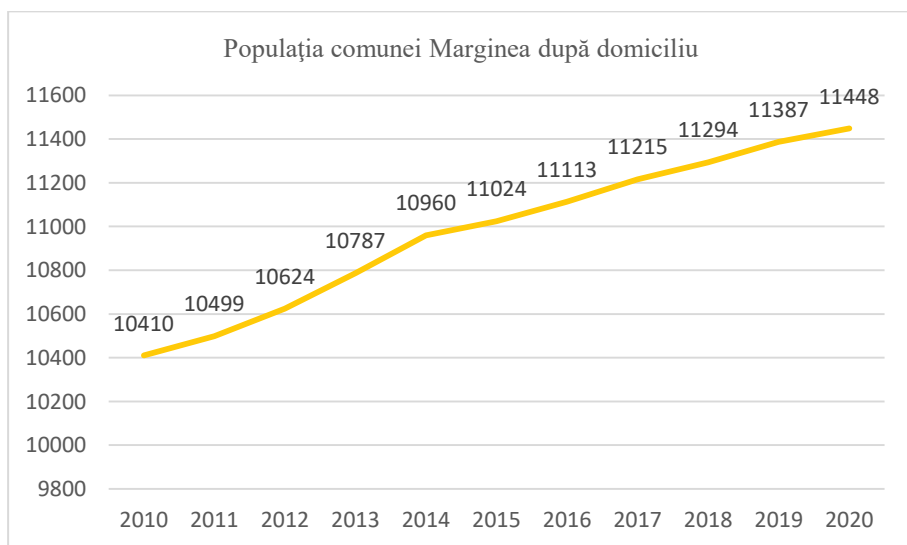

Figura 8.8: Populația după domiciliu în comuna Marginea -INSSE

Tabelul 8.3: Născuți vii în perioada 2002 – 2016 (Sursa: INSSE)

Nivel de agregare a datelor	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Marginea	121	106	165	173	166	190	188	157	156	120	126	167	141	128	161
Suceava	974	1001	1189	1211	1223	1172	1343	1201	1210	1132	1245	1457	1322	1278	1346

Accesând datele de la nivelul anilor 2002 – 2016 putem observa nivel județean respectiv național, însă valorile sunt apropiate între ele neexistând discrepanțe majore. Aceste diminuări fiind date de modificările ce nu au fost semnificative.

În schimb, raportându-ne la nivel comunal, putem vedea că deși au existat fluctuații ale numărului de născuți, în 2016 numărul acestora era de 32% mai mare decât în 2002.

Tabelul 8.4: Mișcarea naturală a populației - născuți morți în perioada 2000 – 2016 (Sursa: INSSE)

Mediul de rezidență	Nivel de agregare a datelor	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Media
Urban	Național	602	569	633	589	538	498	468	474	420	363	348	325	373	340	365	476
Rural		717	721	681	673	605	511	525	495	436	448	431	446	409	397	369	551
Urban	Regiunea Nord-Est	88	67	86	91	52	501	44	61	46	50	33	40	31	42	37	57
Rural		207	185	153	152	135	109	108	99	72	85	88	82	72	94	70	124
Urban	Suceava	20	14	24	25	17	20	13	19	12	16	12	10	9	12	12	15
Rural		57	44	40	44	40	35	33	32	21	23	32	20	12	34	18	34
Comuna Marginea		1	-	-	2	-	3	1	1	-	-	4	-	-	1	-	1

Analizând tabelul 8.4 pe mai multe nivele de agregare a datelor, respectiv pe medii de rezidență, s-a constatat faptul că un număr mai mare de născuți morți se înregistrează în mediul rural, comparativ cu mediul urban. Se constată faptul că s-a înregistrat o tendință de scădere. Acest fapt se datorează creșterii calității sistemului de sănătate și a gradului de educație a populației, care conștientizează din ce în ce mai mult importanța efectuării controalelor periodice și a menținerii sarcinii sub observație permanentă.

Se poate observa de altfel la nivelul comunei Marginea faptul că s-au înregistrat puține cazuri, cele mai multe fiind în perioada 2007 – 2009 iar în perioada 2013 – 2016 fiind înregistrat un singur caz.

Tabelul 8.5: Populația după domiciliu pe grupe de vârstă la 1 iulie (media perioadei 2000 - 2017) (Sursa: INSSE)

Anul	0-9 ani	10-19 ani	20-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-59 ani	60-69 ani	70-79 ani	80-85 ani si peste	Total
Comuna Marginea	1.750	1.883	1.834	1.596	1.184	855	625	448	165	10.289
%	17	18	18	16	12	8	6	4	2	100%
Județul Suceava	91.345	102.931	114.917	113.571	97.382	79.948	64.773	49.674	21.303	735.845
%	12,41	13,99	15,62	15,43	13,23	10,86	8,8	6,75	2,9	100%
Regiunea Nord-Est	456.444	528.887	612.920	614.288	525.847	438.334	352.155	261.703	109.143	3.899.720
%	11,7	13,56	15,72	15,75	13,48	11,24	9,03	6,71	2,8	100%

La nivelul fiecărei unități administrative s-a analizat populația pe grupe de vârstă pentru a se putea urmări vârsta populației și spre ce parte tinde aceasta. Totodată realizăm această analiză pentru a se urmări grupurile țintă și pentru a oferi strategii de dezvoltare la nivelul fiecărui grup de interes.

S-a analizat structura populației pe grupe de vârstă în perioada 2000 - 2017 (media perioadei), la diferite niveluri de agregare. S-a constatat faptul că cele mai ridicate valori sunt deținute de grupele de vârstă 0-9 ani, 20-29 de ani, 10-19.

S-a ajuns la concluzia că la nivelul tuturor intervalelor de vârstă, genul feminin predomină din totalitatea populației. Discrepanțele cele mai mari se înregistrează la intervalele de vârstă 0-9 ani, 10-19 ani și 20-29 de ani. Având în vedere înaintarea în vârstă, cele două genuri se apropie ca și număr, arătând faptul că natalitatea este mai ridicată în rândul bărbaților.

Tabelul 8.6: Sporul natural al populației pe medii de rezidență la nivelul României, în perioada 2000 - 2016

Nivel de agregare a datelor	Mediul de rezidență	Media perioadei 2000 - 2016
Național	Urban	-3.906
	Rural	-40.815
Regional	Urban	2.771
	Rural	-2.441
Județean	Urban	620
	Rural	355

Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul născuților vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință – INSSE. Se constată că la nivelul Regiunii Nord – Est, în mediul urban, respectiv în județul Suceava, numărul născuților – vii a fost superior față de numărul persoanelor decedate. Sporul natural la nivelul mediului rural înregistrează valori mult mai reduse.

Tabelul 8.7- Căsătorii pe medii de rezidență în perioada 2000 – 2015 (mii persoane) – (Sursa: INSSE)

Nivel de agregare a datelor	Mediul de rezidență	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Județean	Urban	2.511	2.507	2.715	2.600	2.380	2.195	2.086	2.033	2.085	2.553	2.477	2.554	2.569
	Rural	2.504	2.435	2.949	2.570	2.477	2.390	2.222	2.192	2.153	2.354	2.492	2.626	2.705
Regional	Urban	12.960	13.662	14.887	13.353	12.222	10.748	9.703	10.022	10.319	11.330	11.883	12.507	12.616
	Rural	11.097	10.681	16.575	11.420	10.577	9.431	8.691	8.679	8.570	9.424	9.806	10.837	11.486
Național	Urban	92.651	96.605	104.445	96.963	86.363	74.787	67.962	68.821	68.985	76.833	80.975	84.226	91.212
	Rural	49.181	50.032	84.795	52.476	47.912	40.991	37.637	38.939	38.522	41.242	44.479	48.957	51.401

Conform INSSE, la nivelul primului an al perioadei analizate se înregistrau diferențe mari între cele două medii de rezidență, un număr mai mare de persoane căsătorindu-se la nivelul mediului rural, comparativ cu mediul urban, Decalajele au început să se diminueze în următorii ani analizați. La nivel național însă, se constată faptul că un număr mai mare de persoane căsătorite este înregistrat la nivelul mediului urban, tendința menținându-se pe toată perioada analizată.

Tabelul 8.8: Divorțurile în perioada 2000 - 2016

Nivel de agregare a datelor	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Marginea	30	17	18	22	10	14	8	10	8	16	13	7	4	5
Suceava	1.275	1.348	1.258	1.221	1.247	1.504	1.252	1.173	1.076	1.272	971	960	1.084	1.028
România	33.073	35.225	33.193	32.672	36.308	35.685	32.341	32.632	35.780	31.324	28.507	27.188	31.527	30.497

Monitorizând datelor preluate de pe platforma online a Institutului Național de Statistică, constatăm faptul că în perioada analizată divorțurile au înregistrat o evoluție fluctuantă. În schimb la nivelul comunei Marginea cea mai mare valoare s-a înregistrat în anul 2003, minimul fiind înregistrat în anul 2015.

Studiile statistice efectuate la nivelul Județului Suceava, arată că în perioada 2000-2016 cele mai puține divorțuri s-au înregistrat la nivelul anului 2012 , iar cele mai multe s-au înregistrat la nivelul anului 2004.

La nivelul României ,s-au înregistrat date fluctuante la nivelul numărului de divorțuri , însă maximul a fost atins în perioada analizată în anul 2007 iar minimul s-a atins în anul 2014 .

Tabelul 8.9: Rata de divorțialitate pe medii de rezidență la nivelul Regiunii Nord - Est în perioada 2000 - 2016

Mediul de rezidență	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Urban	2,15	2,18	2,33	2,13	2,06	2,09	2,34	1,97	2,07	2,02	1,78	1,76	1,7	1,78	1,64
Rural	0,93	1,04	1,13	1	0,99	1,06	1,33	1,24	1,29	1,23	1,11	0,97	1,04	1,15	1,01

Privind la nivelul ratei de divorțialitate, Regiunii Nord – Est arată faptul că în mediul urban valorile sunt mai ridicate, comparativ cu mediul rural. Cu toate acestea, se observă o tendință de majorare a valorilor pentru mediul rural.

Dacă la nivelul mediului rural, în anul 2016 rata de divorțialitate a fost cu 7% mai mare comparativ cu valoarea înregistrată în anul luat ca bază de referință (2000), în mediul urban aceasta a înregistrat o scădere cu peste 25%.

Tabelul 8.10: Rata de divorțialitate pe medii de rezidență la nivelul județului Suceava, în perioada 2000 – 2016

Mediu de rezidență	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Urban	2,29	2,56	2,53	2,26	2,11	2,21	2,62	2,13	2,09	1,91	2,22	1,71	1,69	1,86	1,79
Rural	1,06	1,28	1,29	1,28	1,3	1,29	1,6	1,36	1,2	1,1	1,33	1	0,99	1,15	1,06

Se constată faptul că la nivelul județului Suceava, comparativ cu datele analizate la nivelul României, cât și al Regiunii Nord- Es, valorile au fost supraunitare în fiecare an analizat. Discrepanța dintre cele doua medii de rezidență se păstrează și în aceasta zonă.

Tabelul 8.11: Divorțuri după numărul copiilor minori rămași după desfacerea căsătoriei, la nivelul județului Suceava, în perioada 2000 – 2016

Suceava	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total	1188	1117	1102	1275	1348	1258	1221	1247	1504	1252	1173	1076	1272	971	960	1084	1028
Fara copii	568	516	564	645	699	618	636	630	780	689	629	559	646	505	505	531	503
Cu 1 copil	430	404	357	438	420	441	422	413	493	372	355	376	428	317	299	354	332
Cu 2 copii	145	145	125	136	190	164	121	160	174	149	149	108	161	108	124	159	164
Cu 3 copii	28	36	35	40	29	21	26	33	38	33	29	25	29	29	20	26	23
Cu 4 copii	12	10	12	8	6	8	8	5	14	6	4	4	3	7	6	11	5
Cu 5 copii și peste	5	6	9	8	4	6	8	6	5	3	7	4	5	5	6	3	1

Se observă faptul că și la nivelul județean se înregistrează o descreștere a numărului total de divorțuri ca și la nivelul Regiunii Nord – Est, numărul total al divorțurilor scăzând cu 13% în anul 2016, comparativ cu anul luat ca bază de referință.

Doar la nivelul familiei cu 2 copii se poate observa o creștere . Familiile tinzând să împarta numărul copiilor egal și determinând instabilitate la nivel de individ.

Cu cât numărul divorțurilor este mai ridicat cu atât situația socială a zonei respectiv este mai improbabilă, constatându-se faptul că există probleme care necesită o atenție sporită.

Tabelul 8.12: Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă) (Sursa: INSSE):

Nivel de agregare a datelor	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Suceava	10884	10255	11080	10302	10889	10574	11506	12273
Marginea	84	83	138	99	135	126	137	138

Migrația umană reprezintă mutarea oamenilor dintr-un loc în altul cu intenția de a rămâne permanent sau temporar în noua locație. De obicei, mutarea se face pe distanțe lungi și prin părăsirea țării.

Migrația populației este data atât de lipsa locurilor de muncă, nivel de trai scăzut cât și a ponderii șomajului ridicat. România lunar ridică procentele migrației încă din 1989, după revoluție (căderea regimului comunist) și deschiderea granițelor. Atât la nivel comunal cât și județean, se poate constata că se înregistrează o creștere constantă a populației care pleacă din țară, fapt îngrijorător pentru economie cât și pentru îmbătrânirea populației. Astfel se poate constata la nivelul comunei Marginea o ridicare a procentului de 60% a migrării populației în anul 2019 față de anul 2012. Această înregistrare arătând un semnal de îngrijorare pentru nivelul economico-social al comunei.

CAPITOLUL IX – PROFILUL SOCIO – ECONOMIC

Produsul intern brut al județului Suceava situează județul pe locul 3 din regiunea Nord – Est, după județele Iași și Bacău. În anul 2018 PIB-ul județului Suceava a crescut cu 73,18% față de anul 2010. În anul 2018 PIB-ul total al regiunii Nord – Est a ajuns la 98.762,8 milioane lei, județul Suceava reprezentând 17,83% din acesta.

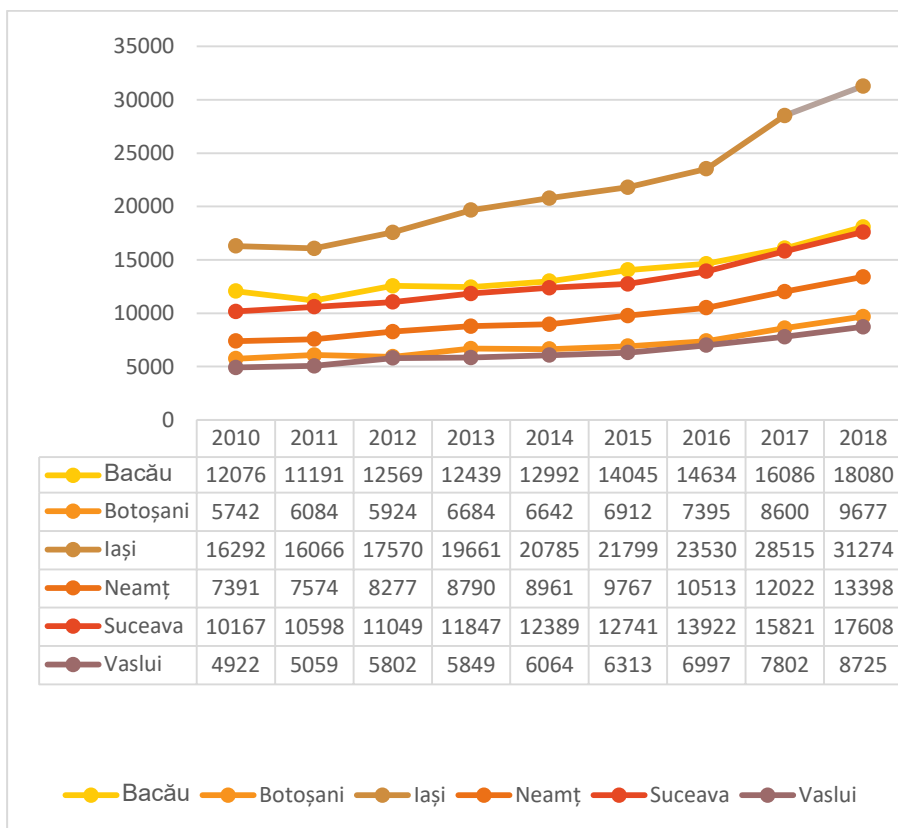

Figura 9.1: Produsul intern brut la nivelul Regiunii Nord - Est, pe județe, perioada 2010 - 2018 (milioane lei) (Sursa: INSSE)

La nivel general, județul Suceava este caracterizat printr-o creștere ușoară a dimensiunii resurselor de muncă pentru perioada 1990 – 2017, înregistrând-o un nivel mai ridicat al acestora cu 0,47% pentru perioada recentă (383.900 persoane) în comparație cu începutul etapei post –

socialiste (382.100 persoane). Distribuția pe sexe a resurselor de muncă ale județului Suceava indică o creștere mai puternică (0,84%) în privința populației masculine active, incluzând 203.000 persoane în 2017, în comparație cu populația feminină disponibilă sau implicată în activități de muncă – creștere de 0,06% în 2017 (180.900 persoane) față de 1990.

Figura 9.2: Județul Suceava

Repartiția populației active urbane pe sectoare de activitate, în 1992 indică coexistența semnificativă a proceselor de industrializare și de terțiarizare pentru municipiile și o parte dintre orașele din județul Suceava. Cu excepția orașului Solca, cele mai importante ponderi ale populației active în agricultură sunt înregistrate de orașele care în 1992 dețineau încă statutul de unitate administrativ-teritorială rurală (Cajvana, Dolhasca, Liteni, Milișăuți, Salcea, Vicovu de Sus).

Dintre aceste comune, devenite orașe în anii 2000, Broșteni și Frasin reprezintă o excepție, înregistrând activități agricole semnificativ reduse (8,73% populație ocupată în agricultură, respectiv 14,75%) în comparație cu ponderea celor industriale sau din sectorul terțiar.

Totodată, în 1992, ponderea șomerilor din totalul populației active deținea valorile cele mai ridicate (peste 7%) în cazul acestor localități încă rurale. Însă, se remarcă și municipiile Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți, Vatra Dornei, alături de orașele Gura Humorului și Solca, pentru ponderi de peste 6% ale persoanelor șomere din totalul populației active.

În județul Suceava, indicatorul cifra de afaceri totală (valoare netă), în valori absolute, este de 16,1 mld. lei în anul 2016.

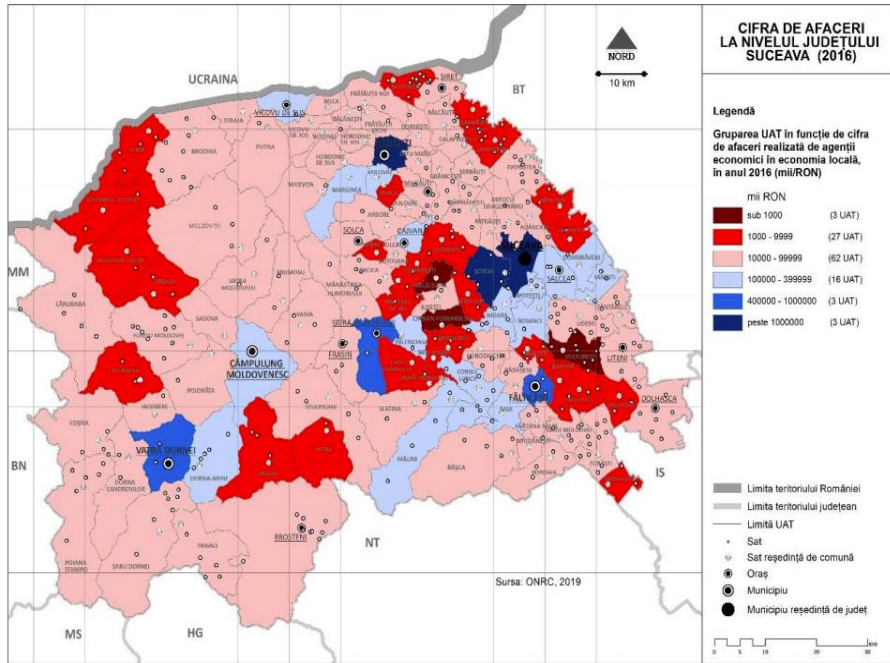

Figura 9.3: Cifra de afaceri la nivelul județului Suceava

Conform figurii 9.4, cifra de afaceri la nivelul comunei Marginea se situează între 1.000.000-3.999.999 mii lei. Tot între aceste valori se situează 16 unități administrativ teritoriale, cum ar fi: Vicovu de Sus, Marginea, Dumbrăveni, Salcea, Ipotești, Moara, Cornu Luncii. Se observă că acestea sunt amplasate teritorial în vecinătatea UAT-urilor cu performanțe mari, UAT – uri unde cifra de afaceri este de peste 400 mil. lei.

Dinamica ratei șomajului în județul Suceava evidențiază o evoluție ascendentă și o înrăutățire a nivelului de ocupare a resurselor de muncă, în perioada 2010 – 2018, pentru 18,42% dintre unitățile administrativ – teritoriale. Cele mai semnificative creșteri ale ratei șomajului sunt înregistrate, în 2018, în comparație cu anul 2010, de către 7 localități rurale, ce ajung până la diferențe de 11% (comuna Burla). Însă, perioada menționată reprezintă o etapă de dezvoltare la nivelul general al județului Suceava, prin susținerea unei evoluții descendente a ratei șomajului în cazul a 93 (81,57%) de unități administrativ-teritoriale. Situația cea mai pozitivă poate fi observată în cazul a 21 de localități rurale și a municipiului Fălticeni, ce înregistrează valori de peste 3% ale scăderii ratei șomajului.

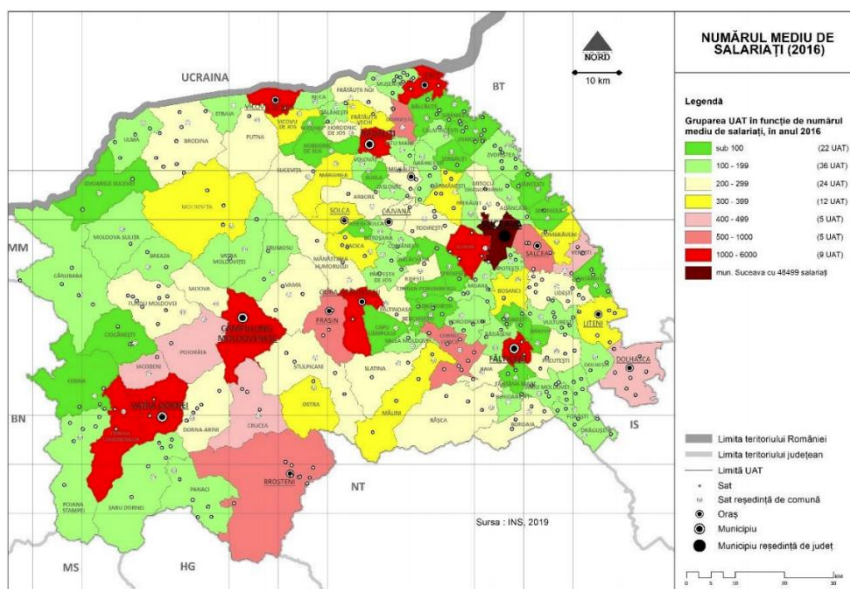

Figura 9.4: Numărul mediu de salariați la nivelul județului Suceava, 2016

Distribuția populației ocupate pe sectoare de activitate, în cazul mediului urban al județului Suceava, evidențiază predominarea ridicată a sectorului terțiar în cazul municipiilor și al orașelor Gura Humorului și Siret, la care se adaugă orașul Solca, având o pondere majoritară mai redusă (54,55%) în comparație cu celelalte așezări urbane menționate. În schimb, orașele Cajvana, Dolhasca, Liteni și Milișăuți activează în special ca orașe agricole, alături de orașele Broșteni, Frasin, Salcea, Solca și Vicovu de Sus (cu ponderi ale populației ocupate în agricultură apropiate de cele ale populației ocupate în sectorul terțiar, dar nu predominante), păstrând amprenta funcționării ca entități administrative rurale până la începutul anilor 2000. Municipiul Câmpulung Moldovenesc și orașul Gura Humorului funcționează, de asemenea, cu ponderi de peste 10% ale populației ocupate în agricultură, în timp ce, la nivelul județului Suceava, cele mai industrializate așezări urbane sunt municipiile Fălticeni (21,69% populație ocupată în industrie), Rădăuți (22,11%), Vatra Dornei (20,42%), și orașele Broșteni (21,74%), Siret (22,10%) și Vicovu de Sus (22,24%).

Activitățile economice și elementele de ordin demografic sunt strâns legate de resursele teritoriale, de distribuția acestora, dar și de fenomenele de aglomerație care conduc la concentrarea activităților în anumite arii. Județul Suceava este județul cu ponderea cea mai mare a suprafețelor forestiere, suprafețe care se apropie de 50% din suprafața totală. Urmare a

acestei realități, activitățile economice și gradul de populare au fost puternic influențate de mediul forestier, care le-a dat un anumit specific, în partea central-vestică a județului. În partea estică, puternic urbanizată și intens populată, agricultura (îndeosebi cultura plantelor și a cartofului) se impune clar în peisaj și în funcționalitatea teritoriului.

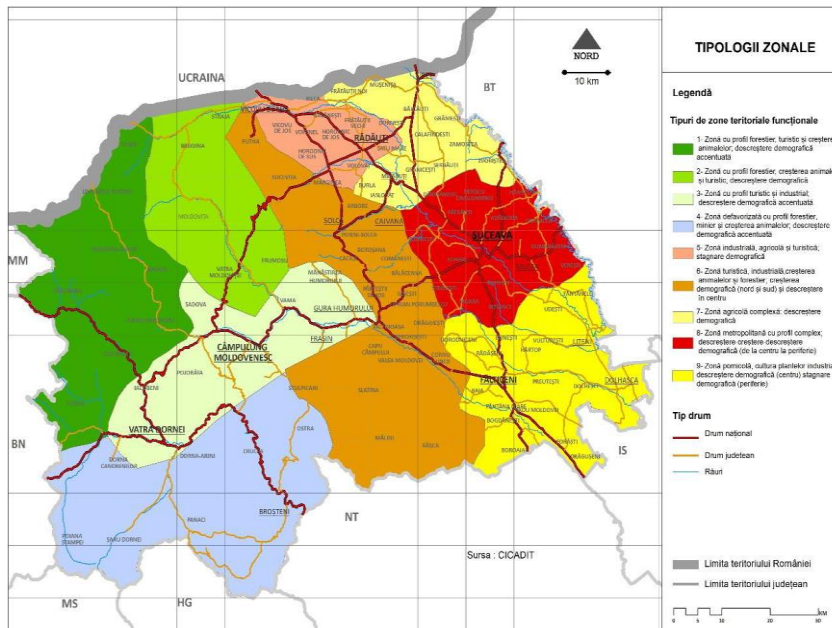

Figura 9.5: Tipologii zonale

Distribuția teritorială a resurselor naturale și umane, precum și a modului de valorificare a acestora constituie baza unor zonări care pot fi utile în procesul de proiectare a dezvoltării județului Suceava în perspectiva următorului deceniu. La baza individualizării acestor zone funcționale teritoriale au stat mai multe inputuri venite din domeniul utilizării terenurilor, al localizării activităților economice și al dinamicii populației, care marchează importante diferențieri în spațiu.

La nivelul comunei Marginea sunt prezente următoarele:

Activități specifice zonei:

- prelucrarea lemnului;
- împletitul nuielelor

- olărit;

Activități economice principale:

- prelucrarea lemnului;
- creșterea animalelor;
- construcții;
- comerț;
- agricultură.

Facilități oferite investitorilor:

La nivelul comunei există posibilitatea de a investi :

- într-o agricultură organizată;
- în construirea unui centru de colectare, depozitare și prelucrare legume;
- amenajarea unor centre specializate de valorificare a produselor obținute de la animale;
- fabrică de procesare lapte;
- ferme mixte.

Tabelul 9.1: Numărul de firme înființate în comuna Marginea în perioada 1990-2019

Anul	Număr de firme
1990-1995	16
1995-2000	11
2000-2005	12
2005-2010	69
2010-2015	45
2015-2019	81

Comuna Marginea a înregistrat o creștere anuală a numărului de firme înființate și care sunt încă active și în prezent, cele mai multe firme înființându-se în perioada 2015 – 2019, ajungând la un număr de 81 de firme.

Tabelul 9.2: Firme active pe domenii de activitate – la nivelul anului 2019

Domenii	Nr. firme active
A. Agricultură silvicultură și pescuit	10
C. Industria prelucrătoare	30
E. Distribuția apei. Salubritate. Gestionarea deșeurilor. Activități de decontaminare	4
F. Construcții	57
G. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	83
H. Transport și depozitare	29
I. Hoteluri și restaurante	14
K. Intermedieri financiare și asigurări	1
L. Tranzacții intermediare	3
M. Activități profesionale științifice și tehnice	6
N. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3
P. Învățământ	1
Q. Sănătate și asistență socială	1
R. Activități de spectacole culturale și recreative	4
S. Alte activități de servicii	3

Domeniile de activitate de la nivelul comunei Marginea sunt într-o proporție diversificată, cea mai mare pondere este înregistrată în domeniul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, existând 83 de firme în cadrul acestui domeniu, urmat de domeniul Construcții, unde sunt înființate 57 de întreprinderi și Industria prelucrătoare. Aceste domenii sunt cele mai exploatate deoarece în sectorul agricol acestea nu au parte de pământuri de calitate și suficiente iar suprafața forestieră nu oferă o capacitate mare de material. Pe primele 8 locuri, sortând firmele după cifra de afaceri din perioada 2015 – 2019 la nivelul comunei Marginea, au fost înregistrate:

- o firmă în domeniul Întreținerea și repararea autovehiculelor;
- o firmă în domeniul Fabricării ambalajelor din lemn;
- 2 firme de Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale;
- 2 firme în domeniul Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate;

- o firmă în Transporturi rutiere de mărfuri;
- o firmă în domeniul Comerț cu amanuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate;

Tabelul 9.3: Primele 8 firme (domeniul de activitate) din comuna Marginea, după cifra de afaceri

Nr. Crt	Domeniu	Cifra de afaceri (media perioadei 2015-2019)
1	Întreținerea și repararea autovehiculelor	37.820.822
2	Fabricarea ambalajelor din lemn	26.076.248
3	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	15.578.025
4	Comerț cu amanuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	15.094.475
5	Transporturi rutiere de mărfuri	11.735.312
6	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	6.547.122
7	Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate	9.887.928
8	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	7.883.802

Cea mai mare medie a cifrei de afaceri din cele 605 întreprinderi de la nivelul comunei Marginea este deținută de firma a cărei domeniu de activitate este Întreținerea și repararea autovehiculelor.

Pentru a reuși sa evidențiem tendința mediului economic din comuna Marginea am realizat o analiză a evoluției principalelor firme, ierarhizate după cifra de afaceri. La nivelul comunei Marginea există 58 firme cu cifra de afaceri peste 1.000.000 lei, ceea ce reprezintă 9,6% din totalul firmelor existente în acest areal.

Privind asupra datelor înregistrate în tabel se poate observa că toate cele 10 întreprinderi au o creștere a cifrei de afaceri însă, în ceea ce privește numărul angajaților, 5 din cele 10 firme au avut o scădere a numărului de angajați în cei 5 ani, respectiv 2015 – 2019.

Scăderea numărului de angajați ducând la o creștere a ratei șomajului, scăderea nivelului de trai cât și tendința spre emigrare a locuitorilor. Această reducere a personalului poate fi datorată folosirii unor tehnologii moderne ce înlocuiesc forța de munca umană, cât și specializării personalului pentru efectuarea unor sarcini mai complexe.

Tabelul 9.4: Evoluția principalelor firme din comuna Marginea, după cifra de afaceri, număr de angajați și productivitatea muncii

Nr. Crt	Nume firmă	Înființare	CAEN	Cifra de afaceri		Re	Număr angajați		Re	Productivitatea muncii		Re
				2015	2019		2015	2019		2015	2019	
				lei	lei	%	Număr	Număr	%	lei	lei	%
1	S.C. RADBURG SOFT SERVICE S.R.L.	2008	4520	26.616.408	53.005.249	199,14	39	63	161,53	682.472	841.353,2	123,28
2	S.C. MAR-MOB S.R.L.	1993	1624	24.107.460	27.433.397	113,79	53	49	92,45	454.857,7	559.865,2	123,08
3	S.C.IOSIMAR SRL	2005	4120	22.183.976	21.211.352	95,61	54	50	92,59	410.814,4	424.227	103,26
4	S.C. BEAUTIFUL COMPROD SRL	1996	4730	14.231.819	18.584.342	130,58	21	14	66,67	677.705,7	1.327.453	195,87
5	S.C. G.T.M. EXPRES SRL	2011	4941	5.562.764	13.001.667	233,72	13	35	269,23	427.904,9	371.476,2	86,81
6	S.C. CONECT GROUP SRL	2007	4120	5.838.458	10.094.598	172,89	38	22	57,89	153.643,6	458.845,4	298,64
7	S.C. SOLVILUC SRL	2007	4752	10.233.700	9.438.314	92,22	0	12	-	-	786.526,2	-
8	S.C.GRIGEOSRL	2002	4730	7.126.774	9.418.209	132,15	15	14	93,33	475.118,3	672.729,2	141,59
9	S.C.HOLZ-TRANSPORT SRL	2011	4941	375.040	8.288.634	2210,06	3	22	733,33	125.013,3	376.756,1	301,37
10	S.C. G.T.M. TRUCKS & CARS SRL	2018	4519	0	7.146.767	-	0	2	-	-	3.573.384	-

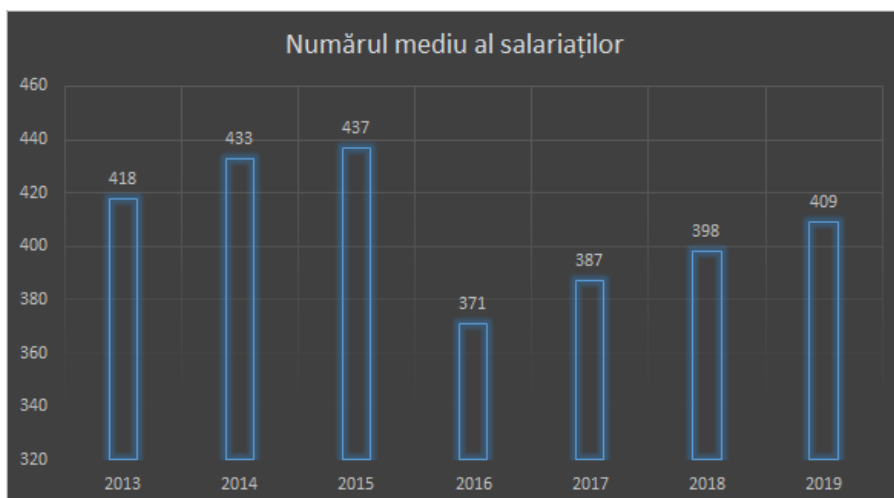

Figura 9.6: Numărul mediu al salariaților la nivelul comunei Marginea (2013-2019) INSSE

Monitorizând evoluția numărului mediu de salariați, se constată faptul că acesta fluctuează de-a lungul perioadei 2013 – 2019. Astfel numărul maxim de angajați la nivelul comunei Marginea se înregistrează în anul 2015 iar numărul minim în anul 2016, respectiv 371. Un număr relativ mic având în vedere numărul total al populației apte de muncă.

Fluctuația angajaților este dată atât de pierderile locurilor de muncă fapt arătat și din analiza întreprinderilor, care au prezentat o reducere a personalului cât și de migrarea cetățenilor, mutarea acestora la orașe sau de întreținerea acestora din ajutoarele acordate de stat sau sprijinul familial.

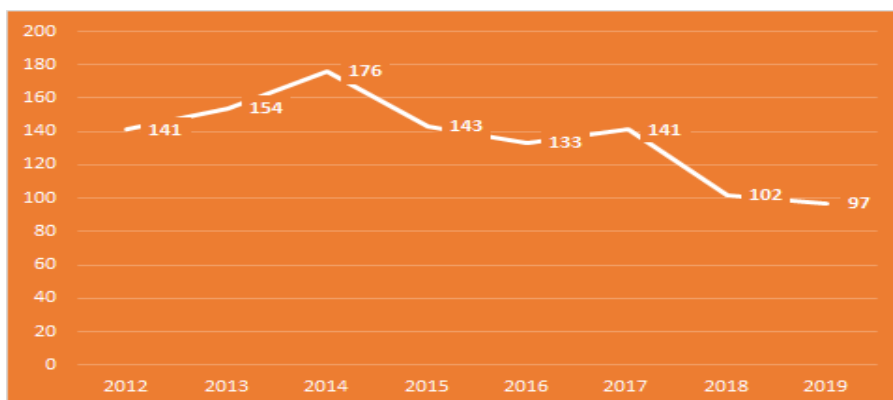

Figura 9.7: Numărul mediu al șomerilor la nivelul comunei Marginea (Sursa: INSSE)

Numărul șomerilor înregistrați prezintă o scădere, favorabilă pentru nivelul economic al comunei care este influențat de nivelul de trai al cetățenilor. Numărul maxim de șomeri de-a lungul celor 8 ani (2012 – 2019) s-a înregistrat în anul 2014, respectiv 176 de șomeri iar număr minim în anul 2019, o scădere față de anul 2012 de 31,2%.

Acest trend de scădere a numărului de șomeri duce la evitarea emigrării populației, a scăderii veniturilor familiale și locale cât și progresul societății.

CAPITOLUL X – TURISMUL

Festivaluri și evenimente deosebite

Crescătorii de cai din județul Suceava, alături de consiliul local Marginea și Asociația culturală „moștenitorii din Marginea au organizat prima ediție a manifestării intitulate ”Târg de cai”. Evenimentul organizat pe stadionul din localitate a adunat zeci de crescători de cabaline de rasă. Concursul a cuprins două secțiuni, frumusețe – cele mai frumoase exemplare de cabaline din România și tracțiune buștean. Totodată, a fost organizată și o expoziție cu vânzare.

Imaginea 10.1: Târgul de cai de la nivelul comunei Marginea

În comuna Marginea mai au loc și multe alte evenimente, cum ar fi

:

- Hora din Cornu Lini;
- Ziua comunei - 8 noiembrie;
- Strânsura de la Marginea;
- Balul Gospodariilor;
- Expoziția permanentă de ceramică neagră;
- Piața săptămânală.

Imaginea 10.2: Tradiții de Crăciun

Imaginea 10.3: Balul Gospodarilor

Turism

Turismul din zona poate fi clasificat astfel:

- turism cultural;
- turism religios;
- turism rural (agroturism).

Comuna Marginea beneficiază de un cadru natural atractiv pentru turiști, fiind poziționată într-un flux turistic, fapt ce duce la creșterea numărului de turism în zonă. Astfel, ținând cont și de celelalte obiective existente în zonă, de peisajele specifice și de ospitalitatea localnicilor, comuna Marginea devine un loc de vizitat, chiar și în tranzit.

Cele mai importante obiective turistice din comuna Marginea:

- ★ Muzeul Etnografic Marginea sau "Muzeul de ceramică";
- ★ Turism de agrement și agroturism / turism rural;

- ★ Ceramică neagră de Marginea;
- ★ Izvorul sărat situat în locul numit Poiana Pleșei;
- ★ Zona Pietrele Muierii – pe drumul Șoarecului.

Turismul rural (agroturismul) deține o pondere considerabilă în zonă, el fiind concentrat în jurul localităților cu foarte multă încărcătură istorică, culturală și foarte multe tradiții și obiceiuri străvechi.

Datorită unui exces de spațiu în gospodăriile țărănești există posibilitatea găzduirii turiștilor în gospodărie, oferindu – se acestora camere aranjate și mobilate în stil bucovinean tradițional, cu elemente folclorice de o valoare deosebită. Un alt element de atracție pentru turismul rural este artiza natul, tradițiile și obiceiurile locale.

Imaginea 10.4: Gospodărie țărăneasă

Comuna Marginea însă nu oferă o gamă largă de pensiuni, localuri, stațiuni sau cabane pentru a găzdui turiștii veniți în zonă pentru a vizita obiectivele tradiționale .

Tabelul 10.1: Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică
(Sursa: INSSE)

Nivel de agregare a datelor	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Suceava	260.684	310.548	342.710	385.676	430.673	465.921
Marginea	54	10	19	23	23	13

Comuna Marginea prezintă o scădere accentuată a numărului de turiști primiți în structurile de primire turistică, datorată atât lipsei de locuri cât și a slabei promovări.

O scădere accentuată a numărului de turiști duce la o scădere a veniturilor domeniilor turistice cât și o slabă promovare a turismului local. Astfel în 2014 se înregistra un număr de 54 de sosiri pe când în anul 2019,

13 sosiri. Așadar comuna Marginea se clasează printre ultimele comune din județul Suceava în ceea ce privește numărul de turiști primiți în structuri turistice. Domeniu ce ar trebui exploatat datorită atracțiilor locale cât și a zonei înconjurătoare ce permite dezvoltarea locațiilor de primire.

Localitatea Marginea și-a câștigat un renume bine meritat prin tradiția deosebit de valoroasă în meșteșugul olăritului. În sat există mai bine de 10 de familii de olari care produc renumita ceramică neagră, de diferite forme și cu decoruri variate. De asemenea, aici vizitatorii pot urmări întregul proces tehnologic: pregătirea lutului, modelarea lui pe roata olarului, decorarea prin lustruire și procesul final de ardere. O expoziție permanentă cu vânzare pune la dispoziția vizitatorilor produsele de Marginea. În zonă se poate dezvolta turismul montan, se pot înființa cabane turistice, pensiuni. Facilități turistice oferite: plimbări de agrement, cu avionul, cu șareta cu cai și sania.

CAPITOLUL XI – TENDINȚE INTERNAȚIONALE – DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN

Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 își propune să asigure o creștere economică:

☐ inteligentă, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;

☐ durabilă, prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

☐ favorabilă incluziunii, prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

Strategia se concentrează pe cinci obiective ambițioase privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, reducerea sărăciei și energia/clima.

Ocuparea forței de muncă

- o rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani.

Cercetare și dezvoltare

- alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare.

Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei

- reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990;
- creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă până la 20%;
- creșterea cu 20% a eficienței energetice.

Educație

- reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii;
- creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani.

Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale

- reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

De asemenea, pentru perioada 2014 – 2020, toate programele operaționale sectoriale finanțate din fonduri FEDR și-au stabilit obiectivele plecând de la 11 obiective tematice:

1. Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării.
2. Îmbunătățirea accesului, a utilizării și calității tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor.
3. Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.
4. Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele.
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.
6. Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor.
7. Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor în rețelele cheie.
8. Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă.
9. Investiții în competențe, educație și învățare continuă.
10. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
11. Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică.

Ritmul de înnoire

În ceea ce privește ritmul de înnoire în Regiunea Nord – Est, se remarcă un ritm alert pentru mediul rural, unde numărul de locuințe (noi) terminate este mai mare decât valoarea înregistrată pentru mediul urban, atât în 2019 cât și în 2010, tendință menținută și pentru județul Neamț.

Tabel 10.1: Ritmul de înnoire la nivelul regiunii Nord – Est, perioada 2000 – 2019

Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Ani			Ani			Ani		
	2000	2010	2019	2000	2010	2019	2000	2010	2019
	Total	Total	Total	Urban	Urban	Urban	Rural	Rural	Rural
TOTAL	26.376	48.862	67.488	9.222	22.786	40.564	17.154	26.076	26.924
Regiunea NORD-EST	6.265	9.584	7.950	1.083	3.104	3.347	5.182	6.480	4.603
Bacău	1.151	1.201	942	274	287	296	877	914	646
Botoșani	865	728	706	145	273	276	720	455	430
Iași	1.215	1.888	3.371	267	646	1.974	948	1.242	1.397
Neamț	832	1.588	722	101	332	142	731	1.256	580
Suceava	1.492	3.668	1.820	185	1.347	504	1.307	2.321	1.316
Vaslui	710	511	389	111	219	155	599	292	234

În anul 2010 s-a înregistrat cel mai ridicat ritm de înnoire pentru ambele medii de rezidență. Regiunea Nord – Est reprezintă 11,78% din totalul locuințelor noi la nivel național, 8,25% dintre locuințele noi din totalul celor din mediul urban sunt localizate în Regiunea Nord – Est, respectiv 17,1% din totalul celor din mediul rural.

Turism în Regiunea Nord-Est

Regiunea Nord-Est are un mare potențial ca centru european de turism. Separată de Vestul Europei prin lanțul Carpatic, o mare parte a Regiunii este încă neexplorată și necunoscută pentru turiștii străini.

Județele Suceava, Neamț și Bacău sunt recunoscute pentru maiestruozitatea masivilor muntoși și farmecul aparte al celebrelor mănăstiri.

Zona de Est – județele Botoșani, Iași și Vaslui – își impresionează vizitatorii cu variate atracții turistice, dintre care se remarcă localitățile rurale tradiționale, neatins de poluare, cu biserici străvechi și multe alte locații interesante, încărcate de cultură și istorie, ce merită să fie vizitate.

Prin modul de viață simplu, apropiat de natură și păstrarea tradițiilor strămoșești, prin ospitalitatea lor, locuitorii acestei zone completează tabloul pitoresc oferit turiștilor dornici de inedit.

Smart Village

Mulți actori europeni, naționali și regionali dezvoltă și implementează inițiative politice care contribuie la Satele Inteligente.

Analiza rurală a UE privind satele inteligente arată că aceste inițiative sunt adesea determinate de îngrijorarea crescândă pentru provocările majore care afectează zonele rurale, cum ar fi depopularea și accesul la servicii.

În același timp, există o recunoaștere din ce în ce mai mare a necesității de a permite comunităților rurale să profite la maximum de noile oportunități oferite de o transformare digitală, tranziția către o economie redusă de carbon și circulară, noi forme de legături urban – rural.

Domeniul de aplicare și creșterea acestor inițiative au fost documentate într-o analiză la nivelul UE efectuată de Punctul de Contact ENRD în 2017 și într-o altă lucrare de definire în 2018.

O inițiativă importantă a UE privind satele inteligente este Acțiunea pregătitoare privind zonele rurale inteligente din secolul XXI, sprijinită de Comisia Europeană pentru perioada 2020 – 2023. Scopul acestei acțiuni este de a promova și inspira satele să dezvolte și să implementeze abordări și strategii pentru satele inteligente în întreaga Europă și să sprijine viitoarele intervenții ale PAC în satele inteligente.

Astfel, un sat inteligent utilizează TIC pentru creșterea competitivității și în vederea asigurării unei dezvoltări durabile în cadrul rețelelor de persoane, întreprinderi, infrastructuri, consum de energie, spații, etc.

- Mobilitate smart;
- Economie smart;
- Guvernanță smart;
- Mediu smart;
- Populație smart;
- Nivel de trai smart.

Politica de dezvoltare rurală a UE are o inițiativă relativ nouă care are potențial și stimulează diverselor forme de inovare, ca răspuns la astfel de provocări și oportunități s-a dezvoltat conceptul de „Sate inteligente”. Astfel de comunități sunt formate din oameni din mediul rural care iau inițiativa de a se mobiliza și de a explora soluții practice pentru provocările de zi cu zi cu care se confruntă, precum și de a profita de noi oportunități pentru îmbunătățirea calității lor de viață și a nivelului de trai. Și, desigur, există mii de comunități rurale din UE care fac acest lucru în diferite moduri.

Abordarea ”Sate Inteligente” trebuie să se concentreze asupra oricăror încercări de a găsi soluții privind depopularea, încurajarea și sprijinirea serviciilor și folosirea oportunităților de creștere în zonele rurale. Satele inteligente includ o abordare transversală funcțională, conectând instrumentele de dezvoltare existente și viitoare.

Se referă la condițiile de trai ale locuitorilor din mediul rural și se adresează unui public larg, în afara locuitorilor din rural și anume actorilor din sfera dezvoltării rurale, legiuitorilor, politicienilor, antreprenorilor, ONG-urilor și mediului academic, *“satele inteligente au potențialul de a crește coeziunea economică și socială, de a îmbunătăți egalitatea socială în special dintre zonele rurale și cele urbane”*.

Comisia Europeană a lansat o acțiune a UE pentru satele inteligente în primăvara anului 2017, atrăgând ca un magnet un interes larg, de la instituțiile UE, guvernele naționale și regionale până la părțile interesate din teren. Satele inteligente au mai fost evidențiate în Comunicarea Comisiei privind viitorul alimentelor și agriculturii (noiembrie 2017) ca o prioritate pentru a ajuta *„comunitățile locale să abordeze problemele legate de conectivitatea în bandă largă inadecvată, oportunități de angajare și furnizarea de servicii într-un mod clar și cuprinzător”*.

Conceptul de „Sate inteligente” este inclus în proiectul de legislație pentru politica agricolă comună post – 2020 (PAC), iar statele membre vor avea oportunitatea de a pune la dispoziție sprijinul în planurile strategice ale PAC pentru comunitățile rurale care doresc să dezvolte sate inteligente.

Unele cadre strategice existente la nivel superior pentru satele inteligente există deja în unele state membre și oferă inspirație în acest sens.

”Satele Inteligente” necesită autorități naționale/ regionale inteligente să le sprijine – și în special să programeze și să țintească strategic fondurile UE care sunt puse la dispoziție.

Cinci factori cheie ai satelor inteligente:

1. Acțiuni privind depopularea și schimbările demografice;
2. Identificarea soluțiilor locale privind reducerile de fonduri publice și centralizarea serviciilor publice;
3. Explorarea legăturilor cu orașele și orașele mici;
4. Maximizarea rolului zonelor rurale în procesul de tranziție spre o economie circulară, bazată pe emisii de carbon reduse;
5. Promovarea transformării digitale a zonelor rurale.

Patru exemple de bune practici de sate inteligente

1. Strategia Locală Internă în Italia – răspunde depopulării rurale;
2. Contractele de reciprocitate în Franța – crearea legăturilor rural-urban;
3. Inițiativa ‘Zona rurală inteligentă’ în Finlanda – adresarea depopulării și tranziției digitale;
4. Inițiativa ‘Satele Digitale’ în Germania – valorificarea tranziției către digital.

Grupurile de Lucru Tematice (GLT) analizează abordări privind revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială și cum Programele de Dezvoltare Rurală (PDR) – urile pot fi mai bine folosite pentru a sprijini satele inteligente.

Munca GLT a scos la iveală cum serviciile rurale importante – precum sănătatea, serviciile sociale, educația, energia, transportul, comerțul cu amănuntul – sunt îmbunătățite pentru a fi mai durabile prin implementarea instrumentelor privind tehnologia informației (TIC) și prin acțiuni și proiecte ale comunității. Mai jos sunt regăsite exemple despre cum se dezvoltă durabilitatea și atractivitatea zonelor rurale.

1. Strategia Națională Locală Internă în Italia

În perioada de programare 2014 - 2020, Italia a elaborat o nouă politică publică integrată, intitulată Strategie Națională Locală Internă (NSIA). Zonele interioare ale Italiei sunt zone rurale caracterizate prin depărtarea față de principalele centre de servicii.

Aceste zone sunt casa a 23% din populația țării (13,5 milioane de locuitori) și acoperă 60% din teritoriul național (4261 municipalități).

NSIA se concentrează pe zonele interioare cele mai periferice și ultraperiferice, unde declinul demografic și populația îmbătrânită sunt mai evidente. Scopul este crearea de locuri de muncă, incluziunea socială și inversarea declinului demografic.

2. Contractele de reciprocitate în Franța

În 2015, Franța a lansat schema experimentală pentru promovarea cooperării inter - municipale, numită “contract de reciprocitate oraș – sate” (contrat de réciprocité villecampagne). Scopul este de a reduce diferențele dintre zonele urbane și rurale prin promovarea parteneriatelor avantajoase de ambele părți, în domenii de interes comun.

Patru parteneriate teritoriale au fost selectate în prima etapă a schemei, primele care au semnat contractul fiind zona metropolitană Brest și Pays du Centre Ouest Bretagne. Brest dorește să stimuleze competitivitatea pe termen mediu și lung, în timp ce Pays Centre Ouest Bretagne se concentrează pe furnizarea serviciilor de sănătate și identificarea de noi piețe pentru sectorul lemnos aflat în dezvoltare.

Cele două zone lucrează acum împreună pentru a sprijini proiecte inovatoare din domenii ca: dezvoltare economică, incluziune socială, sănătate, cultură și servicii, mediu și tranziție energetică. Pentru fiecare domeniu, oficialii guvernamentali locali și localnicii au contribuit la dezvoltarea unui traseu comun, adoptat oficial în noiembrie 2016. Ulterior, în cadrul contractului – cadru multi anual au fost prevăzute 2 milioane de Euro, agreeate cu statul și autoritatea regională a Brittany până în 2020.

La un an de la semnarea contractului, cooperarea deja a început să aibă rezultate tangibile, fiind raportate 30 proiecte în derulare. Exemplele includ un cluster audio – vizual, inițiative privind sănătatea și bioenergia.

3. Inițiativa Zona Rurală Inteligentă în Finlanda

Digitalizarea este un subiect important pe agenda guvernului finlandez. În anul 2016, a fost derulat studiul „Zona rurală inteligentă”, pentru analiza provocărilor întâmpinate de zonele rurale și oportunitățile oferite de digitalizare. Scopul a fost explorarea posibilităților de dezvoltare și diversificarea serviciilor rurale prin digitalizare și experimentare. Studiul a indicat că localnicii și afacerile rurale sunt gata să folosească serviciile digitale.

Digitalizarea poate aduce serviciile mai aproape de consumatori, reduce costurile și are un impact major asupra mediului rural – unde schimbările structurale sunt rapide, iar distanțele spre serviciile fizice sunt în creștere.

Cu toate acestea, nu toți cetățenii sau companiile doresc sau dețin aptitudinile necesare pentru a beneficia de oportunitățile prezentate de digitalizare. Astfel, este importantă familiarizarea persoanelor cu instrumentele digitale și investiții în capacitate și dorința de a folosi servicii digitale.

Studiul a oferit o serie de recomandări pentru îmbunătățirea inovării digitale a serviciilor rurale, care sunt acum folosite pentru a informa asupra programelor existente și noi, cum ar fi, de exemplu, adaptarea sprijinului prin măsurile 7 (servicii de bază) și 19 (LEADER/CLLD), strategia națională pentru broadband și decizia guvernamentală din 2017 privind Digitalizarea Rurală.

4. Inițiativa Sate Digitale în Germania

Proiectul Sate Digitale din regiunea Rhineland-Palatinate - Germania testează o abordare holistică a digitalizării serviciilor rurale în trei zone pilot: asociații ale comunităților din Eisenberg, Göllheimand și BetzdorfGebhardshain.

Proiectul a fost inițiat de Ministerul Afacerilor Interne și Sportului Rhineland-Palatinate și Institutul Fraunhofer de Inginerie Software Experimentală (IESE) în anul 2015, funcțional până în anul 2019, cu un buget total de aproximativ 4,5 milioane Euro. Crearea unei platforme digitale comune are ca scop dezvoltarea și testarea de noi soluții pentru furnizarea bunurilor locale, comunicare, mobilitate și e-guvernare. Proiectul are cinci obiective principale:

- Inovare într-un ecosistem rural inteligent;
- Dezvoltarea unor soluții transsectoriale;
- Crearea unei culturi a colaborării între localnici;
- Integrarea soluțiilor durabile;
- Elaborarea soluțiilor digitale și accesibile.

Implementarea proiectului Sate Digitale se bazează pe abordarea laboratorului viu ('living lab'). În prima etapă, conceptele și soluțiile concrete sunt discutate cu localnicii și entități locale. Ulterior, sunt elaborate prototipuri dezvoltate mai apoi cu societatea civilă pentru identificarea soluțiilor specifice care vor fi digitalizate, mai ales ca aplicații mobile sau servicii digitale web. Exemplele de servicii dezvoltate până acum includ o piață online cu sistem voluntar de livrare și un portal de știri locale.

Conceptul de *sat inteligent* înseamnă:

Dezvoltarea potențialului local, uman, de mediu și economic:

- dezvoltarea antreprenoriatului, crearea și menținerea locurilor de muncă;

- infrastructura educațională;
- sprijinirea lanțului scurt dintre producători și consumatori;
- acțiuni privind includerea energiei regenerabile;
- reducerea diferențelor economice dintre mediul rural și urban.

Revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază:

- includerea serviciilor digitale în eficientizarea administrației locale;
- asigurarea serviciilor de transport;
- îmbunătățirea condițiilor de viață;
- dezvoltarea și/sau îmbunătățirea serviciilor medicale și de îngrijire la domiciliu;
- crearea de centre multi-service/multi-funcționale pentru comunitățile locale.

Satul inteligent este deosebit de alte așezări rurale atât prin componenta sa structurală, cât și prin organizare. Din punct de vedere fizic este o localitate rurală compusă din locuințe moderne, cu magazine, unități de prestări servicii, spații de recreere și o fermă agricolă mixtă, vegetală și zootehnică, care oferă o gamă largă de produse. Tuturor celor enumerate înainte li se adaugă un sistem de management în ceea ce privește mentenanța și serviciile publice.

Dar diferența cea mai mare față de alte așezări rurale va consta în modul de organizare a acestui sat inteligent. Sistemul de management este astfel gândit încât să îi ajute pe locuitori să ducă o viață sănătoasă împreună prin asigurarea tuturor elementelor pe care le presupune un astfel de deziderat: hrană bio, asistență medicală personalizată clasică și alternativă, antrenamente sportive individualizate, condiții optime de recreere și, nu în ultimul rând, o viață socială. Toate aceste servicii sunt oferite de companii conduse, deservite și chiar deținute de către locuitorii satului. În acest mod sunt create premisele ca serviciile oferite să fie de calitate, adaptate nevoilor locale.

Scopul unui sat inteligent este de a consolida sentimentul de apartenență în cadrul comunității locale, permițând noi forme de participare voluntară, îmbunătățind aprovizionarea locală cu bunuri și servicii și de a-i face pe oameni să realizeze că trăiesc într-un mediu mult mai sigur.

CAPITOLUL XII – CALITATEA VIETII LA NIVEL NAȚIONAL ȘI EUROPEAN

Satisfacția generală a vieții

Figura 12.1: Satisfacția generală a vieții

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10).

Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media.

România are aceeași medie cu cea a UE, respectiv 7.3, Finlanda și Irlanda împărțind primul loc cu o medie de 8.1/10 iar la capătul opus se află Bulgaria cu doar 5.4/10 privind satisfacția generală a vieții.

Condiții de viață materiale

Figura 12.2: Satisfacția finanțelor și venitul mediu anual

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10).

Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media.

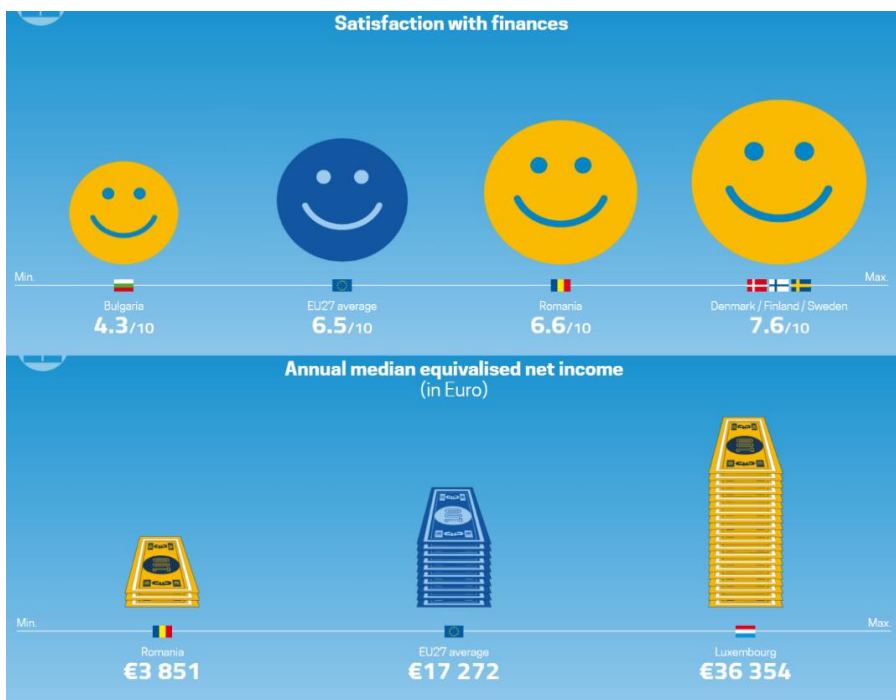

Figura 12.3: Satisfacția finanțelor și venitul mediu anual

Venitul net mediu anual echivalent în euro este venitul anual total al unei gospodării (adică toate veniturile monetare primite din orice sursă de către fiecare membru al unei gospodării), după impozitare și alte deduceri, care sunt disponibile pentru cheltuieli sau economii, împărțite la numărul de membri ai gospodăriei.

Pentru a reflecta diferențele în ceea ce privește dimensiunea și compoziția unei gospodării, venitul total (net) al gospodăriei este împărțit la numărul de “adulți echivalenți”, utilizând o scară standard (echivalența):

scala OECD modificată; această scală dă o greutate tuturor membrilor gospodăriei (și apoi le adaugă pentru a ajunge la dimensiunea echivalentă a gospodăriei):

- 1.0 la primul adult;
- 0.5 la a doua și fiecare persoană ulterioară de 14 ani și peste;
- 0.3 pentru fiecare copil cu vârsta sub 14 ani.

În cele din urmă, cifra rezultată se numește venit disponibil echivalent și este atribuită în mod egal fiecărui membru al gospodăriei.

România se situează deasupra mediei Uniunii Europene cu 6.6/10 privind satisfacția materială, țările nordice precum Danemarca, Finlanda și Suedia au cea mai mare rată de satisfacție monetară fiind de 7.6/10, Bulgaria are o satisfacție monetară scăzută comparativ cu UE fiind de 4.3/10.

Condițiile de locuință

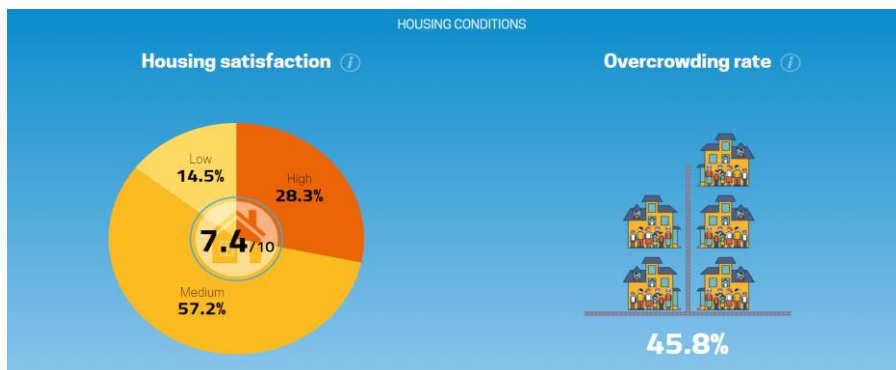

Figura 12.4: Satisfația privind condițiile de locuință și coeficientul de supraaglomerare

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10).

Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media.

Rata supraaglomerării este definită ca procentul populației care trăiește într-o gospodărie supraaglomerată.

O persoană este considerată ca trăind într-o gospodărie supraaglomerată dacă gospodăria nu are la dispoziție un număr minim de camere egal cu:

- O cameră pentru gospodărie;
- O cameră pentru fiecare cuplu în gospodărie ;
- O cameră pentru fiecare persoană cu vârsta de 18 ani sau mai mult;
- O cameră pentru o pereche de persoane singure de același sex cu vârsta cuprinsă între 12 și 17 ani;
- O cameră pentru fiecare persoană cu vârsta cuprinsă între 12 și 17 ani și care nu este inclusă în categoria anterioară;
- O cameră pentru fiecare pereche de copii cu vârsta sub 12 ani.

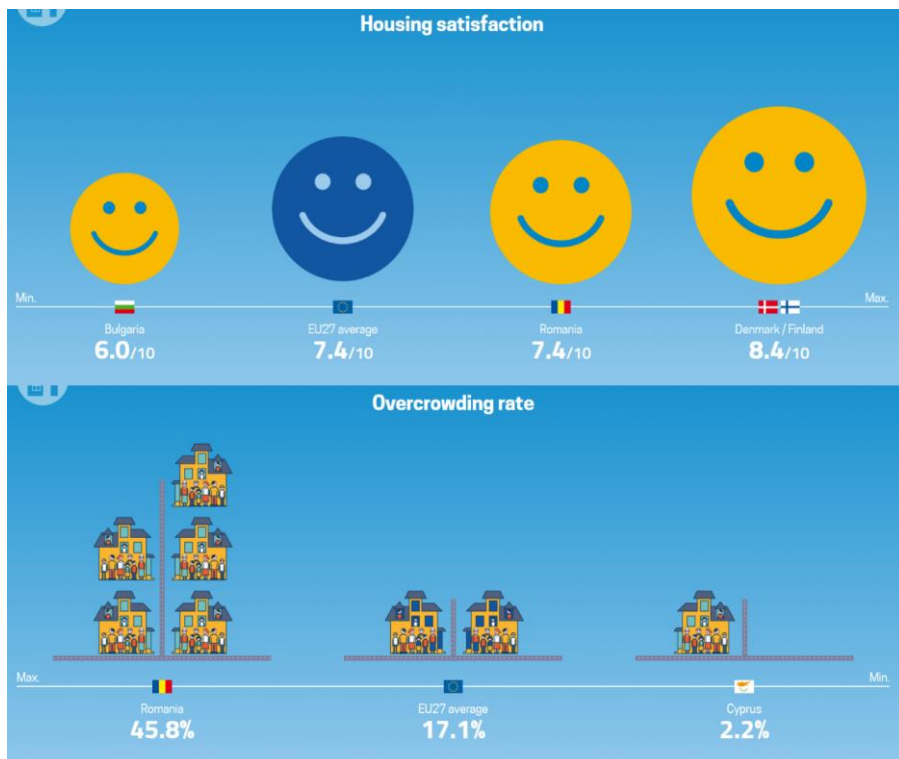

Figura 12.5: Satisfacția privind condițiile de locuință și coeficientul de supraaglomerare

România se situează la aceeași satisfacție a locuinței cu Uniunea Europeană având media de 7.4/10. Precum și în datele analizate anterior țările nordice au cel mai ridicat nivel de satisfacție fiind de 8.4/10 pentru Danemarca și Finlanda iar Bulgaria cu cea mai mică medie europeană de 6.0/10.

Din păcate la capitolul supraaglomerare România se situează pe ultimul loc cu un procent de 45.8%, cu 28,7% mai mult față de media UE. Cipru o duce cel mai bine la acest capitol cu o valoare de 2.2%.

Ocuparea forței de muncă

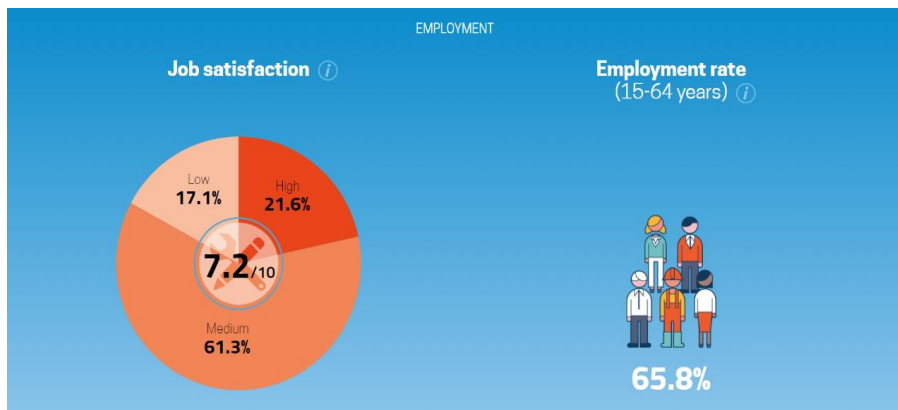

Figura 12.6: Satisfacția privind locul de muncă și rata angajării

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10).

Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media.

Rata de ocupare a forței de muncă este procentul de salariați cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani în raport cu populația totală comparabilă de vârstă activă.

Vorbind de satisfacția la locul de muncă România se încadrează în media Uniunii Europene de 7.2/10, dar are o rată de angajare de 65.8% fiind sub media UE de 68.4%. Grecia este pe ultimul loc cu o satisfacție medie de 6.2/10 și o rată de angajare de 56.5%. Pe primul loc se află Finlanda pentru satisfacția la locul de muncă cu o medie de 8.1/10 iar cea mai mare rată de angajare o deține Olanda fiind de 78.2%. (figura 12.7)

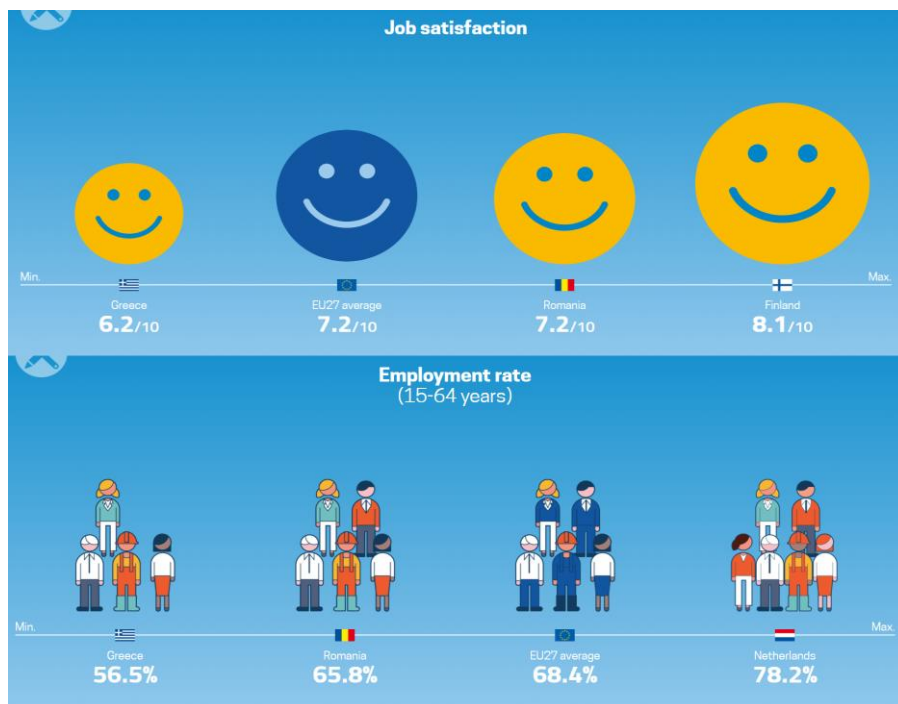

Figura 12.7: Satisfacția privind locul de muncă și rata angajării

Utilizarea timpului

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10). Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media. (figura 12.8)

Numărul mediu de ore corespunde numărului de ore în care lucrează în mod normal o persoană. Aceasta acoperă toate orele, inclusiv orele suplimentare, fie plătite, fie neplătite, pe care persoana le lucrează în mod normal. Aceasta exclude timpul de călătorie între domiciliu și locul de muncă, precum și pauzele principale de masă (în mod normal, luate la prânz).

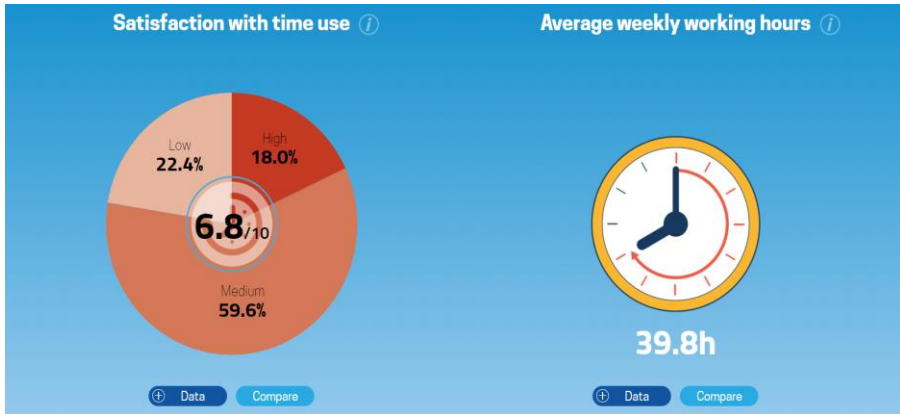

Figura 12.8: Satisfacția timpului utilizat și media orelor de lucru săptămânale

Pentru satisfacția folosirii timpului, România se situează cu o medie de 6.8/10, peste cea a Uniunii Europene, iar numărul mediu de ore de lucru pe săptămână este de 39.8h, cu 2.7h mai mult decât media UE. Danemarca are cea mai ridicată medie a satisfacției timpului utilizat fiind de 7.8/10, și privind în polul opus Bulgaria înregistrează o satisfacție medie de doar 5.7/10. Olanda lucrează mai inteligent nu mai greu cu o medie de doar 30.4h pe săptămână, iar Grecia are cea mai ridicată medie de ore de lucru pe săptămână atingând 41.7h.

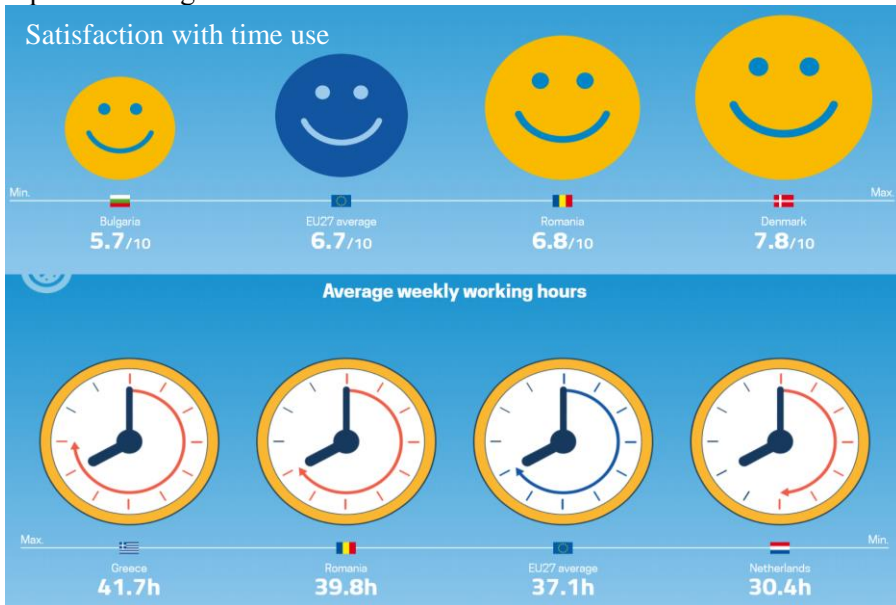

Figura 12.9: Satisfacția timpului utilizat și media orelor de lucru săptămânale

Educație

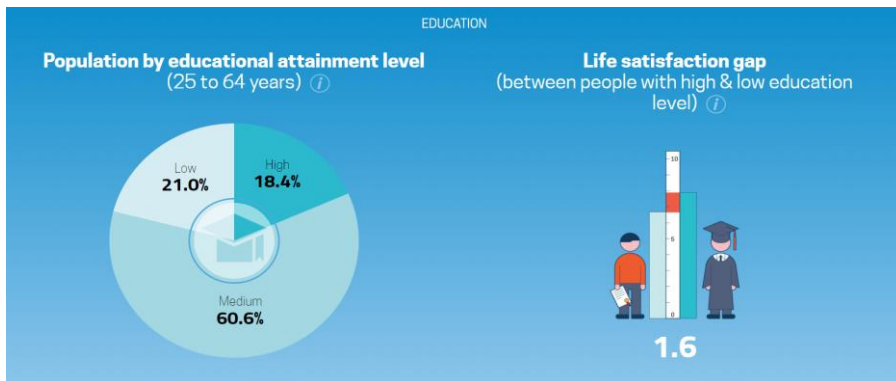

Figura 12.10: Nivelul de educație și diferența satisfacției generale

Procentele afișate arată ponderea populației în funcție de nivelul de educație atins, este “scăzut” (primar și secundar inferior, ISCED 0-2), “mediu” (secundar superior și postliceal non-terțiar, ISCED 3-4) și “ridicat” (terțiar, ISCED 5-8). Cotele se calculează prin împărțirea numărului de persoane care au atins acest nivel de realizare (numărător) la populația totală (numitor).

Decalajul de satisfacție în viață dintre persoanele cu un nivel ridicat și scăzut de educație arată diferența de satisfacție medie a vieții între persoanele cu un nivel scăzut de educație și cele cu un nivel ridicat de educație. Persoanele cu studii reduse se referă la cele care au atins un nivel de educație echivalent cu nivelul ISCED 0-2 (primar și secundar inferior) și învățământul superior la cei cu nivel ISCED 5-8 (terțiar).

Decalajul de satisfacție în viață se obține prin scăderea satisfacției medii de viață a celor cu educație scăzută din satisfacția medie de viață a celor cu studii superioare.

Din păcate România se situează pe ultimul loc în ceea ce privește educația terțiară având un procent de 18.4% persoane cu studii superioare, media UE este de 31.6%, iar Irlanda ocupă primul loc cu o valoare a persoanelor cu studii superioare de 47.3%.

Decalajul satisfacției vieții între nivelul de studii este de 1.6 în România, cu 0.6 mai mare decât media UE. Bulgaria are cel mai mare decalaj fiind de 2.1 iar Danemarca are un decalaj al satisfacției vieții doar de 0.1, rezultând faptul că, în Danemarca persoanele nu au la fel de multe limitări prin faptul că nu au studii terțiare comparativ cu restul Uniunii Europene. (figura 12.11)

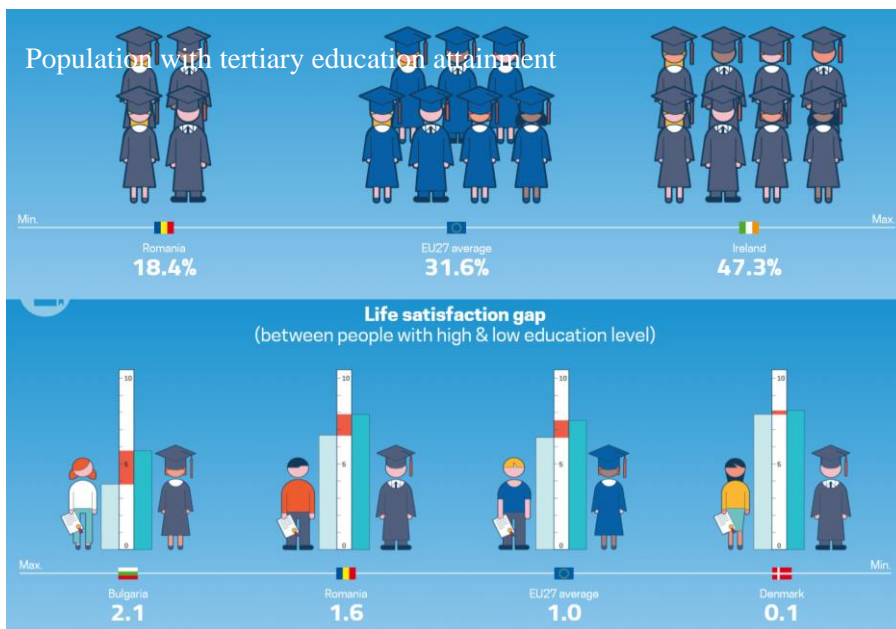

Figura 12.11: Nivelul de educație și diferența satisfacției generale

Sănătate

Procentele afișate arată ponderea populației autoevaluându-și sănătatea lor ca fiind fie “Foarte bun/Bun”, “Echitabil” sau “Rău/Foarte rău”. Sănătatea auto-percepută exprimă aprecierea subiectivă de către respondent a stării sale de sănătate. (figura 12.12)

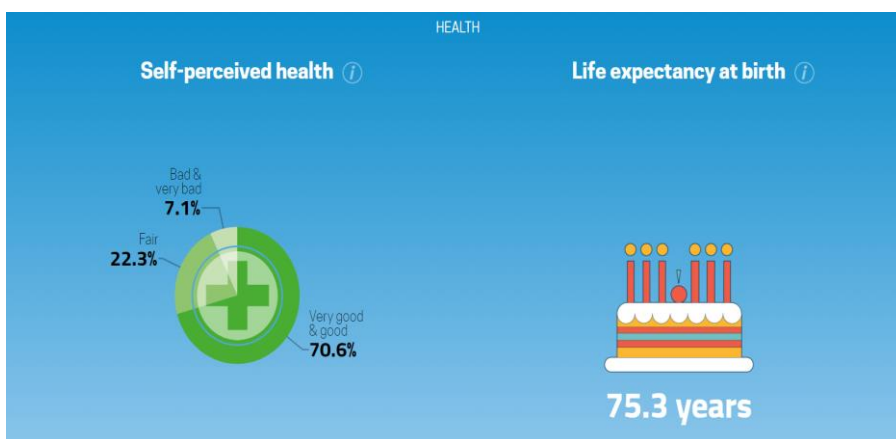

Figura 12.12: Autoevaluarea sănătății și speranța de viață

Speranța de viață la naștere arată numărul mediu de ani în care un nou-născut se poate aștepta să trăiască dacă este supus de-a lungul vieții sale la condițiile actuale de mortalitate.

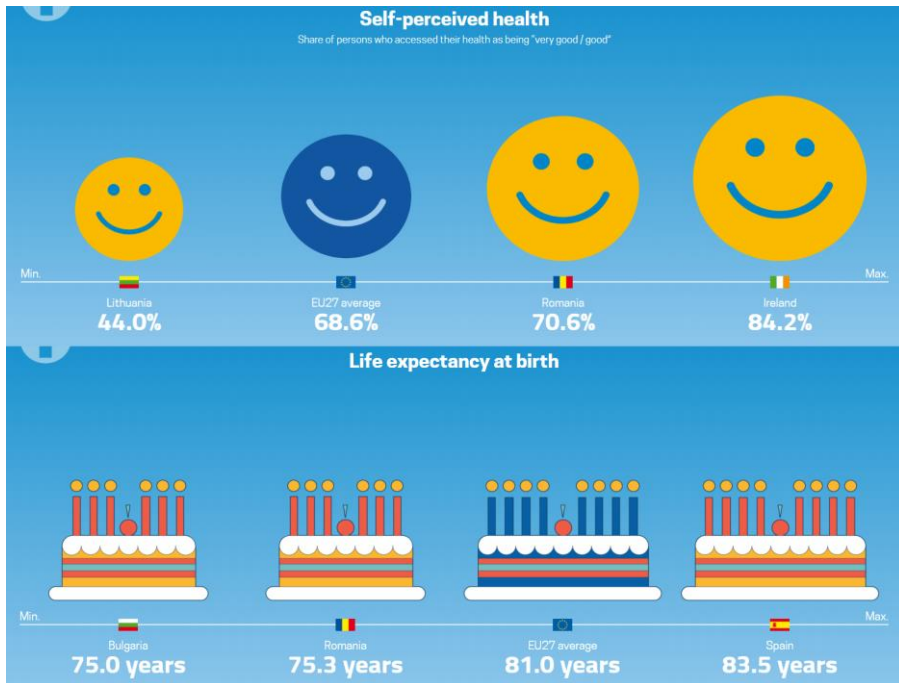

Figura 12.13: Autoevaluarea sănătății și speranța de viață

În ceea ce privește autoevaluarea sănătății în România 70.6% din persoane au declarat că își consideră sănătatea ca fiind “Foarte bună/ Bună” depășind media UE de 68.6%, în schimb România se situează spre coada clasamentului privind speranța de viață, având-o de 75.3 ani, cu aproximativ 6 ani mai mică decât media Uniunii Europene.

În Lituania doar 44% dintre persoane își consideră sănătatea ca fiind “Foarte bună/Bună”, iar Irlanda ajunge la o valoare aproape dublă comparativ cu Lituania, de 84.2%.

Cea mai redusă speranță de viață dintre țările UE este în Bulgaria de 75 ani, nivelul cel mai ridicat fiind atins de Spania cu numărul de 83.5 ani.

Relații sociale

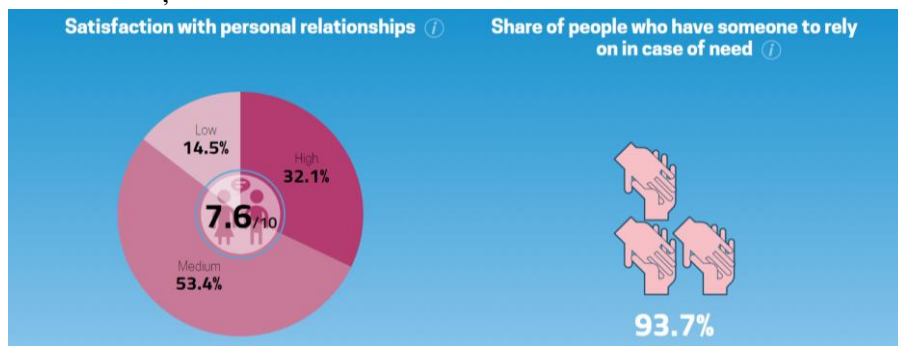

Figura 12.14: Satisfacția relațiilor personale

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10). Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media. Valoarea afișată în partea din dreapta reprezintă cota de oameni care au spus că au pe cineva să se bazeze în cazul în care au nevoie de ajutor.

Figura 12.15: Satisfacția relațiilor personale

Satisfacția față de relațiile personale în România este de 7.6/10, cu 0.3 mai mică comparativ cu media UE, iar 93.7% din persoanele din România au spus că au pe cineva pe care să se bazeze la nevoie, depășind media UE cu 0.5%.

Bulgaria precum și în indicatorii anteriori legați de nivelul de satisfacție se situează pe ultimul loc cu o medie de 6.6/10, în timp ce Austria, Irlanda, Malta și Slovenia se luptă pentru primul loc, cu o medie de 8.6/10 în ceea ce privește satisfacția față de relațiile personale.

Doar 84.7% dintre persoanele din Luxemburg au pe cine se baza la nevoie în timp ce în Slovacia 98.6% dintre persoane au în cine să își pună baza la nevoie.

Siguranță

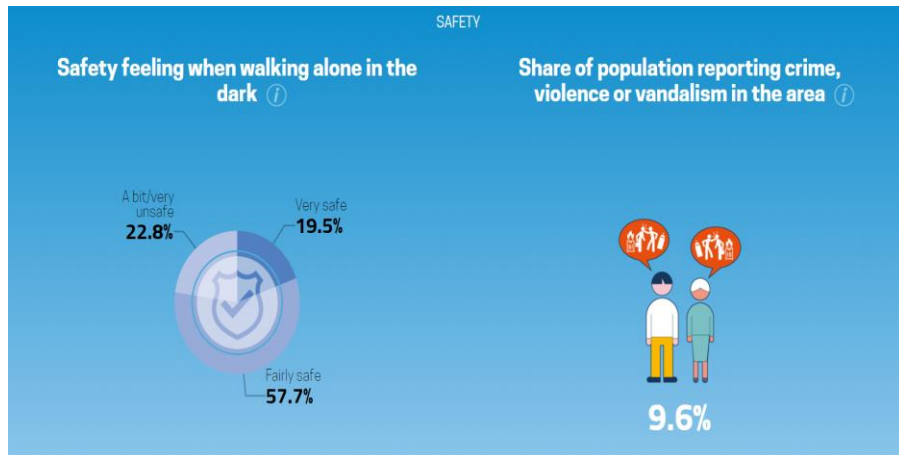

Figura 12.16: Nivelul de siguranță

Procentele afișate arată ponderea persoanelor care au răspuns că se simt “foarte în siguranță”, “destul de sigur” sau “un pic/ foarte nesigure” atunci când merg pe jos în întuneric în cartierul lor.

Procentul afișat arată ponderea populației care a raportat că se confruntă cu problema criminalității, violenței sau vandalismului în zona lor locală. Aceasta descrie situația în care respondentul consideră că criminalitatea, vandalismul sau violența din zonă reprezintă o problemă pentru gospodărie (nu neapărat faptul de a fi afectat personal de problemă).

Figura 12.17: Nivelul de siguranță

În România doar 19.5% din populație se simte “foarte în siguranță” când merge pe jos în întuneric în cartier, fiind sub media UE de 27.2%. Populația care raportează acte de violență și vandalism în România reprezintă un procent de 9.6%, cu aproximativ 2% mai puțin decât media Uniunii Europene.

Lituania este pe ultimul loc privind siguranța, doar 9.8% din populație se simte “foarte în siguranță”, în timp ce în Malta 66.4% din populație se simte “foarte în siguranță”.

În Bulgaria 20.2% din populație raportează criminalități, acte de violență și vandalism, un factor ce poate duce scăderea nivelelor de satisfacție analizate, în timp ce Croația are doar 2.7% din populație care raportează acte de violență și vandalism.

Guvernare

Valoarea afișată în cerc arată nivelul mediu de încredere în sistemul juridic. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor acordate de persoane la nivelul lor subiectiv de încredere în sistemul juridic, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media. (figura 12.18)

Indicatorul măsoară încrederea cetățenilor UE în Parlamentul European. Acesta este exprimat ca ponderea opiniilor pozitive (oameni care declară că au tendința de a avea încredere) despre instituție. Cetățenii sunt rugați să își exprime nivelul de încredere alegând următoarele alternative: “tind să aibă încredere”, “tind să nu aibă încredere” și “nu știu” sau “nu răspunde”.

Indicatorul se bazează pe Eurobarometru, un sondaj realizat de două ori pe an din 1973 pentru a monitoriza evoluția opiniei publice în statele membre.

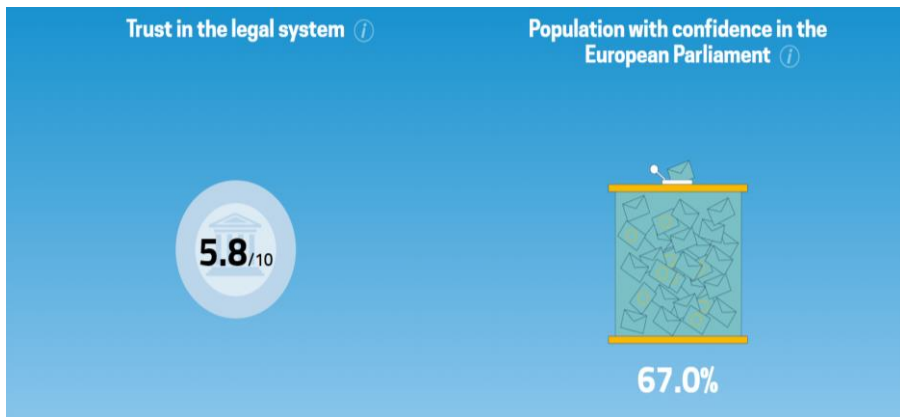

Figura 12.18: Încrederea în sistemul juridic

Figura 12.19: Încrederea în sistemul juridic

Încrederea în sistemul juridic în România reprezintă o medie de 5.8/10, fiind peste media UE de 4.5/10. Încrederea cetățenilor din România în Parlamentul European este 67% ceea ce reprezintă că același procent din populație are opinii pozitive despre Parlamentul European, iar media UE este de 54%.

Slovenia are cea mai scăzută medie a încrederii în sistemul juridic de doar 2.7/10, în timp ce Danemarca atinge o medie de 7.5/10.

Franța are o încredere scăzută în Parlamentul European fiind de 39%, Suedia și Danemarca au de aproximativ două ori mai multă încredere în Parlamentul European fiind de 72%.

Mediu

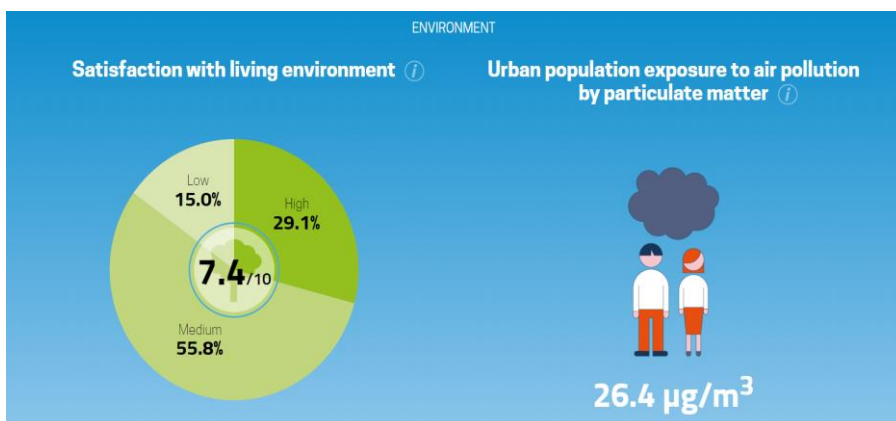

Figura 12.20: Satisfacția cu mediul înconjurător și nivelul de poluare

Procentele afișate în cercul exterior arată ponderea persoanelor din România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate ca mici (0-5), medii (6-8) sau mari (9-10).

Valoarea afișată în cercul interior arată nivelul mediu de satisfacție, adică satisfacția medie a tuturor persoanelor din România. Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor de satisfacție subiectivă, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media.

Indicatorul indică concentrația medie anuală ponderată în funcție de populație a PM10 la care populația urbană este potențial expusă.

Particulele fine (PM10), adică particulele al căror diametru este mai mic de 10 micrometri, pot fi transportate adânc în plămâni, unde pot

provoca inflamații și o agravare a stării persoanelor cu boli cardiace și pulmonare. Principala sursă de particule în zonele urbane este cea a vehiculelor rutiere cu motor diesel, deși, de asemenea arderile industriale, publice, comerciale și rezidențiale contribuie la această problemă.

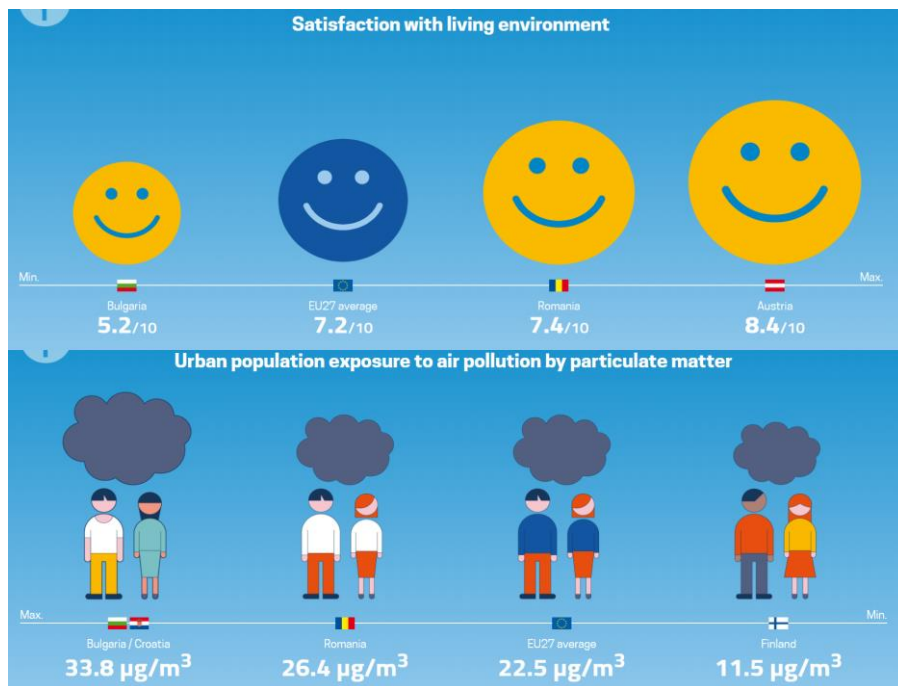

Figura 12.21: Satisfacția cu mediul înconjurător și nivelul de poluare

Media în România în legătură cu satisfacția cu mediul înconjurător este de 7.4/10, cu 0.2 mai mare decât media UE. În România populația urbană este expusă la 26.4µg/m³, în timp ce media Uniunii Europene este de 22.5µg/m³ (micrograme per metru cub).

Austria are cea mai ridicată medie a satisfacției cu mediul înconjurător atingând 8.4/10, în timp ce Bulgaria se situează pe ultimul loc cu o medie de 5.2/10.

Cea mai “eco” țară europeană este Finlanda având o valoare de 11.5µg/m³, Bulgaria și Croația se luptă pentru cel mai ridicat nivel de poluare, fiecare țară având valoarea de 33.8µg/m³.

**CAPITOLUL XIII – ANALIZA TOWS A DOMENIILOR
STRATEGICE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI
MARGINEA**

PROFIL SOCIO – ECONOMIC		Puncte tari – S	Slăbiciuni - W
		<p>1. Primele 8 firme active au C.A. peste 7 milion de lei</p> <p>2. Ponderea ridicată a suprafeței ocupată cu pădure</p> <p>4. Activități economice ale localnicilor care promovează meșteșuguri</p>	<p>1. Lipsa locurilor de muncă</p> <p>2. Număr ridicat de asistați sociali</p> <p>3. Întreprinderile au un număr scăzut de angajați</p> <p>4. Valorificarea slabă a meșteșugurilor</p>
		Strategii SO	Strategii WO
Oportunități - O	<p>1. Comuna dispune de un cadru natural deosebit de bogat și variat</p> <p>2. Existența peisajelor/ monumentelor/ locațiilor turistice</p> <p>3. Înființarea unor ateliere de olărit</p> <p>4. Extinderea și promovarea conceptelor de agroturism și ecoturism în rândul populației</p>	<p>S2/4-O2: Dezvoltarea turismului local</p> <p>S3/4-O3 : Dezvoltarea unor ateliere</p>	<p>W1-O3: Folosirea forței de muncă suplimentare pentru a dezvolta noi capacități de producție</p> <p>W4-O1 : Creșterea randamentului de valorificare a producției</p> <p>W3-O4: Crearea de asociații pentru atragerea de fonduri</p>
		Strategii ST	Strategii WT
Amenințări - T	<p>1. Starea precară a drumurilor secundare de pe raza comunei</p> <p>2. Existența unor zone cu factori naturali de risc</p>	<p>S1-T1 : Strangerea de fonduri proprii pentru menținerea zonei</p> <p>S1-T2 : Crearea unor fundații/ asociații pentru</p>	<p>W4-T2 : Crearea de acțiuni voluntare de împădurire</p> <p>W1-T1 : Soluția este în a crea firme ce se ocupă cu reabilitarea</p>

		protejarea zonei	infrastructurii
PROFIL SOCIO – DEMOGRAFIC		Puncte tari – S	Slăbiciuni - W
		1. Omogenitate etnică și confesională 2. Sporul natural este pozitiv 3. Manifestări culturale pentru valorificarea ceramicii negre specifice pentru comuna Marginea 4. Existența unor personalități de seama 5. Creșterea numărului de născuți vii	1. Creșterea numărului de divorțuri 2. Inegalitatea dintre sexe pe grupe de vârstă 3. Populația ușor îmbătrânită
		Strategii SO	Strategii WO
Oportunități - O	1. Potențialul cultural/ tezaurul istoric și tradiția bogată în domeniul olăritului 2. Atragerea de resurse umane de calitate	S1/5-O2 : Crearea unor condiții prielnice de integrare a tinerilor în manifestări de antreprenariat și cultură și meșteșuguri S4/2/5-O1 : Integrarea tinerilor în activități de promovare a tradițiilor prin valorificarea competențelor/ creativității	W1-O1 : Promovarea familiei / promovarea adoptării copiilor W1- O1 : Promovarea familiei unite și a înțelegerii/ cooperării membrilor
		Strategii ST	Strategii WT
Amenințări - T	1. Fluctuații semnificative a populației	S4-T1 : Crearea unor activități de atracție în rândul elevilor S3-T2 : Promovarea	W3-T1 : Crearea unor condiții de trai favorabile dezvoltării/ creșterii copiilor W1-T1 : Initiative

		creșterii numărului de copii în rândul familiilor	de educare a tinerelor familii/ crearea de asociații parentale.
CONTEXT ISTORIC ȘI CULTURAL		Puncte tari – S	Slăbiciuni – W
		1. Existența personalităților cunoscute la nivel național și a tradiției în domeniul olăritului 2. Turismul cultural identificat prin lăcașele de cult 3. Numărul turiștilor mereu în creștere	1. Lipsa informației și a cartografiei turistice; 2. Traseele turistice nemarcate 3. Lipsesc resursele umane specializate
		Strategii SO	Strategii WO
Oportunități - O	1. Întocmirea unei oferte de cazare 2. Posibilitatea întocmirii unor oferte turistice care vizează grupuri țintă specifice 3. Potențial natural și antropic variat	S1-O1 : Implicarea în promovarea locațiilor și ofertelor pentru turiști S3-O2 : Sporirea activității în sezoanele de vacanțe S1-O3 : Identificarea mai multor perioade de comemorare a evenimentelor/ mediului	W1/2-O3 : Implementarea unor acțiuni de proiectare a drumețiilor W3-O1/2 : Promovarea personalului calificat/ promovarea personalului tânăr cu studii
		Strategii ST	Strategii WT
Amenințări - T	1. Mentalitatea de indiferență față de patrimoniul cultural 2. Interes scăzut pentru promovarea meșteșugurilor	S2-T1 : Educarea localnicilor privind bogăția culturală	W1/2-T2 : Inițierea acțiunilor de interes față de meșteșuguri W3-T1 : Inițierea educației privind bogăția locală încă din școala primară / generală .

CAPITOLUL XIV - ANCHETĂ SOCIOLOGICĂ REALIZATĂ ÎN COMUNA MARGINEA, JUDEȚUL SUCEAVA

În vederea elaborării planului de proiecte s-a realizat o anchetă sociologică bazată pe chestionar pentru a scoate în evidență opinia locuitorilor asupra necesităților comunei. La acest chestionar au participat un număr de 495 persoane. Dezvoltarea strategiei a vizat consultarea cetățenilor comunei Marginea pentru a evidenția percepția populației privind dezvoltarea comunei.

S-a întocmit un chestionar, ce a fost trimis către primăria Marginea să fie distribuite către locuitori, au fost înregistrate 495 de persoane ce au răspuns la chestionar.

Metodologie

Activități

Concepere chestionar;

Distribuire către primărie și online;

Monitorizare răspunsuri;

Elaborare concluzii pe baza situației întocmite.

Public țintă: Populația comunei Marginea.

În diagramele ce urmează, au fost centralizate răspunsurile respondenților, după cum urmează:

Întrebarea 1: Acordați o notă de la 1 la 5 pentru următoarele aspecte (1-nota minimă, 5-nota maximă):

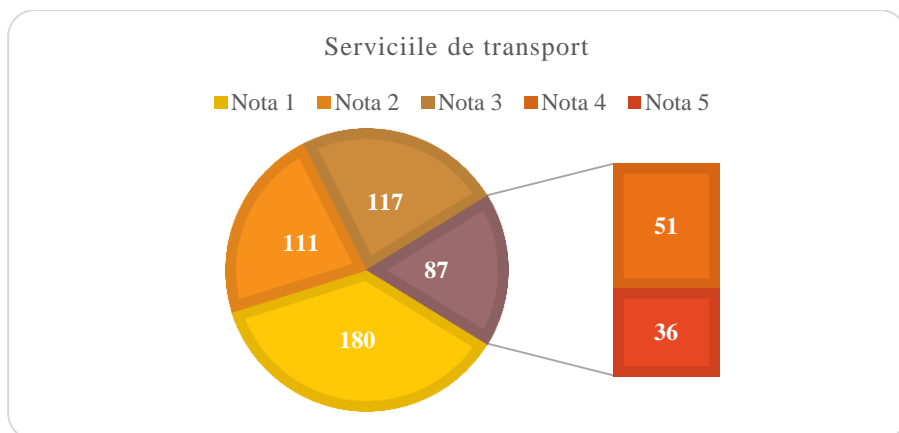

Figura 14.1: Aprecierea serviciilor de transport din comuna Marginea

În ceea ce privește situația serviciilor de transport, constatăm faptul că din cei 495 respondenți, peste 35% au acordat nota 1, fapt ce ne indică un grad ridicat de nemulțumire față de această componentă. **Din acest punct reiese necesitatea unei investiții/ atragerea de investitori pentru serviciile de transport.**

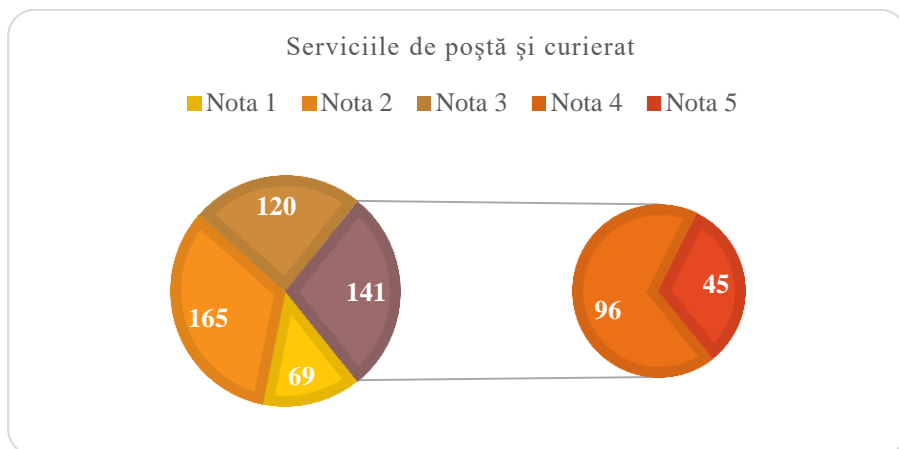

Figura 14.2: Aprecierea serviciilor de poștă și curierat din comuna Marginea

Referitor la gradul de mulțumire față de serviciile de poștă și curierat din comuna Marginea, analizând răspunsurile acordate de populația din comuna Marginea, constatăm faptul că există un grad ridicat de nemulțumire. Astfel, peste 30% dintre respondenți au acordat nota 2 în timp ce 14% au acordat nota 1. **Aceste rezultate arată necesitatea unei investiții/ atragerea de investitori pentru serviciile de poștă și curierat.**

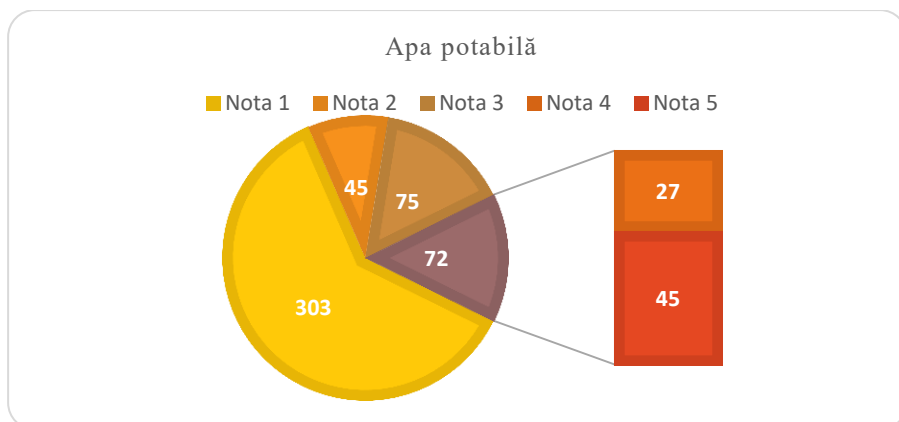

Figura 14.3: Aprecierea aprovizionării cu apă potabilă din comuna Marginea

În ceea ce privește aprovizionarea cu apă potabilă în comuna Marginea, analizând datele obținute constatăm faptul că peste 60% dintre respondenți au acordat nota 1. Acest fapt indică un grad extrem de nemulțumire al populației față de această componentă. **Concluzionăm că sunt necesare măsuri urgente în această direcție.**

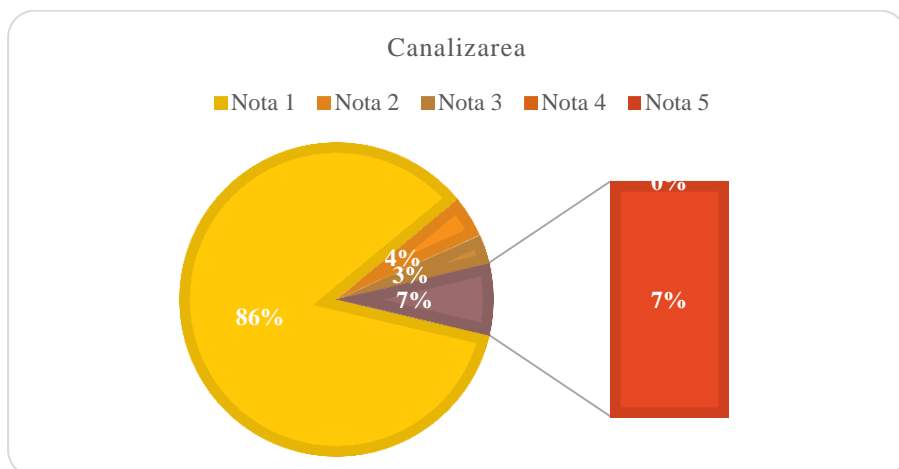

Figura 14.4: Aprecierea infrastructurii de canalizare din comuna Marginea

În ceea ce privește aprecierea infrastructurii de canalizare, constatăm faptul că peste 85% din populația respondentă a acordat nota 1. Acest fapt indică faptul că investițiile în această componentă sunt absolut necesare. **Concluzionăm că este imperioasă luarea de măsuri în această direcție.**

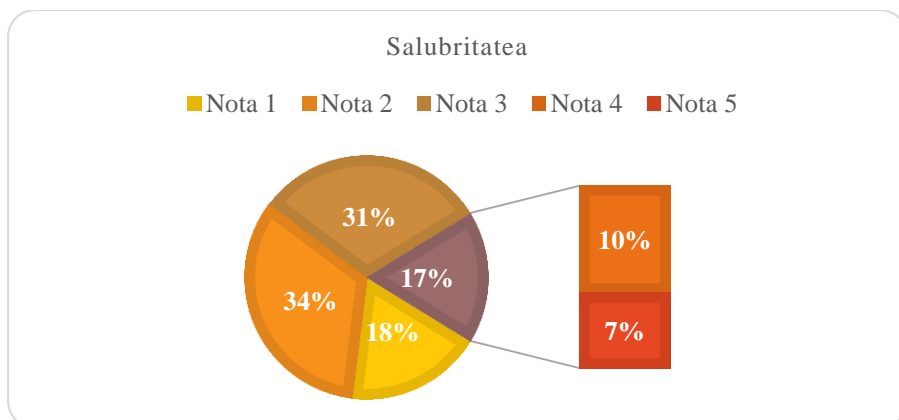

Figura 14.5: Aprecierea infrastructurii de salubritate din comuna Marginea

În ceea ce privește infrastructura de salubritate, constatăm faptul că 34% din respondenți a acordat nota 2 în timp ce 31% din respondenți au acordat nota 3, ceea ce indică un nivel mediu de mulțumire. **Totuși, luând în considerare ponderea ridicată a populației nemulțumită de această componentă concluzionăm că sunt necesare investiții în această direcție.**

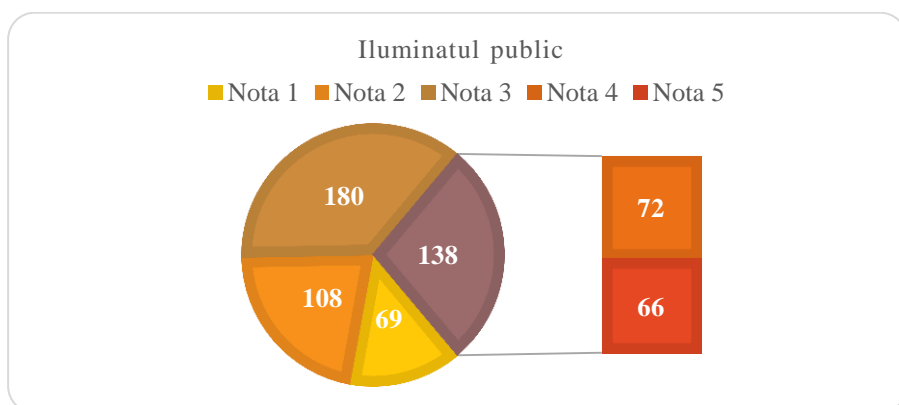

Figura 14.6: Aprecierea infrastructurii de iluminat public din comuna Marginea

Analizând aprecierea infrastructurii de iluminat public din comuna Marginea, constatăm că părerile sunt diverse, înregistrând ponderi semnificative pentru fiecare notă. Astfel, constatăm faptul că cea mai mare parte a respondenților a acordat nota 3. **Totuși, trebuie să menționăm faptul că o parte semnificativă a respondenților a acordat notele 1 și 2. Acest fapt indică nemulțumiri în rândul populației față de această**

componentă, concluzionând că sunt necesare investiții în perioada următoare.

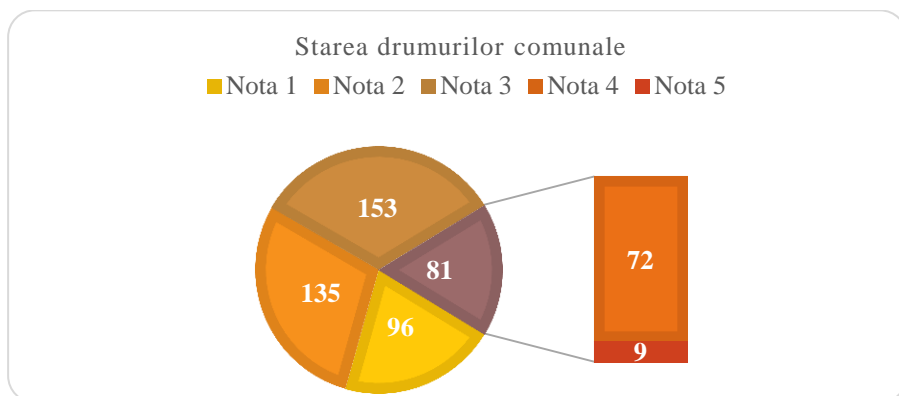

Figura 14.7: Aprecierea stării drumurilor comunale din comuna Marginea

În ceea ce privește starea drumurilor comunale, constatăm faptul că cea mai mare parte a respondenților a notat acest aspect cu nota 3, fapt ce indică o mulțumire medie. Având în vedere faptul că s-au înregistrat un număr semnificativ de răspunsuri care indică un grad de mulțumire care se situează sub medie (29% din respondenți au acordat nota 2 și 21% au acordat nota 1), **concluzionăm că sunt necesare investiții în această componentă.**

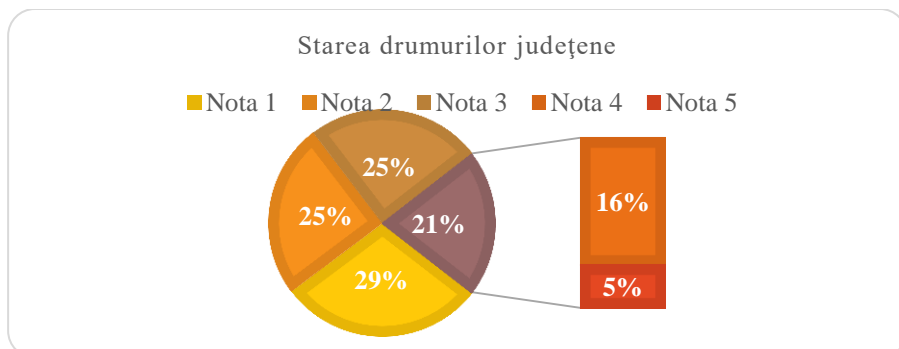

Figura 14.8: Aprecierea stării drumurilor județene din comuna Marginea

Analizând răspunsurile respondenților privind aprecierea stării drumurilor județene, observăm faptul că o parte însemnată din respondenți afișează o mulțumire care se situează sub medie. Totuși este necesar să menționăm faptul că 21% din respondenți au afișat un grad de mulțumire care se situează peste medie. **Având în vedere diversitatea răspunsurilor**

față de această componentă, concluzionăm că sunt oportune măsuri la nivel județean.

Întrebarea 2: Cum caracterizați următoarele sectoare ale economiei din comuna dumneavoastră?

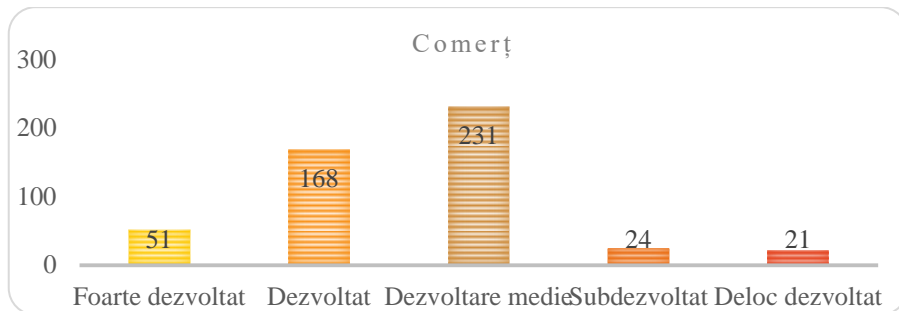

Figura 14.9: Aprecierea nivelului comerțului din comuna Marginea

În ceea ce privește activitatea economică, observăm că populația respondentă apreciază că în comuna Marginea, comerțul prezintă o dezvoltare medie. **Astfel, concluzionăm faptul că sunt oportune măsuri de sprijinire a acestui sector al economiei.**

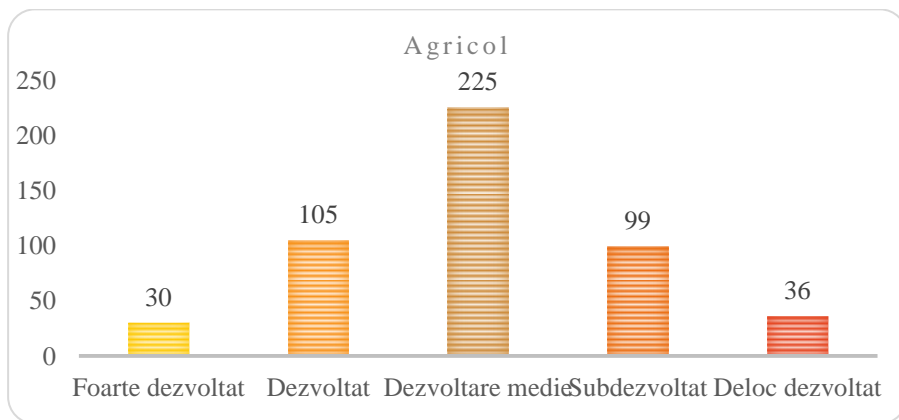

Figura 14.10: Aprecierea activității agricole din comuna Marginea

În ceea ce privește sectorul agricol, constatăm faptul că există un grad mediu de mulțumire al populației. Un procent semnificativ din populația respondentă a notat acest sector ca fiind dezvoltat, respectiv cu dezvoltare medie. **Concluzionăm faptul că activitatea agricolă prezintă potențial în acest areal și sunt necesare investiții de susținere a acesteia.**

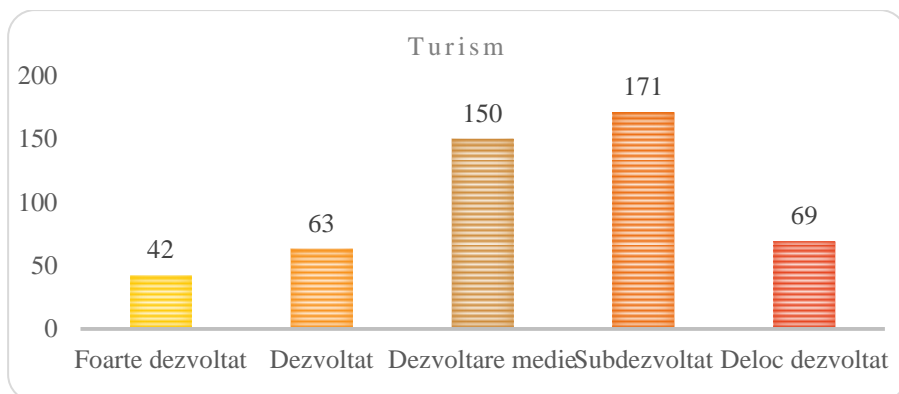

Figura 14.11: Aprecierea activității turistice din comuna Marginea

În ceea ce privește sectorul de turism, constatăm faptul că cea mai mare parte a populației respondente apreciază că turismul nu este dezvoltat în comuna Marginea. Ținând cont de potențialul turistic pe care comuna îl deține, investițiile în acest sector ar putea face din comuna Marginea un loc atractiv, fapt ce ar putea contribui la creșterea economiei locale. Acest fapt ar contribui implicit la dezvoltarea economiei locale. **Concluzionăm că sunt necesare investiții majore în această componentă – fie realizarea de proiecte pe plan local, fie atragerea de investitori.**

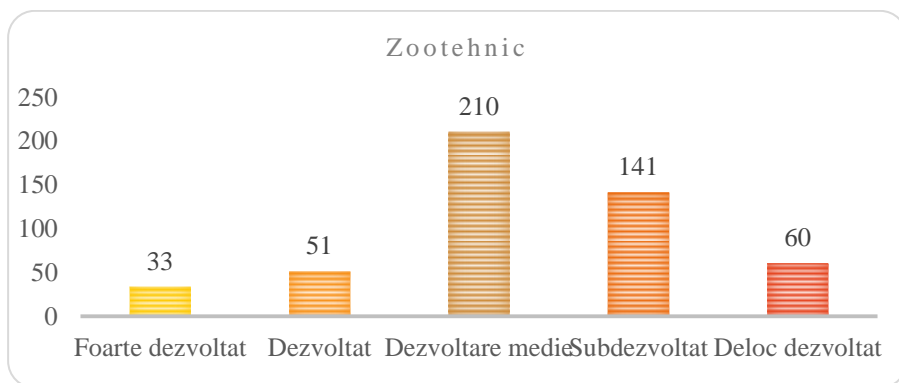

Figura 14.12: Aprecierea activității zootehnice din comuna Marginea

În ceea ce privește activitatea zootehnică din comuna Marginea, constatăm faptul că o parte cea mai mare parte a respondenților consideră că acest sector prezintă o dezvoltare medie. Totuși este necesar să evidențiem că o parte însemnată a populației respondente, consideră acest sector subdezvoltat. **Astfel, este necesară susținerea fermierilor și atragerea de investitori în zonă.**

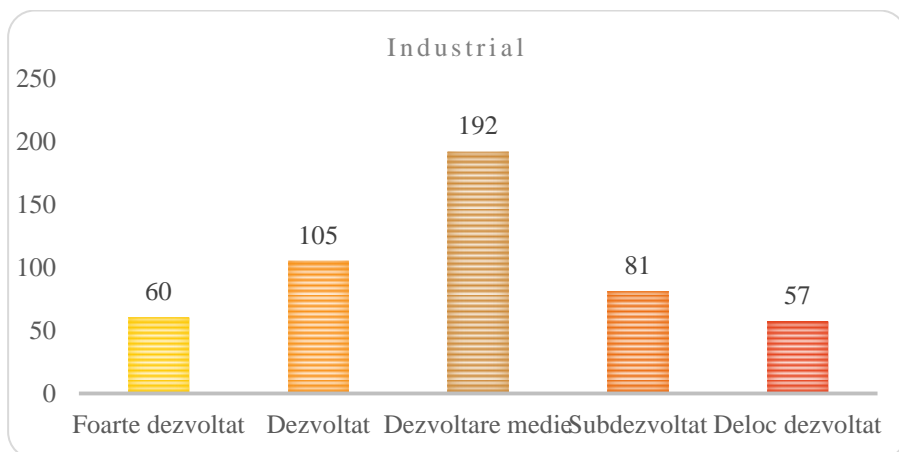

Figura 14.13: Aprecierea activității industriale din comuna Marginea

În ceea ce privește sectorul industrial, observăm că populația respondentă apreciază o dezvoltare medie pentru acest sector. Răspunsurile variază, înregistrându-se un număr semnificativ de respondenți care consideră că la nivelul comunei Marginea, acest sector este dezvoltat. **Răspunsurile acordate de respondenți scot în evidență necesitatea luării unui set de măsuri, respectiv realizarea de investiții într-un parc industrial, în vederea atragerii de investitori în zonă. Atragerea investitorilor va conduce și la dezvoltarea celorlalte sectoare.**

Întrebarea 3: Personal, în ce domeniu ați investi dacă ați dispune de resurse financiare?

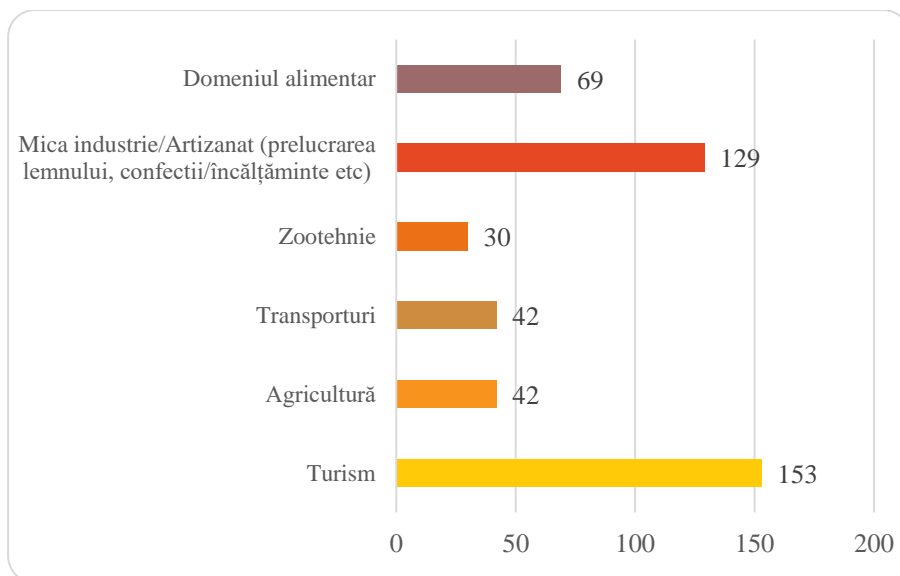

Figura 14.14: Spiritul antreprenorial din comuna Marginea

Referitor la oportunitatea de a investi, observăm faptul că răspunsurile variază, fapt ce scoate în evidență un spirit antreprenorial ridicat al locuitorilor comunei Marginea. Autoritatea locală poate susține aceste demersuri antreprenoriale **prin înființarea unui birou de informare privind programele de finanțare și prin înființarea unui centru de afaceri.**

Întrebarea 4: În ce măsură sunteți mulțumit de următoarele aspecte ale educației din comuna dumneavoastră?

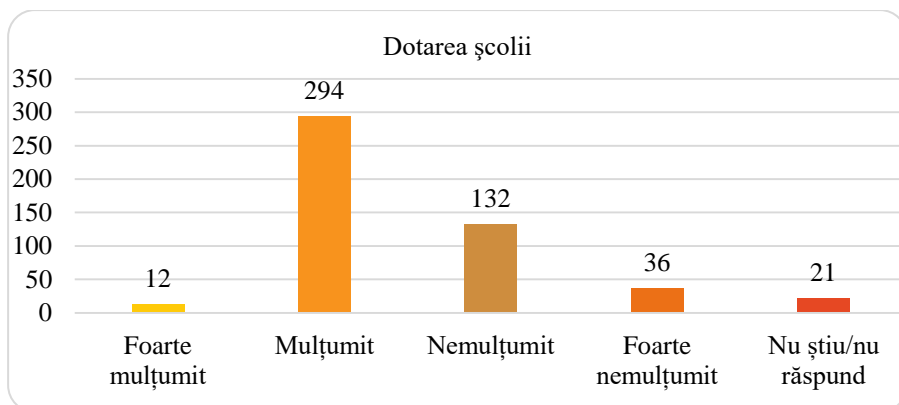

Figura 14.15: Aprecierea nivelului de dotare a școlilor din comuna Marginea

Din cei 495 respondenți, 294 au declarat că sunt mulțumiți de dotarea școlii. Având în vedere că au existat un număr semnificativ de respondenți care au prezentat un grad de nemulțumire față de acest aspect **concluzionăm că este necesară realizarea de investiții în această componentă.**

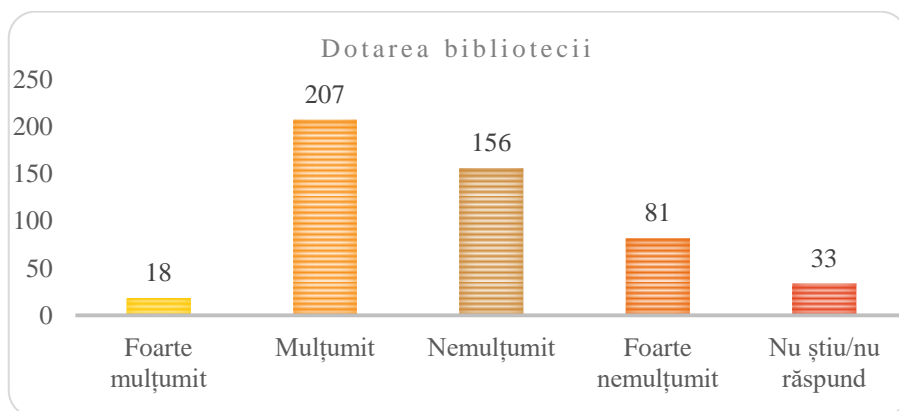

Figura 14.16: Aprecierea nivelului de dotare a bibliotecii din comuna Marginea

Răspunsurile referitoare la dotarea bibliotecii se corelează cu răspunsurile referitoare la dotarea școlii. Acest fapt scoate în evidență că **este necesară realizarea unui proiect integrat de dotare a școlii și bibliotecii.**

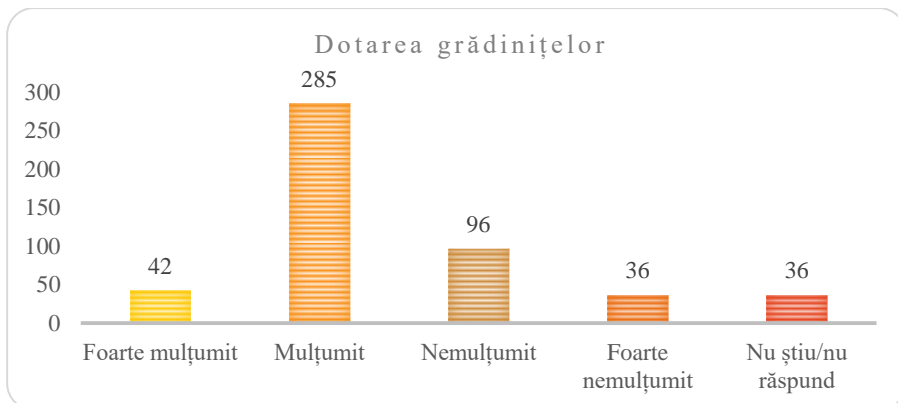

Figura 14.17: Aprecierea nivelului de dotare a grădinițelor din comuna Marginea

În ceea ce privește dotarea grădiniței, răspunsurile se corelează cu cele referitoare la dotarea bibliotecii, respectiv a școlii. Investițiile în componenta de educație vor contribui la creșterea atractivității comunei și implicit la menținerea tinerilor în localitate, evitând fenomenul de emigrare către urban. Așa cum a fost menționat anterior este necesară **realizarea unui proiect integrat de dotare a infrastructurii școlare.**

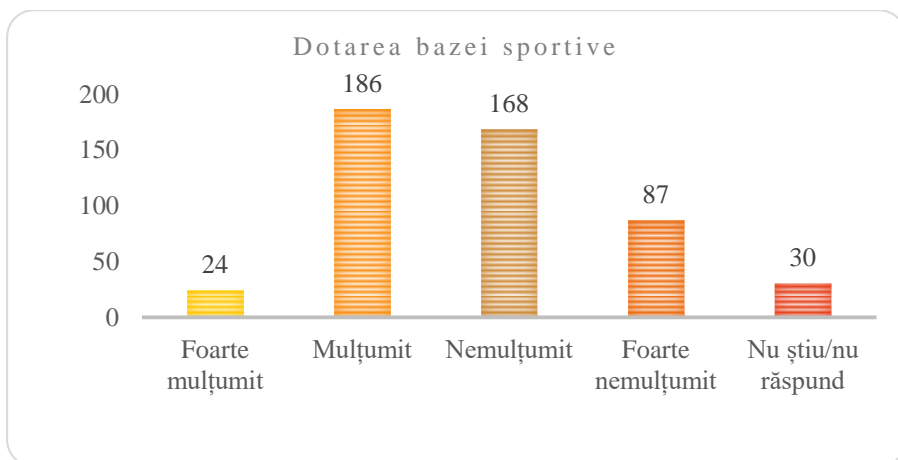

Figura 14.18: Aprecierea nivelului de dotare a bazei sportive din comuna Marginea

În ceea ce privește dotarea bazei sportive, cea mai mare parte a respondenților sunt nemulțumiți față de acest aspect. **Totuși, răspunsurile**

analizate scot în evidență faptul că un număr mare s-au declarat mulțumiți față de acest aspect. Concluzionăm că sunt necesare investiții în această componentă.

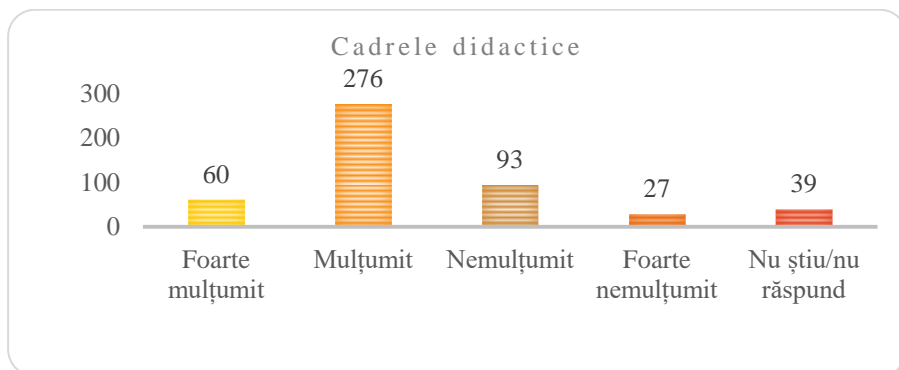

Figura 14.19: Aprecierea gradului de mulțumire față de cadrele didactice din comuna Marginea

Referitor la nivelul de mulțumire față de cadrele didactice, constatăm că populația este mulțumită și foarte mulțumită. **Concluzionăm că sunt necesare măsuri de dotare a infrastructurii de educație astfel încât să rămână un mediu atractiv pentru cadrele didactice. Cu cât școlile vor fi dotate și vor asigura condiții optime pentru desfășurarea activității, cadrele didactice își vor dori să rămână și să performeze în comuna Marginea.**

Întrebarea 5: Cât de mulțumit sunteți de următoarele aspecte legate de sănătate și asistența socială?

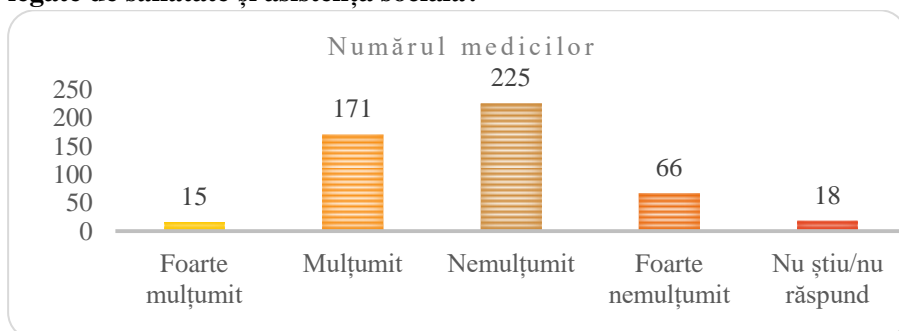

Figura 14.20: Aprecierea gradului de mulțumire față de numărul medicilor din comuna Marginea

În ceea ce privește numărul medicilor din comuna Marginea răspunsurile respondenților scot în evidență un grad ridicat de mulțumie. **Totuși, sunt necesare măsuri suplimentare pentru menținerea personalului medical și atragerea de noi cadre medicale competente care să își desfășoare activitatea în comuna Marginea.**

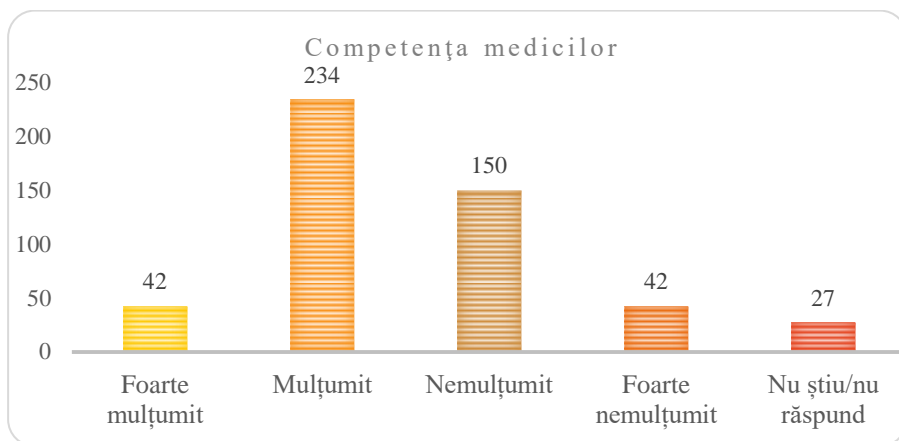

Figura 14.21: Aprecierea gradului de mulțumire față de numărul medicilor din comuna Marginea

Referitor la gradul de mulțumire față de competența medicilor, observăm faptul că populația este mulțumită și foarte mulțumită. **Sunt necesare investiții de dotare a aceste componente, în vederea menținerii și îmbunătățirii permanente a competenței medicilor.**

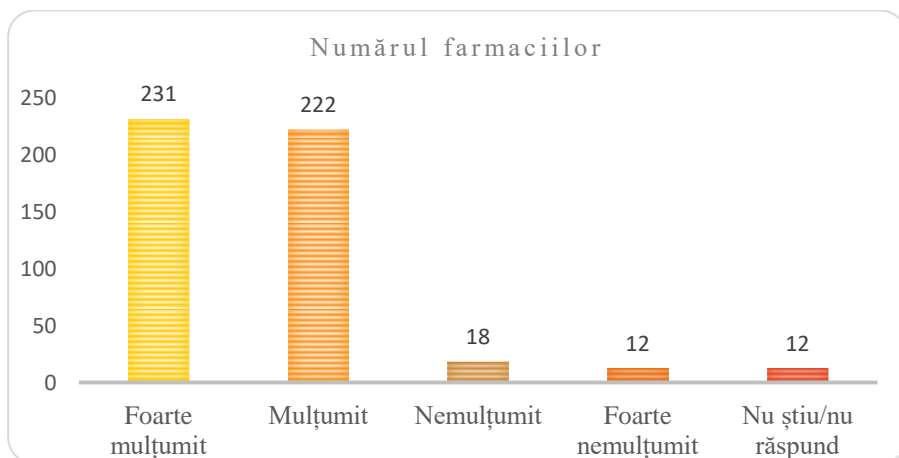

Figura 14.22: Aprecierea gradului de mulțumire față de numărul farmaciilor din comuna Marginea

În ceea ce privește numărul farmaciilor, se constată faptul că majoritatea respondenților sunt mulțumiți și foarte mulțumiți.

Concluzionăm că sunt necesare măsuri de atragere a investitorilor.

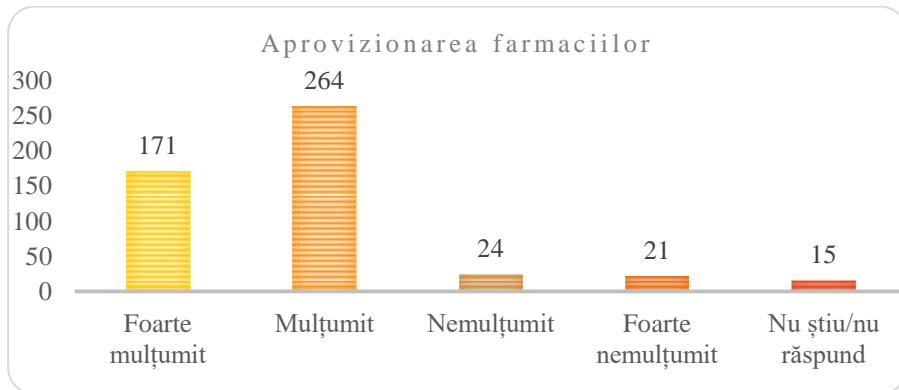

Figura 14.23: Aprecierea gradului de aprovizionare a farmaciilor din comuna Marginea

În ceea ce privește gradul de aprovizionare a farmaciilor, constatăm că respondenții au declarat că sunt mulțumiți și foarte mulțumiți.

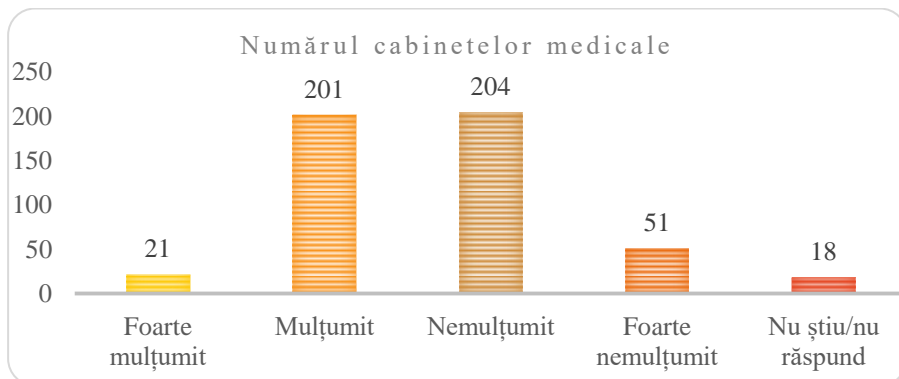

Figura 14.24: Aprecierea numărului cabinetelor medicale din comuna Marginea

Referitor la numărul cabinetelor medicale, constatăm că cea mai mare parte a respondenților este mulțumită și foarte mulțumită de numărul cabinetelor medicale. **Sunt necesare măsuri de atragere a investitorilor în vederea dezvoltării acestui sector.**

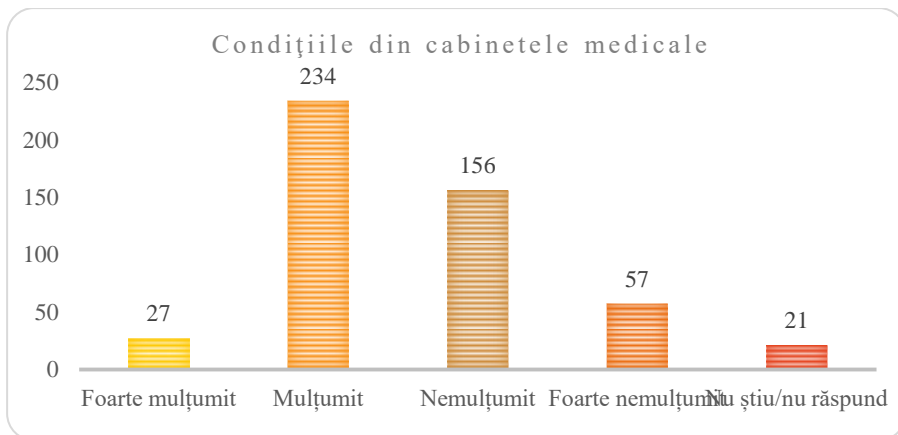

Figura 14.25: Aprecierea condițiilor din cabinetele medicale din comuna Marginea

În ceea ce privește gradul de mulțumire față de condițiile din cabinetele medicale, se constată faptul că respondenții s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți. Totuși este necesar să scoatem în evidență faptul că o parte semnificativă dintre respondenți s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți de condițiile din cabinetele medicale. Această componentă este una vitală pentru comunitatea locală și sunt necesare investiții pentru modernizarea cabinetelor, respectiv atragerea de investitori externi.

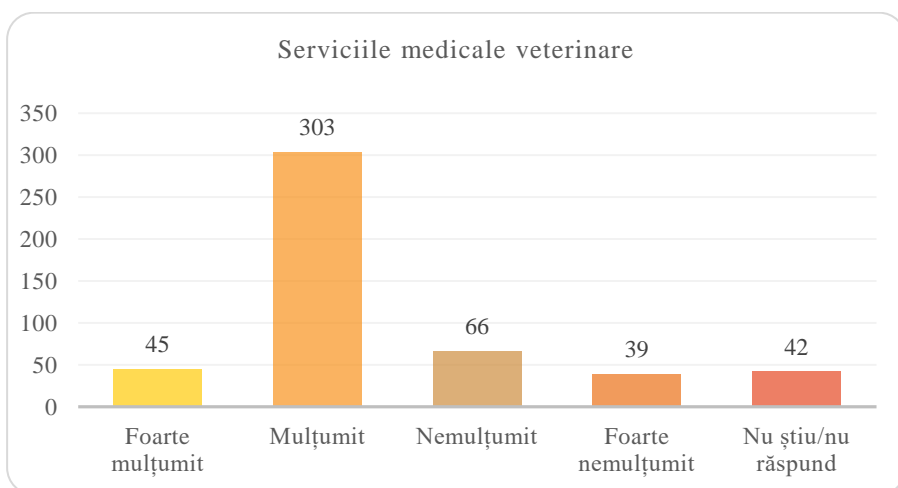

Figura 14.26: Aprecierea serviciilor medicale veterinare din comuna Marginea

În ceea ce privește serviciile medicale veterinare respondenții s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți. **Totuși, având în vedere faptul că o parte semnificativă dintre respondenți s-a declarat nemulțumită și foarte nemulțumită, sunt necesare măsuri de susținere a acestui sector.**

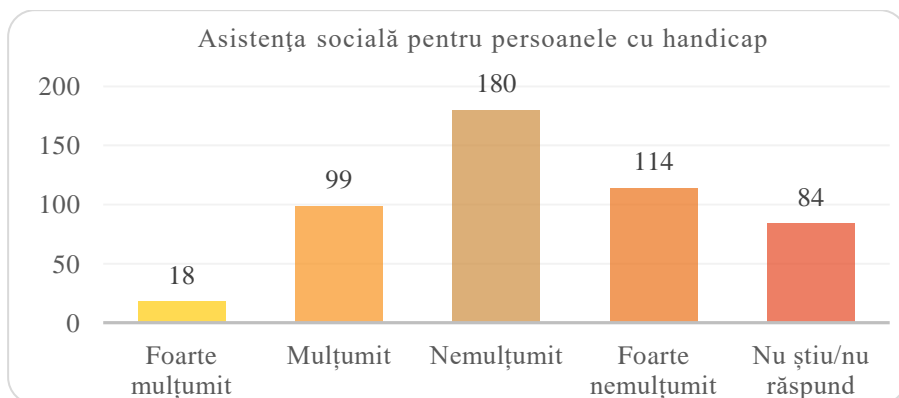

Figura 14.27: Aprecierea serviciilor de asistență socială pentru persoanele cu handicap din comuna Marginea

În ceea ce privește asistența socială pentru persoanele cu handicap, observăm faptul că respondenții s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți de situația actuală. Având în vedere că o parte dintre respondenți au declarat că sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți, **concluzionăm că este necesarea adoptarea unui set de măsuri în acest sens.**

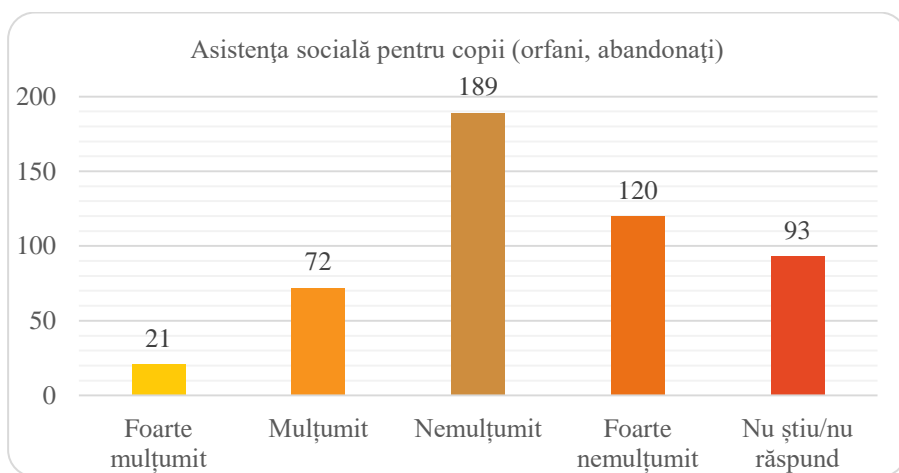

Figura 14.28: Aprecierea serviciilor de asistență socială pentru copii (orfani sau abandonati) din comuna Marginea

În ceea ce privește asistența socială pentru copii (orfani, abandonăți) constatăm faptul că s-au înregistrat răspunsuri variate. **Deși o parte semnificativă dintre respondenți s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți față de acest aspect este necesar să propunem un set de măsuri.**

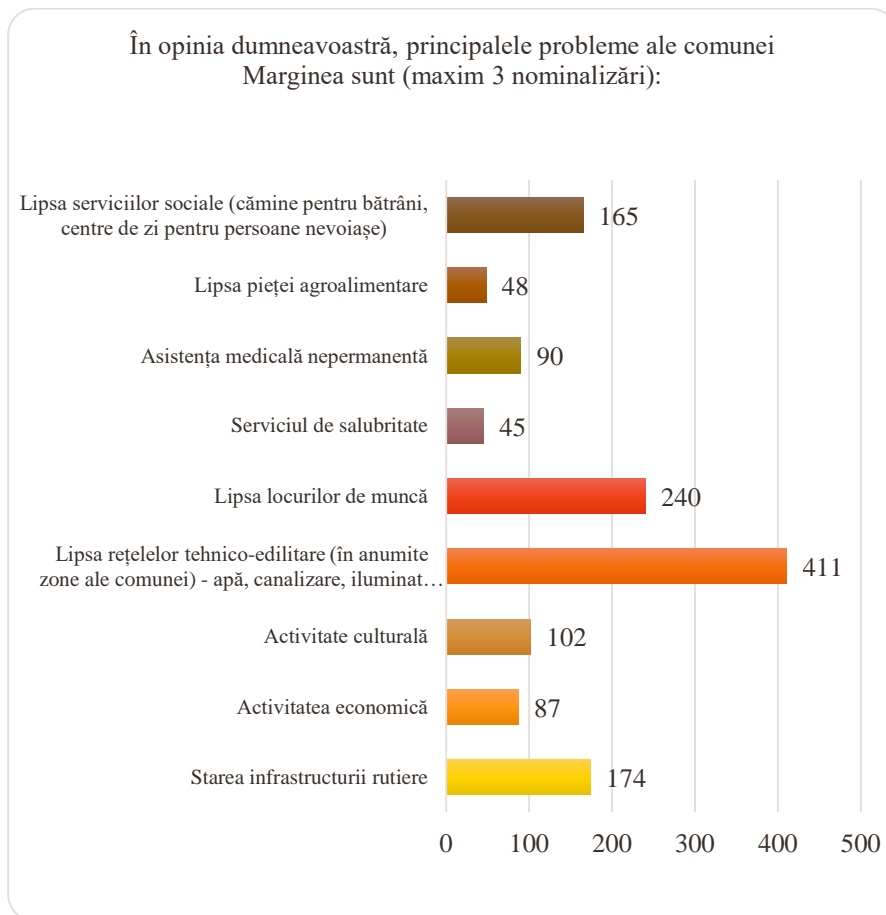

Figura 14.29: Principalele probleme ale comunei Marginea

Analizând răspunsurile referitoare la principalele probleme ale comunei Marginea constatăm faptul că pe primele două locuri se află *lipsa locurilor de muncă* și *activitatea economică slabă*. Răspunsurile se corelează, deoarece o activitate economică slabă și nediversificată conduce la o insuficiență a locurilor de muncă. Astfel, sunt necesare **măsuri de susținere a activității economice, fapt ce va conduce la crearea și menținerea locurilor de muncă pentru populația comunei Marginea.**

Acțiuni propuse pentru rezolvarea principalelor probleme (maxim 3 nominalizări):

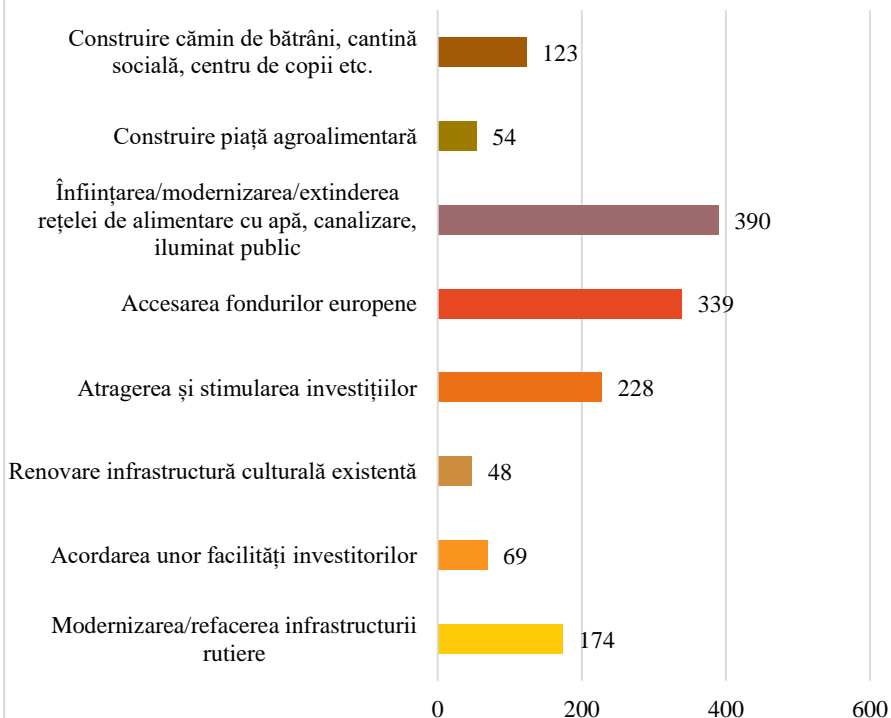

Figura 14.30: Acțiuni propuse pentru rezolvarea problemelor din comuna Marginea

Odată identificate problemele este necesară găsirea unor soluții. Astfel, primele două acțiuni propuse pentru rezolvarea problemelor observăm că se corelează cu problemele identificate. Astfel, problemele care au primit cel mai mare număr de voturi au fost *lipsa locurilor de muncă și activitatea economică slabă*, în timp ce acțiunile propuse, care au primit cel mai mare număr de voturi sunt *atragerea și stimularea investițiilor și accesarea fondurilor europene*. O atenție deosebită s-a acordat componentei sociale și componentei culturale. **Astfel, concluzionăm că sunt necesare măsuri de susținere a antreprenoriatului, de atragere a investitorilor și**

atragerea de fonduri europene. Este necesară realizarea de proiecte de investiții în sensul construirii unui centru destinat serviciilor de asistență socială. De asemenea, sunt necesare investiții în revitalizarea infrastructurii culturale.

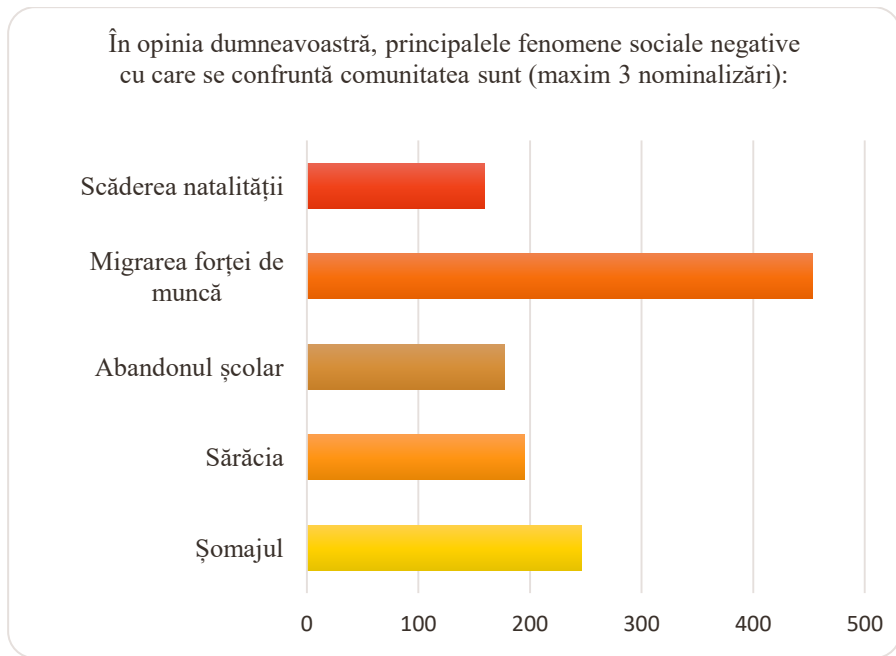

Figura 14.31: Fenomene sociale negative din comuna Marginea

Referitor la fenomenele sociale negative, constatăm faptul că pe primele două locuri se clasează sărăcia și migrarea forței de muncă. Aceste răspunsuri se corelează de asemenea cu răspunsurile referitoare la cele mai mari probleme ale comunei și acțiunile propuse pentru rezolvarea acestora. Acest fapt, ne arată faptul că răspunsurile au fost acordate într-un mod responsabil în baza unor experiențe/ fapte reale. **Suținerea antreprenoriatului local și atragerea unor investitori externi pot fi cheile de dezvoltare a comunei Marginea.**

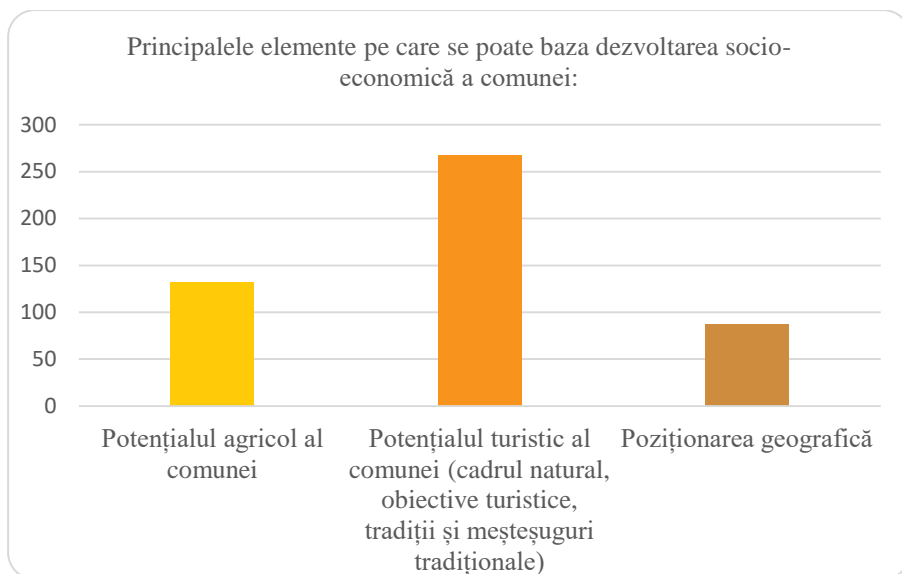

Figura 14.32: Elemente pe care se poate baza dezvoltarea socio-economică a comunei Marginea

Principalul element de pe care se poate baza dezvoltarea socio-economică a comunei, identificat de respondenți, este reprezentat de potențialul agricol al comunei. Astfel, dacă corelăm problemele identificate *lipsa locurilor de muncă și activitatea economică slabă*, cu acțiunile propuse, care au *atragerea și stimularea investițiilor și accesarea fondurilor europene* și soluția de bază *potențialul agricol al comunei* putem trage următoarele concluzii:

- **sunt necesare măsuri de sprijin pentru antreprenoriatul local;**
- **este necesară atragerea unor investitori externi;**
- **este necesară înființarea unui birou de informare la nivelul primăriei pentru informarea fermierilor privind oportunitățile de accesare a fondurilor europene.**

Tradițiile și obiceiurile de la nivelul comunei Marginea care nu s-au pierdut:

- Olăritul;
- Colindatul/uratul locuitorilor;
- Obiceiurile de Anul Nou (Jeanul, Malanca);
- Croirea cămășilor/iei- portul popular,
- Omagierea persoanelor decedate.

Tradițiile și obiceiurile de la nivelul comunei Marginea care s-au pierdut:

- Nunțile cu vătăjei;
- Șezătorile;
- Cizmăritul;
- Evenimente sportive;
- Hora satului;
- Claca, stânsura, balul.

Cele mai importante evenimente anuale de la nivelul comunei

- Hramul bisericii comunei de pe data de 8 noiembrie;
- Evenimentele tradiționale de Crăciun;
- Sărbătorile Pascale;
- Târgul de cai;
- Anul Nou.

Cele mai mari sărbători religioase din comună

- Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril;
- Sărbătorile Pascale;
- Nașterea Domnului;
- Învierea Domnului.

Informații referitoare la respondenți

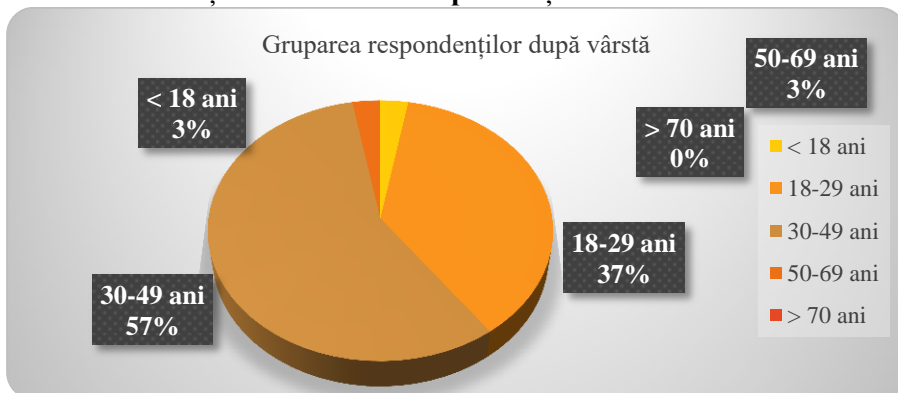

Figura 14.33: Gruparea respondenților după grupa de vârstă

Chestionarul a fost transmis în mediul online fiind distribuit pe toate mijloacele de comunicare cu folosință generală, 57% s-au încadrat în grupa de vârstă 30 – 49 ani, în timp ce 37% s-au încadrat în grupa de vârstă 18 – 29 ani.

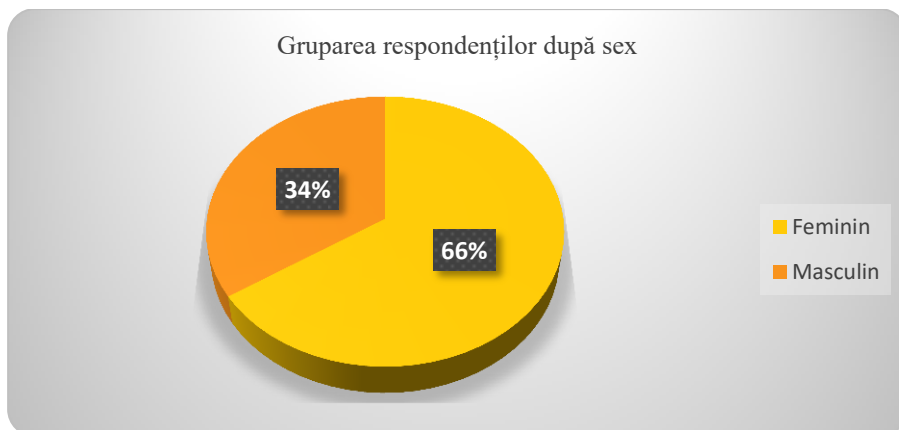

Figura 14.34: Gruparea respondenților după sex

În ceea ce privește gruparea respondenților după sex, din cei ce au răspuns, 66% sunt femei și 34% sunt bărbați.

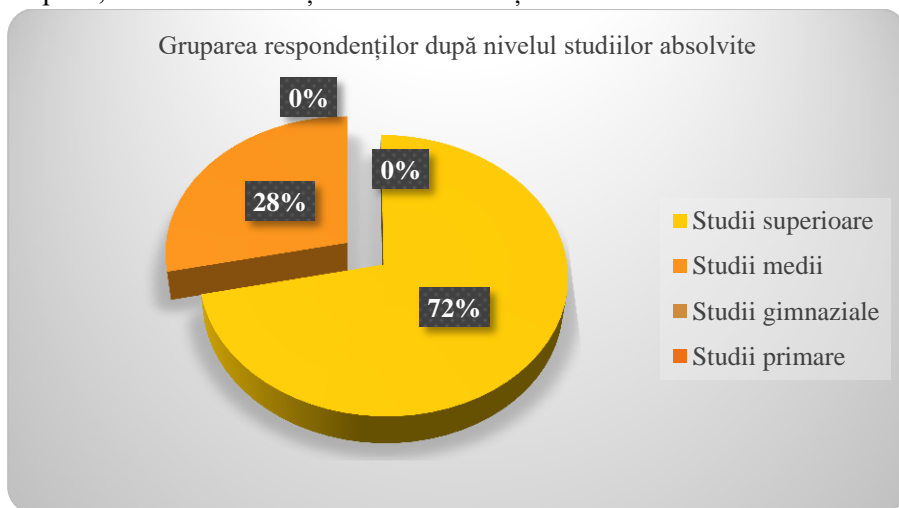

Figura 14.35: Gruparea respondenților după nivelul studiilor absolvite

Referitor la studiile absolvite constatăm faptul că 72% dintre respondenți s-au încadrat în categoria “Studii superioare”, în timp ce 28% s-au încadrat în categoria “Studii medii”.

Sugestiile locuitorilor comunei Marginea

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de bază (alimentarea cu apa, sistemul de canalizare, alimentarea cu gaz, iluminatul public);
- ✓ Acordarea unor ajutoare persoanelor cu probleme serioase (de sănătate sau cu lucruri materiale din orice punct de vedere);
- ✓ Înființarea unor locații pentru desfășurarea programului After School;
- ✓ Activități socio-culturale în rândul tinerilor pentru menținerea tradiției vii în rândul olăritului;
- ✓ Reabilitarea drumurilor locale;
- ✓ Întocmirea unui plan urbanistic;
- ✓ Crearea unui serviciu local de poliție;
- ✓ Investiții în infrastructura de învățământ cât și în baza sportivă;
- ✓ Programe de educație financiară și antreprenariat;
- ✓ Programe de colectare a deșeurilor și acțiuni repetate de îngrijire a spațiului public.

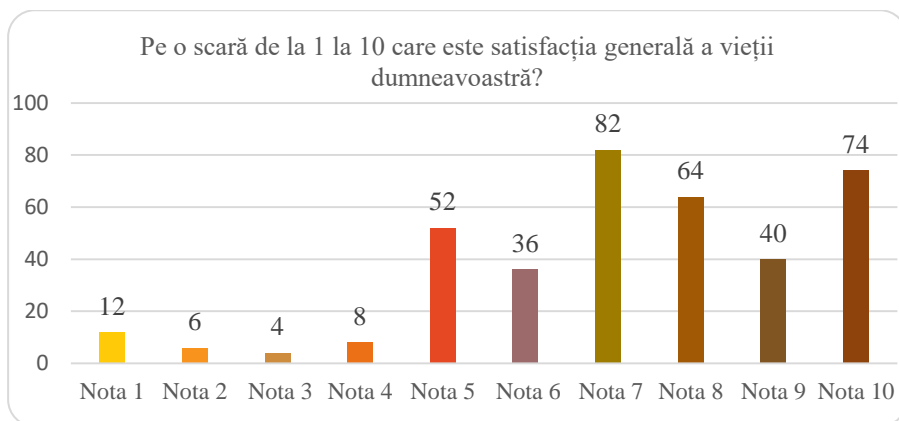

Figura 14.36: Satisfacția generală a vieții respondenților

Conform figurii 14.36, respondenții au în proporție de 20% o satisfacție de nota 10, iar aproximativ 22% considera satisfacția lor generală

de nota 7/10, în total reprezentând 42% din totalul respondenților, urmați de cei care au dat nota 8 în proporție de 17%. Media rezultată din totalul răspunsurilor este de 7,2/10, media României este de 7,3/10.

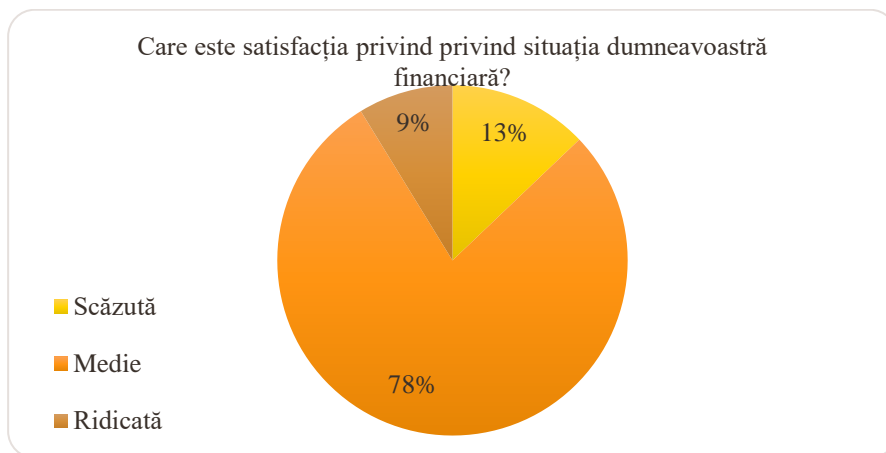

Figura 14.37: Satisfacție financiară a respondenților

Din numărul total de răspunsuri (figura. 14.37), 78% au o satisfacție medie în privința situației financiare, cei cu o satisfacție ridicată sunt în pondere de 9%, cei cu o satisfacție scăzută reprezintă 13%, o valoare mult mai mică față de situația la nivelul României fiind un procent de 25,7% cu satisfacția financiară scăzută.

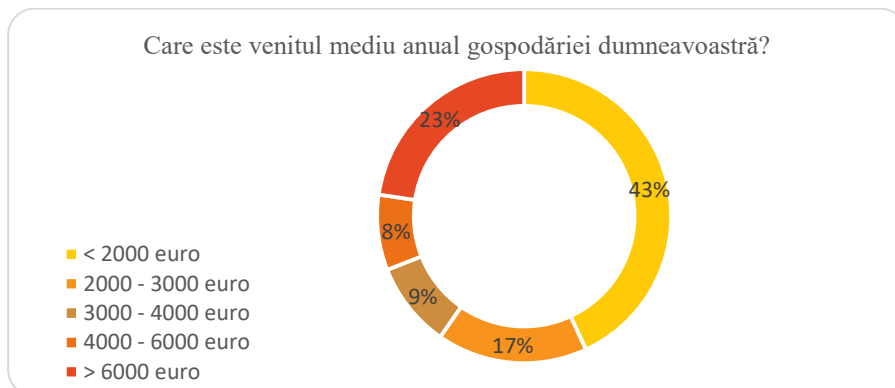

Figura 14.38: Venitul mediu anual al gospodăriilor respondenților

Venitul mediu anual majoritar pe gospodărie este de sub 2.000 euro în procent de 43%, urmând persoanele cu venituri de peste 6.000 euro reprezentând 23%, persoanele cu venituri între 2.000 – 3.000 euro reprezintă 17%, iar cei cu venituri între 3.000 – 4.000 euro și 4.000 – 6.000 euro pe an

reprezintă valori asemănătoare de 8%, respectiv 9%. Media veniturilor anuale a acestor respondenți este de aproximativ 3.255 euro, cu aproximativ 600 de euro sub media României care este de 3.851 euro venit anual.

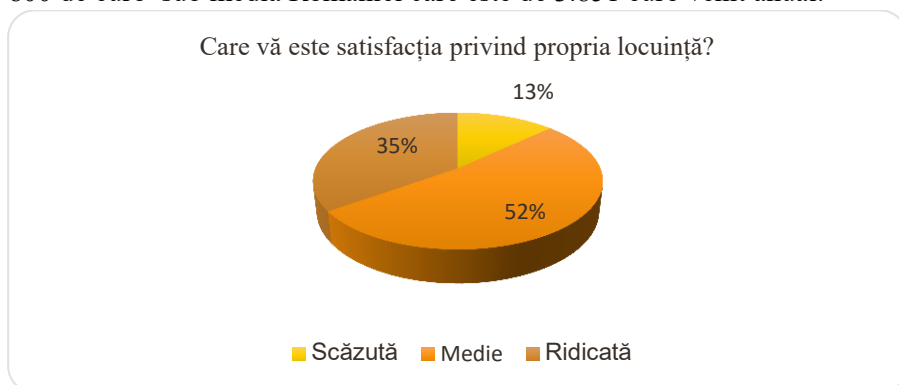

Figura 14.39: Satisfacția față de propria locuință a respondenților

Nivelul majoritar al satisfacției privind propria locuință este mediu (52%), urmat de o satisfacție ridicată în proporție de 35% iar doar 13% din respondenți au o satisfacție scăzută. Nivelul comunei de satisfacție ridicată este mai mare comparativ cu cel al României fiind de 28,3%, iar 14,5% au satisfacția scăzută în privința propriei locuințe.

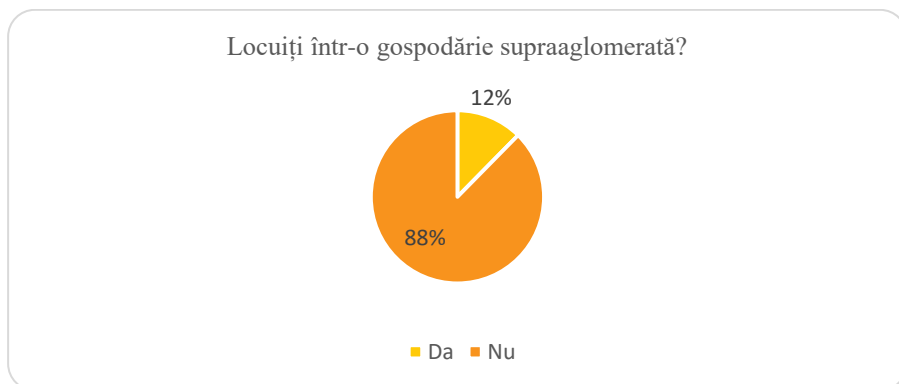

Figura 14.40: Nivelul de supraaglomerare a gospodăriilor

Majoritatea respondenților comunei Marginea nu locuiesc într-o gospodărie supraaglomerată (figura 14.40), mai exact 88% dintre aceștia. Rata de supraaglomerare la nivelul României este de 45,8%.

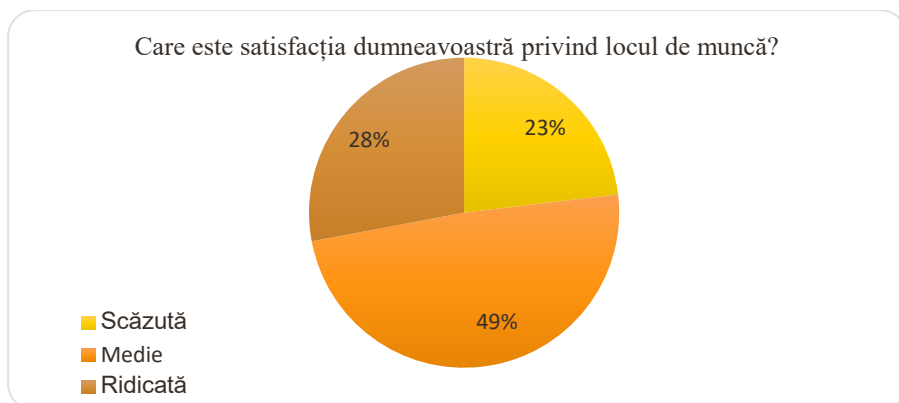

Figura 14.41: Satisfacția privind locul de muncă

Satisfacția privind locul de muncă este majoritar pozitivă, 49% din persoane au o satisfacție medie, urmând satisfacția ridicată în valoare de 28%. Procentul satisfacției scăzute este mai mare la nivelul comunei Marginea (23%), comparativ cu cel al României (17,1%).

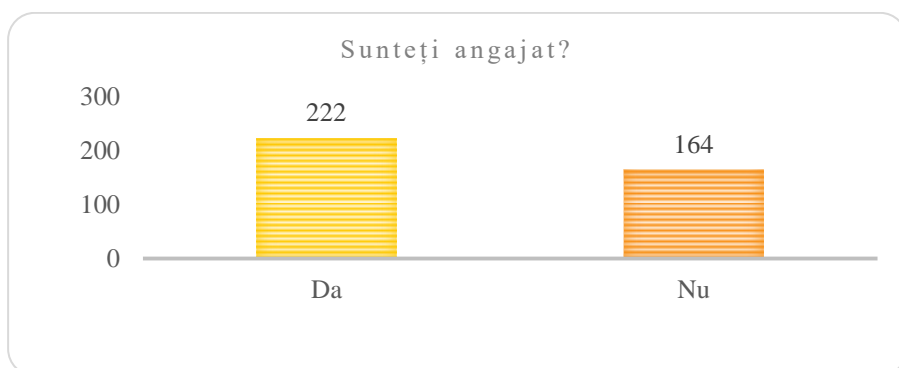

Figura 14.42: Situația angajaților

Din urma răspunsurilor colectate, cele 222 de răspunsuri afirmative reprezintă 57,51% din totalul răspunsurilor. Rata de angajare la nivelul României este de 65,8% (15-64 ani), rezultând pe baza răspunsurilor o rată de angajare mai scăzută comparativ cu cea la nivel național.

Care este satisfacția privind utilizarea timpului dumneavoastră?

■ Scăzută ■ Medie ■ Ridică

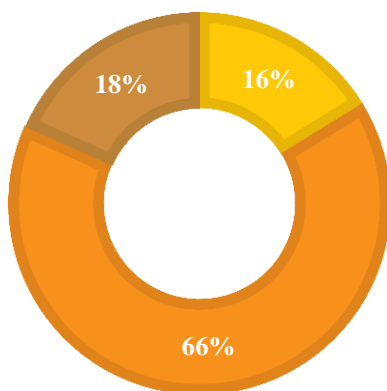

Figura 14.43: Satisfacția respondenților privind utilizarea timpului

Conform figurii 14.43 majoritatea respondenților (66%) din comuna Marginea au o satisfacție medie în privința utilizării timpului personal, 18% dintre locuitori sunt foarte mulțumiți de cum își utilizează timpul. La nivel național 22,4% din populație nu este satisfăcută de utilizarea timpului personal și doar 18% au o satisfacție ridicată.

Câte ore lucrați în medie pe săptămână?

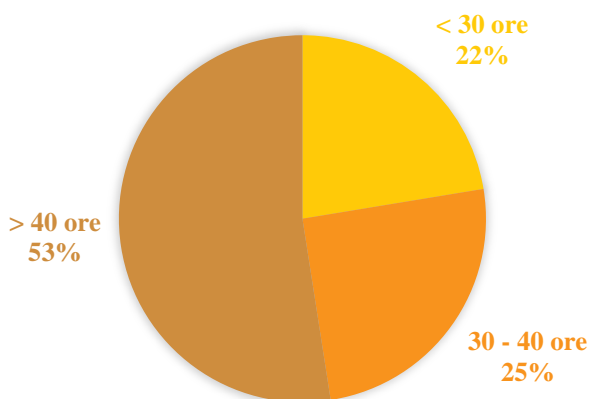

Figura 14.44: Situația media orelor lucrate pe săptămână

Analizând graficul se poate observa faptul că 53% din populația comunei Marginea lucrează în medie peste 40 de ore pe săptămână, urmând ca 25% să lucreze în medie între 30 – 40 ore pe săptămână, iar 22% sub 30 ore. Media comunei pentru orele lucrate în medie pe săptămână este de 36,5 ore, mai mică comparativ cu cea la nivel național fiind de 39,8 ore.

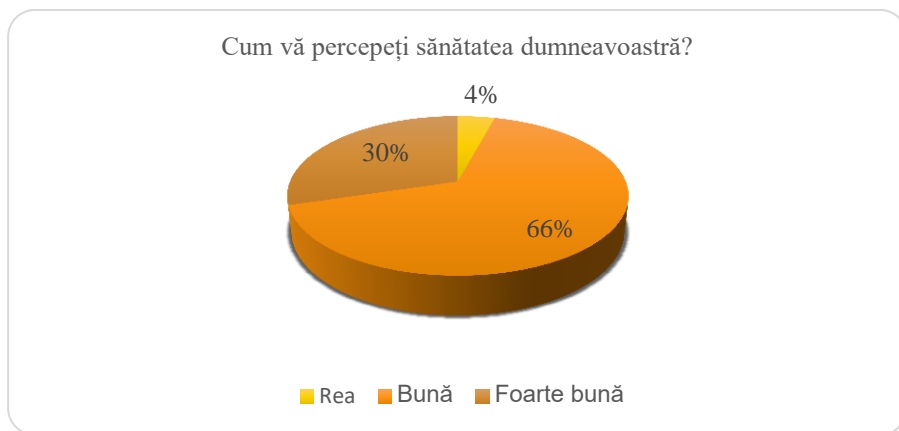

Figura 14.45: Perceperea propriei sănăți de către respondenți

Majoritatea și-au perceput sănătatea ca fiind “bună” (66%), 30% percepând-o ca fiind “foarte bună”, iar 4% au avut percepția asupra propriei sănătăți ca și “rea”. La nivel național 70,6% consideră că au o sănătate “bună” și “foarte bună”, 7,1% au perceput-o ca fiind “rea” și “foarte rea”, în timp ce restul (22,3%) consideră că au o sănătate echitabilă.

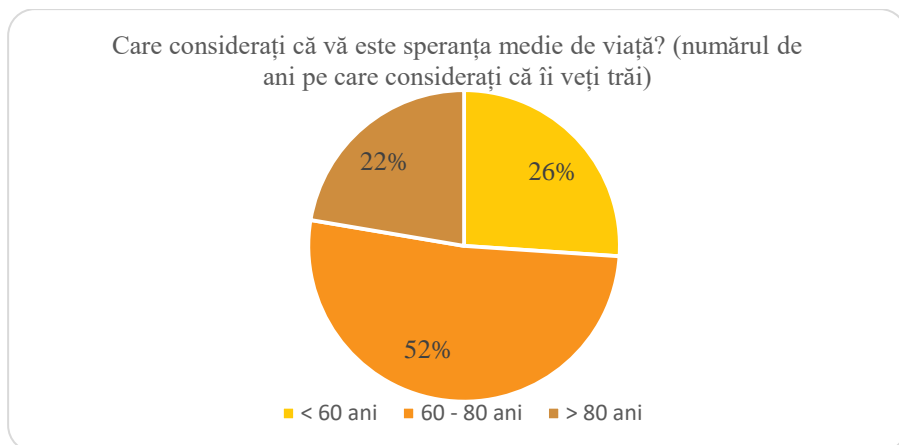

Figura 14.46: Speranța medie de viață prevăzută de respondenți

Conform figurii 14.46 răspunsul majoritar este categoria de speranță 60 – 80 ani (52%), 22% au considerat speranța medie de viață ca fiind peste 80 de ani, iar 26% sub 60 de ani, pe baza acestor răspunsuri am putea calcula o medie a speranței de viață a comunei Marginea de 69,6 ani. În România speranța medie de viață este de 75,3 ani.

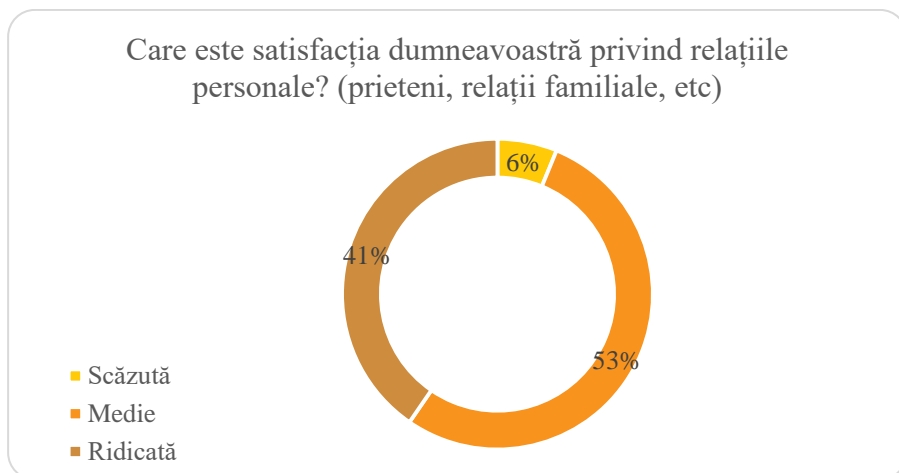

Figura 14.47: Satisfacția respondenților privind relațiile personale

Satisfacția privind relațiile personale este pozitivă, 53% categorizând-o ca fiind “medie”, 41% ca fiind “ridicăță”, iar 6% dintre respondenți nu au relații personale satisfăcătoare. În România 14,5% au o satisfacție scăzută în privința relațiilor personale, 53,4% și 32,1% au un nivel de satisfacție mediu, respectiv ridicat.

Figura 14.48: Bazarea pe o persoană apropiată în caz de urgență

Respondenții au oferit răspunsul majoritar “Da” (84%) în privința faptului că au pe cine se baza în caz de urgență, rezultând o legătură puternică a relațiilor interpersonale. La nivel național 93,7% din populație are pe cine se baza la nevoie, comuna Marginea fiind sub media națională.

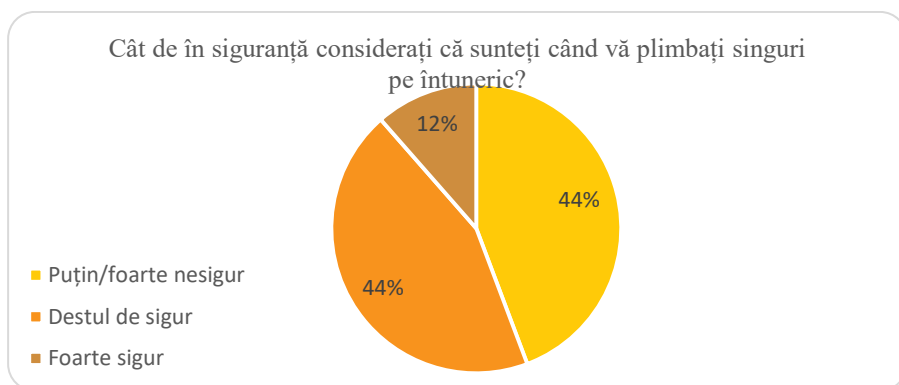

Figura 14.49: Siguranța respondenților plimbându-se pe întuneric

Analizând datele din grafic, 44% din respondenți se simt siguri când se plimbă noaptea singuri pe drum, urmând ca același procentaj de 44% să afirme faptul că se simt nesiguri, iar doar 12% sunt foarte siguri în ceea ce privește plimbatul pe întuneric de unul singur, ceea ce denotă faptul că Marginea este o comună cu un grad de siguranță scăzut ce poate aduce mai multe îmbunătățiri pentru îmbunătățirea siguranței locatarilor. La nivel național 22,8% din populație se simt nesiguri plimbându-se singuri pe întuneric, în timp de 57,7% se simt în siguranță, iar 19,5% foarte în siguranță.

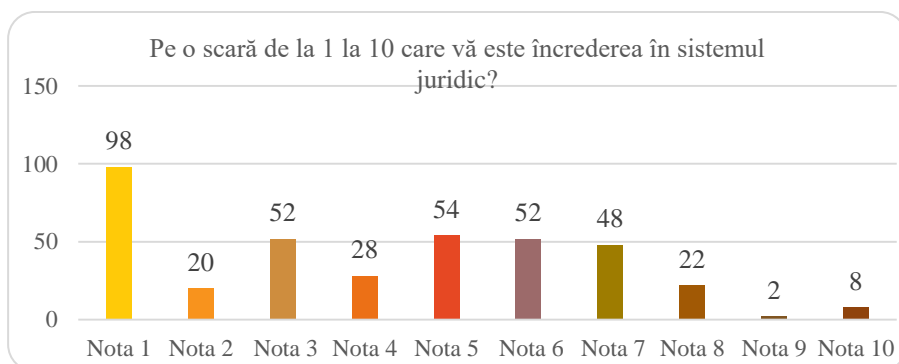

Figura 14.50: Încrederea în sistemul juridic

În ceea ce privește încrederea în sistemul juridic, majoritatea au dat nota 1/10, urmate de notele între 5,6 și 3. Media comunei Marginea este de 4,1/10 pentru încrederea în sistemul juridic, în timp ce media la nivel național este de 5,8/10.

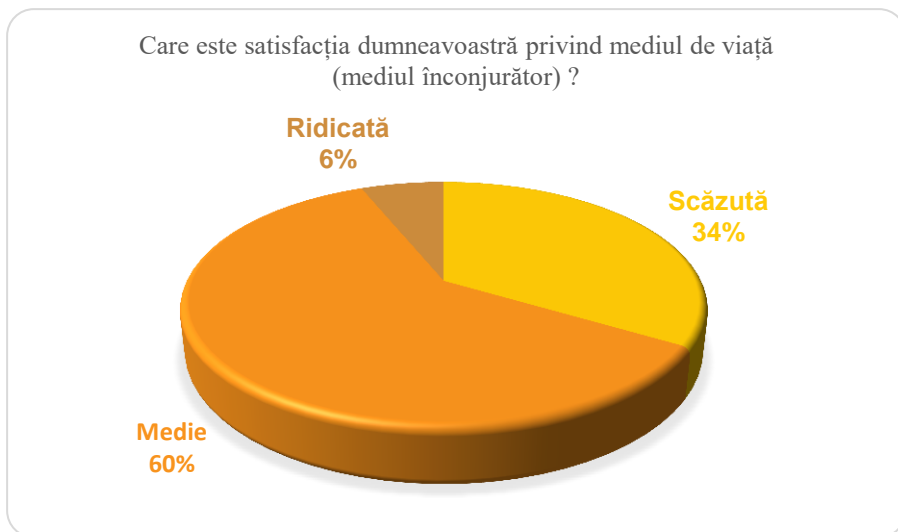

Figura 14.51: Satisfacția respondenților privind mediul de viață

Majoritatea (60%) și-au exprimat nivelul satisfacției privind mediul înconjurător ca fiind mediu la nivelul comunei Marginea, doar 6% au o satisfacție “ridicată”, iar 34% dintre persoane au o satisfacție privind mediul de viață “scăzută”. Per total locuitorii sunt satisfăcuți de mediul înconjurător fiind o zonă montană cu aer curat și factori de poluare reduși dar se mai pot aduce îmbunătățiri privind acest indicator pentru a reduce gradul de nesatisfacere. În România 55,8% din populație prezintă o satisfacție “medie”, 29,1% “ridicată” și 15% au o satisfacție “scăzută” privind mediul înconjurător.

CAPITOLUL XV – PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI MARGINEA, JUDEȚUL SUCEAVA

În cadrul întâlnirii de lucru cu reprezentanții instituțiilor de învățământ și cu reprezentanții parohiali, acestea s-au materializat în două întâlniri.

Prima întâlnire de lucru a avut loc în data de 14/01/2021, unde au participat:

- Reprezentanți din partea prestatorului de servicii contractat: S.I.T. 23 ARHEUS SRL;
- Reprezentanți din partea Bisericii;
- Reprezentanți ai instituțiilor de învățământ.

Principalele concluzii ale dezbaterii cu reprezentanții unităților de cult:

- ✓ Realizarea unei case parohiale;
- ✓ Construirea unui prăznicar;
- ✓ Achiziționarea unui videoproiector pentru activitățile cu tinerii și un sistem audio;
- ✓ Amenajarea unui nou loc pentru cimitir;
- ✓ Amenajarea unei case mortuare;
- ✓ Renovarea capelei.

Principalele concluzii ale dezbaterii cu reprezentanții unităților de învățământ:

- ✓ Dotarea unei săli de sport la Liceul Tehnologic;
- ✓ Echiparea școlii în vederea realizării lecțiilor online;
- ✓ Dotarea laboratoarelor școlare;
- ✓ Construirea unei grădinițe arondată la Școala 3 Marginea;
- ✓ Reabilitare Școala 2 Marginea – necesitatea recompartimentării, rezolvarea problemelor ce țin de încălzire – centralele nu vor face față întregii suprafețe de încălzire;
- ✓ Alimentare cu gaz;
- ✓ Înființarea unei grădinițe cu program prelungit;
- ✓ Amenajarea unui Muzeu al satului – cu ateliere, școală de vară – centru multicultural;
- ✓ Sprijinirea ansamblului folcloric al comunei;
- ✓ Dotarea căminului cultural.

A doua întâlnire de lucru a avut loc în data de 26/01/2021, unde au participat:

- Reprezentanți din partea prestatorului de servicii contractat: S.I.T. 23 ARHEUS SRL;
- Reprezentanți ai mediului de afaceri.

Principalele concluzii ale dezbaterii cu reprezentanții mediului de afaceri:

- ✓ Necesitatea amenajării unei piețe agroalimentare (unde vor fi amenajate o clădire și locuri de parcare și se va implementa un software – pentru achiziții online);
- ✓ Crearea unei infrastructuri de agrement;
- ✓ Intervenții de regularizare a pârâului Havriș;
- ✓ Decongestionarea traficului local prin construirea unor sensuri giratorii;
- ✓ Demararea unui proiect pentru înființarea unui centru cultural;
- ✓ Realizarea unui sat de vacanță care să includă Pietrele Muierii, Izvoarele și constituirea unor trasee montane/turistice (suprafață 5-6 hectare);
- ✓ Amenajarea unei parcări în centrul comunei;
- ✓ Extinderea PUG;
- ✓ Intervenții de desecări la nivelul râului Sucevița;
- ✓ Crearea unei zone industriale;
- ✓ Demararea unui proiect în ceea ce privesc deșeurile;
- ✓ Necesitatea extinderii zonei de amplasare a cimitirului;
- ✓ Intervenții de gestionare a câinilor fără stăpân din zona locală;
- ✓ Înființarea unei mini-clinici în zona locului unde este gândită inițial locația pentru ANL;
- ✓ Modernizarea drumurilor care să cuprindă alei, trotuare, parcare și alveole verzi;
- ✓ Crearea unei rute ocolitoare pentru zona centrală.

Dezvoltarea este un fenomen complex de extindere cantitativă, calitativă și structurală a economiei. Plecând de la acest punct, toate măsurile pe care le luăm și toate demersurile pe care le facem astăzi vor avea un impact semnificativ asupra generațiilor viitoare. Astfel, în procesul de elaborare a STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI MARGINEA a fost nu doar oportună ci chiar esențială implicarea tinerilor, care vor beneficia de măsurile pe care le propunem în cadrul SDL pentru Dezvoltarea comunei Marginea.

Astăzi, informația circulă cu rapiditate în mediul online, tinerii se regăsesc zilnic pe rețelele de socializare, astfel, am concluzionat că locul ideal unde pot fi provocați la o muncă de creație: SĂ ÎȘI IMAGINEZE CUM AR TREBUI SĂ ARATE COMUNA ÎN CARE EI ÎȘI DORESC SĂ TRĂIASCĂ, SĂ CREASCĂ ȘI SĂ SE DEZVOLTE! - este mediul online.

Premiile au constat în rechizite în valoare de 300 de lei pentru cele mai bune 3 idei venite din partea elevilor din comuna Marginea, plus un premiu din partea Domnului Primar Lazăr Gheorghe . Aspectele punctate au fost: creativitatea și originalitatea. S-au premiat ideile inovative cu fundament practic.

Imaginea 15.1: Imagine campanie concurs MARGINEA – SMART VILLAGE

Proiecte propuse de elevii comunei Marginea:

- Constituirea unui cinematograf în incinta căminului cultural;
- Crearea unui centru medical dotat cu funcții de ecografie, radiografie, analize, etc.;
- Realizarea a două sensuri giratorii;
- Colectarea inteligentă a deșeurilor;
- Metode de plată prin POS a taxelor și impozitelor;
- Semnalarea problemelor online în ceea ce privește infrastructura și mediul înconjurător;
- Folosirea unui sistem online integrat în ceea ce privesc documentele oficiale din cadrul instituțiilor publice;
- Utilizarea inteligentă și digitală a energiei electrice publice;
- Sistem de supraveghere conectate la o aplicație online;
- iȘcoala- soluție de management educațional;
- Implicarea activă a cetățenilor în rezolvarea problemelor locale printr-o platformă de raportare digitalizată.

Imaginea 15.2: Propunere elev – Andreia Mihăilescu

Marginea SMART

- ▶ semnalare probleme online 24/7, chiar și de pe telefonul mobil (mașini abandonate, gropi în asfalt, deranjarea ordinii publice, obstacole pe drum, gunoaiă aruncate în locuri nepermise, defecțiuni sistem iluminat , câini vagabonzi etc).
- ▶ depunere documente/cereți ONLINE și primirea soluționării lor AUTOMAT.
- ▶ verificarea ONLINE a statusului documentelor depuse la instituție.
- ▶ cetățenii își pot elibera automat Adeverințe din Registrul Agricol și Certificate fiscale.
- ▶ cetățenii își pot consulta direct pe site-ul instituției TERENURILE, CLĂDIRILE, AUTOMOBILELE DECLARATE, IMPOZITELE, AMENZILE și alte taxe.
- ▶ arhivare electronică a documentelor.

Imaginea 15.3: Propuneri elev – Andreia Mihăilescu

From: [Costel Grigorean](#)

Sent: Monday, February 1, 2021 8:28 PM

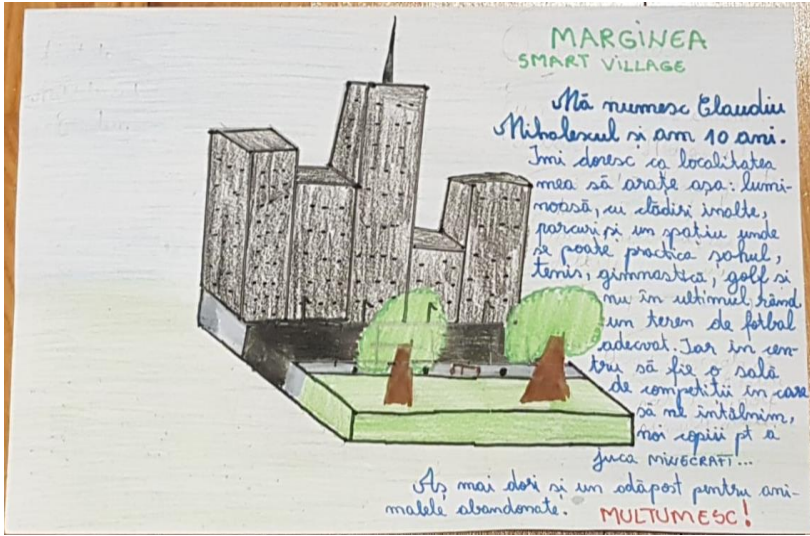
To: margineacrimaria@yahoo.com

Subject: Interacțiune digitalizată între administrația publică locală și cetățeni- acces la datele publice, plăți on-line a taxelor și impozitelor, gestionarea proceselor de consultare publică, aplicații de e-administrare Aplicație de parcare inteligentă Aplicație de iluminat public inteligent- utilizarea eficientă și reducerea consumului de energie Gestionarea și monitorizarea inteligentă a traficului prin camera de supraveghere (Școala- soluție de management educațional Camere de supraveghere conectate la o aplicație online- siguranța și securitatea cetățenilor și a bunurilor acestora trebuie să reprezinte una din responsabilitățile cele mai importante ale autorităților publice Colectarea selectivă a deșeurilor și reciclarea acestora Platforme integrate de management în sănătate (accesul online la o bază de date integrată la nivel de județ/oras/comună) Clădiri inteligente (active) Implicarea activă a cetățenilor în rezolvarea problemelor locale- printr-o platformă de raportare digitalizată.

Imaginea 15.4: Propuneri elev – Costel Grigorean

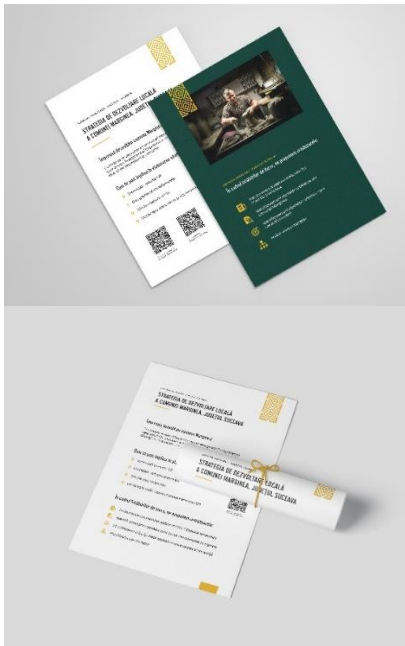

Imaginea 15.5: Desen 1

Imaginea 15.6: Desen 2

Pentru o mai bună informare a cetățenilor privind demersul elaborării SDL, au fost create materiale publicitare, care au fost amplasate în locuri vizibile, de interes pentru populație.

Imaginea 15.7: Materiale promovare SDL MARGINEA

DIRECȚIILE DE DEZVOLTARE

Dezvoltarea comunei Marginea, prin crearea și susținerea unui mediu economico-social competitiv, stabil și diversificat, care să asigure creșterea economică și creșterea calității vieții cetățenilor constau în:

- ❖ creșterea gradului de acoperire al utilităților de bază la 100% pe întreg teritoriul comunei;
- ❖ asigurarea accesului neîngrădit al populației și al agenților economici la infrastructura de bază (apă, canalizare, distribuția de gaze, căi de comunicații, telefonie, internet);
- ❖ protecție socială și optimizarea sistemului de sănătate;
- ❖ direcționarea comunei spre dezvoltare economică cu scopul de a crea noi locuri de muncă;
- ❖ reabilitarea, modernizarea sau construcția de noi clădiri pentru sediile instituțiilor publice din comună;
- ❖ protejarea mediului înconjurător prin aderarea la normele europene stabilite pentru următoarea perioadă, 2021 – 2027, și respectarea cu strictețe a acestora;
- ❖ dezvoltarea unui proces comun de organizare pentru stabilirea priorităților comunității locale;
- ❖ asigurarea de condiții propice pentru antreprenorii din domeniile agriculturii, silviculturii, horticulturii, industriei și serviciilor din comună, astfel ca aceștia să poată realiza o activitate economică rentabilă, care să aibă ca efect complementar dezvoltarea comunei și crearea de noi locuri de muncă, și totodată creșterea veniturilor la nivel local din impozite și taxe;
- ❖ luarea de măsuri pentru eliminarea excluderilor sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale și creșterea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

Realizarea obiectivelor strategice se întemeiază prin aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală.

Politicile, planificarea strategică, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- ② modernizare accelerată a sistemelor de educație, formare profesională și sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii;
- ② folosirea în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan local și stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat pentru folosirea celor mai bune tehnologii accesibile, din punct de vedere economic;

- ☒ valorificarea avantajelor comparative ale comunei Marginea în privința dezvoltării producției agricole;
- ☒ protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural;
- ☒ identificarea unor surse de finanțare suplimentare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, educației, sănătății și serviciilor sociale.
- ☒ introducerea criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție și servicii.

Lista de proiecte – orizont 2027

Titlu	Acțiune	Rezultat așteptat	Surse posibile de finanțare
Realizarea unei case parohiale	Este necesară realizarea unei case parohiale în comuna Marginea.	Îmbunătățirea infrastructurii privind lăcașele de cult.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea unui prăznicar	Este necesară construirea unui prăznicar pentru îmbunătățirea/infrumusețarea lăcașului de cult.	Îmbunătățirea infrastructurii privind lăcașele de cult.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Achiziționarea de echipament video și audio pentru lăcașele de cult	Este nevoie de echiparea lăcașelor de cult cu noi sisteme video și audio pentru îmbunătățirea demersurilor bisericești.	Îmbunătățirea infrastructurii privind lăcașele de cult.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea unui nou spațiu cu destinația	Amenajarea unui nou spațiu folosit cu destinația de cimitir este necesară astfel	Îmbunătățirea infrastructurii privind	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

cimitir	încât actualul cimitir a devenit deficitar.	lăcașelor de cult/normelor sanitare.	
Renovarea capelei	Este necesară renovarea capelei pentru menținerea și îmbunătățirea funcționalităților lăcașului de cult.	Îmbunătățirea infrastructurii privind lăcașele de cult.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea unei case mortuare	Construirea unei noi capele mortuare pentru trei biserici din centrul comunei.	Îmbunătățirea infrastructurii privind lăcașelor de cult/normelor sanitare.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Dotarea sălii de sport a Liceului Tehnologic	Sala de sport actuală se situează pe o suprafață prea mică, se dorește extinderea acesteia.	Îmbunătățirea activităților sportive.	Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021 – 2027 +alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Dotarea/ digitalizarea școlilor	Este necesară dotarea laboratoarelor școlare și digitalizarea la nivel de școală pentru a îmbunătăți demersul orelor practicate în mediul online.	Creșterea numărului de calculatoare, tablete accesibile în școli, îmbunătățirea gradului de satisfacere pentru elevi și profesori.	Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021 – 2027 + alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construire grădiniță cu program normal în comuna Marginea,	Este necesară construirea unei grădinițe arondată la școala nr. 3 unde este spațiu disponibil pentru realizarea acesteia.	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.	Programe Regionale (POR) 2021-2027 + fonduri proprii.

județul Suceava			
Reabilitare Școala nr. 2 Marginea	Este necesară reabilitarea clădirii în care își desfășoară activitatea școala nr. 2 pentru a se putea realiza recompartimentarea, îmbunătățirea sistemului de încălzire pentru a face față întregii suprafețe de încălzire.	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.	Programe Regionale (POR) 2021-2027 + fonduri proprii.
Dezvoltarea inteligentă a rețelei de distribuție a gazelor naturale	Dezvoltarea/modernizarea Sistemului Național de Transport Gaze Naturale (construcția unor noi conducte), și îmbunătățirea și a parametrilor de funcționare a interconectărilor cu sistemele de transport ale localităților vecine.	Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, creșterea gradului de acaparare cu rețeaua de distribuție a gazelor naturale.	POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare) + alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea unui Muzeu al Satului	Se dorește realizarea unui muzeu al satului pentru înfrumusețarea și îmbogățirea culturală a comunei Marginea.	Păstrarea patrimoniului cultural, îmbunătățirea relațiilor socio-culturale, educarea tinerilor privind cultura locală.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea unui atelier de confecție a costumelor și articolelor de îmbrăcăminte tradiționale	Este necesară realizarea unui atelier de confecții pentru a oferi localnicilor oportunitatea de a-și confecționa produsele tradiționale pentru a fi vândute.	Înființarea de noi locuri de muncă, îmbunătățirea ofertei turistice, valorificarea produselor tradiționale confecționate de localnici.	POR (Program Operațional Regional) FEADR sM 7.6 + alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

Realizarea unui centru multicultural	Înființarea unui centru multicultural pentru creșterea activității culturale artistice locale și nu numai.	Dezvoltarea activităților și derularea proiectelor culturale pe plan local și nu numai, colaborarea cu artiști profesioniști pe plan local și național.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Sprijinirea ansamblului folcloric al comunei Marginea	Este necesară sprijinirea ansamblului folcloric local prin achiziționarea de costume specifice, echipamente necesare pentru îmbunătățirea spectacolelor, promovarea ansamblului.	Punerea în evidență a ansamblului folcloric, creșterea numărului de spectacole desfășurate.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Realizare piață agroalimentară	Analizând răspunsurile populației, constatăm că s-a evidențiat necesitatea susținerii antreprenoriatului local și de asemenea s-a evidențiat faptul că există potențial agricol în zonă, factor cheie al dezvoltării. Se vor construi spații de comercializare, va fi asigurată alimentarea cu apă curentă și energie electrică.	Stimularea antreprenoriatului local și crearea de locuri de muncă, dezvoltarea pieței agricole.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajare zone de agrement/camping	Este necesară amenajarea de zone de camping și agrement pentru a crește fluxul de turiști.	Înfrumusețarea zonei, dezvoltarea potențialului turistic.	Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021 – 2027, Multifond: FSE+,

			FEDR + fonduri proprii. <i>Axa prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală</i>
Intervenții de regularizare a pâ râului Havriș	Se necesită lucrări de regularizare a pâ râului Havriș, consolidare a malurilor pentru prevenirea inundațiilor	Reducerea daunelor provocate de apă și a numărului de cazuri de inundații.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea de sensuri giratorii pentru decongestionarea traficului	Se necesită realizarea a mai multor sensuri giratorii în comuna Marginea pentru a reduce timpul de așteptare în trafic.	Reducerea numărului de accidente, creșterea gradului de satisfacție al locuitorilor, îmbunătățirea infrastructurii rutiere.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea unui centru cultural	Analizând sugestiile locuitorilor în sensul diversificării activităților culturale este necesară construirea unui centru multifuncțional – loc pentru desfășurarea activități artistice, ateliere de creație, muzeu local, etc.	Îmbunătățirea infrastructurii culturale	Programe Regionale (POR) 2021-2027 + fonduri proprii.
Înființarea unui centru turistic	Crearea de noi activități neagricole, în special, pentru fermierii de mici dimensiuni sau membrii familiilor lor	Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

	și în general, pentru mici întreprinzători din mediul rural.	microîntreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol, dezvoltarea serviciilor și crearea de locuri de muncă în spațiul rural;	
Realizarea unui parc de aventură	Realizarea unui parc de aventură cu mai multe trasee pe diferite niveluri de dificultate și timp.	Îmbogățirea ofertei turistice, majorare a numărului de sosiri turistice, crearea de noi locuri de muncă.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea de trasee de cicloturism	Se dorește realizarea de trasee de cicloturism marcate corespunzător pentru scop turistic.	Dezvoltarea ofertei turistice, promovarea peisajelor locale, atragerea turiștilor pasionați de cicloturism	Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021 – 2027, Multifond: FSE+, FEDR + fonduri proprii. <i>Axa prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală).</i>
Înființare parcări	În vederea facilitării circulației în interiorul localității și a realizării	Creșterea numărului de locuri de parcare cu	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

	activităților curente, este necesară înființarea locurilor de parcare.	minim 50%.	
Înființare parc industrial	Din toate răspunsurile oferite de respondenți a reieșit necesitatea <i>creării și menținerii locurilor de muncă și necesitatea stimulării activității economice</i> , în timp ce acțiunile propuse, care au primit cel mai mare număr de voturi au fost <i>atragera și stimularea investițiilor și accesarea fondurilor europene</i> . Așadar este oportună ideea înființării unui parc industrial în comuna Marginea.	Îmbunătățirea mediului de afaceri, crearea de locuri de muncă.	Programe Regionale (POR) 2021 – 2027 + fonduri proprii. <i>Axa prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice</i>
Digitalizarea instituțiilor publice din comuna Marginea	Având în vedere tendințele de digitalizare a tuturor activităților curente este necesar ca și comuna Marginea să se adapteze acestor schimbări.	Creșterea nivelului de digitalizare și a eficienței lucrătorilor din instituțiile publice.	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Amenajarea unui parc și a unui spațiu de joacă pentru copii	Pentru a crește gradul de satisfacție al comunității este necesară amenajarea unui parc și a unui spațiu de joacă. Lipsa acestui tip de facilitate, de cele mai multe ori împinge populația tânără către mediul urban.	Reabilitarea și extinderea spațiilor verzi, creșterea nivelului de socializare a localnicilor	Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea unui centru pentru servicii sociale	Realizarea unui centru pentru servicii sociale cu scopul de a reduce	- suport material (alimente, produse igienă,	POCS (Programul Operațional pentru

	deprivarea materială prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază celor mai defavorizate persoane, inclusiv prin măsuri de acompaniere.	obiecte puericultura); - pachet sprijin școlar (rechizite, îmbrăcăminte și încălțăminte sezon rece); - masă caldă (masă pe roți, cantine sociale); - măsuri acompaniament.	Combaterea Sărăciei) + fonduri proprii. Axa prioritare 8 – Ajutorarea persoanelor defavorizate
Regenerare spații verzi și circulații pietonale – construirea de alei pietonale, trotuare și piste bicicletă	Dotarea cu elemente constructive de tipul alei, foșoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, spații pentru întreținere/vestiare, scene, piste pentru bicicliști, trotuare.	Înfrumusețarea comunei, spații funcționale pentru bicicliști, creșterea gradului de satisfacție al pietonilor.	POR (Program Operațional Regional) + fonduri proprii.
Construirea unui centru de reciclare și revalorificare a materialelor provenite din demolări, deșeuri menajere etc.	Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri.	extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile; extinderea capacităților de sortare și reciclare; extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor; realizarea de capacități de compostare pentru deșeurile verzi;	PODD (Programul Operațional Dezvoltare Durabilă) + alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

		realizarea de instalații de digestie anaerobă.	
Achiziția de panouri fotovoltaice pentru asigurarea necesarului de energie electrică în instituțiile publice	Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie.	Creșterea gradului de folosire a energiei regenerabile.	POR + alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Achiziția de terenuri neproductive în vederea punerii în valoare a acestora	Se recomandă achiziția terenurilor neproductive pentru a fi puse în valoare cu scopul de a crește gradul de dezvoltare al comunei Marginea.	Reducerea suprafețelor neproductive.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea și dotarea unui cabinet de medicină veterinară	Se recomandă construirea unui cabinet veterinar pentru a oferi cât mai multe facilități la nivelul comunei Marginea.	Creșterea gradului de mulțumire față de serviciile veterinare și o stare de sănătate mai bună privind animalele, crearea de locuri de muncă.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Înființarea unui cabinet medical	Este necesar să se realizeze un cabinet medical pentru comuna Marginea cu dotările necesare pentru susținerea activităților de bună practică.	Îmbunătățirea calității vieții locatarilor, ridicarea gradului de satisfacție față de infrastructura medicală a comunei, crearea de locuri de muncă.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Construirea de stații de	Realizarea de stații electrice în comuna	Îmbunătățirea	fonduri nerambursabile

încărcare pentru mașinile electrice/hibride	Marginea pentru alimentarea mașinilor electrice, demararea unei inițiative de reducere a gradului de poluare.	infrastructurii de încărcare electrică a mașinilor, reducerea poluării, stimularea achiziționării de mașini electrice, accesibilitatea ușoară și rapidă a încărcării mașinilor electrice.	+ fonduri proprii
Înființare spălătorie auto self service	Analizând răspunsurile populației, constatăm că s-a evidențiat necesitatea susținerii antreprenoriatului local. Creșterea veniturilor comunei, potențiali clienți fiind locatarii, turiștii și persoanele în tranzit.	Stimularea antreprenorului local și crearea de locuri de muncă.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Intervenții de desecări la nivelul râului Sucevița	Sunt necesare lucrări de, desecare la nivelul râului Sucevița, a terenurilor învecinate pentru eliminarea surplusului de apă.	Reducerea suprafețelor cu terenuri mlăștinoase/umede pentru a deveni cultivabile, apte pentru lucrări de construcții.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Realizarea unui cinematograf în interiorul căminului cultural	Înființarea unui cinematograf în interiorul cultural prin amenajarea unei încăperi în acest scop și achiziționarea unui videoproiector.	Îmbunătățirea relațiilor sociale, apropierea comunității.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Instalare sistem de	Dotarea cu echipamente video de	Îmbunătățirea nivelului	POR (Program

supraveghere video pe întreaga rază a comunei Marginea	supraveghere pentru a crește nivelul de siguranță al rezidenților.	de siguranță printre rezidenții comunei.	Operațional Regional) + fonduri proprii. <i>Axa prioritară 2: O regiune cu orașe Smart</i>
Achiziționarea de software pentru semnalarea problemelor la nivelul comunei Marginea	Este necesară achiziționarea de software necesar pentru semnalarea problemelor în comună dat în folosință către rezidenți.	Creșterea gradului de implicare al locuitorilor, digitalizarea comunei, îmbunătățirea traiului de viață.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Intervenții de gestionare a câinilor fără stăpân la nivel local	Se necesită gestionarea câinilor fără stăpân prin mobilizarea unor echipe cu autospeciale și echipamentele necesare.	Reducerea numărului de câini vagabonzi, reducerea numărului de atacuri provocate de câinii vagabonzi.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Modernizarea drumurilor comunale	Pe lângă drumurile comunale modernizate deja, în perioada următoare vor intra în lucru și alte drumuri comunale. Din analiza răspunsurilor acordate de populație a reieșit faptul că se poate interveni pentru a crește gradul de mulțumire al populației, prin realizarea unor investiții suplimentare.	Îmbunătățirea calității drumurilor comunale	fonduri nerambursabile + fonduri proprii.
Crearea unei rute ocolitoare pentru zona	Este necesară crearea unei rute ocolitoare a zonei centrale.	Reducerea traficului în zona centrală a comunei,	fonduri nerambursabile + fonduri proprii

centrală		îmbunătățirea infrastructurii rutiere, reducerea timpului de traversare a comunei pentru persoanele în tranzit.	
Creșterea eficienței clădirilor publice	Este necesară creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din comuna Marginea.	Reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Realizarea auditurilor energetice pentru clădirile publice ale Consiliului Local și etichetarea lor energetică.	Se propune realizarea auditurilor energetice pentru clădirile publice ale Consiliului Local și etichetarea lor energetică.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Reabilitarea termo-energetică a clădirilor școlilor din comună	Se propune reabilitarea termo-energetică a clădirilor școlilor din comună.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Modernizare sistemelor de instalații termice și preparare a apei calde, utilizând echipamente eficiente cu randament ridicat la clădirile primăriei	Se propune modernizarea sistemelor de instalații termice și preparare a apei calde, utilizând echipamente eficiente cu randament ridicat la clădirile primăriei.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii

Modernizare instalații de iluminat interior utilizând echipamente eficiente energetic la clădirile din cadrul UAT	Se propune modernizarea instalațiilor de iluminat interior utilizând echipamente eficiente energetic la clădirile din cadrul UAT.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Instalare sisteme de producere a energiei din surse regenerabile pentru asigurarea încălzirii și/ sau producerea apei calde și/ sau energiei electrice la clădirile publice	Se propune instalarea de sisteme de producere a energiei din surse regenerabile pentru asigurarea încălzirii și/ sau producerea apei calde și/ sau energiei electrice la clădirile publice.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Reabilitarea termică a locuințelor promovată prin măsuri de conștientizare plus deduceri de impozite locale pentru proprietarii care efectuează lucrările din fonduri proprii	Este necesară reabilitarea termică a locuințelor promovată prin măsuri de conștientizare plus deduceri de impozite locale pentru proprietarii care efectuează lucrările din fonduri proprii.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Promovarea etichetării energetice a clădirilor rezidențiale	Este necesară promovarea etichetării energetice a clădirilor rezidențiale.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii

Modernizare sistemelor de instalații termice și preparare a apei calde, utilizând echipamente eficiente cu randament ridicat	Este necesară modernizarea sistemelor de instalații termice și preparare a apei calde, utilizând echipamente eficiente cu randament ridicat.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Aplicarea pe programul național “Casa Eficientă Energetic” pentru clădiri individuale rezidențiale.	Se propune depunerea de aplicații pe programul național “Casa Eficientă Energetic” pentru clădiri individuale rezidențiale.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Înlocuirea mijloacelor de transport vechi cu mijloace de transport noi, cu consumuri reduse și grad de confort sporit	Este necesară înlocuirea mijloacelor de transport vechi cu mijloace de transport noi, cu consumuri reduse și grad de confort sporit.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Reduceri de taxe și impozite pentru mijloace de transport cu emisii reduse	Se propun reduceri de taxe și impozite pentru mijloace de transport cu emisii reduse.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță locală și județeană	Se propune îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță locală și județeană	Creșterea calității vieții în comuna Marginea.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Realizarea unui proiect de mobilitate urbană pe	Se propune realizarea unui proiect de mobilitate urbană pe biciclete	Creșterea calității vieții în comuna Marginea.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii

bibliclete			
Realizare audit energetic al sistemului de iluminat public al comunei	Se propune realizarea auditului energetic al sistemului de iluminat public al comunei	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Reabilitare și modernizare iluminat public	Se propune reabilitarea și modernizarea iluminatului public.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Realizarea unui parc fotovoltaic prin promovarea unui parteneriat public-privat	Se propune construirea unui parc fotovoltaic prin promovarea unui parteneriat public-privat,	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Implementarea unor proiecte de producere în cogenerare a energiei termice/electrice utilizând biomasă	Se propune implementareaa unor proiecte de producere în cogenerare a energiei termice/electrice utilizând biomasă.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Conștientizarea și informarea cetățenilor cu privire la reducerea consumurilor de energie prin implementarea unor proiecte specifice	Sunt necesare măsuri de conștientizare și informare a cetățenilor cu privire la reducerea consumurilor de energie prin implementarea unor proiecte specifice.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Promovare concursuri școlare pe teme de gestiune responsabilă	Sunt necesare concursuri școlare pe teme de gestiune responsabilă a energiei.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii

a energiei			
Organizarea anuală a “Zilelor energiei durabile” în comunitate	Este necesară organizarea anuală a “Zilelor energiei durabile” în comunitate.	Creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Derularea de programe de formare profesională	Este necesară derularea unor programe de formare profesională pentru locuitorii comunei Marginea.	Creșterea competențelor locuitorilor și facilitarea integrării lor în piața muncii.	fonduri nerambursabile + fonduri proprii
Derularea unui proiect tip: incubator de afaceri	Stimularea antreprenoriatului local	Creșterea economiei locale	fonduri nerambursabile + fonduri proprii

ALTE PROIECTE DE SUCCES CARE POT FI IMPLEMENTATE LA NIVELUL COMUNEI MARGINEA ÎN FUNCȚIE DE DIRECTIILE VIITOARE DE DEZVOLTARE:

1. Tradiție și dezvoltare (Belgia, Scoția, România)

Priorități: transfer de cunoștințe și inovare

Obiective

- Creșterea participării unor grupuri formale și informale în organizarea inițiativelor de dezvoltare rurală;
- Dezvoltarea cooperării regionale și interregionale – construirea de parteneriate între actorii din mediul rural;
- Informarea participanților cu privire la politica de dezvoltare rurală și sprijinul financiar pe care îl poate oferi;
- Demonstrarea faptului că produsele locale și tradiționale (meșteșuguri, alimente) reprezintă o oportunitate de dezvoltare economică în zonele rurale;
- Conservarea și promovarea culturii, gastronomiei și a tradiției în zonele rurale;
- Promovarea incluziunii sociale, în special pentru femei, și reducerea sărăciei în zonele rurale.

Rezultate

Cunoștințe sporite ale participanților cu privire la dezvoltarea rurală durabilă; privind crearea unor lanțuri scurte de aprovizionare și mici unități de prelucrare; precum și privind managementul proiectelor în dezvoltarea rurală.

Creșterea cunoștințelor locuitorilor din mediul rural cu privire la politica de dezvoltare rurală și la sprijinul financiar pe care îl poate oferi.

Creșterea ponderii locuitorilor din zonele rurale, în grupuri formale și informale, care se implică în inițiative de dezvoltare rurală. De asemenea, a ajutat la stabilirea de noi contacte regionale și supraregionale între participanți.

Participanții familiarizați cu o gamă variată de activități (aria culinară, artizanală, muzică).

Buget: 71.295 euro

-fonduri europene 60.645 euro

-alte fonduri 10.650 euro

[sursa: europa.eu](http://europa.eu)

2. Sprijinirea biomasei forestiere în industria agricolă (Porto, Portugalia)

Priorități: Eficiența resurselor și clima

Obiective:

Elaborarea de modele eficiente de colectare, planificare și transport a biomasei forestiere;

- Identificarea și testarea soluțiilor adaptate și automatizate care reduc costurile, sporesc siguranța și reduc efortul fizic necesar în timpul colectării biomasei și a prelucrării prealabile;

- Furnizarea de soluții pentru echipamentele de încălzire cu efect de seră care folosesc așchii de lemn pentru a obține o eficiență sporită și costuri mai mici cu energia.

Rezultate

Se așteaptă să se aplice software-ul de gestionare a biomasei companiile devenind cu 40% mai eficiente în ceea ce privește costurile operaționale și logistice comparate cu sistemele anterioare de gestionare a biomasei.

Pentru industria agroalimentară, se estimează că, costul cumpărării biomasei (așchii de lemn) este cu 82% mai mic decât achiziționarea de gaze naturale. Utilizarea biomasei forestiere reduce riscul de incendiu, deoarece scade încărcătura de combustibil în păduri.

Proiectul contribuie la atenuarea schimbărilor climatice prin înlocuirea combustibililor fosili cu un combustibil regenerabil care este neutru în CO₂.

Buget: 316.375 euro

-fonduri FEADR 213.553 euro

-fonduri regionale/naționale 23.728 euro

-fonduri private 79.094 euro

Sursa: [GOTECFOR – Supporting the use of Forest Biomass in the agro-industry | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](http://www.gotecfor.eu)

3. Construirea unei facilități comunale (Franța)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective

Rurality Center este un proiect emblematic care decurge din planul local Agenda 21. Obiectivul general este îmbunătățirea gamei de servicii disponibile în zonă pentru a stimula economia locală.

Rezultate

Un centru de sat complet reorganizat, care oferă mai multe servicii și presupune noi investiții de eficiență energetică în clădiri.

Clădirea are un design contemporan și creează un nou reper arhitectural pentru primirea vizitatorilor în oraș.

Buget: 1.359.478 euro

FEADR 435.033 euro

Fonduri naționale/regionale 652.550 euro

Alte fonduri 271.895 euro

[Sursa: europa.eu](http://europa.eu)

4. Spațiu digital pentru persoane vârstnice (Finlanda)

Priorități: incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Îmbunătățirea competențelor informatice de utilizare a computerului și a altor dispozitive digitale de către rezidenții Suodenniemi, în special persoanele în vârstă;

Contribuirea la dezvoltarea și adoptarea de noi servicii digitale într-o comunitate care a suferit de pe urma depopulării și multe servicii publice și private sunt închise;

Îmbunătățirea serviciilor de bibliotecă și utilizarea multiplă a spațiul public.

Rezultate:

Profesionistul IT a putut ajuta aproximativ trei persoane pe zi.

Multe companii private, bănci, farmacii și furnizori de software, care au închis punctele lor de servicii fizice în Suodenniemi și-au luat angajamentul de a juca un rol în proiect, prin intermediul serviciilor lor electronice.

Buget: 27.100 euro

FEADR 7.481 euro

Fonduri nationale/regionale 10.331 euro

Fonduri private 9.287 euro

[PowerPoint Presentation \(europa.eu\)](http://europa.eu)

5. Regândirea managementului deșeurilor organice (Spania)

Priorități: Eficiența resurselor și climă

Obiective:

Acest proiect își propune să dezvolte un model inovator de gestionare a deșeurilor biologice, la scară locală cu luarea în considerare a implicațiilor sociale potențiale.

Rezultate:

A fost creat un sistem de colectare și transport pentru deșeurii biologice în Lumbier și alte zone din apropiere.

Crearea unei instalații de tratare biologică a deșeurilor biologice din Lumbier.

Cercetări privind metodele de optimizare a procesului de tratament și asigurarea utilizării compostului obținut.

Proiectarea unui curs de formare; introducerea acestui model de management la nivel local.

Buget: 197.962 euro

FEADR 115.808 euro

Fonduri naționale/regionale 62.358 euro

Fonduri private 19.796 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

6. Instalarea de apă curentă, canalizare și alte infrastructuri în România rurală

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Locuitorii dintr-o comună din România rurală nu erau conectați la alimentările municipale cu apă sau la lucrările de tratare a apelor uzate. Drumurile și alte infrastructuri cheie se aflau, de asemenea, într-o stare săracă, descurajând turiștii să viziteze și menținând investițiile străine necesare în afara zonei.

Administrația locală a folosit sprijinul FEADR de aproape 3 milioane de euro pentru a construi infrastructura pentru alimentarea cu apă și lucrările de canalizare pentru satele Romuli și Dealu Ștefăneți, precum și alte lucrări de construcție, cum ar fi drumuri și o nouă grădiniță.

Rezultate:

Peste 80% dintre locuitori erau conectați la un sistem automat de alimentare cu apă și la canalizare.

Centrul cultural Romuli a fost renovat.

A fost construită o nouă grădiniță.

Drumul local din satul Romuli a fost renovat.

Au fost create 5 locuri de muncă pentru personalul tehnic responsabil cu supravegherea funcționării noilor instalații.

Buget FEADR 2.97 mil. Euro

Sursă: [Installing water, sewage and other infrastructure in rural Romania | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](http://europa.eu)

7. Configurarea unui centru de aventură (Grecia)

Obiective:

Proiectul a urmărit să ajute zona Imathia să devină populară, destinație turistică pe tot parcursul anului. A planificat să ofere o gamă largă

de activități pentru vizitatori care utilizează bunurile naturale în timp ce oferă facilități moderne. Obiectivul său principal a fost crearea companiei, care oferă servicii sportive și de agrement (inclusiv un restaurant) inclusiv o componentă de educație de mediu de bază.

Rezultate:

Proiectul a creat un centru de sport și aventură, completat de facilități de educație pentru mediu și servicii de catering pentru sportivi și vizitatori. Se așteaptă ca centrul să crească numărul de vizitatori în regiune și să se îmbunătățească înțelegerea și respectarea valorii naturale a zonei montane. Creșterea valorii zonei ca destinație turistică va aduce beneficii altor operatori din regiune și va îmbunătăți economia locală în ansamblu.

Budget: 286.445 euro

FEADR 107.417 euro

Fonduri naționale 35.806 euro

Fonduri private 143.222 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

8. Ateliere de combatere a excluziei digitale în zonele rurale (Polonia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Proiectul a avut ca scop sprijinirea persoanelor excluse digital (peste 50 de ani) în zonele rurale pentru a obține aptitudini de bază pentru utilizarea computerului.

Atelierele au avut loc în nouă municipalități partenere, și au urmărit să sensibilizeze comunitățile locale privind necesitatea de a oferi instruire digitală copiilor și tinerilor precum și persoanelor cu vârsta de peste 50 de ani. Se speră că atelierele oferă un exemplu de succes al modului în care o astfel de instruire ar putea fi organizată.

Rezultate:

Nouăzeci de persoane de peste 50 de ani și-au dobândit sau și-au îmbunătățit abilitățile de utilizare a unui computer.

Participanții au învățat cum să desfășoare activități de zi cu zi, cum ar fi găsirea de informații

pe web, căutând oferte de locuri de muncă, efectuând plăți electronice și cumpărături online sau trimiterea de e-mailuri.

Noile competențe digitale au contribuit la îmbunătățirea calității vieții și a participanților a contribuit la construirea capitalului social în zona GAL.

Proiectul este un exemplu de bune practici la care alte entități pot privi pentru organizarea de inițiative similare pentru educația digitală, indiferent de grupul de vârstă țintă.

Buget: 10.394 euro

FEADR 6.614 euro

Fonduri nationale/regionale 3.780 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

9. Susținerea unui stil de viață sănătos pentru toate generațiile (Slovenia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Obiectivele generale ale acestui proiect au fost îmbunătățirea sănătății fizice și mentale a populației din Meža Valley, creșterea gradului de conștientizare și responsabilitate în rândul populației pentru propria sănătate și dobândirea unui stil de viață sănătos. Obiectivele specifice au inclus accesul îmbunătățit la infrastructură recreativă în aer liber; modernizarea și îmbunătățirea locurilor de joacă pentru copii; și motivarea populației locale să se angajeze în activitate fizică în aer liber.

Rezultate:

În patru municipalități, au fost stabilite 29 de locații pentru recreere în aer liber. Peste 45 de evenimente, ateliere și prezentări au fost direcționate către grupurile țintă, inclusiv copii, părinți, bunici, vârstnici și persoane cu dizabilități. Echipamentul este utilizat în mod regulat de tot mai mulți utilizatori, fie cei implicați în recreere organizată sau cei care preferă să facă mișcare singuri, gratuit. Se observă încet o schimbare de atitudine, în special în rândul persoanelor în vârstă a populației.

Buget: 243.340 euro

FEADR 117.545 euro

Fonduri regionale/nationale 29.386 euro

Fonduri private 96.409 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

10. Casa medicală „Cella Santé” la Pont-à-Celles (Belgia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Finanțarea publică a vizat să contribuie la creșterea calității serviciilor oferite de centrul medical din Pont-à-Celles prin îmbunătățirea organizării spațiilor și echipamente cu o eficiență ridicată.

Rezultate:

În perioada septembrie 2016 - martie 2018, centrul medical a înregistrat o creștere a mediei zilnice a numărului pacienților de la 10 la 14 și numărul de rezidenți aproape s-a dublat. Activitățile de asistență medicală adună între 5 și 10 persoane pe sesiune.

11. Școala subsidiară - o forță motrică pentru dezvoltare locală (Slovenia)

Obiective:

Crearea de oportunități de implicare a copiilor în diverse activități de timp liber;

Dezvoltarea capitalului social al celor mai tinere generații;

Creșterea gradului de conștientizare cu privire la problemele de mediu;

Stimularea creativității copiilor;

Consolidarea cooperării intergeneraționale;

Suținerea școlii subsidiare pentru a deveni centrul vieții sociale din sat.

Rezultate:

1 049 de copii au fost implicați în activitățile proiectului; de la 60 în anul 2009 la 300 în 2014;

67 de cadre didactice și 22 de cadre tehnice au lucrat voluntar în proiect;

La activități au participat 106 actori locali și 16 asociații;

Au fost implementate 209 de ateliere ecologice, 35 de evenimente promoționale, 13 vizite organizate între școlile subsidiare, 3 prezentări în capitală, 6 evenimente anuale, 6 jocuri fără granițe etc.

Buget: 160.048 euro

FEADR 84.667 euro

Fonduri regionale/nationale 21.167 euro

Fonduri private 54.214 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

12. Sprijinirea locală a antreprenorilor într-o zonă rurală îndepărtată

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

„Atelierul Arborele Luminii” este o afacere socială, proiect, al cărui obiectiv principal a fost crearea de locuri de muncă și creșterea oportunităților pentru comunitatea locală, inclusiv pentru tineri, persoanele cu vârstă medie și vârsta pre-pensionare. Obiectivul specific al proiectului a fost de a utiliza experiență creată în cadrul asociației, pentru a înființa un

studio de proiectare specializat pentru prelucrare sticlă și lemn și fabricarea articolelor de decor interior.

Rezultate:

Acest proiect a ajutat la stabilirea activității de antreprenoriat social în sat.

Suveniruri/ cadouri personalizate pot fi produse și comercializate.

9 localnici folosesc acest atelier pentru a genera venituri suplimentare și pentru a-și dezvolta aptitudini. Șase dintre ei sunt tineri cu vârsta sub 30 de ani, astfel proiectul va permite ca ei să rămână în sat.

Atunci când atelierul este pe deplin operațional, se așteaptă să crească veniturile cu 30% în primul an.

Proiectul a ajutat asociația să-și diversifice activitățile oferind noi aptitudini, cu utilizarea de noi instrumente de lucru, precum și obținerea unei surse constante de venituri pentru finanțarea altor activități.

Buget: 49.792 euro

FEADR 23.701 euro

Fonduri nationale/regionale 11.153 euro

Fonduri private 7.438 euro

Alte fonduri 7.500 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

13. Înființarea unei clădiri de afaceri într-o zonă care suferă de șomaj ridicat

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Scopul proiectului a fost de a construi o clădire de afaceri care oferă clienților spații și servicii de sprijin adecvate.

Rezultate:

73% din clădire este închiriată. Clădirea deservește astăzi 16 firme mici, cu capacitatea de a găzdui alte cinci companii.

Clădirea a devenit un loc de întâlnire pentru antreprenorii din regiune și nu doar cei care au un loc în sediul său.

Diferite evenimente sunt organizate în incinta incubatorului comun - o expoziție de fotografii de către un autor local în timpul zilei "ușa deschisă".

Buget: 1.905.980 euro

FEADR 643.268 euro

Fonduri nationale/regionale 214.423 euro

Fonduri private 1.048.289 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

14. Organizarea zilei fermei deschise (Estonia)

Obiective:

Obiectivul acestei inițiative este de a sensibiliza publicul care trăiește în centre urbane cu privire la ceea ce este cu adevărat viața rurală. Un astfel de eveniment are ca scop să contribuie la îmbunătățirea înțelegerii de către oameni a modului în care este produsă hrana lor și să ridice aprecierea pentru alimentele locale sănătoase, agricultură și viața în zonele rurale.

Rezultate:

Numărul mediu de vizitatori pe fermă este de 400 de persoane.

Numărul participanților a crescut de-a lungul anilor:

- 2015: 148 de ferme au participat și au găzduit peste 45.000 de vizitatori.
- 2016: 234 de ferme au participat și au găzduit peste 83.000 de vizitatori.
- 2017: 280 de ferme au participat și au găzduit peste 121.000 de vizitatori.
- 2018: 296 de ferme au participat și au găzduit peste 163.000 de vizitatori

Buget: PDR 56.200 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

15. Înființarea plantațiilor de plopi pentru uz industrial (Ungaria)

Priorități: Eficiența resurselor și climă

Obiective:

- aprovizionarea industriei prelucrătoare cu materii prime care acoperă cel puțin o treime din consumul său total;
- producerea materiilor prime care nu sunt disponibile în Ungaria;
- contribuția la extinderea gamei de produse cu produse semifinite;
- echilibrarea fluctuațiilor pieței și a producțiilor dependente de condiții meteorologice.

Rezultate:

Populus Hungary Ltd. a înființat plantații industriale de plopi pe o suprafață de 109,18 hectare de teren. Două plantații au fost înființate în Somogyudvarhely, de 25,41 ha și 27,68 ha de teren. Două plantații au fost înființate în Berzence, de 26,14 ha și 29,95 ha de teren. 70% din producție este vândută către Derula Ltd., în timp ce 10% este vândută Italiei și restul de 20% este vândută centralelor electrice de biomasă din Ungaria.

Buget: 483.882 euro

PDR 241.941 euro

FEADR 205.650 euro

Fonduri regionale/nationale 36.291 euro

16. Înființarea unui centru de sănătate (Lituania)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Proiectul a avut ca scop apropierea serviciilor medicale de cetățeni, să îmbunătățească accesibilității precum și să crearea de noi locuri de muncă în zonele rurale.

Rezultate:

În prezent, există nouă membri ai personalului în clinică/ centru, de asemenea, se acordă îngrijire la domiciliu rezidenților vârstnici din Švėkšna.

În conformitate cu acordul cu instituția lituaniană de servicii medicale, unele servicii medicale, cum ar fi consultațiile medicilor de familie, serviciile de asistență medicală și examinările sunt oferite gratuit.

Serviciile de îngrijire ulterioară sunt plătite de către pacienți.

Buget: 30.690 euro

FEADR 21.220 euro

Fonduri nationale/regionale 3.745 euro

Fonduri private 2.500 euro

Alte fonduri 3.225 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

17. Restaurarea și conservarea Biserica Sf. Nicolae din Telesti, județul Gorj

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

O serie de lucrări de restaurare de bază au fost necesare pentru a păstra clădirea și de a îmbunătăți funcționalitățile sale.

Rezultate:

Investiția a făcut biserica mai accesibilă enoriașilor și turiștilor internaționali.

Localnicii au fost angajați să facă lucrările proiectului. Printre acestea se numără 20 de persoane cu muncă necalificată/ slab calificată; 15 persoane care sunt instruite în diferite meserii, precum zidărie, sculptori de piatră, dulgheri, picturi vechi și restauratori de icoane.

Un număr nespecificat de ghizi cu normă întreagă vor fi angajați în urma finalizării lucrărilor.

Buget: 462.226 euro

FEADR 264.769 euro

Fonduri nationale/regionale 46.724 euro

Alte fonduri 150.733 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

18. Reporterii locali care servesc zonele rurale (Suedia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Obiectivul proiectului a fost de a oferi știri fiabile pentru acapararea și vizibilitatea zonei sale prin implicarea localnicilor care au dorit să acționeze ca corespondenți pentru comunitățile lor. Ideea de a angaja localnicii să scrie despre propria lor comunitate se bazează pe faptul că acestea tind să fie mult mai bine informați cu privire la știrile locale de zi cu zi decât ar putea fi un corespondent extern sau de arie largă.

Rezultate:

Până în prezent, 430 de articole publicate au fost scrise de reporterii locali.

Ziarul are 109 000 de cititori unici în fiecare zi. Ca un exemplu cu privire la modul cât de populare sunt, articolele scrise de reporterii locali au fost vizualizate 49 450 ori în perioada 2018-11-01 până în 2018-12-07.

Abilitățile nou dobândite în scris și fotografie au inspirat unii dintre participanți să își dezvolte propriile afaceri.

Proiectul a sporit vizibilitatea și conștientizarea zonelor rurale.

De asemenea, a fost creată o platformă pentru știrile rurale și perspectivele rurale. Reporterii încă mai scriu despre comunitățile lor - cu îndrumare de la ziar - voluntari, chiar dacă proiectul s-a încheiat.

Buget: 106.555 euro

FEADR 53.277 euro

Fonduri nationale/regionale 18.115

Fonduri locale 35.163

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

19. Magazinele pop-up pentru a revitaliza centrul orașului (Austria)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

- revitalizează mediul neprimitor al incintelor de cumpărături semi-abandonate prin introducerea ferestrelor pop-up;

- creșterea numărului de vizitatori oferind frecvent o schimbare a gamei de servicii și produse;
- creșterea numărului de clienți pentru toți localnicii afaceriști;
- previne delocalizarea în continuare a afacerilor;
- promovarea înființării de noi afaceri;
- încurajarea locațiilor pe termen lung.

Rezultate:

9 magazine pop-up deschise pe termen lung.

S-au înființat 5 afaceri noi, care nu mai funcționează în cadrul proiectului.

Acum există mai puține spații comerciale libere în centrul orașului.

Traficul clienților a crescut cu 43% pe promenada „Linzer Straße”.

Nu există alte închideri / plecări ale întreprinderilor locale până acum.

Proiectul a sporit profilul orașului Enns.

Creșterea activităților de marketing și activități promoționale.

Proprietarii sunt din ce în ce mai dispuși să investească.

Atât proprietarii de afaceri, cât și clienții arată o satisfacție mai mare.

Creșterea numărului de micro-evenimente în incinta cumpărăturilor.

Buget: 126.176 euro

PDR 50.470 euro

Fonduri private 75.706 euro

[PowerPoint Presentation \(europa.eu\)](http://europa.eu)

20. Investiții pentru creșterea competitivității unei afaceri de panificație (Slovia)

Priorități: Lanț alimentar și managementul riscului

Obiective:

Obiectivul principal al proiectului a fost creșterea competitivității Bakery Hrinova prin aplicarea noilor tehnologii și inovații în panificație, precum și modernizarea și inovația echipamentului companiei.

Rezultate:

Cinci produse noi au fost adăugate la gama de produse de panificație.

Au fost create trei noi locuri de muncă și se planifică crearea a încă patru.

Cifra de afaceri a crescut 10%.

Consum redus de energie.

Buget: 1.992.841 euro

FEADR 822.047

Fonduri nationale/regionale 274.016 euro

Fonduri private 896.779 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

21. Dezvoltarea unei mici ferme apicole în Ungaria

Priorități: Competitivitate

Obiective:

- Dezvoltarea activității apicole;
- Asigurarea poziției pe piață a fermei;
- Creșterea profitabilității fermei.

Rezultate:

Cele 38 de familii originale au crescut la 63, care vor fi crescute în continuare la 80 de-a lungul anului.

35 dintre vechii stupi au fost schimbați și s-au înființat noi colonii.

Un sublimator de acid oxalic a fost achiziționat pentru a dezinfecta albinele într-un mod ecologic, care este mai bun decât medicamentele care au fost utilizate anterior.

Calcululele arată că producția de miere și veniturile preconizate se vor dubla.

Buget: PDR 15.000 euro

[PowerPoint Presentation \(europa.eu\)](http://europa.eu)

22. Modernizarea unei ferme de porci în Croația

Priorități: Viabilitatea fermei și competitivitatea

Obiective:

- modernizarea procesului de producție;
- reducerea costurilor de producție;
- creșterea eficienței în utilizarea energiei;
- creșterea calității solului;
- creșterea veniturilor fermei.

Rezultate:

Datorită investiției, ferma a realizat propria producție de hrană pentru animale, precum și transportul mai ușor, mai sigur și mai rapid al porcilor îngrișiți către clienți cu vehiculul. Emisiile de dioxid de carbon în atmosferă au fost reduse datorită consumului redus de combustibil. A fost creat un nou loc de muncă.

Buget: 297.378 euro

FEADR 160.559 euro

Fonduri nationale/regionale 28.334 euro

Fonduri private 108.485 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

23. Transformarea caselor parohiale abandonate în cazare turistică (Austria)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare economică

Obiective:

- adaptarea caselor parohiale pentru a fi utilizate pentru turism;
- dezvoltarea de programe în jurul acestor case parohiale pentru a informa turiștii de moștenirea culturală materială și imaterială a mediului rural;
- adăugarea de valoare zonelor preponderent slabe din punct de vedere structural;
- crearea de noi locuri de muncă și să stimularea activității economice.

Rezultate:

O listă scurtă de case parohiale a fost elaborată din fiecare zonă participantă;

Dezvoltarea și implementarea platformei de rezervare;

Partenerii au organizat patru excursii la alte GAL-uri;

A fost realizat un mare eveniment de rețea.

Buget: 187.000 euro

PDR 147.600 euro

Fonduri private 39.400 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

24. Diversificarea unei ferme în turism și producția de căldură folosind biomasă din lemn (Slovenia)

Axa 3 – calitatea vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale

Obiective:

Obiectivul proiectului a fost înlocuirea vechiului sistem de încălzire cu unul care ar folosi biomasă lemnoasă și ar asigura încălzire clădirilor învecinate.

Rezultate:

Șapte clădiri sunt acum conectate la sistemul de termoficare cu biomasă.

Grupurile școlare vizitează ferma pssssentru a afla despre energiile regenerabile și modul în care sistemul de încălzire funcționează.

Familia a investit acum în producția de energie solară folosind propriile fonduri.

Noile apartamente disponibile la fermă au o rată de creștere constantă a vizitelor pentru ultimii 3 ani.

Veniturile din activitățile din afara fermei au crescut încet și au depășit veniturile generate din agricultură.

Buget: 472.787 euro

FEADR 196.091 euro

Fonduri nationale/regionale 65.364 euro

Fonduri private 211.332 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

25. Ridicarea unei cofetării și atelier de patiserie în România rurală

Obiective:

Obiectivul general al proiectului a fost adaptarea întreprinderii conform standardelor UE privind prelucrarea și distribuirea produselor de cofetărie. Obiectivele proiectului au fost:

- construirea unui atelier modern de patiserie cu un spațiu expozițional;
- creșterea capacității și competitivitatea afacerilor;
- să devină un model de unitate de afaceri la nivel local;
- să ofere un loc unde clienții și turiștii locali pot petrece timp de calitate și se pot bucura de produsele lor.

Rezultate:

În 2015, cifra de afaceri a cofetăriei a ajuns la un milion de lei (aproximativ 250.000 de euro).

Cifra de afaceri a atelierului a fost de 828 000 lei în 2014. Aceasta a fost cu 32% mai mare decât în 2013 și cu 127% mai mare decât în primul an de activitate, respectiv anul 2012.

Cofetaria are în prezent 9 angajați cu normă întreagă.

În prezent, pe piața locală nu există niciun concurent pentru produsele companiei.

Buget: 1.289.384 euro

FEADR 207.775 euro

Fonduri nationale/regionale 51.944 euro

Fonduri private 1.029.775 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

26. Conexiune cu fibră de bandă largă (Suedia)

Axa 3 – calitatea vieții în mediul rural și diversificarea economiei rurale

Obiective:

Obiectivul acestui proiect a fost furnizarea de bandă largă pentru acces la internet pentru locuitorii din mediul rural din municipiul Bräcke, cu toate avantajele pe care le prevede.

Rezultate:

Proiectul a condus la 272 de conexiuni la rețeaua de bandă largă.

În 2012, doar 0,033% din municipalitate avea acces la rețeaua de bandă largă. În 2017,

90% din gospodăriile erau conectate.

Aproximativ 500 de voluntari au fost angajați în grupul satului.

Buget: 985.898 euro

FEADR 394.359 euro

Fonduri naționale/regionale 98.590 euro

Fonduri private 492.949 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

27. Utilizarea indicatoarelor rutiere pentru a promova cultura locală (Estonia)

Obiective:

Scopul proiectului a fost să faciliteze călătoria turiștilor pe traseul Seto Külävüü, atunci când nu au un ghid local care să le arate împrejurimile. Mai întâi s-a făcut un acord asupra abordării, adică ceea ce trebuie să fie prezent în peisaj pentru a facilita turismul. S-a făcut un acord privind necesarul: indicatoare (indicoare spre sat, spre principalele atracții), semnalizări mari, hărți (harta Seto Külävüü și hartă regională cu toate datele), locuri de picnic și standuri de informare.

S-a împărțit lucrarea în trei faze pentru a realiza sarcina de lucru gestionabilă. Proiectul se află în faza de creare a indicatoarelor rutiere.

Rezultate:

Au fost instalate 130 de indicatoare rutiere pe ruta Seto Külävüü și 3 indicatoare în trei sate (Värska, Obinitsa, Tsiistre).

Au fost instalate 12 hărți rutiere regionale și Seto Külävüü, precum și 17 standuri informative și 7 locuri de picnic în locații diferite.

Vizitatorii pot găsi repere interesante mai ușor și pot afla despre cultura locală.

Traseul către punctul de control al frontierei cu Rusia este acum clar indicat.

Buget: 12.061 euro

FEADR 7.237 euro

Fonduri private 3.015 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

28. Un serviciu de autobuze locale la cerere în Țara Galilor rurală

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Bwcabus a căutat să pună în aplicare un sistem accesibil și o soluție durabilă pentru asigurarea comunităților rurale din vestul Țării Galilor, cu o rețea de transport locală eficientă. S-a urmărit astfel să se ofere acces îmbunătățit la locuri de muncă și servicii pentru localnici, beneficiarii direcți fiind cei mai expuși riscului.

Rezultate:

Bwcabus le permite oamenilor să călătorească între orașe și sate sau să se conecteze la linii principale de autobuz sau tren. Serviciul îi ajută pe cei fără mașini să acceseze servicii cheie, inclusiv sănătate și servicii de educație, precum și oportunități de angajare. Proiectul aduce o deosebită contribuție la viața persoanelor cu mobilitate redusă. Serviciul a crescut frecvența utilizării transportului public și a încurajat reducerea utilizării mașinii. Bwcabus a oferit un impuls companiilor locale și economiei locale.

Buget: ~ 619.000 euro

FEADR ~ 292.000 euro

Fonduri publice ~ 399.000 euro

29. Oportunități inovatoare de afaceri din lapte de măgăriță (Italia)

Obiective:

Scopul principal al proiectului a fost dezvoltarea de alimente inovatoare produse din lapte de măgăriță și combinându-l cu lapte de capră. Acest lucru ar fi rezolvat problema deșeurilor alimentare care decurg din dificultatea de a vinde întreaga producție de lapte de măgăriță ca produs proaspăt. Mai mult, implementarea proiectului a fost așteptată să genereze noi surse de venit pentru cooperative, altele decât creșterea interesului turiștilor de a vizita zona.

Rezultate:

Brânza produsă din combinația de lapte de capră și de măgăriță a avut un discret succes pe piață. Se vinde în magazine locale, restaurante și pensiuni agroturistice și reprezintă pentru cooperativă o sursă importantă de venit. În ceea ce privește iaurtul, au fost evidențiate unele probleme în producția sa. De fapt, potrivit rezultatele fazei de testare a produselor, un tip de iaurt produs a fost foarte mult apreciat de clienți, dar producția sa a fost

prea costisitoare și, în consecință de asemenea, prețul său de piață ar fi fost prea scump.

În ansamblu, implementarea proiectului a avut efecte pozitive pentru cooperativă.

Producția de brânzeturi a asigurat o sursă suplimentară de venit și numărul de vizitatori a crescut, de asemenea, ca urmare a activităților de diseminare legate de proiect.

Buget: 73.736 euro

FEADR 25.703 euro

Fonduri nationale/regionale 32.713 euro

Fonduri private 15.288 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

30. Fermă de lactate cu producție de biogaz în România

Obiective:

Scopul general al companiei a fost extinderea producției sale prin crearea unei unități moderne de procesare a produselor lactate. De asemenea s-a urmărit să se beneficieze de energie regenerabilă prin utilizarea de produse secundare pentru a produce electricitate și căldură pentru a exploata ferma și unitatea de procesare a laptelui. În plus, prin intermediul utilizării eficiente a produselor secundare, s-ar reduce emisiile de amoniac.

Rezultate:

Soluțiile tehnologice avansate aplicate au contribuit la reducerea consumului de energie și apă uzată. Bunăstarea animalelor a crescut datorită îmbunătățirii ventilației și reducerea insectelor. Prelucrarea gunoiului de grajd pentru producerea de biogaz a redus emisiile de gaze aproape la zero.

Investiția a contribuit, de asemenea, la crearea de noi locuri de muncă fără discriminare de gen, unitățile au vestiare de schimb separate.

Mulțumită sprijinului FEADR se produc lapte și produse lactate de înaltă calitate, satisfăcându-se cererea ridicată de pe piață. În același timp, reducerea costurilor de producție și o eficiență mai mare au crescut rentabilitatea și competitivitatea fermei.

Buget: 5.1 mil euro

FEADR 0.9 mil euro

Fonduri nationale/regionale 0.05 mil euro

Fonduri private 3.7 mil euro

Alte fonduri 0.4 mil euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

31. Stații de încărcare a vehiculelor electrice (Bulgaria)

Rezultate:

Cinci stații de încărcare au fost construite în perioada martie - septembrie 2015 în orașele Varna, Plovdiv, Shumen, Burgas și Belogradchik.

Au fost create trei noi locuri de muncă (doi mecanici și un administrator).

Aproximativ 500 de membri ai comunității au participat la șase zile de demonstrație.

60 de membri au participat la un exercițiu de asamblare a mini-modele de mașini electrice.

Rezultatele au fost diseminate către peste 1000 de locuitori ai municipiului Ispirih, fiind promovată mobilitatea electrică ca soluție modernă pentru protecția sănătății și a mediului precum și a modului de a crea o imagine contemporană și atractivă a regiunii.

Buget: 38.800 euro

FEADR 21.760 euro

Fonduri nationale/regionale 5.440 euro

Fonduri private 11.600 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

32. Diversificarea în călărie terapeutică (Slovenia)

Priorități: Incluziune socială și dezvoltare locală

Obiective:

Obiectivul acestui proiect a fost de a sprijini dezvoltarea turismului și serviciilor noi la fermă cu adăugarea unei activități de echitație, în același timp cu promovarea și conectarea întreprinderilor locale.

Rezultate:

Proiectul a extins gama de produse și servicii turistice în zona Prlekija, iar acest lucru are beneficii atât economice, cât și sociale.

A fost înregistrată o creștere cu 15% a vizitelor la fermă.

Un nou loc de muncă pentru un instructor terapeutic de echitație a fost creat la fermă.

Buget: 23.806 euro

FEADR 13.670 euro

Fonduri nationale/regionale 3.418 euro

Fonduri private 6.718 euro

[Sursă: europa.eu](http://europa.eu)

ANEXE

Fonduri europene pentru perioada 2021 – 2027

Conform Comisiei Europene, granturile pot fi eficient completate de instrumentele financiare, care au efect potențator și sunt mai apropiate de piață. În mod voluntar, statele membre vor putea să transfere o parte din resursele politicii lor de coeziune către noul fond InvestEU gestionat la nivel central, ca să acceseze garanția furnizată de bugetul UE. Va fi mai ușor să se combine granturile și instrumentele financiare. Noul cadru include și dispoziții speciale pentru a atrage mai mult capital privat.

NOUL CADRU FINANCIAR MULTIANUAL 2021-2027 UN BUGET PENTRU O UNIUNE CARE PROTEJEAZĂ, CAPACITEAZĂ ȘI APĂRĂ

În miliarde EUR – prețuri curente

Figura 56: Buget fonduri europene 2021 – 2027

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare.
Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară.

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate.

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare.

Obiectiv Specific FEDR/FC

(i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Operațiuni

-Proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente.

-Proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente.

Obiectiv specific FEDR/FC (iii) Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.

Operațiuni

-Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice

-Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban

-Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA-

-Măsuri de creștere a adecvantei rețelei naționale de energie electrică

-Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier

-Implementarea de soluții privind stocarea energiei.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară.

Obiectiv specific FEDR/FC (v) Promovarea managementului durabil al apei

Operațiuni

Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă, respectiv: reabilitarea și construcția de stații de tratare, transport și distribuție a apei destinate consumului uman și apă uzată, respectiv: construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e., acordându-se prioritate aglomerărilor cu peste 10.000 l.e.), inclusiv prin consolidarea suplimentară și extinderea operatorilor regionali. Investițiile vor viza în proporție preponderentă mai mare sectorul privind apa uzată.

Totodată, se vor continua investițiile în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile.

Pe lângă continuarea investițiilor integrate regionale PODD va finanța:

- proiecte noi investiții – cu dimensiuni mai mici, și care adresează în proporție mai mare apa uzată
- proiecte de investiții de mici dimensiuni /, care susțin consolidarea regionalizării în contextul extinderii/fuziunii OR (ex. SCADA integrat)
- sisteme individuale – începând cu 2025-2027, ulterior implementării noului cadru metodologic pregătit de MMAP

De asemenea, se are în vedere finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare.

Obiectiv specific FEDR/FC (vi) Promovarea tranziției către o economie circulară.

- Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a

deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri, respectiv:

- extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile
- extinderea capacităților de sortare și reciclare
- extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor
- realizarea de capacități de compostare pentru deșeurile verzi
- realizarea de instalații de digestie anaerobă
- instalații TMB cu bioușcare
- Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri.
- Întărirea capacității de pregătire pentru implementarea economiei circulare la nivelul autorităților publice (MMAP, ANPM, UAT)

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate.

Obiectiv Specific FEDR/FC (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Operațiuni

Biodiversitate

Prin PODD se vor realiza investiții în rețeaua Natura 2000, respectiv: elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii; măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate.

Totodată, se au în vedere acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice, precum și măsuri și investiții în infrastructura verde și investiții în consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în

managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate.

Calitatea aerului

- dotarea RNMCA cu echipamente noi, prin înlocuirea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE.
- achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor directivelor europene.

Decontaminarea siturilor -

decontaminarea și ecologizarea siturilor contaminate și potențial contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane.

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

Obiectiv specific FEDR/FC (iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor

Operațiuni

- Managementul inundațiilor și reducerea impactului acestora și ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice asupra populației, proprietății și mediului
- Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe
- Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului
- Măsuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere
- Măsuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.

Programul Operațional TRANSPORT (POT) 2021-2027

Axe prioritare

- Axa Prioritară 1.** Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier
- Axa Prioritară 2.** Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială
- Axa prioritară 3.** Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 4.** Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 5.** Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
- Axa prioritară 6.** Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 7.** Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal
- Axa prioritară 8.** Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor
- Axa prioritară 9.** Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport
- Axa prioritară 10.** Asistență Tehnică

Axa Prioritară 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Obiectiv Specific FEDR/FC - Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală;

Operațiuni (orientativ)

Construcția/modernizarea rețelei rutiere TEN-T
--

Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea și consolidarea mobilității naționale, regionale și locale durabile, flexibile și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră;*

Operațiuni (orientativ)

Construcția de variante ocolitoare, drumuri de racordare a municipiilor cu sector autostradă, drumuri naționale cu impact regional
--

Axa prioritară 3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală;*

Operațiuni (orientativ)

Construcția infrastructurii feroviare aflate pe rețeaua TEN-T Modernizarea infrastructurii feroviare aflate pe rețeaua TEN-T Achiziția de trenuri de lucru și echipamente conexe Modernizarea gărilor și trecerilor la nivel

Axa prioritară 4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)

Achiziția materialului rulant necesar operării pe rețeaua feroviară

Axa prioritară 5. Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)

Investitii în infrastructura de metrou (noi tronsoane, stații aferente) Investitii în mijloace de transport, modernizare instalații, Investitii în echipamente conexe, inclusiv sisteme de siguranță
--

Axa prioritară 6. – Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile;*

Operațiuni (orientativ)

Investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană – Investiții trenuri metropolitane
--

Axa prioritară 7. - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)

Investiții în modernizarea terminalelor intermodale Dezvoltarea de terminale intermodale Investiții în instalații și echipamente de transfer intermodal

Axa prioritară 8. - Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)

Investiții în scopul îmbunătățirii condițiilor de navigație pe Dunăre, inclusiv canale navigabile Investitii în suprastructură portuară Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii porturare

Axă prioritară 9. - Creșterea gradului de siguranța și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Obiectiv Specific FEDR/FC - *Dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, adaptată la schimbările climatice, sigură și intermodală*

Operațiuni (orientativ)

Măsuri hard și soft care contribuie la îmbunătățirea siguranței traficului și securității pe rețeaua rutieră
Eliminarea punctelor negre

Axă prioritară 10. - Asistență Tehnică

Obiectiv Specific FEDR/FC -

Operațiuni (orientativ)

Dezvoltarea capacității administrative și asigurarea instrumentelor necesare pentru coordonarea și managementul POT
Măsuri de informare și publicitate POT
Evaluarea POT

Programul Operațional

CREȘTERE INTELIGENȚĂ ȘI DIGITALIZARE (POCID) 2021-2027

Axe prioritare

- Axa Prioritară 1.** Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare
- Axa Prioritară 2.** Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI
- Axa prioritară 3.** Creșterea competitivității economice prin digitalizare
- Axa prioritară 4.** Dezvoltarea infrastructurii Broadband
- Axa prioritară 5.** Instrumente financiare
- Axa prioritară 6.** Creșterea capacității administrative

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Obiectiv Specific FEDR (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Operațiuni (orientativ)
Sinergii cu programe europene Suport pentru participarea în proiectele europene ERA Programe de cooperare bilaterală și transnațională
Infrastructuri de inovare (platforme tehnologice, open data, science park, Innovation hubs) Proiecte realizate de Consorții CDI pe teme majore - rezolvarea unor teme majore CDI definite de industrie (IMM, intrep. mari) și organizații CDI, inclusiv pe teme de specializare inteligentă Susținere servicii CDI de tip experiment desfășurate de către o organizație de CDI/întreprinderi
“Business Driven Innovation” - Susținerea activității de CDI în întreprinderi, pe toate fazele de la idee la piață, asociat domeniilor de specializare inteligentă naționale, Soluții la provocările mediului de afaceri oferite de organizațiile de cercetare (parteneriate organizații CDI și întreprinderi)

Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Obiectiv Specific FEDR (i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Operațiuni (orientativ)
Mari infrastructuri CDI prioritizate prin Roadmap-ul infrastructurilor publice CDI din RO actualizat, inclusiv proiecte strategice: finanțare construcția/modernizarea/extinderea marilor infrastructuri CDI, inclusiv dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare;

Axa Prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Obiectiv Specific FEDR (ii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

Operațiuni (orientativ)

Finanțarea Infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale (fiscalitate, pensii)

Evenimente de viață cuprinse în SNADR care nu au fost finanțate în 2014-2020 (ex, Pensionarea, Obținerea cărții de identitate, Înscrierea la școală primară/liceu/universitate, etc)

Proiecte de digitalizare a serviciilor publice neincluse în evenimentele de viață identificate in SNADR 2020

Securitate cibernetică, interoperabilitate la nivelul serviciilor publice digitale

Proiecte care vizează procesul guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.)

Proiecte care vizează dezvoltarea de platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică (cf. Directiva 2019/1024, PSI) în vederea punerii lor la dispoziția publicului și a reutilizării lor (ex. : în economie)

Digitizare și interoperabilitate pentru educație, cultură și ocupare (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale – proiecte strategice)

Achiziționarea de sisteme de tip RFID (Radio-Frequency Identification) pentru gestiunea activității de producție sau livrare servicii

Crearea de website-uri adaptate activității de e-comerț și cu un grad ridicat de interactivitate

Finanțarea introducerii conexiunilor în bandă largă de mare viteză în interiorul firmei

Finanțarea sistemelor de localizare specializate pentru activitatea firmelor (information tracking systems)

Aplicațiile cu rol în managementul birourilor

Finanțarea de inițiative, proiecte și infrastructuri pentru consolidarea siguranței cibernetică și creșterea încrederii în mediul online și conținut digital

Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială)
Design industrial
Customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)

Axa Prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă

Obiectiv Specific FEDR *OP3 (i) îmbunătățirea conectivității digitale*

Operațiuni (orientativ)

Sprijinirea zonelor albe
Îmbunătățirea capacității autorităților și a beneficiarilor programului.
Sprijin pentru noile servicii și noile tehnologii

Axa Prioritară 5. Instrumente financiare

Obiectiv Specific FEDR *(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)

Instrumente financiare

Axa Prioritară 6. Creșterea capacității administrative

Obiectiv Specific FEDR *(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat*

Operațiuni (orientativ)

Capacitate administrativă a actorilor implicați în Mecanismul de descoperire antreprenorială la nivel național
Capacitate administrativă beneficiari

Programul Operațional
SĂNĂTATE (POS) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1. **Continuarea investițiilor în spitale regionale**

- Axa Prioritară 2.** Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu
- Axa prioritară 3.** Servicii de recuperare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității
Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
Investiții prioritare în infrastructură
- Axa prioritară 4.** Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice
Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
- Axa prioritară 5.** Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical
- Axa prioritară 6.** Informatizarea sistemului medical
- Axa prioritară 7.** Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitalele regionale

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Construcția și dotarea spitalelor regionale de urgență – Etapa II (inclusiv contractarea de servicii de supervizare, asistență tehnică, servicii auxiliare (financiar, audit)

Obiectiv Specific FSE *(ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Elaborarea și implementarea planului de formare a personalului
Finanțarea elaborării și implementării planului de tranziție (de exemplu)
<ul style="list-style-type: none">● Modelul de finanțare al spitalelor regionale (care trebuie să fie reflectat în Contractul-cadru de servicii de sănătate și normele de aplicare corespunzătoare), inclusiv, fără a se limita la tarifele și standardele de costuri pentru serviciile spitalicești, de zi și ambulatorii
<ul style="list-style-type: none">● Politica de admitere și fluxurile de pacienți, reclassificarea spitalelor în funcție de nivelurile de îngrijire (printr-un ordin al ministrului)
<ul style="list-style-type: none">● Sprijin în elaborarea actelor normative necesare în implementarea și asigurarea funcționării la parametri optimi a spitalelor regionale (Hotărâri ale Guvernului pentru stabilirea spitalelor regionale (ex. buget, resurse, transferuri de personal), Hotărârea Guvernului pentru implementarea planului de restructurare, Modificări ale cadrului legal (de exemplu, protocoale de admitere, modificări organizatorice etc.), Ordinul ministrului pentru crearea Comitetului director pentru spitalele regionale; Ordinul privind măsurile de punere în aplicare a transferurilor de personal și de recrutare a personalului suplimentar)
<ul style="list-style-type: none">● Operaționalizare incluzând, dar fără a se limita la: inventarul echipamentelor noi și tehnologiei și echipamentelor transferate din spitalul vechi, planul de transfer (Resurse umane, Echipamente și mobilier, Activități), Planul de gestionare a spitalului, planul de gestionare a facilităților, strategia IT la nivelul spitalelor regionale, proceduri interne pentru spitale regionale
<ul style="list-style-type: none">● Sprijin acordat echipei de implementare în vederea îndeplinirii sarcinilor care trebuie întreprinse la nivel local, ca parte a planului de proiect și a căii

critice pentru tranziție)
Sprijin pentru echipa de implementare a proiectului
Alte măsuri necesare

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Dotarea și/sau modernizarea infrastructurii:
<ul style="list-style-type: none"> ● cabinetelor medicilor de familie
<ul style="list-style-type: none"> ● centrelor unde se desfășoară activitate de asistență medicală comunitară, inclusiv centre de permanență
<ul style="list-style-type: none"> ● pentru medicina școlară (inclusiv asistența stomatologică școlară) - Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ
<ul style="list-style-type: none"> ● dezvoltarea unei infrastructuri de calitate în școli, cu prioritate pentru mediul rural și pentru școlile cu infrastructură precară
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
<ul style="list-style-type: none"> ● unităților sanitare/ altor structuri care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Asigurarea continuității îngrijirilor din asistența medicală primară și

integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară
<ul style="list-style-type: none"> ● remodelarea pachetului de servicii de asistență medicală primară, cu creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară pentru adulți și copii – inclusiv pentru cei din comunități/grupuri vulnerabile - diagnosticul, monitorizarea și tratamentul precoce al pacientului cronic (ex. HTA, diabet) în comunitate
<ul style="list-style-type: none"> ● redefinirea pachetului de asistență medicală primară și introducerea mecanismelor de plată bazată pe criterii de performanță
<ul style="list-style-type: none"> ● dezvoltarea de metodologii/standarde și a procedurile de „parcurs terapeutic” pentru cele mai frecvente patologii cu care se confruntă MF
<ul style="list-style-type: none"> ● dezvoltarea serviciilor de asistență medicală comunitară, concomitent cu dezvoltarea competențelor și a paletelor de servicii oferite, prin introducerea specializării de asistent medical comunitar
Asigurarea distribuției teritoriale echitabile a serviciilor de asistență primară inclusiv prin identificarea și implementarea de intervenții sustenabile de atragere și reținere a medicilor în special în mediul rural, cu participarea financiară a autorităților locale
Dezvoltarea serviciilor medicale (în special cele preventive) furnizate în comunitate
<ul style="list-style-type: none"> ● Dezvoltarea de standarde de calitate și cost, proceduri și protocoale de lucru în sistem integrat pentru asistența medicală comunitară cu medicina de familie în localitățile rurale și urbane slab dezvoltate cu populație aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical, social și economic
Asigurarea continuității serviciilor oferite în regim ambulatoriu: remodelarea costurilor serviciilor medicale oferite în ambulatoriu și dezvoltarea serviciilor oferite în ambulatoriu
Dezvoltarea rețelei de medicină școlară, inclusiv a celei stomatologice, ca parte a asistenței medicale primare adresate copiilor și tinerilor, atât din mediul urban, cât și din mediul rural
<ul style="list-style-type: none"> ● Definirea cadrului strategic și de reglementare pentru asigurarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, care include: definirea viziunii pe termen lung privind asigurarea sănătății copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ; Evaluarea și completarea cadrului de reglementare (inventarul

legislației actuale, asanarea, revizuirea, completarea acestora, dezvoltarea de norme actualizate privind condițiile de mediu din unitățile de învățământ, dezvoltarea unui pachet minimal de servicii pentru unitățile de învățământ în funcție de numărul de copii, costificarea pachetului de servicii); Dezvoltarea instrumentelor de practică pentru a asigura sănătatea copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ (dezvoltarea de curbe de creștere naționale, baremuri și instrumente de examinare).

- Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ
 - inventarierea situației actuale în școlile cu și fără personalitate juridică din urban și din rural
 - asigurarea accesului la servicii de sănătate preventive (inclusiv de stomatologie) pentru copii și tineri în centrele comunitare – pentru mediul rural – localități în care școlile au număr redus de elevi

Asigurarea de personal suficient din punct de vedere numeric și al pregătirii, pentru furnizarea echitabilă a serviciilor de sănătate în unități de învățământ, cu accent pe grupuri vulnerabile și pe mediul rural.

- definirea categoriilor profesionale implicate în furnizarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, definirea responsabilității și a complementarității cu pachetul de servicii de bază pentru copii, furnizat de medicul de familie
- definirea modalităților de furnizare și a modalităților de plată
- evaluarea necesarului de servicii medicale pentru unitățile de învățământ
- pregătirea personalului și asigurarea graduală a nevoii de servicii

Dezvoltarea continuă a competențelor și a cunoștințelor și abilităților furnizorilor din asistența medicală primară și asistența medicală comunitară în funcție de evoluția practicii medicale și a noilor tehnologii, în acord cu măsurile de transformare de la nivelul serviciilor din sistemul de sănătate

Axa Prioritară 3. Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Obiectiv Specific FEDR (iv) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară

Operațiuni (orientativ)
DOTAREA/ EXTINDEREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
<ul style="list-style-type: none">• unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, inclusiv rețeaua balneară pe profile de patologie de recuperare (inclusiv centre de recuperare medicală, recuperare neurologică și post-traumatică), paliative și îngrijiri pe termen lung• unități sanitare acuzi în vederea transformării acestora în unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen

Obiectiv Specific FSE (ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)
Elaborare de politici publice ca și cadru normativ privind organizarea, funcționarea și finanțarea unităților sanitare care acordă asistență medicală de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung
Măsurile FSE de consolidare a capacității, inclusiv pregătire specifică a personalului
Dezvoltarea și implementarea de standarde de organizare și funcționare, metodologii, ghiduri de practică și proceduri de „parcurs terapeutic”, etc

Axa Prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

Obiectiv de Politică 4 - *Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale*

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)

A. Investiții prioritare în infrastructură

DOTAREA/ EXTINDEREA/ CONSTRUIREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:

a. UNITĂȚILOR SANITARE:

- traseul pacientului critic (ex. unități pentru tratarea accidentelor vasculare cerebrale, unități pentru tratarea pacientului cardiac in stare critica), blocuri operatorii, ATI (inclusiv stațiile de oxigen care deserveșc aceste structuri) mari arși, neonatologie-prematuri;"
- structuri de imagistică medicală (ex. CT, angiografe etc.).
- laboratoare de analize medicale
- rețeaua de genetică medicală, oncologie, tratament personalizat al cancerului, boli rare, screening prenatal etc)

b. altor structuri publice implicate în controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv a infecțiilor asociate actului medical;

c. altor entități sau actori relevanți din domeniul sănătății

d. laboratoarelor de anatomie patologică, toxicologie, antropologie; genetică medico-legală etc.

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)

A. Investiții prioritare în infrastructură

Dezvoltarea și implementarea de programe de screening populațional

pe termen mediu și lung (ex: afecțiuni cardiovasculare, cancer, boli transmisibile, netransmisibile, etc.)
Implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase , inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală);
Asigurarea accesului universal la diagnostic și tratament de calitate , inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale
Diagnostic pre/postnatal al bolilor genetice, de consiliere genetică; instituționalizarea la nivel național a screening-urilor pentru boli cu potențial de depistare neonatală
Remodelarea circuitelor funcționale ale unităților sanitare pentru respectarea normelor privind reducerea riscului de transmitere a infecțiilor (AT+măsuri FSE de consolidare a capacității)
Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale
Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/europene)
Măsuri de întărire a capacității, inclusiv prin asigurarea de personal medical competent și compensarea deficitului numeric de personal

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice B
DOTAREA/MODERNIZAREA infrastructurii:
laboratoarelor de microbiologie din cadrul spitalelor evidențiate ca

potențiali beneficiari în cadrul documentelor programatice naționale sau ale altor instituții

DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:

- laborator de referință/ laboratoare de lucru regionale
- altor laboratoare / dotări specifice ex. tehnologii inovative de eliminare a infecțiilor nosocomiale

Obiectiv Specific FSE (ix) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)

B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice B

Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/protocoloalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/europene)

Asigurarea competențelor necesare personalului medical și alt personal care va lucra cu infrastructura reabilitată

Efectuarea de studii/ analize pentru îmbunătățirea supravegherii și controlului infecțiilor nosocomiale, a bolilor transmisibile, etc.

Obiectiv Specific FEDR (iv) *Asigurarea accesului egal la asistență lexibl prin dezvoltarea infrastructurii, lexible la asistență lexibl primară*

Operațiuni (orientativ)

C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei

DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:

<ul style="list-style-type: none"> ● Sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
<ul style="list-style-type: none"> ● centre de transfuzie sanguină (ex Institutul Național de Hematologie și centrele de transfuzii care să permită controlul sângelui, inclusiv al bolilor rare
<ul style="list-style-type: none"> ● infrastructura de prelevare, testare a sângelui și/sau procesare a plasme

Obiectiv Specific FSE *(ix) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție lexib, lexible promovarea accesului la protecție lexib; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

<p>Operațiuni (orientativ)</p> <p>C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei</p>
<p>Îmbunătățirea cadrului legislativ/ normativ în concordanță cu cerințele directivelor europene în domeniu și a procedurilor de operare/ asistență tehnică pentru definirea cadrului strategic de reorganizare și optimizare a sistemului național de transfuzii;</p>
<p>Definirea instrumentelor de lucru (norme, proceduri),</p>
<p>Inițierea procesului de autorizare a instituțiilor din sistemul transfuzional conform cerințelor comunitare</p>
<p>Creșterea capacității tehnice a resursei umane prin asigurarea competențelor necesare personalului medical și nemedical care va lucra cu infrastructura reabilitată, precum și prin dezvoltarea de instrumente și metodologii adecvate de pregătire</p>

Axa Prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Obiectiv de politică 1 – *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR *(i) dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

<p>Operațiuni (orientativ)</p>

Cercetare medicală, inovare și digitalizare a sectorului medical prin implementarea de soluții SMART în domeniului medical
Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de plasma sau derivate, producție de vaccinuri (modernizarea, reluarea producției de vaccin și dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”)
Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile
Infrastructură de cercetare în domeniul genomicii (Ex: Institutul Național de Genomică)

Axa Prioritară 6. Informatizarea sistemului medical

Obiectiv de politică 1 – *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR (ii) *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor*

Operațiuni (orientativ)
Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS)
Observatorul național pentru date în sănătate
Soluții digitale în infrastructura din sănătate (digitizare internă și externă a instituțiilor medicale)
Uniformizarea fluxurilor informaționale

Axa Prioritară 7. Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament

Obiectiv de politică 1 – *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FSE *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională*

Operațiuni (orientativ)
Măsuri de tip FSE pentru implementarea operațiunilor în domeniul cercetării medicale la toate nivelurile, inclusiv medicina personalizată a cancerului (inclusiv pilotarea rezultatelor cercetării)
Măsuri de tip FSE pentru implementarea operațiunilor care vizează Informatizarea sistemului medical
Măsuri de formare/ specializare - utilizare echipamente medicale
Utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Programul Operațional

CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii
Axa Prioritară 2.	Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională
Axa prioritară 3.	Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională
Axa prioritară 4.	Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic
Axa prioritară 5.	Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic
Axa prioritară 6.	Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți
Axa prioritară 7.	Antreprenoriat și economie socială
Axa prioritară 8.	Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Axa prioritară 9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii
Obiectiv Specific FSE+ (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)
Realizarea de către centrele /cluburile de tineret publice sau private sau alți actori interesați a unor rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET și instruiți pentru furnizarea de servicii de outreach și activare a tinerilor, inclusiv NEET, și înregistrarea la furnizorii de servicii de ocupare publici sau privați, în vederea oferirii de servicii de ocupare
Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi de tineret care oferă activități specifice adaptate tinerilor (consiliere deschisă și individuală pentru tineri, ateliere de lucru, de creativitate, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, sociale, civice, mici stimulente pentru participare la instruire în ocupații diverse etc.), inclusiv activități de promovare a acestora
Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET (consiliere, inclusiv antreprenorială, mediere, prime de ocupare, subvenții angajatori, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de competențe, programe de a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii - transport, masă etc., subvenționarea costurilor aferente școlii de șoferi, stimularea tinerilor pre-ocupare prin stagii scurte la diferiți angajatori pentru a lua contact cu domeniul respectiv de activitate, stimulare angajatori post-ucenicie)

Stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă flexibile și pentru finanțarea investițiilor care să permită utilizarea acestor forme

Programul “**Voluntar Sâmbătă**” (acordare de granturi):

- familiarizarea tinerilor cu rigorile solicitate la un loc de muncă, cu aspectele ce țin de practicarea unei meserii;
- dezvoltarea competențelor transversale: munca în echipă, respectarea termenelor, punctualitatea, încrederea în sine etc.
- obținerea experienței în muncă

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)

Operațiuni transversale (pentru toate nivelurile de educație)

v.3.1. Generalizarea la nivel de sistem a implementării **mecanismului de monitorizare și avertizare pentru combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii** adresat copiilor și tinerilor, care fie sunt în situație de risc de abandon școlar, fie sunt în afara sistemului educațional prin acțiuni precum:

- a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul școlii și din comunitate pentru implementarea mecanismului operațional de detectare și identificare a riscului și de prevenire, intervenție și compensare a abandonului școlar;
- b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari;
- c) implementarea planurilor de intervenție specifice stabilite la nivelul unităților de învățământ, prin intermediul unei scheme de granturi pentru unitățile care au copii / elevi / tineri în situație de risc de abandon școlar sau de părăsire timpurie a școlii.
- d) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național.

v.2.1.a Generalizarea implementării la nivel de sistem a **mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară**, prin:

- a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul unității de învățământ și din comunitate pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară;
- b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari;
- c) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național;
- d) dezvoltarea, implementarea și actualizarea instrumentelor de lucru și a bazelor de date, astfel încât să fie asigurată colectarea consecventă și profesionistă a datelor, precum și adecvarea mecanismului la condițiile specifice ale școlii/ comunității/ etc

v.2.1. Îmbunătățirea **accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES**, prin măsuri precum:

- a) diversificarea și accesibilizarea oportunităților de dezvoltare profesională (formare inițială și continuă, peer learning, rețele profesionale, mentorat etc) care să faciliteze individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor/copiilor/tinerilor, pentru:
 - Cadrele didactice care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES;
 - Personalul suport care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES;
- b) formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;
- c) dezvoltarea/achiziția de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic;
- d) achiziția de soft-uri, echipamente și produse asistive pentru copiii/ elevii/tinerii cu dizabilități/CES;
- e) accesibilizarea clădirilor/spațiilor în care se asigură educația copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități/ CES (rampe de acces, indicatoare, grupuri sanitare, mobilier etc);
- f) campanii de informare și conștientizare pentru formarea unor atitudini favorabile incluziunii.

Educație timpurie

v.1.3. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC) prin **diversificarea și flexibilizarea**

SERVICIILOR DE SUPT SOCIO-EDUCAȚIONAL (educație

antepreșcolară și învățământ preșcolar), cu prioritate pentru copiii care provin din familii defavorizate:

– Elaborarea de **strategii locale** pentru educație timpurie, în parteneriat cu actorii de la nivel local implicați în educația și îngrijirea timpurie a copiilor, precum și pilotarea și/sau extinderea unor **servicii complementare** (centre de joacă, ludoteci etc.) pentru copiii de la naștere la 6 ani, în coordonarea metodologică a serviciilor standard (creșă și grădiniță);

– **Asigurarea materialelor educaționale** (ex.: produse de papetărie, jocuri educative, cărți de colorat, caiete de lucru, plastilină, acuarele etc.) pentru încurajarea participării la educație timpurie a copiilor de 5 ani care, conform noilor prevederi legale în vigoare, fac parte din învățământul obligatoriu;

– **Granturi pentru ISJ/ISMB și CCD pentru pilotarea și implementarea** unor metode și tehnici de predare, inovatoare și eficiente, în clustere;

– **Elaborarea și editarea de ghiduri cu bune practici** pentru cele două niveluri: antepreșcolar și preșcolar pentru sprijinirea implementării noului curriculum pentru educație timpurie, **precum și pentru implementarea** unor metode și tehnici inovatoare;

– Oferirea de **sprijin suplimentar** de tipul: vouchere, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, acoperirea/ decontarea cheltuielilor de masă etc. pentru susținerea copiilor antepreșcolari și preșcolari care aparțin grupurilor vulnerabile

– Realizarea unei analize cost-beneficiu și a unei baze de date online cu informații standard pentru APL-uri și ISJ-uri, în vederea sprijinirii deciziei acestora cu privire la înființarea/extinderea serviciilor complementare pentru copiii de la naștere la 6 ani **MASURA SISTEMICA - MEC**

v.1.7. Dezvoltarea de **programe de informare, consiliere și educație**

parentală pentru familiile copiilor antepreșcolari și preșcolari, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile (în special pentru persoane care au în grijă copii cu dizabilități sau ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

v.2.1. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC), CU ACCENT PE GRUPURILE

VULNERABILE prin **dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice din ÎETC**, inclusiv dezvoltarea mentoratului didactic, cu focalizare pe teme de interes, cum ar fi: *lucrul cu copiii cu CES/dizabilitati, tratarea*

diferențiată, prevenirea și combaterea segregării, echitatea în educație, drepturile copilului, comunități care educă/învață etc. pentru susținerea procesului de promovare a principiilor educației incluzive.

- Granturi pentru instituțiile IETC pentru DEZVOLTAREA DE RUTE/ TRASEE FLEXIBILE DE FORMARE, de dezvoltare profesională la nivel de unitate (inclusiv activități de Peer Learning, activități de formare profesională continuă la nivel de unitate, microcercetare educațională etc.) pentru îmbunătățirea competențelor personalului care oferă servicii de educație și îngrijire timpurie
- Granturi județene pentru programe de mentorat didactic în comunitățile vulnerabile;
- Elaborarea și editarea unor materiale suport, inclusiv realizarea de resurse deschise pentru predare-învățare-evaluare, pentru promovarea principiilor educației incluzive (v.2.2.);
- Realizarea și implementarea unui sistem de MONITORIZARE A FORMĂRII CONTINUE și a efectelor acesteia, prin raportare la rezultatele copiilor antepreșcolari și preșcolari, îndeosebi la rezultatele copiilor din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.) (v.2.4.) MASURĂ SISTEMICĂ – MEC

Învățământ primar și gimnazial

v.1.2. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA PROGRAMULUI „ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ”, complementar cu programul “Masă caldă” care să includă **educație remedială** pentru asigurarea dezvoltării competențelor cheie și a succesului școlar, suport educațional (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), **consiliere și activități recreative** și de socializare, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ

v.1.4. MĂSURI DE SPRIJIN pentru revenirea în sistemul de învățământ, pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- servicii de consiliere și orientare școlară și profesională etc.

- asigurarea costurilor cu internatul, transport, burse, rechizite școlare etc.
- dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui program național de accesibilizare a unităților de învățământ
- asigurarea mentenanței mijloacelor de transport precum și a resursei umane care asigură transportul elevilor din mediul rural către școli.

v.1.7. Dezvoltarea de **programe de informare, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar**, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (inclusiv pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

v.3.2 Facilitarea finalizării nivelului de învățământ primar, respectiv secundar obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin dezvoltarea și extinderea **PROGRAMULUI A DOUA ȘANSĂ**, cu acțiuni precum:

- informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la Program;
- înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională;
- furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.);
- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților, prin ocuparea unui loc de muncă etc.)

Învățământ secundar superior

v.1.4. Măsuri de **sprijin pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale**, cu accent pe elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- dezvoltarea competențelor cheie și asigurarea succesului școlar, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, prin

organizarea și finanțarea orelor/programelor remediale și a măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine, prin măsuri integrate, școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ;

- asigurarea accesului elevilor la o varietate de activități și servicii de consiliere și orientare profesională, pentru dezvoltarea personală a elevilor și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere;
- organizarea și finanțarea de programe de sprijin individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru copiii expuși riscului de abandon școlar, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte;
- finanțarea măsurilor de sprijin financiar pentru asigurarea participării la educație a elevilor proveniți din grupuri dezavantajate sau zone izolate (costuri cu internatul, transport, burse etc.);
- asigurarea resursei umane și a finanțării mentenanței mijloacelor de transport care asigură transportul elevilor din mediul rural izolat către școli/licee;

v.1.7. Dezvoltarea de **programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar**, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

- prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile;
- prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.

v.2.1. Crearea condițiilor pentru asigurarea unui sistem incluziv de educație, prin

organizarea unor oportunități variate de dezvoltare profesională: formare (inițială și continuă), peer learning, rețele profesionale și mentorat pentru cadrele didactice, inclusiv prin furnizarea unor materiale suport pentru predare-învățare-evaluare

- dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.;
- formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;
- dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic.

Învățământ terțiar

v.1.6. Creșterea participării în învățământul superior a studenților din grupurile dezavantajate/ subreprezentate, prin **PREVENIREA ȘI COMBATerea ABANDONULUI UNIVERSITAR** și implementarea de activități specifice:

- **GRANTURI PENTRU INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR**, în vederea operaționalizării unor mecanisme instituționale de monitorizare a nevoilor studenților prin centrele consiliere și orientare profesională

- **GRANTURI PENTRU DEZVOLTAREA CAPACITAȚII INSTITUȚIONALE A UNIVERSITĂȚILOR** pentru a oferi servicii de consiliere relevante, mentorat, pentru dezvoltarea și aplicarea unor chestionare specifice, survey-uri online etc

SPRIJIN PENTRU STUDENȚII CU RISC DE ABANDON ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR (burse, alte tipuri de măsuri de sprijin)

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ iv. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
iv.1.4.2 Dezvoltare de resurse educaționale deschise și alte resurse moderne de învățare pentru elevi, profesori și echipele manageriale cu ajutorul noilor tehnologii în special pentru elevii din grupuri vulnerabile (elevi cu dizabilități/ CES, elevi care provin din medii dezavantajate socio-economic, elevi romi)
iv.1.1.2. Întărirea capacității de monitorizare și evaluare a calității sistemului de educație , prin adaptarea și interconectarea bazelor de date și dezvoltarea competențelor resursei umane cu responsabilități în domeniu
iv.3.1. Dezvoltarea unei oferte educaționale de calitate prin sprijinirea formării profesionale inițiale și continue a personalului didactic (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională) în domenii unde există un deficit curent și estimat de cadre didactice , cu accent pe RU din școlile din medii dezavantajate socio-economic
Învățământ secundar superior
iv.1. MASURA SISTEMICA: Asigurarea unui acces echitabil la o educație de calitate pentru toți elevii , prin: <ul style="list-style-type: none">- elaborarea/revizuirea standardelor de calitate în educație și formare, pentru creșterea calității și o mai bună adaptare la evoluțiile înregistrate pe piața muncii;- creșterea relevanței, dezvoltarea și adaptarea permanentă a curriculumului național la nevoia de competențe a pieței muncii și la provocările progresului tehnologic; MASURI COMPETITIVE: <ul style="list-style-type: none">- dezvoltarea de materiale suport și asigurarea accesului tuturor elevilor la resurse educaționale de învățare relevante, care sprijină dezvoltarea competențelor;- organizarea și finanțarea de programe de sprijin, inclusiv

individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru toți copiii, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte;

- dezvoltarea și implementarea de **programe integrate de pregătire suplimentară**, care să includă suport educațional, consiliere și activități recreative și de socializare etc.;
- **sprijinirea formării/ dezvoltării competențelor, inclusiv a celor transversale**, și asigurarea succesului școlar, prin organizarea și finanțarea măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.);
- asigurarea accesului la o varietate de **activități și servicii de consiliere și orientare profesională**, pentru cunoașterea resurselor personale ale elevilor, dezvoltarea personală a acestora și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere;
- **revizuirea și aplicarea sistematică a mecanismului de monitorizare și evaluare a calității educației la nivelul sistemului și al fiecărei unități de învățământ**, inclusiv prin creșterea relevanței autoevaluării, a evaluării externe, prin implicarea în procesul de monitorizare și evaluare a factorilor interesați și colectarea feedback-ului acestora (elevi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității etc.);
- organizarea și finanțarea de rețele, parteneriate, proiecte și programe care să sprijine elevii în cunoașterea oportunităților de continuare a educației la niveluri superioare sau de acces pe piața muncii.

iv.1.1.2. Adaptarea și interconectarea bazelor de date în vederea monitorizării și evaluării sistemului de învățământ precum și în vederea îmbunătățirii serviciilor publice din domeniu

iv.1.4.2 Echipare, resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice, inclusiv pentru persoane cu dizabilități

iv.3.1. Asigurarea accesului elevilor la un proces educativ realizat în condiții de înaltă calitate de cadre didactice calificate, prin sprijinirea dezvoltării profesionale a personalului didactic, prin:

- dezvoltarea unor **programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării**, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la

nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.;

- organizarea de **trasee flexibile de formare a cadrelor didactice** pentru aprofundarea sau extinderea competențelor profesionale (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională)
- dezvoltarea unor **programe de formare profesională dedicate adaptării tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor cu CES/dizabilități**;
- **formarea cadrelor didactice de diferite specialități** în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- **dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare** care să sprijine centrarea pe elev, evaluarea formativă și abordarea incluzivă a demersului didactic;

iv.3.2. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul preuniversitar (educație generală) prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională.

Notă explicativă: În viitorului program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul educație școlară.

La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+.

Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFD după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea*

studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
v.1.2. Creșterea calității componentei educaționale a programului „Școală după școală”: <ul style="list-style-type: none">– peer learning și peer mentoring;– dezvoltarea consorțiilor școlare;– măsuri de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în contexte nonformale și informale;– elaborarea de materiale de învățare;– promovarea unor instrumente de monitorizare și evaluare, precum și elaborarea unor studii și analize care să identifice noi măsuri ameliorative pentru programele SDS; diseminare exemple de bune practici SDS
Învățământ terțiar
v.1.8. Măsuri de sprijin în vederea creșterii accesului la studiile universitare: <ul style="list-style-type: none">– DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR între unități de învățământ de nivel secundar superior și instituții de învățământ superior pentru oferirea unor servicii educaționale adaptate categoriilor de elevi în risc (inclusiv în aria consilierii și orientării școlare și profesionale a elevilor); Implementarea unui sistem de stimulare a instituțiilor de învățământ superior care implementează acțiuni specifice pentru atragera elevilor din grupuri defavorizate (caravane, cursuri demonstrative în școlile din mediul rural, materiale de informare cu privire la facilitățile sociale pentru studenți etc.)

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv Specific FSE+ (iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
iv.1.n. Flexibilizarea și diversificarea oportunităților de formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor , prin: <ul style="list-style-type: none">– dezvoltarea/ revizuirea/ diversificarea curriculum la decizia școlii (inclusiv a materialelor suport pentru implementarea acestuia și pentru evaluarea rezultatelor învățării);– formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial în vederea facilitării dobândirii competențelor cheie, cu accent asupra competențelor digitale și a celor antreprenoriale;– dezvoltarea parteneriatelor între unități de învățământ și agenți economici/ organizații publice și private relevante
iv.1.4.1 Crearea și/sau furnizarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor cheie ale elevilor , în mod particular a competențelor digitale și antreprenoriale, astfel încât să fie asigurate premisele formării profesionale în acord cu cerințele și tendințele manifestate în societatea contemporană.
iv.2.1. Facilitarea accesului informat și a participării active la programe de educație și formare, în acord cu interesele elevilor, cât și cu nevoile pieței muncii , prin intervenții precum: <ul style="list-style-type: none">– dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere și orientare profesională oferite de CJRAE/ CMBRAE (inclusiv prin formarea personalului propriu, suplimentarea și diversificarea resurselor umane etc.);– cooptarea angajatorilor, a partenerilor sociali, a organizațiilor nonguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională;– asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor materiale necesare pentru un proces eficient de consiliere;

- dezvoltarea și furnizarea serviciilor de informare, consiliere și îndrumare pentru elevii din ÎPG și familiile acestora (părinți, tutori), astfel încât să fie în mod realist identificate interesele și ariile de performanță ale elevilor, cât și opțiunile de continuare a studiilor în vederea asigurării relevanței pregătirii pentru viitorul lor socio-profesional

Învățământ secundar superior

iv.1.1.3. Dezvoltarea/ modernizarea/ implementarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemului de învățământ preuniversitar

iv.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice, pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin:

- dezvoltarea/ revizuirea/ adaptarea programelor școlare;
- programe de formare a personalului didactic, cu accent pe didactica specialității, a personalului didactic auxiliar și a tutorilor din companii;
- formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ;
- pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare-evaluare inovatoare și eficiente;
- dezvoltarea de parteneriate între unități de învățământ și agenți economici, organizații publice și private;

iv.1.3. Adaptarea programelor de studiu și a abordărilor didactice din învățământul secundar, la nevoile societale actuale, astfel încât competențele absolvenților să fie în concordanță cu cele cerute pe piața muncii.

Implementarea unui mecanism de monitorizare a evoluțiilor probabile de studenți, a absolvenților de învățământ terțiar și a nevoilor pieței forței de muncă, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar

iv.1.4.1 Asigurarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor digitale, ale elevilor, studenților și cadrelor didactice pentru formarea profesională în acord cu tendințele manifestate în societatea contemporană.

<p>iv.1.5. Modernizarea sistemului de predare-evaluare, în vederea formării competențelor cheie, precum și a celor profesionale și transferabile, pentru adaptarea sistemelor de educație și formare la nevoile pieței muncii, inclusiv prin recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, pentru o mai bună integrare pe piața muncii. Pilotarea unui mecanism eficient de recunoaștere a învățării în contexte non-formale și informale</p>
<p>iv.1.10 Sprijinirea dezvoltării și furnizării de resurse educaționale deschise (open educational resources) precum și susținerea dezvoltării de cursuri deschise online (MOOC- Massive Open Online Courses) în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă.</p>
<p>iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele elevilor și studenților, cât și cu nevoile pieței muncii – implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.</p>
<p>iv.2.2. Asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor material necesare activitatilor CJRAE/CMBRAE;</p>
<p>iv.3.2 Formarea și dezvoltarea competențelor elevilor conform nevoilor identificate de piața muncii, prin formarea cadrelor didactice în vederea dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale</p>
<p>iv.3.3 Sprijinirea accesului tuturor elevilor la o educație incluzivă și de calitate, la formarea și dezvoltarea competențelor cheie, prin formarea cadrelor didactice în vederea implementării unui curriculum bazat pe competențe, a adaptării acestuia la nevoile și abilitățile elevilor, luând în considerare nevoile specifice ale copiilor din grupuri și medii dezavantajate</p>
<p>iv.1.1.a Asigurarea dotărilor/ echipamentelor necesare – laboratoare tehnice, transport, cloud educational (specializare inteligentă);</p>
<p>Învățământ terțiar</p>
<p>iv.1.3. ADAPTAREA PROGRAMELOR DE STUDIU și a abordărilor didactice din învățământul terțiar, la nevoile societale actuale, pentru adaptarea competențelor studenților și a absolvenților la dinamica pieței muncii.</p> <p>– Implementarea mecanismelor de monitorizare a: evoluțiilor</p>

numărului studenților, a absolvenților de învățământ terțiar, a nevoilor pieței forței de muncă și a inserției absolvenților pe piața muncii, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar și la nivelul instituțiilor de învățământ superior. Mecanismul va include analiza și evaluarea măsurilor și acțiunilor întreprinse în perioada anterioară de finanțare și continuarea procesului de adaptarea și inter-operaționalizarea bazelor de date din sistemul de învățământ superior necesare monitorizării inserției absolvenților de învățământ universitar pe piața muncii (dezvoltarea mecanismului de monitorizare a inserției absolvenților dezvoltat în proiectul comun MEC-MMPS). (MĂSURĂ SISTEMICĂ-CONDITIE FAVORIZANTĂ).

Susținerea universităților în vederea:

- realizării de rapoarte instituționale cu privire la angajabilitatea absolvenților, ținând cont de particularitățile fiecărui program de studiu.
- adaptării programelor de studii la nevoia de competențe cerută de piața muncii (studii, analize, modificări de conținut ale procesului didactic etc.);
- dezvoltării unor mecanisme suplimentare pentru previzionarea nevoii de forță calificată de muncă la nivel local și regional;
- facilitării interacțiunii între angajatori și/sau a organizațiilor neguvernamentale și studenți, prin intermediul unor parteneriate între instituții de învățământ superior și aceste entități (mese rotunde, workshop-uri, târguri de joburi etc.)
- Dezvoltarea unui mecanism care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între instituțiile de învățământ superior și mediul economic/parteneri sociali (MĂSURĂ SISTEMICĂ)
- **ASIGURAREA INSTRUMENTELOR PENTRU MONITORIZAREA SI EVALUAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR**
- inventarierea tuturor măsurilor și acțiunilor întreprinse, precum și adaptarea și inter-operaționalizarea bazelor de date existente în perioada anterioară de finanțare;
- implementarea/dezvoltarea la nivelul instituțiilor de învățământ superior a unor baze de date, servicii publice oferite comunității, comunicarea/schimb de date cu MEC, formarea personalului didactic auxiliar implicat în managementul școlarității

iv.1.8. DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA UNOR PROGRAME UNIVERSITARE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ROMÂNIA, LA SOLICITAREA AGENȚILOR ECONOMICI, pentru adaptarea ofertei universităților la solicitările pieței muncii.

Sprijinirea instituțiilor de învățământ superior:

- în procesul de dezvoltare a programelor de masterat aplicate/masterat didactic, doctorate profesionale, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă.
 - pentru desfășurarea de programe de formare în parteneriat cu agenți economici locali sau regionali, în baza unor nevoi identificate în piața muncii;
 - pentru atragerea de studenți/doctoranzi în domeniile relevante pentru piața forței de muncă prin diverse mecanisme: Burse, susținere mobilități etc.
 - pentru susținerea excelenței, prin oferirea de burse doctorale în domeniile de specializare inteligentă;
- dezvoltarea de cursuri deschise online în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă

iv.1.7. Sprijinirea mobilității internaționale ERASMUS+ pentru învățământul terțiar prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar tuturor studenților pentru granturile de mobilitate, din fonduri suplimentare FSE+, pentru dobândirea unor experiențe noi de învățare.

În scopul asigurării viitoarei sinergii Erasmus+/FSE+, mecanismul propus este unul necompetitiv; fiecare universitate care posedă Carta Erasmus+ în urma procesului de selecție derulat în Erasmus+, va putea solicita finanțare suplimentară din FSE+ având ca document justificativ decizia de finanțare Erasmus+

iv.1.9 Implementarea unui program pentru INTERNAȚIONALIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR în vederea creșterii calității, eficienței și relevanței acestuia prin:

- sprijinirea atragerii de studenți din străinătate, în special în domeniile în care România are lipsă de specialiști
- Granturi pentru instituțiile de învățământ superior membre ale rețelelor de universități europene/universități care doresc să accedă la astfel de rețele (mobilități studenți, proiecte colaborative privind dezvoltarea relațiilor cu mediul economic, proiecte „twining”, etc)
- Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru competențe lingvistice/digitale pentru cadrele didactice

iv.2.1. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA SERVICIILOR DE CONSILIERE SI ORIENTARE PROFESIONALĂ (INCLUSIV FORMAREA PERSONALULUI DIN CENTRELE DE CONSILIERE), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele studenților, cât și cu nevoile pieței muncii:

- realizare de studii, analize;
- creșterea accesibilizării serviciilor de consiliere profesională a studenților din anii terminali (servicii online, teste și evaluări online etc.);
- creșterea calității serviciilor oferite de centrele de consiliere, materializat concret prin: dotarea cu resurse materiale, resurse software, formarea personalului din centrele de consiliere;
- implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.
- atragerea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională.

iv.3.2. Promovarea dezvoltării programelor de studii de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii, prin formarea și dezvoltarea competențelor studenților conform nevoilor identificate de piața muncii:

- **Formarea cadrelor didactice** în vederea:
 - îmbunătățirii competențelor specifice și transversale, inclusiv a dezvoltării competențelor profesionale specifice domeniului IT, prin participare la: programe de schimb de bune practici, peer learning, cursuri, etc.
 - dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale;
- **Programe de dezvoltare a competențelor antreprenoriale** (întreprinderi simulate, târguri IS, programe antreprenoriale în acord cu cerințele pieței și cu cele ale studenților, etc); Granturi pentru finanțarea unor scheme de antreprenariat (de tipul startup students);
- **Încheierea unor parteneriate sustenabile cu sectorul privat pentru facilitarea tranziției de la educație la un loc de muncă prin instituirea unui sistem funcțional de stagii de practică la potențiali angajatori, programe de internship/programe de învățare la locul de muncă** etc., adresate studenților și cursanților colegiilor organizate la nivelul instituțiilor de învățământ superior (ISCED 4-7), inclusiv prin încurajarea implicării angajatorilor în programe de învățare la locul de muncă

- **Asigurarea unor resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice**, inclusiv pentru persoane cu dizabilități (max 10%): echipamente, softuri, dezvoltări și integrării în procesul didactic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)

v.1.1 Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională prin acordarea de sprijin financiar pentru nevoile de cazare, masă și transport ale elevilor înscriși în învățământul profesional inclusiv dual (ÎP), din mediul rural și din medii defavorizate, populația romă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau deficiențe

v.1.5.a Identificarea nevoilor educaționale specifice elevilor din grupurile vulnerabile și centrarea pe elev a demersului educațional, pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin **formarea personalului didactic pentru individualizarea învățării și utilizarea de tehnici didactice inovative și adaptate la nevoile grupurilor dezavantajate/ cu dizabilități**, precum și extinderea/generalizarea **intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile**, prin programe de sprijin individualizat

V.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane

care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

– prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile;

– prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.

v.1.2. Sprijin acordat elevilor din clasa a IX-a, învățământ profesional și tehnic pentru creșterea nivelului de competență în citit, matematică și științe prin programe remediale inclusiv prin:

- dezvoltarea de RED pentru elevii cu competențe scăzute în citit, matematică și științe

- asigurarea condițiilor derulării programelor remediale: masă caldă, transport pentru elevi, materiale didactice, etc.

vi.1. Flexibilizarea traseelor de formare profesională a elevilor din IPT și facilitarea accesului pe piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de recunoaștere a rezultatelor învățării din învățământul secundar în învățământul terțiar non universitar

iv.1.1.1. IPT Generalizarea implementării mecanismului de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind formarea profesională la nivel de sistem, inclusiv prin formarea actorilor relevanți de la nivel regional/ județean/ local care contribuie la implementarea mecanismului și prin colectarea periodică și consecventă a datelor

– asigurarea calității programelor de pregătire practică ale elevilor prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de asigurare și monitorizare a calității învățării la locul de muncă (WBL) în IPT, inclusiv prin formarea monitorilor de calitate și prin dezvoltarea și operaționalizarea instrumentelor specifice inclusiv prin:

- formarea personalului didactic din IPT, al ISJ și al operatorilor

economici pentru Asigurarea calității învățării la locul de muncă

- vizite de monitorizare a calității învățării la locul de muncă la operatorii economici parteneri ai unităților de învățământ care furnizează componenta de învățare la locul de muncă
- elaborarea unui Ghid pentru personalul implicat în asigurarea monitorizării calității învățării la locul de muncă în companiile partenere
- dezvoltarea și implementarea unei **metodologii de acreditare a operatorilor economici implicați în pregătirea practică a elevilor din învățământul dual**

- fundamentarea deciziilor de actualizări / modificări legislative/metodologice și a unor măsuri de îmbunătățire a relațiilor partenoriale, prin dezvoltarea și gestionarea bazei de date electronice a contractelor de parteneriat în ÎPT/ contractelor individuale de pregătire practică a elevilor la operatorii economici

- creșterea relevanței certificării calificărilor profesionale a elevilor pentru piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui **mecanism de certificare a rezultatelor învățării din formarea profesională inițială, relevant pentru piața muncii, prin implicarea activă și sustenabilă a mediului de afaceri inclusiv prin:**

- formarea personalului didactic, al SJ, al operatorilor economici pentru Asigurarea calității evaluării rezultatelor învățării
- elaborarea unui Ghid pentru evaluarea rezultatelor învățării în vederea certificării calificării profesionale
- asigurarea resurselor materiale necesare certificării calificărilor profesionale

- creșterea atractivității IPT pentru elevi prin dezvoltarea și implementarea unui **mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională inițială**

- creșterea calității și a validității proceselor de predare-învățare-evaluare prin stagii de formare pentru dezvoltarea caracterului practic – aplicativ al disciplinelor/modulelor și **extinderea sistemului de colaborare a personalului didactic în cadrul rețelelor partenoriale între școlile din**

IPT

iv.1.4.3. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul profesional și tehnic prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională.

Notă explicativă: În viitorul program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul învățământ profesional și tehnic (VET).

La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+.

Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+

iv.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și personalului didactic pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin:

- dezvoltarea/ revizuirea de calificări, cu accent pe calificări noi pentru specializări din domenii de înaltă tehnologie și competitivitate (de ex. IT&C, inteligență artificială, robotica, 3d printing, etc.) și care susțin dezvoltarea sustenabilă și economia verde, solicitate de piața muncii

- formarea cadrelor didactice pentru actualizarea competențelor profesionale în raport cu realitățile tehnologice de la operatorii economici

<p>și a tutorilor de la operatorii economici pentru dezvoltarea competențelor pedagogice, didactice și metodice în lucru cu elevi</p>
<ul style="list-style-type: none"> - formarea personalului didactic asociat (specialiști de la operatorii economici, formați pe teme de metodică și didactică specialității)
<ul style="list-style-type: none"> - formarea managementului din unitățile de învățământ profesional și tehnic pe probleme specifice (relaționare cu piața muncii, marketingul ÎPT, management financiar și atragere de resurse)
<ul style="list-style-type: none"> - sprijinirea dezvoltării competențelor profesionale ale elevilor prin finanțarea stagiilor de practică;
<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea competențelor transversale ale elevilor, cu accent pe cele de tip antreprenorial și digital, în vederea asigurării integrării socio-profesionale a acestora, inclusiv prin - formarea personalului didactic din ÎPT în domeniul dezvoltării integrate a competențelor transversale, cu accent pe cele antreprenoriale, digitale -dezvoltarea/implementarea programelor de dezvoltare a competențelor antreprenoriale la elevii din ÎPT
<ul style="list-style-type: none"> - asigurarea egalității de șanse la formare profesională de calitate prin elaborarea standardelor de dotare a unităților de învățământ în raport cu standardele aferente calificării
<ul style="list-style-type: none"> - facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și prin dotarea, prin program național, a atelierelor școală cu mijloace didactice și echipamente în concordanță cu standarde de dotare pentru calificările din formarea profesională inițială
<p>iv.1.4.1. facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin dezvoltarea de manuale și auxiliare curriculare în format digital, softuri educaționale, resurse educaționale deschise împreună cu mediul economic și partenerii sociali</p>
<p>iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere, diriginți), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare profesională, în acord atât cu interesele</p>

elevilor cât și cu nevoile pieței muncii, cu implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv Specific FSE+ (i) *Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;*

Operațiuni (orientativ)

1.1 Servicii de Identificare, îndrumare, sprijin și management de caz pentru persoanele din grupurile dezavantajate în vederea facilitării accesului pe piața muncii (inclusiv prin echipe mobile locale de experți formate din 1 consilier/agent de ocupare +1 asistent social + 1 mediator scolar +1 mediator sanitar), în complementaritate cu serviciile de management de caz acordate pentru comunitățile marginalizate finanțate în cadrul OS iv prin Programul Operational Combaterea Sărăciei

1.2. Pachete de măsuri personalizate și adecvate nevoilor individuale, în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii, urmare a rezultatului profilării, prin

- servicii personalizate de informare, consiliere și orientare (management de caz),
- servicii de sprijin în găsirea unui loc de muncă/ mediere/plasare pe piața muncii , activare;
- programe de formare profesională/ucenicie la locul de muncă/stagii/alte programe de pregătire (a doua șansă, alfabetizare etc.) în vederea îmbunătățirii nivelului de competențe
- servicii de evaluare și certificare, după caz, a competențelor obținute în context informale sau nonformale;
- servicii de acompaniere socio- profesională, alături de cele de ocupare, pentru categorii de persoane dezavantajate în piața muncii;
- pachete de măsuri pentru stimularea mobilității forței de muncă, inclusiv

stimulente financiare pentru relocare

3.1 Finanțarea de **intervenții integrate, în zone cu deficit de forță de muncă calificată și migrație sezonieră**, care să cuprindă cel puțin următoarele acțiuni:

- identificarea dimensiunii fenomenului de deficit de forță de muncă și migrație sezonieră prin inițierea de studii;
- identificarea persoanelor care se supun migrației sezoniere, motivarea acestora prin acțiuni specifice;
- proiectarea serviciilor suport pentru reducerea deficitelor în parteneriat cu comunitatea locală, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate (angajatori, etc);
- furnizarea de pachete de măsuri adaptate conform intervențiilor 1.2, inclusiv stimulente financiare pentru relocare

7.2 **Sprijin acordat angajatorilor pentru amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă antepreșcolară, în vederea asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea de familie a femeilor angajate**, (complementar cu intervențiile 1.5.3 de la Educație legate de serviciile educationale din nivelul anteprescolar și prescolar)

7.3 Stimularea angajatorilor în **acceptarea unor scheme de program flexibil pentru a asigura accesul la ocupare și echilibrul dintre viața profesională și cea privată a angajaților**

Axa prioritară 7 : Antreprenoriat și economie socială

Obiectiv Specific FSE+ (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)

4.1. **”Săptămâna antreprenoriatului”** - organizare de conferințe, forumuri sau reuniuni cu privire la oportunitățile de afaceri locale sau în sectoare de activitate.

4.2. Programe de sprijin antreprenorial (formare în competențe antreprenoriale, tutorat/ mentorat, asistență/ consiliere, role models etc), inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate
4.3. Acordarea de granturi pentru inițierea de noi afaceri (scheme de tip strat-up Student, Diaspora, Rural, Restart, etc).
4.4. Asistență și consultanță în afaceri post înființare , inclusiv prin programe de pregătire a managerilor sau a unor măsuri de îmbunătățire a accesului IMM-urilor la diversele modalități de digitalizare a activităților lor (ex.: SME Digital Start Pack)
4.5.Promovarea conceptelor de economie socială și antreprenoriat social, inclusiv a evenimentului “luna economiei sociale” – târguri de produse și servicii, conferințe. workshopuri, mese rotunde
4.6. Acordarea de granturi pentru înființarea de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție , inclusiv în domeniul oferirii de servicii sociale
4.7. Asistență și consultanță post înființare pentru întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție, pentru o perioadă de 6 luni de la inițierea afacerii, inclusiv programe de pregătire a managerilor și punerea la dispoziție a unor spații și servicii de tip co-working

Axa prioritară 8: Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (ii). *Modernizarea institutiilor si a serviciilor pietei muncii pentru a evalua si anticipa necesarul de competente si a asigura asistenta personalizata si in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei si a mobilității forței de muncă*

Operațiuni (orientativ)

5.1 **Îmbunătățirea mecanismelor** de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională, de anticipare a nevoii de competențe, de evaluare și monitorizare a politicilor

publice privind măsurile active și formarea profesională sau adăugarea de noi dezvoltări privind:

- colectarea, prelucrarea, analiza datelor și diseminarea informațiilor relevante pentru piața muncii, în baza protocoalelor/parteneriatelor cu actorii relevanți
- elaborarea prognozelor pe termen scurt, mediu și lung privind nevoia de competențe
- adaptarea programelor de formare/educație la nevoia de competențe identificate
- creșterea capacității instituțiilor relevante de a monitoriza și evalua politicile publice și de a utiliza sistemele informatice suport prin formarea de specialiști, seminarii, instruire, formare continuă
- evaluarea politicilor și revizuirea în consecință

6.1 Consolidarea parteneriatului pentru formarea profesională continuă prin **dezvoltarea capacității administrative a Comitetelor Sectoriale**, inclusiv prin formarea profesională a specialiștilor

6.2 Furnizarea de **pachete integrate pentru partenerii sociali în scopul modernizării și îmbunătățirii funcționării dialogului social pentru piața muncii** prin:

- Sprijinirea partenerilor sociali pentru a colecta și analiza informații cu privire la tendințele manifestate la nivel de național, de sector sau regional, în legătură cu aspecte precum: evoluții economice, condiții de muncă, organizarea muncii, necesar de formare, negocieri colective, etc.
- Sprijinirea partenerilor sociali în a încheia acorduri de cooperare bipartite la nivel de grup de unități, sectorial sau național, prin organizarea unor sesiuni de dezbateri / workshop-uri / conferințe, inclusiv în context European, pentru a identifica teme ce pot constitui baza revitalizării contractelor colective de muncă sectoriale.
- Creșterea calității reprezentării de către partenerii sociali prin furnizarea de programe de formare sau crearea unor oportunități pentru schimb de informații la nivelul partenerilor sociali, atât la nivel național, dar și inter-sectorial sau regional.
- Îmbunătățirea calității expertizei partenerilor sociali reprezentativi pentru a furniza servicii de calitate membrilor săi, precum și pentru a îmbunătăți implicarea efectivă a acestora în dialogul social, indiferent de nivel.

- Consolidarea expertizei partenerilor sociali în acord cu tematicile europene și naționale cu care se operează în contextul Semestrului European și Pilonului European al Drepturilor Sociale, inclusiv prin derularea unor activități de cercetare relevante.

- Dezvoltarea și implementarea de acorduri transnaționale și preluarea unor bune practici în ceea ce privește dialogul social și piața muncii la nivel European.

- Acțiuni de creștere a capacității partenerilor sociali pentru a contribui eficient la dezvoltarea și implementarea politicilor de ocupare (instrumente de lucru / procedurarea și standardizarea activității, consolidare expertiză în acord cu tematicile europene, adaptare tematici europene în dialogul social național).

6.3. Sprijin acordat partenerilor sociali pentru implementarea acordurilor europene cadru încheiate de partenerii de dialog social europeni (framework agreements)

6.4. Crearea și asigurarea transparenței unei baze de date naționale care să conțină informații privind rezultatele dialogului social (structurile partenerilor sociali, organizațiile sindicale și patronale reprezentative, contractele colective de muncă încheiate la diferite niveluri, acordurile bipartite).

Obiectiv Specific FSE+ (iii bis) Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății

Operațiuni (orientativ)

8.1 Stimularea angajatorilor în general și în si în mod special a celor de tip IMM pentru crearea unor condiții de muncă menite să le asigure lucrătorilor confortul fizic, psihic și social

8.2 Campanii de promovare pentru conștientizarea lucrătorilor cu privire la rolul activităților de SSM, în contextul apariției noilor forme de muncă, fenomenului îmbătrânirii forței de muncă, riscurilor noi și emergente și prevenirii accidentelor de munca si a bolilor profesionale

8.3 Finanțarea serviciilor de susținere a îmbătrânirii active prin implicarea lucrătorilor vârstnici de peste 60 de ani în programe de

tip shadow/tutelă/tutoriat pentru formarea lucrătorilor noi
8.4. Stimularea / încurajarea inițiativelor de voluntariat în rândul
vârșnicilor (în școli, instituții de cultură etc.)

Axa prioritară 9 Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

Obiectiv Specific FSE+ (iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)

iv.1.1.3. Dezvoltarea/modernizarea/ implementarea mecanismului de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemelor de FPI și FPC

Dezvoltarea/modernizarea/implementarea mecanismului de anticipare a nevoii de competențe pe piața muncii

Adaptarea ofertelor educaționale postuniversitare (programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare) la solicitările pieței muncii, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă

9.1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților, atât la nivel de sistem, cât și la nivel de furnizor, prin:

- dezvoltarea și implementarea sistemelor interne de asigurare a calității de către furnizorii de formare profesională a adulților autorizați
- dezvoltarea/îmbunătățirea capacității de monitorizare și raportare a datelor privind formarea profesională a adulților
- formarea specialiștilor pentru asigurarea calității în formarea profesională a Adulților
- îmbunătățirea programelor de formare și a instrumentelor de evaluare;

9.2 Dezvoltarea capacității Comisiilor județene pentru autorizarea

furnizorilor de formare profesională și a infrastructurii necesare monitorizării și raportării situației privind formarea profesională a adulților în România, inclusiv prin formarea Profesională a personalului, specialiștilor și evaluatorilor de furnizori și programe;

9.3 Formarea continuă a formatorilor /

Instructorilor /coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă pentru dezvoltarea și furnizarea de programe de formare de calitate și flexibile, prin:

- programe de actualizare/dezvoltare a competențelor profesionale ale formatorilor/instructorilor în domeniul de activitate în care lucrează, prin efectuarea de stagii la angajatori din domeniul respectiv
- programe de formare în domeniul pedagogiei, andragogiei, tehnicilor de formare pentru coordonatorii de ucenicie;

9.4 Actualizare/revizuire/dezvoltare de noi standarde ocupaționale /calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)

v.1.1. Creșterea **accesului și participării adulților la programe de formare pentru dezvoltarea/ creșterea nivelului competențelor cheie** care să le asigure dezvoltarea personală și îmbunătățirea calității vieții, inclusiv prin:

- finanțarea participării (acoperirea taxelor & costurilor de participare) la programe LLL, în special a celor de formare pentru creșterea nivelului competențelor digitale;
- finanțarea evaluării și recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale.

v.3.2. Facilitarea dobândirii unei calificări profesionale de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin acțiuni precum:

- informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la programe A doua șansă;
- înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională;
- furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.);
- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin ocuparea unui loc de muncă, prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților etc.)

Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021-2027

– Multifond: FSE+, FEDR

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunitatii (<i>intervenții adresate grupurilor de acțiune locală</i>) – OP 4
Axa Prioritară 2.	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5
Axa prioritară 3.	Comunități marginalizate
Axa prioritară 4.	Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii
Axa prioritară 5.	Servicii pentru persoane vârstnice

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4

Obiectiv Specific FSE+ oricare obiectiv specific de la (i) la (x)

Obiectiv Specific FEDR (i) sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

(iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(iv) asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Operațiuni (orientativ)
<p>Finanțarea strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității</p> <p>In funcție de nevoile comunității, GAL – urile vor putea finanța (din FSE+) dezvoltarea de servicii sociale, educaționale, de sănătate, de ocupare, sa favorizeze incluziunea sociala a grupurilor dezavantajate si (din FEDR) infrastructura sociala sau sportiva, educațională, de agrement sau turistica</p> <p>Sprijin pregătitor pentru Beneficiarii DLRC (strategie GAL, animare etc)</p>

Axa prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5

Obiectiv Specific FEDR (i) promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Operațiuni (orientativ)
Finanțarea infrastructurii de turism, mapare obiective turistice si patrimoniu cultural din cadrul strategiilor DLRC

Axa prioritară 3. Comunități marginalizate – OP4

Obiectiv Specific FSE+ (viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

(ix) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

(viii) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

Obiectiv Specific FEDR (iii) Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Operațiuni (orientativ)
Integrarea socio-economica a 2000 de comunități marginalizate (nr.estimat) prin implementarea unor masuri integrate: -echipe comunitare compuse din: asistent social, asistent medical, îngrijitor de bătrâni, mediator școlar, consilier ocupare cu munca de teren, în funcție de nevoile comunității (populație școlară sau îmbătrânită, pre-existența sau nu a acestor specialiști în comunitate etc) -decontare salarii, transport, formare profesionala, truse suport tip FEDR prin asigurarea accesului la anumite utilități, renovări.
Sprijin pentru realizarea diagnozei sociale si identificarea nevoilor pentru autoritățile locale din 2000 comunități marginalizate.
Sprijin pentru 100 de autorități locale în vederea identificării și

reglementării juridice/cadastrale a așezărilor informale
Sprijin locuire pentru victime calamități
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4

Obiectiv Specific FEDR d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Obiectiv Specific FSE+ (vii) favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;

(iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare

(x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

Operațiuni (orientativ)
<p>Sprijin tailor-made pentru familiile monoparentale sărace, în vederea îmbunătățirii angajabilității și autonomiei părintelui singur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - acordarea de vouchere before/after school - Acordarea de vouchere pentru activități de weekend ale copiilor (sport, creație, artă) - finanțarea cursurilor de recalificare pentru părintele singur cu venituri mici, care dorește schimbarea domeniului profesional
<ul style="list-style-type: none"> - construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare cel puțin 5 centre de zi pentru copiii și adolescenții cu tulburări de comportament (violență) - servicii terapie pentru copiii și adolescenții cu tulburări de comportament (violență)
<p>Organizarea de tabere pentru copiii proveniți din familii sărace, pentru a le da posibilitatea sa experimenteze învățarea prin activități culturale, sportive, recreative, sa fie autonomi si sa socializeze</p>

Sprijinirea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială și a celor care au părăsit sistemul, prin furnizarea de servicii integrate:

- consiliere
- orientare în cariera
- dezvoltare personală și dezvoltarea de abilități de viață independentă
- monitorizare post-intervenție în vederea asigurării sustenabilității măsurilor

asigurarea locuinței gratuite prin plata în totalitate a chiriei pentru 12 luni și continuarea tranziției prin perceperea încă 12 luni a unei chirii sub prețul pieței imobiliare

Consolidarea serviciilor destinate prevenirii separării copilului de părinți (centre de zi unde copiii în pericol de separare de părinți să poată petrece ziua, în afara școlii, iar părinții primesc consiliere și îndrumare).

Pregătirea specialiștilor ce lucrează cu tinerii și copiii.

Axa Prioritară 5 - Servicii pentru persoane vârstnice

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)

Incurajarea incluziunii active a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active

1. Dezvoltarea unor programe pentru încurajarea participării vârstnicilor la viața socială, prevenirea izolării, precum și pentru prevenirea instituționalizării (programe intergeneraționale, servicii terapie ocupațională etc)

2. Call center de urgență și dispozitive (brățări etc.) pentru asistarea persoanelor dependente (persoane în vârstă singure, persoane cu dizabilități) etc

Infintarea si dezvoltarea de noi servicii destinate varstnicilor prin subventionarea costurilor ingrijirii si al serviciilor conexe pentru batranii singuri, din mediul urban, in situatii de dependenta si cu un venit lunar inferior salariului minim pe economie.

Pregătirea specialiștilor/personalului ce lucreaza cu persoanele in varsta.

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Obiectiv Specific FSE+ (vii) Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității

(ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate si sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Obiectiv Specific FEDR d (ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Operațiuni (orientativ)

Acordarea unui pachet integrat pentru sustinerea încadrării pe piata muncii SAU a creșterii angajabilitatii persoanelor cu dizabilități, asigurat printr-un mecanism competitiv, de către furnizori publici sau privati de servicii de ocupare:

Campanie media

Informare/diseminare

Identificare angajatori si persoane cu dizabilitati

Instrument de evaluare a abilitatilor profesionale si sociale, aplicat de catre o echipa de specialisti (consilier vocational, psiholog etc)

Burse locuri munca, alte evenimente

Masuri de acompaniament pre si post angajare, minim 6 luni

Masuri pentru asigurarea asistentei juridice pentru persoanele fara capacitate de exercitiu sau cu capacitate de exercitiu restransa, cu sau fara

tutore legal (incadrate in grad de handicap mintal care au sau nu stabilita masura de ocrotire prin punere sub interdictie) prin :

Finantarea a 50 (cel putin una pe judet) echipe formate din cate 2 persoane (un jurist si un terapeut sau un consilier vocational) care sa acorde asistenta, in urma unei evaluari persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa (copii), precum si persoanelor adulte incadrate in grad de handicap mintal cu capacitate de exercitiu restransa sau care au sau nu stabilita masura de ocrotire prin punere sub interdictie fara capacitate de exercitiu.

Dezvoltarea de servicii de îngrijire de zi destinate copilului cu dizabilități (fie in centre, fie mobile), în cadrul cărora să fie oferite servicii de abilitare/reabilitare, specializate pe tip de dizabilitate, în mod special a celor care provin din familii care nu dispun de resurse pentru a accesa aceste servicii

Organizarea de cursuri destinate părinților copiilor cu dizabilități în vederea dezvoltării abilităților parentale specifice

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire pe termen lung, in vederea prevenirii institutionalizarii persoanelor cu dizabilitati inclusiv prin:

1. Intervenții integrate pentru persoanele cu dizabilitati prin finantarea a 47 de echipe mobile (41 judete plus 6 sectoare in capitala), dupa modelul pilotat cu succes in judetul DOLJ, unde sunt doua echipe, una pentru adulti cu dizabilitati si una pentru copii cu dizabilitati, echipe care asigura la domiciliu serviciile specializate de abilitare/reabilitare :

- echipa formata din 5 persoane dintre care un asistent social, un fizio-kinetoterapeut, un medic specialist, un psiholog si un sofer
- leasing pentru 47 autoturisme
- dotare medicala: instrumentar, dispozitive tehnice de prim ajutor, echipament minim pentru fizio-kinetoterapie

Cresterea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilitati prin asistarea lor prin tehnologie asistiva: aparate mobilizate, softuri de citire pentru nevizatori etc

Calificarea resursei umane existente si disponibile la nivel local/ in

familie prin finanțarea cursurilor pentru dobândirea calificării de Asistent Personal Profesionist (360h per curs de calificare)
--

Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități (centre de zi, locuințe protejate etc)

Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Obiectiv Specific FEDR d (iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(ii) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

d (iii) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)

Servicii integrate pentru incluziunea socio-profesională a migranților

1. pachet integrat „ADULT”

- facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologică și de îndrumare

- organizare cursuri lb. română

- orientare și asistență pentru demersuri administrative

- profilare, conciliere și orientare în vederea accesului la servicii de ocupare

- certificarea competențelor

2. Pachet integrat „COPIL”

- facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologică și de

indrumare

- organizare cursuri lb. romana

- servicii educationale

1.Reabilitarea spatiilor disponibile pentru cazare temporară, aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Interne (MAI) sau a structurilor coordonate MAI.

2.Dezvoltarea infrastructurii centrelor de integrare din 12 orașe ale țării, reprezentative din punct de vedere al numărului de migranți, prin reabilitarea si modernizarea unor spații aflate în administrarea autorităților locale (existș acte normative deja aprobate prin care autoritățile locale pot pune la dispozitia MAI cladiri neocupate, in scopul integrarii migrantilor.

Intervenții integrate pentru victimele traficului de persoane si victimele violentei domestice: cazare în centre atat pentru victime, cat si pentru minorii aflati in ingrijire, locuințe protejate/vouchere chirie, consiliere psihologică, consiliere profesională, consiliere juridică, suport material pentru asigurarea nevoilor de bază (îmbrăcăminte, hrană, materiale de uz sanitar, medicamente, transport)

Sprijin in vederea reabilitarii pentru persoanele dependente de alcool si droguri

Pachet de sprijin pentru persoanele proaspat eliberate din sistemul penitenciar, in vederea incluziunii sociale si reducerii recidivei, precum consiliere ocupationala, subventionare transport in comun etc

1. Interventie personalizata destinata persoanelor fara adapost (PFA) (Asistenta medicala primara, medicamente, consiliere psihologica, hrana si produse pentru asigurarea unei minime igiene corporale, adapost noapte asistenta sociala in obtinerea actelor de identitate, consiliere juridica situatii civile/penale etc). Asistenta va fi acordata avand in vedere metoda managementului de caz, in functie de nevoile și optiunile fiecarei persoane in parte.

2. Dezvoltarea rețelei de servicii sociale pentru PFA (adaposturi de

noapte, de urgenta, echipe mobile, cantine sociale sau masa pe roți), inclusiv infiintarea de echipe mobile cu auto care asigura ingrijirea personala (ex. dusuri mobile)

Pregătirea suplimentara a specialiștilor ce lucreaza cu victimele violentei, dependentii de alcool si droguri etc.

Axa prioritara 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

Obiectiv Specific FSE+ (xi) Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

Operațiuni (orientativ)

- suport material (alimente, produse igienă, obiecte puericultura)
- pachet sprijin școlar (rechizite, îmbrăcăminte și încălțăminte sezon rece)
- masă caldă (masă pe roți, cantine sociale)
- măsuri acompaniament

Programe Regionale (8 POR)2021-2027

Axe prioritare

Axa Prioritară 1.	O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
Axa Prioritară 2.	O regiune cu orașe Smart
Axa prioritara 3.	O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
Axa prioritara 4.	Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate
Axa prioritara 5.	O regiune accesibilă
Axa prioritara 6.	O regiune educată
Axa prioritara 7.	O regiune atractivă
Axa prioritara 8.	Asistență tehnică

Axa Prioritară 1.

O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;*

Operațiuni (orientativ)
Participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, intervenții aliniate la KIC-urile (Knowledge Innovation Community)
Aderarea, afilierea, apartenența la rețele de inovare europene pentru IMM sau alte organizații
Specializare inteligentă la nivel regional și inovare de produs, serviciu, de proces, organizațională și de model de afaceri în IMM-uri, inclusiv brevetare
Sprijinirea transferului tehnologic prin crearea / dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și serviciilor, cooperare IMM-uri - organizații CDI
Investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI / IMM-uri
Sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare care favorizează crearea și maturizarea start-up / spin-off în domenii de specializare inteligentă, inclusiv clustere
Promovarea antreprenorialului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri, parcurilor tehnologice și științifice, inclusiv parcuri smart cu impact la nivel regional

Obiectiv Specific FEDR: *Frustrificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;*

Operațiuni (orientativ)
Securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local, inclusiv sprijin pentru inițierea de start-up-uri / spin-off-uri în domeniul securității cibernetice
Dezvoltarea universitatilor ca poli de digital skills, inclusiv prin dotare tehnică / laboratoare
Digitizarea în mediul universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live

streaming, echipamente și infrastructură de projection and video mapping
Adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri
Sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH)

Obiectiv Specific FEDR: *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor;*

Operațiuni (orientativ)
Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă
Investiții pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a microîntreprinderilor și IMM-urilor
„Inovare bazată pe design” în vederea dezvoltării de noi produse, precum și transfer tehnologic în vederea generării noilor linii de producție pentru aceste produse
Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare
Investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale-up

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor / organizațiilor de CDI / entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială

Axa Prioritară 2.

O regiune cu orașe Smart

Obiectiv Specific FEDR: *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;*

Operațiuni (orientativ)
Sprijin pentru intervenții de tip smart-city (siguranța publică, servicii și

utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic și transport public, iluminat public, sisteme GIS, etc.) aplicabile în zone funcționale urbane

Suținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local

Axa Prioritară 3.

O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră*

Operațiuni (orientativ)

Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie

Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării*

Operațiuni (orientativ)

Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane.

Reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate

Modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente

Achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile*

Operațiuni (orientativ)
Ddezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)
Modernizarea/ extinderea liniilor de tramvai
Achiziționare/ modernizare material rulant (tramvaie), Achiziționare troleibuze/autobuze
Dezvoltarea unor culoare de mobilitate
Infrastructuri pentru combustibili alternativi
Calitatea aerului și reducerea zgomotului

Axa Prioritară 4.

O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea sistemelor energetice inteligente, a rețelelor și a stocării la nivel local*

Operațiuni (orientativ)
Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate

Axa Prioritară 5.

O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de ser Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere*

Operațiuni (orientativ)
Legături rutiere secundare reabilite si nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostrada, conectivitatea la rețeaua de baza – CORE TEN-T)

Axa Prioritară 6.

O regiune educată

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii*

Operațiuni (orientativ)
Construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare infrastructura pt. nivel antepreșcolar și preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar
Construire / reabilitare / modernizare / dotare centre de educație și formare profesională / învățământ dual , inclusiv pentru accesibilitatea elevilor cu dizabilități (sistem de educație incluziva)

Axa Prioritară 7.

O regiune atractivă

Obiectiv Specific FEDR: *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;*

Operațiuni (orientativ)
Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale
Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
Dezvoltarea turismului balnear și balneo-climateric
Investitii in infrastructura din domeniul cultural, în mediul urban
Cresterea securitatii spatiilor publice
Tabere de elevi și preșcolari
Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale

Obiectiv Specific FEDR: *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității înafara zonelor urbane;*

Operațiuni (orientativ)
Infrastructura de turism, în special în zone care dispun de un potențial

turistic valoros
Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului natural
Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă
Tabere de elevi și preșcolari

Axa Prioritară 8.

Asistenta Tehnică

Obiectiv 1: *Creșterea capacității beneficiarilor*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea strategiilor de specializare inteligentă și a Mecanismului de Descoperire Antreprenorială (MDA)
Crearea unui one-stop-shop regional
Dezvoltarea capacității de internaționalizare a structurilor de cercetare inovare
Sprijin pentru întărirea capacității administrative de a învăța soluții de „smart city”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru ”smart city”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii ”smart”
Sprijin pentru creșterea eficienței operatorilor locali de transport
Suport pentru consolidarea relațiilor dintre sistemele de învățământ și mediul economic și social mai larg

Obiectiv 2: *Asigurarea funcționării sistemului de management*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea capacității administrative și asigurarea instrumentelor necesare pentru coordonarea și managementul POR
Sprijin pentru structurile de guvernare ITI

Elaborator:

S.C. S.I.T. 23 ARHEUS S.R.L.

Str. Sfânta Maria, nr. 48, demisol, camera 2 și 3, loc.

Bârnova, jud. Iași

J22/1626/2015

C.U.I.: 34991935

e-mail: sit23arheus@gmail.com